

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής
Γραφείο Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2014-2019 **Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ**

ΒΡΥΣΕΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων.....	3
A. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.....	5
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	5
1.1 Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.....	5
1.2 Όργανα κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος.....	5
1.3 Παρουσίαση Διαδικασιών Διαβούλευσης.....	6
1.4 Μεθοδολογική προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	6
2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	9
2.1 Διοικητική Οργάνωση και Βασικά Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά.....	9
2.2. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικών Ενοτήτων.....	19
2.2.1. Ιστορικά στοιχεία.....	19
Δημοτική Ενότητα Αρμένων.....	20
Δημοτική Ενότητα Βάμου.....	25
Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως.....	29
Δημοτική Ενότητα Κρυονερίδας.....	34
Δημοτική Ενότητα Φρε.....	42
Δημοτική Ενότητα Ασή Γωνιάς.....	51
2.2.2. Δημογραφικά στοιχεία.....	51
2.3. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής.....	54
2.3.1. Φυσικό περιβάλλον.....	55
2.3.2. Φυσικοί Πόροι.....	55
2.3.3. Προστατευόμενες περιοχές.....	56
2.3.4 Ακτές.....	61
2.3.5 Λίμνες-Ποταμοί-Φαράγγια.....	68
2.3.6 Σπήλαια.....	74
2.4 Αστικό Περιβάλλον.....	76
2.4.1. Υποδομές.....	77
2.4.2. Οδικό Δίκτυο.....	79
2.4.3. Λιμάνια:.....	81
2.4.4 Πολιτική Προστασία.....	82
2.4.5 Μονάδες Παραγωγής Ενέργειας.....	85
2.4.6 Δίκτυα Ύδρευσης - Άρδευσης - Ομβρίων.....	86
2.4.7. Αποχέτευση – Απορρίμματα.....	87
2.5 Κοινωνική Πολιτική.....	88
2.6 Υγεία.....	89
2.7 Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση.....	91
2.8 Πολιτισμός.....	92
2.9. Αθλητισμός.....	101
2.10. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά.....	104
2.11. Οικονομικά Χαρακτηριστικά.....	110
2.11.1 Αεροπορικές Αφίξεις.....	115
2.11.2. Οργανωμένες Αφίξεις Κρουαζιερόπλοιων Στα Χανιά.....	122
2.11.3. Ξενοδοχειακό Δυναμικό.....	123
3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.....	128

3.1. Οργάνωση υπηρεσιών.....	128
3.2. Στελέχωση υπηρεσιών.....	132
3.3. Ακίνητη Περιουσία Δήμου Αποκορώνου.....	134
3.4. Κινητή Περιουσία Δήμου Αποκορώνου.....	150
3.5. Ηλεκτρονική υποδομή.....	159
3.6. Συνεργασίες.....	160
3.7. Ανάλυση Εσόδων-Εξόδων Δήμου Αποκορώνου.....	164
3.8. Έργα, μελέτες και δράσεις του Δήμου κατά την περίοδο 2011-2014.....	172
3.8.1. Υπό εκτέλεση, δημοπρατημένα, υπό δημοπράτηση και ολοκληρωμένα έργα.....	172
3.8.2. Μελέτες.....	178
3.8.3. Δράσεις.....	182
2.9. Νομικά Πρόσωπα Δήμου Αποκορώνου.....	186
2.9.1. Σχολικές Επιτροπές.....	186
2.9.2. Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Αποκορώνου.....	187
3.9.3. Αποκόρωνας-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ.....	191
3.9.4. Λαογραφικό Μουσείο Γαβαλοχωρίου.....	193
3.9.5. Σύνδεσμος Αποχέτευσης Ακαθάρτων και εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων Δήμων Γεωργιούπολης-Κρυονερίδας-Λαππαίων.....	193
4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ.....	194
4.1 Η Αποστολή, το Όραμα και οι κατευθυντήριες αρχές του Δήμου Αποκορώνου.....	194
4.2 Χρηματοδοτικά εργαλεία.....	197
4.2.1 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.....	198
4.2.2. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης.....	199
4.2.3. Άλλα ενδεικτικά χρηματοδοτικά εργαλεία.....	201
4.3. Καθορισμός της στρατηγικής του Δήμου Αποκορώνου.....	202
4.3.1 Σκοπιμότητα Επιχειρησιακού Σχεδίου Δήμου Αποκορώνου.....	203
4.4 Άξονες Προτεραιότητας Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης.....	204

A. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

---

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1.1 Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. Σε εφαρμογή του νόμου εκδόθηκε το Π.Δ. 185/2007 με το οποίο καθορίζονταν τα όργανα και η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Με το άρθρο 266 Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α βαθμού.

Με το Π.Δ. 89/2011, τροποποιείται το Π.Δ. 185/2007, και επικαιροποιούνται στα δεδομένα του Ν. 3852/2010, τα όργανα και η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού.

Τέλος με την Υπουργική Απόφαση 41179/23.10.2014 (ΑΔΑ: Ω2ΛΒΝ-Σ4Α) του Υπουργείου Εσωτερικών καθορίστηκε το περιεχόμενο, η δομή και ο τρόπος υποβολής των πενταετών επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού για την δημοτική περίοδο 2014-2019. Η απόφαση αυτή καταργεί την προγενέστερη υπουργική απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13/4/2007 και όπως αυτή τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 ενώ διατηρεί τη δυνατότητα χρήσης των οδηγών κατάρτισης επιχειρησιακού προγράμματος ΟΤΑ α' βαθμού της δημοτικής περιόδου 2010-2014.

1.2 Όργανα κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος

Τα όργανα κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Αποκορώνου για τη δημοτική περίοδο 2014-2019, σύμφωνα με το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο, είναι:

- το Γραφείο Προγραμματισμού Ανάπτυξης και Οργάνωσης, ως το αρμόδιο όργανο για τη συλλογή στοιχείων, καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, σύνταξη σχεδίου, συντονισμό μεταξύ των υπηρεσιών και νομικών προσώπων και υποστήριξη των οργάνων αποφάσεων,
- η Εκτελεστική Επιτροπή, ως το αρμόδιο όργανο για τον συντονισμό της κατάρτισης, της εισήγησης στο δημοτικό συμβούλιο και την παρακολούθηση της εκτέλεσης του επιχειρησιακού προγράμματος, ενώ έχει ιδιαίτερο ρόλο στην αποτύπωση του οράματος της δημοτικής αρχής και στο στρατηγικό σχεδιασμό,
- το Δημοτικό Συμβούλιο, ως το αρμόδιο όργανο για την έγκριση του Στρατηγικού Σχεδιασμού και του τελικού Επιχειρησιακού Σχεδίου,

- η Επιτροπή Διαβούλευσης, ως το αρμόδιο όργανο για γνωμοδότηση επί του κειμένου Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Επιπλέον των παραπάνω οργάνων, συμμετοχή στη σύνταξη του Επιχειρησιακού Σχεδίου, με την παροχή πρωτογενών στοιχείων και την γραπτή εισήγηση προτάσεων σύμφωνα με το κείμενο Στρατηγικού Σχεδιασμού, έχουν και οι συστημένες υπηρεσίες του δήμου και τα Νομικά του Πρόσωπα.

1.3 Παρουσίαση Διαδικασιών Διαβούλευσης

Με την ολοκλήρωση και έγκριση της πρώτης φάσης του Επιχειρησιακού Σχεδίου (Στρατηγικός Σχεδιασμός) από το Δημοτικό Συμβούλιο, αυτός τίθεται σε ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ.

Στο πλαίσιο αυτό προσκαλείται σε συνεδρίαση η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης και κοινοποιείται, για μελέτη και αξιολόγηση, στα μέλη της το κείμενο Στρατηγικού Σχεδιασμού, ενώ αυτός αναρτάται στην δημοτική ιστοσελίδα "www.apokoronas.gov.gr", στο ιστολόγιο του δήμου "apokoronou.wordpress.com" και, μέσω συνδέσμων, στους λογαριασμούς κοινωνικής δικτύωσης του δήμου (Facebook και Twitter).

Επιπλέον θα σταλεί για δημοσίευση στον τοπικό τύπο ενημερωτικής ανακοίνωσης για ενημέρωση των πολιτών και των φορέων.

Το κείμενο Στρατηγικού Σχεδιασμού θα διαβιβασθεί στις συστημένες υπηρεσίες του Δήμου, στα Νομικά του Πρόσωπα και στα τοπικά αιρετά όργανα έτσι ώστε να συνταχθούν και υποβληθούν γραπτές προτάσεις.

Τέλος, θα αξιοποιηθεί κάθε άλλο πρόσφορο μέσο που θα κριθεί αναγκαίο από το Δήμαρχο για την αποδοτικότερη δημοσιοποίηση του.

Η συνεδρίαση της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης καταγράφεται σε πρακτικά όπου κάθε μέλος της Επιτροπής εκφράζει τις απόψεις του, οι οποίες καταγράφονται αναλυτικά και ξεχωριστά για κάθε μέλος.

Με τη λήξη της προβλεπόμενης από τις κείμενες διατάξεις προθεσμίας, θα συλλεχθούν οι απόψεις, προτάσεις ή εισηγήσεις της δημόσιας διαβούλευσης (δημοσιοποίηση) του κειμένου Στρατηγικού Σχεδιασμού καθώς και οι γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

Κατόπιν των παραπάνω το Γραφείο Προγραμματισμού Ανάπτυξης και Οργάνωσης προχωράει στην επεξεργασία όλων των προτάσεων και στη σύνταξη του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος.

1.4 Μεθοδολογική προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η σύνταξη της Α' Ενότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Στρατηγικός Σχεδιασμός), πραγματοποιήθηκε με βάση τη μεθοδολογία που προτείνεται στον Οδηγό Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ, της Ελληνικής Εταιρίας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ), Σεπτέμβριο 2011, κατ' αντιστοιχία με όσα προβλέπονται στο

σχετικό θεσμικό πλαίσιο (ΥΑ και στο ΠΔ και αφορούν στο περιεχόμενο και στη διαδικασία κατάρτισης των ΕΠ). Ειδικότερα, η προτεινόμενη μεθοδολογία για την ολοκλήρωση του στρατηγικού σχεδιασμού, αναφέρεται σε μια διαδικασία βημάτων που περιγράφονται ως εξής:

ΣΤΑΔΙΟ Α: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Βήμα 1 : Προετοιμασία και οργάνωση

Το πρώτο βήμα αφορά στην προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος, μέσω ενεργειών όπως η διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της δημοτικής αρχής, η οργάνωση και ο προγραμματισμός του έργου και η ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των Ν.Π. του Δήμου.

Βήμα 2 : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου, του και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών

Κατά το 2ο βήμα περιγράφεται συνοπτικά η γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της.

Για το σκοπό αυτό, λαμβάνονται υπόψη τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος δημοτικής περιόδου 2010-2014, ενώ ενσωματώθηκαν επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στην περιοχή του Δήμου από πηγές όπως η βιβλιογραφία, η αρθρογραφία και το διαδίκτυο.

Βήμα 3 : Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου

Σκοποί του βήματος είναι α) η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης, β) η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης και γ) η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες, Μέτρα, ενδεικτικές δράσεις και τις υπηρεσίες ή/και ΝΠ που είναι αρμόδια για την υλοποίηση και επίτευξη του στόχου. Οι ενέργειες αυτές εκτελούνται κατά προτεραιότητα από τα αιρετά όργανα (Εκτελεστική Επιτροπή), με την υποστήριξη του Γραφείου Προγραμματισμού Ανάπτυξης και Οργάνωσης, με βάση τα συμπεράσματα της αξιολόγησης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, το ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό αναπτυξιακό πλαίσιο (ΕΣΠΑ, κλπ.) και τις προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής.

Βήμα 4: Έγκριση του στρατηγικού σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης

Το 4ο βήμα για την ολοκλήρωση του Στρατηγικού Σχεδιασμού περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

- Έγκριση του κειμένου Στρατηγικού Σχεδιασμού από το Δημοτικό Συμβούλιο
- Διαβούλευση μέσω της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, καταγραφή πρακτικών συνεδρίασης
- Δημοσιοποίηση του κειμένου Στρατηγικού Σχεδιασμού με αξιοποίηση κάθε πρόσφορου τρόπου (δημοτική ιστοσελίδα, κλπ.), συλλογή προτάσεων πολιτών και φορέων (ιδιωτικών, δημοσίων, ΜΚΟ, κλπ.)
- Συλλογή γραπτών εισηγήσεων από τις υπηρεσίες του δήμου
- Συλλογή αποφάσεων των συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου

- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής και των αρμόδιων υπηρεσιών
- Αναθεώρηση Στρατηγικού Σχεδιασμού, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από την Εκτελεστική Επιτροπή.

ΣΤΑΔΙΟ Β: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Βήμα 5: Κατάρτιση σχεδίων δράσης

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου, στο βήμα αυτό, καταρτίζονται τα υπηρεσιακά και δια-υπηρεσιακά σχέδια δράσης.

Κάθε υπηρεσιακό σχέδιο δράσης αφορά στην επίτευξη ενός στόχου τοπικής ανάπτυξης και καταρτίζεται από την υπηρεσία που είναι αρμόδια για το στόχο (υπηρεσίες που έχουν αρμοδιότητα σε κύριες λειτουργίες).

Τα δια-υπηρεσιακά σχέδια δράσης αποτελούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφορούν σε πολλές υπηρεσίες ή απαιτούν και συνεργασίες του Δήμου με άλλους φορείς. Οι ολοκληρωμένες αυτές παρεμβάσεις συνήθως αποσκοπούν στην ανάπτυξη ενός προβληματικού τμήματος της περιοχής του Δήμου ή στην αντιμετώπιση των πολύπλευρων προβλημάτων μιας ομάδας κατοίκων ή τοπικών φορέων. Εδώ δύναται να γίνει και προσδιορισμός των δράσεων διαβαθμιδικής, διαδημοτικής και υπερτοπικής σημασίας, αφού αλληλένδετοι στόχοι και προγράμματα του Δήμου με δράσεις άλλων ΟΤΑ ή άλλων κεντρικών φορέων θα πρέπει να εντοπισθούν έτσι ώστε να προωθηθούν από κοινού (λ.χ. ανάγκες σε εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο, υποδομές λιμένων, τουριστική προβολή, κλπ.)

Μετά την ολοκλήρωση των σχεδίων δράσης που αφορούν στους στόχους τοπικής ανάπτυξης, καταρτίζονται τα σχέδια δράσης για τους στόχους εσωτερικής ανάπτυξης, για τα οποία αρμόδιες είναι οι υποστηρικτικές ή οριζόντιες υπηρεσίες.

Βήμα 6: Πενταετής και Οικονομικός Προγραμματισμός των Δράσεων

Στο βήμα αυτό συντελούνται:

- η ομαδοποίηση, ο έλεγχος και η οριστικοποίηση των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- η ιεράρχηση, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και ο προϋπολογισμός των δράσεων
- ο οικονομικός προγραμματισμός και οι χρηματοδοτικοί πίνακες του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανά έτος και πηγή χρηματοδότησης.

ΣΤΑΔΙΟ Γ: Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Βήμα 7: Προσδιορισμός Δεικτών Παρακολούθησης

Στο βήμα αυτό προσδιορίζονται οι δείκτες με βάση τους οποίους θα πραγματοποιηθεί η παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

ΣΤΑΔΙΟ Δ: ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Βήμα 8: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Αυτό το βήμα περιλαμβάνει:

την ολοκλήρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου από το γραφείο Προγραμματισμού και υποβολή του στην Εκτελεστική Επιτροπή

την υποβολή του Σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τις σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων του Δήμου

την Έγκριση του Σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο

την υποβολή και τον έλεγχο για τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ)

τη δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο με ανάρτηση στη δημοτική ιστοσελίδα και με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

2.1 Διοικητική Οργάνωση και Βασικά Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Αποκορώνου ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και κατ' επέκταση στην Περιφέρεια Κρήτης. Συστάθηκε σύμφωνα με το Ν. 3852/2010, Πρόγραμμα «Καλλικράτης» και προέκυψε έπειτα από τη συνένωση των πρώην Δήμων: Αρμένων, Βάμου, Γεωργιουπόλεως, Κρυονερίδας,, Φρε και της Κοινότητας Ασής Γωνιάς. Έχει έδρα τις Βρύσες Αποκορώνου και συνορεύει δυτικά με το Δήμο Χανίων, Νότια με το Δήμο Σφακίων, Ανατολικά με το Δήμο Ρεθύμνου, ενώ βόρεια βρέχεται από το Κρητικό Πέλαγος.

Ο Δήμος Αποκορώνου, αποτελείται από έξι (6) Δημοτικές Ενότητες και τριάντα τρεις (33) Τοπικές Κοινότητες, όπως αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Τοπικές Κοινότητες ανά Δημοτική Ενότητα		
α/α	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
1	ΑΡΜΕΝΩΝ	ΚΑΛΥΒΕΣ
		ΑΡΜΕΝΟΙ
		ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ
		ΣΤΥΛΟΣ
		ΜΑΧΑΙΡΟΙ
		ΡΑΜΝΗ
		ΚΑΡΕΣ
2	ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ	ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ

3	ΒΑΜΟΥ	ΒΑΜΟΣ
		ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙ
		ΚΑΪΝΑ
		ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
		ΚΕΦΑΛΑΣ
		ΚΟΚΚΙΝΟ ΧΩΡΙΟ
		ΞΗΡΟΣΤΕΡΝΙ
		ΠΛΑΚΑ
		ΣΕΛΛΙΑ
4	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ
		ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ ΑΜΥΓΔΑΛΟΥ
		ΚΑΣΤΕΛΛΟΣ
		ΚΟΥΡΝΑΣ
		ΦΥΛΑΚΗ
5	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ	ΑΛΙΚΑΜΠΟΣ
		ΒΑΦΕΣ
		ΒΡΥΣΕΣ
		ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΣ
		ΝΙΠΠΟΣ
		ΜΑΖΑ
6	ΦΡΕ	ΜΕΛΙΔΟΝΙ
		ΠΑΪΔΟΧΩΡΙ
		ΠΕΜΟΝΙΑ
		ΤΖΙΤΖΙΦΕΣ
		ΦΡΕΣ

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Αποκορώνου ανέρχεται, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, σε 12.807 κατοίκους. Στη Δημοτική Ενότητα Αρμένων ο μόνιμος πληθυσμός ανέρχεται στους 3.255 κατοίκους, στη

Δημοτική Ενότητα Ασή Γωνιάς στους 527 μόνιμους κατοίκους, στη Δημοτική Ενότητα Βάμου στους 3.388, στη Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως στους 2.749, στη Δημοτική Ενότητα Κρυονερίδας στους 1.993 και στη Δημοτική Ενότητα Φρε στους 895 μόνιμους κατοίκους.

Μόνιμος Πληθυσμός 2011	
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	12.807
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΜΕΝΩΝ	3.255
Τοπική Κοινότητα Αρμένων	345
Αρμένιοι,οι	345
Τοπική Κοινότητα Καλυβών	1.603
Καλύβαι,αι	1.429
Τσιβαράς,ο	174
Τοπική Κοινότητα Καρών Αποκορρώνου	37
Καρές,αι	37
Τοπική Κοινότητα Μαχαιρών	54
Μαχαιροί,οι	54
Τοπική Κοινότητα Νέου Χωρίου Αποκορρώνου	556
Νέον Χωρίον,το	556
Τοπική Κοινότητα Ραμνής	172
Κυριακοσέλλια,τα	32
Ραμνή,η	103
Χιλιομουδού,η	37
Τοπική Κοινότητα Στύλου	488
Πρόβαρμα,το	112
Σαμωνάς,ο	37
Στύλος,ο	319
Φαράγγιον,το	20
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ	527
Τοπική Κοινότητα Ασή Γωνιάς	527
Ασή Γωνιά,η	527
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΜΟΥ	3.388
Τοπική Κοινότητα Βάμου	802
Βάμος,ο	706

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Δουλιανά,τα	96
Τοπική Κοινότητα Γαβαλοχωρίου	647
Άσπρον,το	134
Γαβαλοχώριον,το	513
Τοπική Κοινότητα Κάινας	164
Κάйна,η	147
Πλάτανος,ο	17
Τοπική Κοινότητα Καλαμιτσίου Αλεξάνδρου	88
Καλαμίτσιον Αλεξάνδρου,το	88
Τοπική Κοινότητα Κεφαλά	518
Δράπανος,ο	169
Κεφαλάς,ο	303
Παλαιώνιον,το	46
Τοπική Κοινότητα Κοκκίνου Χωρίου	272
Κόκκινον Χωρίον,το	272
Τοπική Κοινότητα Ξηροστερνίου	162
Λιτσάρδα,η	116
Ξηροστέρνιον,το	46
Τοπική Κοινότητα Πλάκας	612
Αλμυρίδα,η	170
Καμπιά,τα	49
Πλάκα,η	393
Τοπική Κοινότητα Σελλίων	123
Λικοτιναρέα,η	50
Σελλία,τα	46
Σούρη,η	27
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ	2.749
Τοπική Κοινότητα Γεωργιουπόλεως	936
Ασπρουλιάνοι,οι	248
Γεωργιούπολις,η	455
Κάβαλλος,ο	72

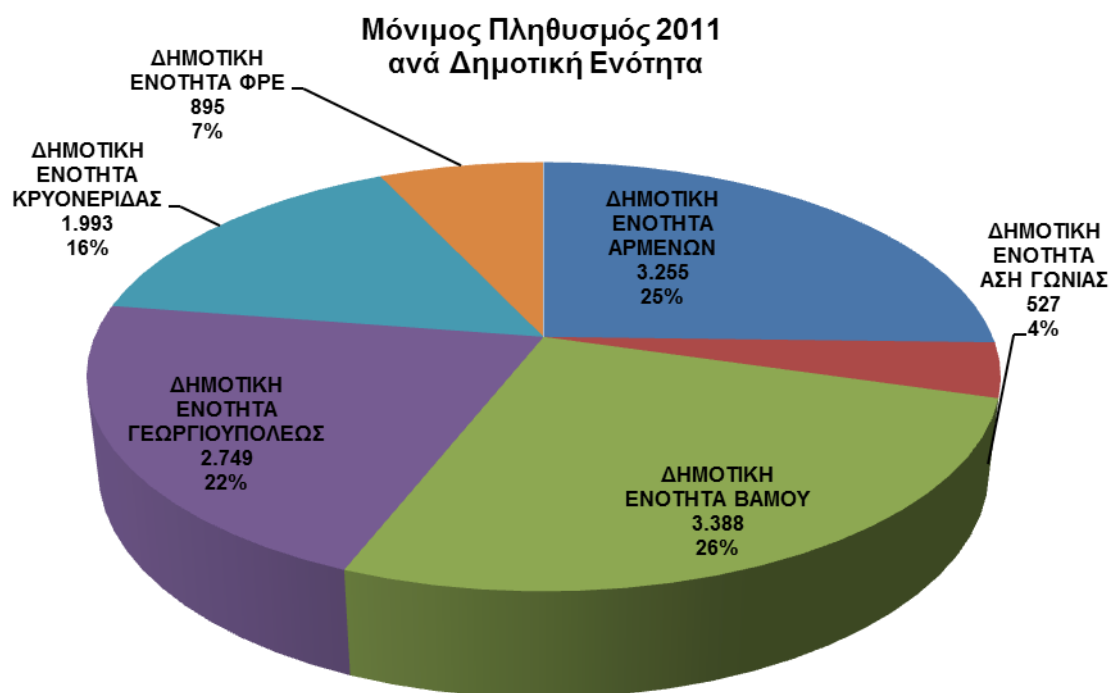
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Μαθές,ο	68
Μουρίον,το	93
Τοπική Κοινότητα Καλαμιτσίου Αμυγδαλίου	297
Εξώπολις,η	167
Καλαμίτσιον Αμυγδάλιον,το	130
Τοπική Κοινότητα Καστέλλου	144
Κάστελλος,ο	124
Μεταμόρφωση,η	9
Πάτημα,το	11
Τοπική Κοινότητα Κουρνά	1.070
Κουρνά,η	471
Παραλία Κουρνά,η	599
Τοπική Κοινότητα Φυλακής	302
Δράμια,τα	257
Φυλακή,η	45
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ	1.993
Τοπική Κοινότητα Αλικάμπου	198
Αλικάμπος,ο	198
Τοπική Κοινότητα Βαφέ	238
Αρεβίτης,ο	22
Αχατζηκιά,η	4
Βαφές,ο	212
Τοπική Κοινότητα Βρυσών Αποκορρώνου	794
Βρύσες,οι	740
Μετόχιον,το	15
Φίλιππος,ο	39
Τοπική Κοινότητα Εμπροσνέρου	344
Βατουδιάρης,ο	76
Εμπρόσνερος,ο	268
Τοπική Κοινότητα Μάζης	252
Μάζα,η	100

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Φονές,ο	120
Χάμπαθα,τα	32
Τοπική Κοινότητα Νίπους	167
Νίπος,το	167
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΡΕ	895
Τοπική Κοινότητα Μελιδονίου	107
Μελιδόνιον,το	107
Τοπική Κοινότητα Παϊδοχωρίου	212
Άγιοι Πάντες,οι	106
Παϊδοχώριον,το	106
Τοπική Κοινότητα Πεμονίων	107
Πεμόνια,τα	107
Τοπική Κοινότητα Τζιτζιφέ	143
Τζιτζιφές,ο	143
Τοπική Κοινότητα Φρε	326
Φρες,ο	326
<i>Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή Απογραφή Πληθυσμού - Κατοικιών 2011</i>	

Οι δημοτικές ενότητες κατατάσσονται σύμφωνα με τον πληθυσμό τους ως εξής: Πρώτη σε πληθυσμό είναι η Δημοτική Ενότητα Βάμου με ποσοστό 26% επί του συνολικού πληθυσμού του Δήμου, έπεται η Δημοτική Αρμένων με ποσοστό 25%, ακολουθεί η Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως με ποσοστό 22%, η Δημοτική Ενότητα Κρυονερίδας με ποσοστό 16%, η Δημοτική Ενότητα Φρε με ποσοστό 7% και η Δημοτική Ενότητα Ασή Γωνιάς με ποσοστό 4% επί του συνολικά μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αποκορώνου όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο Δήμος Αποκορώνου κατατάσσεται τρίτος μεγαλύτερος Δήμος σε πληθυσμό από τους επτά συνολικά Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων αλλά δεύτερος πυκνοκατοικημένος στο νομό.

Μόνιμος Πληθυσμός Δήμων Π.Ε. Χανίων 2011		
Διοικητική Διαίρεση	Σύνολο	Πυκνότητα μόνιμου πληθυσμού ανά τ. χιλ.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	623.065	74,75
Π.Ε. Χανίων	156.585	65,91
Δήμος Χανίων	108.642	309,26
Δήμος Πλατανιά	16.874	34,31
Δήμος Αποκορώνου	12.807	40,59
Δήμος Κισσάμου	10.790	31,64
Δήμος Καντάνου - Σελίνου	5.431	14,44
Δήμος Σφακίων	1.889	4,04
Δήμος Γαύδου	152	4,69

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Ο πραγματικός (De facto) πληθυσμός του Δήμου Αποκορώνου ανέρχεται, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ίδιας απογραφής, σε 15.660 κατοίκους. Στη Δημοτική Ενότητα Αρμένων ο πραγματικός πληθυσμός ανέρχεται στους 3.814 κατοίκους, στη Δημοτική Ενότητα Ασή Γωνιάς στους 518 κατοίκους, στη Δημοτική Ενότητα Βάμου στους 3.822 κατοίκους, στη Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως στους 4.625 κατοίκους, στη Δημοτική Ενότητα Κρυονερίδας στους 1.977 κατοίκους και στη Δημοτική Ενότητα Φρε στους 904 κατοίκους. Η καταγραφή αυτή αποτυπώνει τη δυναμική του τριτογενή τομέα (τουρισμός και δεύτερη κατοικία) σε συγκεκριμένες ενότητες, όπως της Γεωργιουπόλεως, Αρμένων και Βάμου.

Αναφορικά με την κατανομή του πληθυσμού ανά φύλου, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ο ανδρικός πληθυσμός του Δήμου Αποκορώνου - σε απόλυτες τιμές - ανέρχεται 6.454 άτομα ή ποσοστό 50,2% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου την ίδια στιγμή που ο γυναικείος διαμορφώνεται σε 6.353 άτομα ή ποσοστό 49,8% επί του συνόλου. Τα παραπάνω ποσοστά βλέπουμε ότι κυμαίνονται αντίστοιχα σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας ενώ σε επίπεδο περιφέρειας όσο και σε εθνικό επίπεδο υπάρχουν κατ' ουσία αποκλίσεις (αντιστροφή ποσοστών).

Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Αποκορώνου, Π.Ε. Χανίων και Περιφέρειας Κρήτης & ποσοστιαία κατανομή ανά φύλο (2011)

	Σύνολο	Άρρενες	%	Θήλεις	%	Πυκνότητα μόνιμου πληθυσμού ανά τ. χιλ.
Δήμος Αποκορώνου	12.807	6.454	50,2%	6.353	49,8%	40,59
Π.Ε. Χανίων	156.585	78.459	50,1%	78.126	49,9%	65,91
Περ. Κρήτης	623.065	308.665	49,5%	314.400	50,5%	74,75
Σύνολο Χώρας	10.815.197	5.302.703	49,0%	5.512.494	51,0%	81,96

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Όσον αφορά την πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου Αποκορώνου και συγκρίνοντας τη τόσο με τον αντίστοιχο δείκτη σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης όσο και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Χανίων διαπιστώνεται ότι ο δείκτης πληθυσμιακής πυκνότητας στο Δήμο Αποκορώνου, παρόλο που είναι μικρότερος του αντίστοιχου δείκτη τόσο σε επίπεδο επικράτειας (40,59 έναντι 81,96 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) όσο και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Χανίων (65,91 μόνιμοι κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο), είναι σταθερά αυξητικός (σε σύγκριση με τα στοιχεία απογραφής ετών 1991 και 2001) γεγονός που δείχνει την αντιστάθμιση της όποιας εσωτερικής μετανάστευσης (σε αστικά κέντρα νομού και χώρας) με την εγκατάσταση νέων κατοίκων (λόγω ευκαιριών σε θέσεις εργασίας λόγω τουρισμού, αγροτικών, κλπ. και ανάπτυξης της δεύτερης κατοικίας) ή/και παραμονή συγκριτικά περισσότερων νέων που δημιουργούν οικογένεια στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Αποκορώνου. Είναι χαρακτηριστικό να αναφέρουμε ότι λόγω της έντονης τουριστικής και οικιστικής ανάπτυξης μέχρι και το 2010 περίπου, υπήρξε εγκατάσταση στο δήμο αλλοδαπών είτε ως κατοίκων (κυρίως συνταξιούχοι πολίτες των χωρών της ΕΕ ή του ΕΟΧ) είτε ως απασχολούμενων (εργάτες, υπάλληλοι, τεχνίτες, κλπ.),

κάτι που αποτυπώνεται στα ποσοστά της υπηκοότητας (κάτοικοι με ελληνική υπηκοότητα 10349, κάτοικοι με άλλη υπηκοότητα 2458 ή ποσοστό 19,19%).

Έχει ιδιαίτερη σημασία η μελέτη του πληθυσμού κατά ηλικία καθώς συμβάλει στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων αναφορικά με τις δημογραφικές προοπτικές καθώς και στην εκτίμηση του επιπέδου της κοινωνικής ανάπτυξης με τη σύνθεση και το μέγεθος του γεροντικού πληθυσμού και παρέχει πληροφορίες για τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης και τα αναγκαία μέτρα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, δίδοντας ενδείξεις για την εξέλιξη του εργατικό δυναμικό, την έκταση και τη σύνθεση της αγοράς εργασίας.

Στον παρακάτω πίνακα αναγράφεται συνολικά ο πληθυσμός στις Δ.Ε. του Δήμου Αποκορώνου ανά ηλικιακή ομάδα.

Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011)

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80+	Σύνολο
Αρμένων	165	285	321	635	650	440	534	225	3.255
Βάμου	121	274	247	449	700	690	701	206	3.388
Γεωργιούπολης	153	337	255	652	519	338	350	145	2.749
Κρυονερίδας	121	233	204	355	373	218	307	182	1.993
Φρε	41	82	71	140	172	93	194	102	895
Ασή Γωνιάς	30	66	62	109	106	46	72	36	527
Σύνολο	631	1277	1160	2340	2520	1825	2158	896	12807

Πηγή: e-Demography.gr

Στο σύνολο των 12.807 μονίμων κατοίκων του Δήμου Αποκορώνου, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της απογραφής του 2011, σημαντικό ποσοστό κατέχει η ηλικιακή ομάδα 40-54 με ποσοστό 19,68% ενώ ακολουθεί με ποσοστό 18,27% η ηλικιακή ομάδα 25-39 ετών. Οι ηλικιακές ομάδες 65-79 και 55-64 κατέχουν ικανά ποσοστά 16,85% και 14,25% αντίστοιχα.

Στο Δήμο Αποκορώνου, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, η μέση ηλικία είναι 44,5 ετών. Από τα στοιχεία της απογραφής 2001, το μέσο ηλικιακό επίπεδο των κατοίκων ανήκε στην ηλικιακή ομάδα 25-54 ετών κατέχοντας αθροιστικά το ποσοστό 37,5% έναντι του συνόλου, ενώ πλέον κατέχει ποσοστό 37,95%. Αθροιστικά ο πληθυσμός ηλικίας 0-39 ετών αντιστοιχούσε στο 49,9% σε σχέση με το 50,1% που αντιστοιχούσε στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες, ενώ πλέον αντιστοιχεί σε 42,23% και 57,77% αντίστοιχα. Ο νεανικός πληθυσμός ηλικίας μέχρι 24 ετών αντιστοιχούσε στο 28,7% του συνολικού πληθυσμού ενώ πλέον αντιστοιχεί στο 23,96%. Ο πληθυσμός άνω των 65 ετών αντιστοιχούσε στο 23,1% του συνόλου, ενώ πλέον αντιστοιχεί στο 23,85%.

Ποσοστιαία απεικόνιση Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011)

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80+	Σύνολο

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Αρμένων	5,07%	8,76%	9,86%	19,51%	19,97%	13,52%	16,41%	6,91%	100,00%
Βάμου	3,57%	8,09%	7,29%	13,25%	20,66%	20,37%	20,69%	6,08%	100,00%
Γεωργιούπολης	5,57%	12,26%	9,28%	23,72%	18,88%	12,30%	12,73%	5,27%	100,00%
Κρυονερίδας	6,07%	11,69%	10,24%	17,81%	18,72%	10,94%	15,40%	9,13%	100,00%
Φρε	4,58%	9,16%	7,93%	15,64%	19,22%	10,39%	21,68%	11,40%	100,00%
Ασή Γωνιάς	5,69%	12,52%	11,76%	20,68%	20,11%	8,73%	13,66%	6,83%	100,00%
ΔΗΜΟΣ	4,93%	9,97%	9,06%	18,27%	19,68%	14,25%	16,85%	7,00%	100,00%
Πηγή: e-Demography.gr									

Τέλος, προκειμένου να μελετηθεί πιο αναλυτικά το δημογραφικό προφίλ του Δήμου, έχουν υπολογισθεί οι κάτωθι δημογραφικοί δείκτες:

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ								
Έκταση (τ.χμ.):		315,478						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	11581	2001	12112	2011	12807			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	36,709	2001	38,393	2011	40,596			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
12.807	631	1.277	1.160	2.340	2.520	1.825	2.158	896
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
Δείκτης Γήρανσης				160,06				
Δείκτης Εξάρτησης				63,25				
Δείκτης Αντικατάστασης				63,56				

Δείκτης Γήρανσης: εκφράζει κατά πόσο το βάρος του πληθυσμού μετατοπίζεται από τη βάση της πληθυσμιακής πυραμίδας προς την κορυφή, πόσο δηλαδή γερασμένος είναι ο πληθυσμός και κατά πόσο μια περιοχή αντιμετωπίζει πρόβλημα ανανέωσης του πληθυσμού της. Ο δείκτης γήρανσης σε επίπεδο Δήμου δεν είναι ικανοποιητικός (160,06) και αποκλίνει ιδιαίτερα από τον εθνικό (135,4).

Δείκτης Εξάρτησης: δηλώνει την επιβάρυνση που δέχεται ο ενεργός πληθυσμός (15-64 ετών) από το γεροντικό και το νεανικό πληθυσμό (65+ και 0-14 ετών). Στο σύνολο του Δήμου Αποκορώνου, η τιμή του δείκτη εξάρτησης ανέρχεται στο 63,25, αρκετά μεγαλύτερη του εθνικού (51,2).

Δείκτης αντικατάστασης: αποτελεί έναν σημαντικό δομικό δείκτη ο οποίος παρουσιάζει για κάθε 100 άτομα 60-64 ετών (που θεωρητικά ετοιμάζονται να αποχωρήσουν από την αγορά εργασίας) πόσα άτομα 15-19 ετών (που θεωρητικά ετοιμάζονται να εισέρθουν στην αγορά

εργασίας) αντιστοιχούν. Ο δείκτης δεν είναι ικανοποιητικός για το Δήμο αφού υπολογίζεται σε 57,84 (ή σε 63,56 αν συγκρίνουμε τις ηλικιακές ομάδες 15-24 και 55-64).

Δείκτης Νεανικότητας: δείχνει το ποσοστό των νέων ατόμων ηλικίας 0-14 ετών, στο συνολικό πληθυσμό. Η τιμή του δείκτη για το σύνολο του Δήμου δεν χαρακτηρίζεται ικανοποιητική αφού έχει μειωθεί σε σύγκριση με το 2001 (14,90% από 16,90%), χαμηλότερη από εκείνη του συνόλου του Νομού Χανίων (16,30%) και της Περιφέρειας Κρήτης (16,66%).

2.2. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικών Ενοτήτων

Ο Δήμος Αποκορώνου, όπως επισημάνθηκε παραπάνω, αποτελείται από έξι Δημοτικές Ενότητες, οι οποίες γεωγραφικά ταυτίζονται με τις επικράτειες των ΟΤΑ που συγχωνεύθηκαν, δηλ. των πρώην Δήμων Αρμένων, Βάμου, Γεωργιούπολης, Κρυονερίδας, Φρε & κοινότητας Ασή Γωνιάς. Στη συνέχεια ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Αποκορώνου με γενικές αναφορές για κάθε μια από αυτή σε ιστορικά, γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά, κ.α. χαρακτηριστικά.

2.2.1. Ιστορικά στοιχεία

Στην αρχαιότητα δεν αναφέρεται καθόλου η λέξη Αποκόρωνας, εκτός από τις ονομασίες πόλεων, μέσα στο χώρο της επαρχίας.

Στους Βυζαντινούς χρόνους γίνεται λόγος για το όνομα της περιφέρειας σαν τόπου. Σαν επαρχία αναφέρεται, την περίοδο της υποταγής της Κρήτης, στους Ενετούς, χωρίς όμως να γνωρίζουμε τα τότε όρια της επαρχίας. Σαν τοπωνύμιο, μνημονεύεται στη συνθήκη μεταξύ του στρατηγού του Βυζαντίου Βατάτζη και του δούκα της Κρήτης Ιουστινιάνη το 1236 αλλά αναφέρεται σαν "Απικόννα".

Υπήρξαν και οι ονομασίες Bicorna και Bicornio σε κάποιες περιόδους, ενώ ο περιηγητής Ρ. Πάσλεϋ (Travels in Crete, vol. I σελ. 62) και ο Ν. Σταυράκης (στατιστική - σελ. 74) πιστεύουν ότι υπήρξε αρχαία πόλη, με το όνομα Ιπποκορώνιον, που την σχετίζουν με το σημερινό χωριό του Αποκόρωνα Νίππος.

Ο Στράβων (I, 472) αναφέρει το τοπωνύμιο: Ιπποκόρωνά Τε της Αδραμυττηνής και Ιπποκορώνιον εν Κρήτη. Άλλοι πιστεύουν ότι είναι όνομα πόλης, που ήταν δύο μίλια νοτιοδυτικά του Νέου χωριού Αποκορώνου, πάνω στο λόφο του Αγ. Μάμα, όπου σωζόταν αρχαία κομμάτια από μάρμαρο ή ανατολικά των Καλυβών, όπου ήταν το φρούριο του Αποκορώνου.

Ο Cornelious αναφέρει: Hippocoronion sive Tanus hodie Castrum Apricornium. Άρα το Ιπποκορώνιον λεγόταν και Τάνος, πόλη της Κρήτης, (κάτοικος Τανίτης), ως αναφέρεται σε νομίσματα και ήταν κοντά στην Κυδωνία. Το Ιπποκορώνιον κατά τον Cornelius ήταν στη θέση του βενετικού φρουρίου Bicorna που βρισκόταν στον παραθαλάσσιο λόφο, ανατολικά των Καλυβών.

Πιστεύεται επίσης ότι προήλθε από τις λέξεις από και κορώννα, επειδή η επαρχία ήταν ιδιαίτερη κτήση του στέμματος, των Βυζαντινών αυτοκρατόρων. Υπάρχουν στοιχεία, που αποδεικνύουν, ότι στον Αποκόρωνα, υπήρξε ανθρώπινη παρουσία, από τη νεολιθική εποχή, δηλ. 8-6.000 χρόνια π.Χ., όπως στο Μελιδόνι που έχουν εντοπισθεί αρχαιολογικά λείψανα και μεταξύ Σαμωνά και Στύλου που βρέθηκε οικισμός, της ίδιας εποχής. Κάτω από τα Άπτερα βρέθηκαν υστερομινωικοί τάφοι, με πολλά αγγεία, κοντά στον Στύλο ένας

μεγαλοπρεπής θολωτός τάφος, τα ερείπια ενός κεραμικού κλιβάνου και άλλα λείψανα της ίδιας εποχής και κοντά στο χωριό Φυλακή ένας θολωτός τάφος και άλλα αξιόλογα ευρήματα πάλι της ίδιας εποχής.

Οι Αρμένιοι πρωτοκατοικήθηκαν μετά το 961 μ. Χ. από Αρμένιους που υπηρετούσαν στο στρατό του Νικηφόρου Φωκά (ελευθέρωση της Κρήτης από τους Άραβες).

Οι Καλύβες πιστεύεται ότι οφείλουν το όνομά τους στους Άραβες που εισέβαλαν στην περιοχή το 828 μ.Χ. και έφτιαξαν "καλύβες" για να μείνουν.

Το 68 π.Χ. ο Ρωμαίος ύπατος Κόιντος Μέτελλος κατέλαβε το νησί ξεκινώντας από την Φαλάσαρνα. Την ρωμαϊκή ειρήνη και την πρωτοχριστιανική περίοδο διαδέχτηκε η Βυζαντινή αυτοκρατορία. Το 823 η Κρήτη καταλαμβάνεται από τους Σαρακηνούς Άραβες, οι οποίοι όμως δεν άφησαν κατάλοιπα στην περιοχή, εκτός από μερικά τοπωνύμια, και απελευθερώνεται το 961 από τον αυτοκράτορα Νικηφόρο Φωκά.

Η βυζαντινή περίοδος διάρκεσε μέχρι το 1204, όταν η Κρήτη περιήλθε στα χέρια των Βενετσιάνων, αφού εκδίωξαν τους ήδη εγκατεστημένους Γενουάτες. Το 1252 αποίκησαν την περιοχή των Χανίων και εδραίωσαν την παρουσία τους. Παρά τις συνεχείς μεγάλες επαναστάσεις των Κρητικών, οι Βενετοί κρατήθηκαν μέχρι το 1645 και σημάδεψαν ανεξίτηλα τον πολιτισμό του νησιού.

Το 1645 αρχικά η περιοχή των Χανίων και στη συνέχεια ολόκληρο το νησί περνούν στα χέρια των Οθωμανών Τούρκων για να διάγουν μια από τις πιο δύσκολες περιόδους της ιστορίας τους, με αμέτρητες επαναστάσεις και μεγάλες σφαγές. Για τη δεκαετία 1830-1840 η Κρήτη παραχωρείται στους Αιγυπτίους. Το 1898 και μέχρι το 1907, οι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής αναλαμβάνουν τον έλεγχο της Κρήτης –οι Ιταλοί τα Χανιά, οι Γερμανοί τη Σούδα και οι Αυστριακοί την Κίσαμο- και ορίζουν κυβερνήτη της Αυτόνομης Κρητικής Πολιτείας τον πρίγκιπα της Ελλάδας Γεώργιο.

Το 1910, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, μέλος ήδη της πρώτης Κρητικής κυβέρνησης εκλέγεται πρωθυπουργός της Ελλάδος και την 1η Δεκεμβρίου 1913 γίνεται η Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

Δημοτική Ενότητα Αρμένων

Η Δημοτική Ενότητα Αρμένων βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου Αποκορώνου και συνορεύει με τον Δήμο Χανίων. Η συνολική έκταση της Δ.Ε. είναι 55,2 τ. χλμ. και αντιπροσωπεύει το 2,33% της έκτασης του Ν. Χανίων ή το 0,66% της έκτασης της Περιφέρειας Κρήτης. Ο μόνιμος πληθυσμός της δημοτικής ενότητας το 2011 είναι 3.255 κάτοικοι.

Η μεγαλύτερη επιφάνεια της Δ.Ε. Αρμένων καλύπτεται από βοσκότοπους (55%). Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καταλαμβάνουν το 36% της έκτασης ενώ εμφανίζει υπερδιπλάσια αναλογία εκτάσεων με νερά στο σύνολο της έκτασής του συγκρινόμενος με το Νομό και την Περιφέρεια.

Η Δ.Ε. Αρμένων είναι αρκετά αραιοκατοικημένη, βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου Αποκορώνου με μικρό μέτωπο προς τα βόρεια παράλια. Το βορειότερο τμήμα της ΔΕ διασχίζεται από τον ΒΟΑΚ που τον διατρέχει με κατεύθυνση από Δ.Ε. Σούδας (βόρειοδυτικά) προς Δ.Ε. Βάμου-Φρε (νοτιοανατολικά). Βρίσκεται πολύ κοντά στα Χανιά, τη Σούδα αλλά και το Βάμο (10', 6', 15' οι αντίστοιχες χρονοαποστάσεις από Καλύβες).

Η ευρύτερη παράλια ζώνη της είναι πολύ λιγότερο τουριστικά ανεπτυγμένη σε σχέση με τις εν επαφή με αυτών αντίστοιχες υπεραναπτυγμένες τουριστικές παράλιες ζώνες Χανίων και

Γεωργιούπολης, παρόλα αυτά όμως, οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν το μπάνιο τους στις βραβευμένες παραλίες Μαϊστράλι και Ξυδά των Καλυβών ή σε εκείνες του Γλάρου, της Κυανής Ακτής και της Κεράς. Στο γραφικό λιμανάκι της Τοπικής Κοινότητας Καλυβών υπάρχουν ξενοδοχεία υψηλών προδιαγραφών για την εξυπηρέτηση και των πιο απαιτητικών επισκεπτών ενώ ταβέρνες και καφεενεδάκια προσφέρονται για διασκέδαση κατά τις βραδινές εξόδους. Επιπλέον, στα μαγαζιά της περιοχής μπορεί κανείς να επιλέξει και να αγοράσει κρασί, τσικουδιά, χειροποίητα εργόχειρα και είδη δώρων. Αξιοσημείωτες είναι ακόμη οι υπέροχες φυσιολατρικές διαδρομές. Ξεκινώντας από τις πηγές των ποταμών των Αρμένων και του Στύλου και περπατώντας ως τις εκβολές τους στις Καλύβες, ο επισκέπτης χαίρεται την πλούσια πανίδα και χλωρίδα και θαυμάζει μέσα στον κάμπο τα απομεινάρια των μύλων που χρησιμοποιούνταν κάποτε. Τα φαράγγια του Αγίου Νικολάου (από τα Κυριακοσέλια προς τους Μαχαιρούς) και του Δίκταμου (από τα Κεραμιά προς τον οικισμό Φαράγγι του Στύλου) αποτελούν δύο ακόμα μοναδικής φυσικής ομορφιάς διαδρομές.

Ωστόσο, η περιοχή παρουσιάζει και έντονο αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Μερικά μόνο από τα ιστορικά αξιοθέατα του Δήμου αποτελούν ο θολωτός τάφος Υστερομινωικής περιόδου κι ο ναός του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου χτισμένος περί τον 12ο αιώνα στον Στύλο αλλά και η μεγάλη βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας.

Στον οικισμό Κυριακοσέλια βρίσκεται το φρούριο του Αγίου Νικολάου που αποτελεί ένα από τα πιο σπουδαία οχυρά που έχτισε ο κόμης της Μάλτας Ερίκο Πεσκαντόρι στην Κρήτη. Η είσοδος του εντοπίζεται στη δυτική πλευρά, όπου σώζεται η λαξευμένη στον τοίχο κλίμακα, ενώ τα ερείπια του τείχους που διασώζονται μας αποκαλύπτουν ότι το φρούριο έφερε οχύρωση πάχους ενάμισι μέτρου.

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, απ' όπου και πήρε το όνομα του το κάστρο, είναι μία από τις ωραιότερες βυζαντινές εκκλησίες του νησιού. Μονόκλιτη με μια επιμήκη αίθουσα με τρούλο, που διαμορφώνεται εξωτερικά σε σταυροειδή εγγεγραμμένο, φέρετε να χτίστηκε μεταξύ του 11ου και 12ου αιώνα. Ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει ίχνη από τις τοιχογραφίες, καθώς και χαράγματα του 1362, 1382, 1388 και 1397μ.Χ.

Τέλος, αξίζει να επισκεφθεί κανείς στους Αρμένους τον ιστορικό πλάτανο, όπου το Μάιο του 1822 οι αρχηγοί της Κρήτης υπέγραψαν το περίφημο Σύνταγμα της Επιδαύρου αλλά και τα ερείπια του βενετσιάνικου φρουρίου Απικόρνο στις Καλύβες, όπου βρίσκονταν το αρχαίο Ιπποκορώνιον που έδωσε το όνομα του σ' ολόκληρη την επαρχία.

T.K. ΚΑΛΥΒΩΝ

Η T.K. Καλυβών περιλαμβάνει τους οικισμούς **Καλύβες**, και **Τσιβαράς**.

Οι Καλύβες είναι κωμόπολη της της δημοτικής ενότητάς Αρμένων, χτισμένη στην είσοδο του κόλπου της Σούδας. Είναι μια από τις περιοχές στη χερσόνησο Δράπανο, μαζί με την Αλμυρίδα και την Πλάκα που φημίζονται για τις όμορφες παραλίες τους, αλλά και την έντονη οικιστική τους ανάπτυξη.

Διασχίζεται από την παλαιά εθνική οδό και στα νότια του οικισμού διέρχεται ο Βόρειος Οδικός Άξονας της Κρήτης (εθνική οδός).

Στα βόρεια του οικισμού, όπου υπάρχει και λιμάνι που εξυπηρετεί τόσο αλιευτικές όσο και τουριστικές ανάγκες, αναπτύσσεται το παραλιακό μέτωπο που είναι κατάλληλο για κολύμβηση.

Ο μεγάλος παραθαλάσσιος οικισμός μαρτυρείται από τα χρόνια της όψιμης Βενετοκρατίας, ενώ στα ανατολικά του πάνω στο λόφο Καστέλλι υπήρχε ο ακόμη σημαντικότερος

περιτειχισμένος οικισμός Castel Apicorno, έδρα της Καστελανίας του Αποκορώνου κατά τη Βενετοκρατία. Από τον παλιό οικισμό σώζονται ορισμένα τμήματα, ιδίως γύρω από το ναό της Παναγίας, που θα πρέπει να προστατευτούν ως ενδιαφέροντα.

Λέγεται πως οι Καλύβες πήραν το όνομά τους από τα πρόχειρα καταλύματα (καλύβες) που έχτισαν οι Άραβες πειρατές, όταν εισέβαλαν το 828 μΧ και κατέλαβαν την περιοχή «Σαρακηνός» κοντά στο χωριό. Μια άλλη εκδοχή είναι ότι το όνομα προέρχεται από τις καλύβες που έχτιζαν οι αγρότες κοντά στα κτήματά τους για να μένουν τα καλοκαίρια, χωρίς να χρειάζεται να επιστρέφουν στο χωριό τους κάθε βράδυ.

Στην πλατεία των Καλυβών σώζεται ένας νερόμυλος που χρησιμοποιούσε το νερό του Μεσοπόταμου και απεικονίζεται σε αρκετούς βενετσιάνικους χάρτες. Έχει τέσσερα στόμια με οριζόντιες φτερωτές και λειτουργούσε για την άλεση σιτηρών μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Στη συνέχεια από πολύ ενωρίς φιλοξένησε το πρώτο ηλεκτροπαραγωγό ζεύγος για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που τροφοδοτούσε τις Καλύβες και τις φυλακές του Ιτζεδίν. Ήδη στα πλαίσια του ΠΕΠ εκτελούνται οι πρώτες εργασίες στερέωσης βάσει εγκεκριμένης μελέτης που εκπονήθηκε από τη 13^η Ε.Β.Α. Η μελέτη προβλέπει την επαναλειτουργία του ηλεκτροπαραγωγού ζεύγους καθώς και του ενός μύλου άλεσης για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Στο λόφο Καστέλι σώζονται αρκετά ερείπια του οχυρωμένου οικισμού, αν και έχουν επέλθει σοβαρές καταστροφές και αλλοιώσεις από τη συνεχή καλλιέργεια και κάποια μικρής κλίμακας αυθαίρετη δόμηση. Ο καθαρισμός πάντως του χώρου και η ανάδειξη των ερειπίων θα δημιουργήσει ένα αξιόλογο αρχαιολογικό χώρο, ο οποίος φαίνεται ότι ήκμαζε και κατά την αρχαιότητα και ήταν ίσως το επίνειο Κίσαμος της Απτέρας.

Οι Καλύβες έχουν φόντο τα Λευκά Όρη και τις διασχίζει ο Ξυδός ποταμός. Η πόλη σήμερα έχει 1400 κάτοικους.

Τις τελευταίες δεκαετίες οι Καλύβες αναπτύχθηκαν τουριστικά, όπως πολλές άλλες παραλιακές περιοχές στην Κρήτη. Η ανάπτυξη του τουρισμού είναι ήπια με μικρές ξενοδοχειακές μονάδες. Από το 2000 και μετά ξεκίνησε έντονη οικοδομική δραστηριότητα στις Καλύβες και τα υπόλοιπα χωριά του Αποκόρωνα για να προσφέρει παραθεριστικές και μόνιμες κατοικίες σε Βορειοευρωπαίους, που επέλεξαν την περιοχή για το ξεχωριστό φυσικό τοπίο, το καλό κλίμα και τις ευκολίες που προσφέρει η μικρή απόσταση από τα Χανιά.

Ήταν τέτοια η άνθηση του κλάδου της αγοράς γης και κατοικίας, που την περίοδο από το 2000 μέχρι το 2009 οι επιγραφές Real Estate και Property ξεφύτρωσαν σαν μανιτάρια στην περιοχή.

Οι εκατοντάδες βίλες που χτίστηκαν στις Καλύβες μέχρι το 2009 κατέλαβαν όλους τους λόφους κοντά στην ακτή και σήμερα οι Καλύβες έχουν μεγαλώσει και έχουν σχεδόν ενωθεί με τη γειτονική Αλμυρίδα.

Ο **Τσιβαράς** βρίσκεται ΝΑ των Καλυβών και διασχίζεται από τον επαρχιακό άξονα που συνδέει τον οικισμό με τις Καλύβες προς βορρά και ΝΑ με τον Βάμο, οικισμό του όμορου Δ. Βάμου. Ο οικισμός παρουσιάζει συνεκτικό και διάσπαρτο τμήμα και χαρακτηρίζεται αποκλειστικά από τη χρήση της κατοικίας. Παρατηρείται σε μικρό βαθμό εκτός σχεδίου δόμηση στα νότια του οικισμού.

Είναι ημιορεινός οικισμός και ανήκει στο Δ.Ε. Αρμένων. Λόγω της σημαντικής θέσης του, έλαβε μέρος σε πολλούς πολέμους. Ο σημερινός Τσιβαράς έχει περίπου 120 μόνιμους

κατοίκους. Το ήπιο κλίμα και η καλή εδαφική διαμόρφωση, δημιουργούν προϋποθέσεις για μεγαλύτερη οικιστική και πληθυσμιακή ανάπτυξη.

T.K. ΑΡΜΕΝΩΝ

Οι **Αρμένιοι** ονομάστηκαν λόγω της εγκατάστασης Αρμενίων από το Νικηφόρο Φωκά όταν το 961 απελευθέρωσε την Κρήτη από τους Άραβες. Ο οικισμός ωστόσο φαίνεται ότι υπήρχε τουλάχιστον από την παλαιοχριστιανική περίοδο, όπως συμπεραίνουμε από τα ψηφιδωτά δάπεδα που είχαν βρεθεί προ ετών γύρω από το ναό της Παναγίας και καταστράφηκαν εν μέρει, καθώς και τα ευρήματα της ίδιας περιόδου που βρέθηκαν κοντά στο ναό του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου. Ο οικισμός παρουσιάζει και αυτός αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, δεν προστατεύεται όμως νομοθετικά. Οι πλούσιες πηγές και η πυκνή βλάστηση σε συνδυασμό με το ανθρωπογενές περιβάλλον και τις διάφορες προβιομηχανικές εγκαταστάσεις (νερόμυλοι, ρασοφάμπρικα) συνθέτουν ένα ενδιαφέρον για τον επισκέπτη σύνολο, αν και η «αξιοποίηση» των στοιχείων αυτών δεν είναι πάντα η καλύτερη. Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο ναός του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, κτίσμα της Βενετοκρατίας που αποκαθίσταται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία και ο νεώτερος ναός του Αγίου Νικολάου, ένα από τα τελευταία έργα ντόπιων μαστόρων με ακαδημαϊκές επιδράσεις.

Στην είσοδο του χωριού σώζεται ένας ιδιαίτερα ενδιαφέρων νερόμυλος που υπέστη ζημιές από το έργο υδροληψίας. Πρόκειται για ένα νερόμυλο τρίχωρο με όροφο στο ένα τμήμα του με τέσσερα στόμια εξόδου του νερού. Στο ένα τμήμα του λειτουργούσε ρασοφάμπρικα για την επεξεργασία των υφασμάτων. Έχει χαρακτηριστεί ιστορικό, διατηρητέο μνημείο και συντάσσεται μελέτη αποκατάστασής του από τη 13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Κοντά στους Αρμένους στη θέση του εγκαταλειμμένου σήμερα χωριού της Βενετοκρατίας Σούρπο, σωζόταν σε άριστη κατάσταση πριν από λίγα χρόνια ο νερόμυλος «του Φράγκου» που καταστράφηκε μερικώς με βανδαλικό τρόπο. Στα κτίσματα του χωριού αυτού (το όνομα έχει σχέση με τη θέση Ζούρμπος) θα πρέπει να περιλαμβανόταν και η μικρή Μονή του Χριστού στον Αγκαβανέ, το μικρό καθολικό της οποίας κτίσμα του 16ου αιώνα, σώζεται σε άριστη κατάσταση καθώς και μεγάλη βενετσιάνικη έπαυλη δυτικά από τη Μονή.

T.K. ΝΕΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Το **Νέο Χωριό** βρίσκεται ΝΔ των Αρμένων και ΒΑ των Μαχαιρών, διασχίζεται από την επαρχιακή οδό που συνδέει τον οικισμό με τους Αρμένους προς ΒΑ και τον Στύλο προς ΒΔ. Ο οικισμός αναπτύσσεται τόσο επί της επαρχιακής οδού όσο και επί των καθέτων και διαγωνίων σε αυτήν αγροτικών αξόνων.

Παρά το όνομά του, αναφέρεται τουλάχιστον από το 16° αιώνα. Στην πάνω γειτονιά του οικισμού σώζεται ένα ενδιαφέρον συγκρότημα φεουδαρχικής κατοικίας που η πρώτη της οικοδόμηση ανάγεται στα χρόνια της όψιμης Βενετοκρατίας και έχει οικοδομικές φάσεις και από την Τουρκοκρατία, οπότε χρησιμοποιήθηκε για τον ίδιο σκοπό. Το συγκρότημα ανήκει κατά ένα μέρος στο Δήμο και σε ιδιώτες και περιλαμβάνει ελαιοτριβείο, αποθήκες και χώρους κατοικίας. Ένα φρούριο επίσης ο Κούλες, που είναι χτισμένο κατά την τουρκική περίοδο πάνω σε ενετικά ερείπια, βρίσκεται στο ύψωμα νότια του χωριού.

T.K. ΣΤΥΛΟΥ

Το **T.K. Στύλου** περιλαμβάνει τους οικισμούς **Στύλο, Πρόβαρμα, Σαμωνά και Φαράγγι**.

Ο Στύλος βρίσκεται βόρεια του οικισμού Πρόβαρμα, αποτελείται από 2 ενότητες - οριοθετημένα τμήματα και διασχίζεται από την επαρχιακή οδό στα ανατολικά της μεγαλύτερης ενότητας, στην οποία συναντώνται και οι λειτουργίες του οικισμού. Ο

οικισμός, διατηρεί και αυτός σε πολύ μεγάλο βαθμό την παραδοσιακή Κρητική αρχιτεκτονική.

Για το Στύλο αναφέρουν ότι ήταν ο πρώτος οικισμός και από εκεί έφυγαν οι κάτοικοι και ίδρυσαν τα Άπτερα. Οι ανασκαφές έχουν φέρει στο φως αρκετά αρχαιολογικά ευρήματα κυρίως από τα οποία είναι ένα αρχαίο εργαστήριο αγγειοπλαστικής, ένας θολωτός μινωικός τάφος, τα ερείπια ενός μινωικού οικισμού ενώ πρόσφατα έχει βρεθεί και ένα αρχαίο νεκροταφείο. Στο Στύλο υπάρχουν επίσης δύο βυζαντινές εκκλησίες, ο ναός της Παναγίας της Ζερβιώτισσας και ο δίκλιτος ναός των Αγίων Ιωάννη Θεολόγου και Νικολάου καθώς και αρκετές άλλες εκκλησίες μεταγενέστερες. Δίπλα στην παλαιά βυζαντινή εκκλησία, υπάρχει ένα ξεχωριστό παλαιοντολογικό εύρημα και συγκεκριμένα ένα προϊστορικό απολίθωμα, το οποίο έχει τοποθετηθεί στον περίβολο της εκκλησίας.

Το **Πρόβαρμα** βρίσκεται νότια του Στύλου, παρουσιάζει επιμήκη ανάπτυξη και διασχίζεται από τη δημοτική οδό που συνδέει τον οικισμό με το Στύλο προς βορρά και τον Σαμωνά προς τα ΝΔ. Στα ΒΔ, εκτός του ορίου του οικισμού. Έκει βρίσκεται και η ιστορική εκκλησία Αγίας Τριάδας.

Ο **Σαμωνάς** βρίσκεται ΝΔ του οικισμού Πρόβαρμα και στο νότιο τμήμα του διασχίζεται από τη δημοτική οδό. Στον οικισμό υπάρχουν 2 τουριστικά περίπτερα. Λίγα μέτρα από τα τελευταία σπίτια του χωριού ανακαλύφθηκε το 1994 κατά τη διάνοιξη αγροτικού δρόμου, μικρό υπόγειο σπήλαιο, πλούσιο σε φυσικό διάκοσμο και μικρή λίμνη με νερό στα νότια του οικισμού. Επίσης να αναφέρουμε και την Μνημειακή έλεια του Σαμωνά που έχει ανακηρυχθεί από τον Σύνδεσμο Ελαιοκομικών Δήμων Κρήτης (ΣΕΔΗΚ) σαν «Μνημειακή» λόγω των μεγάλων διαστάσεων του κορμού και της κόμης του αλλά και λόγω της θέσης του κοντά στον αρχαίο οικισμό «Κυλίντρα» Υστερομινωικής περιόδου. Το Ελαιόδεντρο αυτό, βρίσκεται μαζί με άλλα πολύ παλαιά και εξαιρετικού αναγλύφου ελαιόδεντρα, στην θέση «Λάκκος» του Δ.Δ. Σαμωνά του Δήμου Αρμένων (συντεταγμένες Ν 35ο 25,565, ΕΟ 24ο 06,274 και υψόμετρο 325 m), ανήκει το 2008 στους Κληρονόμους Εμμ Μαυρομουστακάκη, είναι ποικιλίας Μαστοειδούς που τοπικά αποκαλείται «Τσουνάτη» εμβολιασμένης σε υποκείμενο Αγριελιάς. Ο κορμός του δέντρου σε ύψος 0,9m από το έδαφος έχει μέγιστη διάμετρο (5,25m) και περίμετρο 12,90.m ενώ στην βάση του δέντρου έχει μέγιστη διάμετρο 6,70m και περίμετρο 20,05m.

Το **Φαράγγι** βρίσκεται ΒΔ του Στύλου και χαρακτηρίζεται αποκλειστικά από τη χρήση της κατοικίας. Όπως φανερώνει και το όνομα του, είναι η έξοδος του φαραγγίου του Δικτάμμου. Κατά τους χειμερινούς μήνες και σε περίοδο ισχυρών βροχοπτώσεων, στην περιοχή της «λίμνης», κατακρατούνται νερά, λόγω της περιορισμένης απορροφητικότητας και δημιουργείται έτσι η “εφήμερη” αλλά εκπληκτική λίμνη του Φαραγγιού.

T.K. ΜΑΧΑΙΡΩΝ

Οι **Μαχαιροί** ένα γραφικό χωριουδάκι, έχει ανακηρυχθεί παραδοσιακός οικισμός. Στην πλατεία του υπάρχει πέτρινο θεατράκι, όπου κατά τους θερινούς μήνες γίνονται πολλές εκδηλώσεις.

Βρίσκεται νότια του οικισμού Πρόβαρμα. Βορειοδυτικά και εκτός του ορίου του οικισμού διέρχεται η δευτερεύουσα επαρχιακή οδός. Στον οικισμό υπάρχουν ενοικιαζόμενα δωμάτια με 16 κλίνες, Κοινοτικό Κατάστημα, πλατεία, 2 εκκλησίες μία εντός και μία εκτός του οικισμού και το νεκροταφείο ΒΑ εκτός του ορίου του οικισμού. Στα ΒΔ των Μαχαιρών βρίσκεται το παλιό λατομείο.

T.K. ΡΑΜΝΗΣ

Η **Ραμνή** βρίσκεται ΒΑ των Καρών, αποτελείται από 2 ενότητες - οριοθετημένα τμήματα και διασχίζεται από τη δευτερεύουσα επαρχιακή οδό, επί της οποίας και στη μεγαλύτερη εκ των δύο ενοτήτων αναπτύσσονται όλες οι λειτουργίες του οικισμού. Επίσης, διασχίζεται και από τη δημοτική οδό στα ανατολικά του οικισμού. Ο οικισμός παρουσιάζει διάσπαρτη ανάπτυξη.

Τα **Κυριακοσέλλια** βρίσκονται βόρεια της Ραμνής και διασχίζονται από τη δημοτική οδό που συνδέει τον οικισμό με τη Ραμνή προς νότο και με τη Χιλιομοδού προς βορρά. Ο οικισμός, διατηρεί σε πολύ μεγάλο βαθμό την παραδοσιακή Κρητική αρχιτεκτονική. Στον οικισμό σώζεται ο ναός του Αγίου Νικολάου, μια από τις ωραιότερες βυζαντινές εκκλησίες της Κρήτης, χτισμένη τον 11^ο αι., διακοσμημένη με πολύ αξιόλογες αγιογραφίες που διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Πολύ κοντά βρίσκεται μία σπηλιά με αγιογραφία του Αγίου Μάμα, καθώς και ένα βυζαντινό φρούριο στη θέση Καστέλι.

Η **Χιλιομοδού** βρίσκεται βόρεια των Κυριακοσελλιών και διασχίζεται από τη δημοτική οδό. Στον οικισμό συναντώνται ένα τουριστικό περίπτερο στα ΒΔ και μία εκκλησία στα ΒΑ.

Τ.Κ. ΚΑΡΩΝ

Οι **Καρές** βρίσκονται νότια της Ραμνής και αποτελούν το νοτιότερο οικισμό του Δήμου. Ο οικισμός αποτελείται από 3 τμήματα - 3 όρια καθένα από τα οποία έχει και συνεκτικό όριο και διασχίζεται από τη δευτερεύουσα επαρχιακή οδό. Στον οικισμό λειτουργεί αγροτικό ιατρείο, υπάρχει τουριστικό περίπτερο, εκκλησία και νεκροταφείο.

Πρόκειται για οικισμό με πολλά παραδοσιακά στοιχεία, στον οποίο διατηρούνται αρκετά παλιά κτίρια που χρονολογούνται από την περίοδο της ενετοκρατίας και της τουρκοκρατίας. Ο οικισμός βρίσκεται μέσα σε ένα φαράγγι που φτάνει μέχρι το Παιδοχώρι.

Στις Καρές υπάρχουν μερικές παλιές εκκλησίες. Στη γύρω περιοχή υπάρχουν και τρύπες στο έδαφος απ' όπου τρέχει νερό. Σώζονται επίσης ένας κουλές και ένα πέτρινο μονοπάτι (καλντερίμι) που ανεβαίνει ψηλότερα στη μαδάρα. Εκεί υπάρχουν τα μητάτα καθώς και πολλά πηγάδια και μεγάλοι κούμοι και αρκετοί μικρότεροι.

Από τις Καρές με κατεύθυνση προς νότο, μέσω αγροτικού δρόμου, οκτώ χιλιομέτρων, βρισκόμαστε σε υψόμετρο 1.100μ, στην περιοχή **Γούρνες**. Εδώ οι κτηνοτρόφοι του Δήμου Αρμένων, έχουν κτισμένους τους παραδοσιακούς κούμους, κατασκευασμένους από πέτρα της περιοχής. Με την ίδια τεχνική είναι και η εκκλησούλα των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, όπου την παραμονή της γιορτής, 28 Ιουνίου γίνεται μεγάλο πανηγύρι και φιλοξενία στους παρευρισκόμενους.

Δημοτική Ενότητα Βάμου

Η Δημοτική Ενότητα Βάμου βρίσκεται στα βόρεια και ανατολικά του νομού Χανίων και έχει σαν έδρα το χωριό Βάμος. Πρόκειται για παραθαλάσσια Δ.Ε. η οποία, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, έχει συνολικά 3.388 κατοίκους και έκταση 67.035 στρέμματα.

Πρόκειται για μια ημιορεινή περιοχή με ποικιλόμορφο και ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον, όπου κυριαρχεί η τοπική δασώδης και θαμνώδης βλάστηση αλλά χαρακτηρίζεται και από την πλούσια αρχιτεκτονική κληρονομιά της. Πιο συγκεκριμένα, η περιοχή είναι διάσπαρτη από μικρούς οικισμούς, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι παλαιοί. Το κλίμα είναι ξηρό και θερμό κι όλη η βλάστηση είναι προσαρμοσμένη σ' αυτό. Τα τελευταία χρόνια, με διάφορα προγράμματα, ολοένα και αυξάνεται η αρδευόμενη έκταση. Η παραλιακή ζώνη της Δημοτικής ενότητας είναι βραχώδης και απότομη με εξαίρεση την παραλία της Αλμυρίδας και λόγω της ιδιαίτερης ομορφιάς της έχει χαρακτηριστεί ως προστατευόμενη

από το πρόγραμμα Natura 2000. Εξαιτίας όλων των παραπάνω λόγων, η περιοχή είναι κατάλληλη για μορφές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης, η οποία έχει ήδη αρχίσει να εμφανίζεται έντονα στην Πλάκα και την Αλμυρίδα αλλά και σε μικρότερη κλίμακα σε ολόκληρη την ενδοχώρα. Η προσπάθεια που έχει ως στόχο αυτού του είδους την τουριστική ανάπτυξη και εξασφαλίζει την προστασία της φυσιογνωμίας της περιοχής, αποτελεί ήδη την κατευθυντήρια γραμμή στα πλαίσια λειτουργίας της νέας δημοτική αρχής. Το ιδρυθέν Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης έχει έδρα και στεγάζεται στο παλιό σχολείο του Κεφάλα, και είναι ο σκελετός πάνω στον οποίο μπορεί να στηριχθεί η ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής, εφόσον οι λειτουργίες και οι δράσεις του διαχυθούν σωστά σε ολόκληρη την επικράτεια της Δημοτικής ενότητας και όχι μόνο. Στα θετικά της περιοχής θεωρούμε το χαρακτηρισμό από παλιά του Γαβαλοχωρίου και των γύρω μικρών οικισμών ως προστατευόμενους, ενώ τελευταία ζητήθηκε και ο χαρακτηρισμός του Βάμου, ως παραδοσιακού οικισμού.

T.K. ΒΑΜΟΥ (Βάμος, Δουλιανά,)

Ο **Βάμος**, πρωτεύουσα της επαρχίας Αποκορώνου και παλιότερα του νομού Σφακίων, και σήμερα Ιστορική έδρα του νέου Δήμου, είναι ιδιαιτέρως ενδιαφέρων οικισμός, πού έχει προταθεί για χαρακτηρισμό σε παραδοσιακός, από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Έχει ημιαστικό χαρακτήρα, και διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση, με στοιχεία λαϊκής και νεοκλασικής αρχιτεκτονικής (πολιτιστικό κέντρο). Ήδη η πρωτοβουλία μιας ομάδας κατοίκων να δημιουργήσουν μια εταιρεία πού ασχολείται με την προστασία του οικισμού, και με γενικές δραστηριότητες αγροτουρισμού, δίδει αποτέλεσμα, και αποτελεί το πρότυπο για τη συνολική ανάπτυξη του νεοσύστατου δήμου. Στο Βάμο, ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι νεότερες εκκλησίες του Αγ.Νικολάου και Γεωργίου, με το αναστηλωμένο Παλιό σχολείο (1863) στην αυλή του το κτίριο του παλιού Παρθεναγωγείου, πού έχει αναστηλωθεί, και χρησιμοποιείται ως κοινοτικός ξενώνας συνεπικουρεί στην λειτουργία του Κ.Π.Ε.

Ο Βάμος, υπήρξε θέατρο πολεμικών επιχειρήσεων, τόσο το 1866, όσο και το 1896. Τα γεγονότα μάλιστα του Βάμου το 1896, είχαν μεγάλη απήχηση και στο εξωτερικό και ήταν αιτία να γίνει η Γενική Επαναστατική Συνέλευση των Κρητών (μεταπολιτευτική επιτροπή με πρόεδρο το Ρούσσο Κούνδουρο) πού συνήλθε τότε στο Βάμο, με στόχο τη αυτοδιάθεση της Κρήτης. (ηρώο).

Στην ευρύτερη περιοχή του Βάμου, στη θέση του βενετσιάνικου χωριού Καρύδι Καρτσομάδω, σώζονται τα ερείπια της μικρής Μονής της Παναγίας στο Κατωμέρι, με τοιχογραφημένο κατά το 13ο αιώνα μονόχωρο ναό. Απέναντι στη θέση του επίσης βενετσιάνικου χωριού Καρύδι του Αγίου Γεωργίου, υπάρχει μία βενετσιάνικη έπαυλη και άλλα κτίσματα του χωριού και το μεγάλο Μετόχι του Αγίου Γεωργίου, πού λειτουργεί σήμερα ως Μονή, και αποτελεί το πιο ενδιαφέρον συγκρότημα λαϊκής αρχιτεκτονικής του νομού Χανίων. Τα κτίσματα, όπως το μεγάλο ελαιοτριβείο, μπορούν να αποκατασταθούν, και να αποτελέσουν ένα ζωντανό Αγροτικό Μουσείο, η να στεγάσουν ευρύτερης σημασίας εκδηλώσεις. Τα Ντουλιανά, είναι ένας μικρός οικισμός, που ανήκει στην κοινότητα Βάμου.

Είναι κτισμένο πάνω σε ένα λόφο, μέσα σε ένα όμορφο φυσικό περιβάλλον, και με ενδιαφέρουσα αρχιτεκτονική. Είναι κηρυγμένος οικισμός και διατηρεί το χαρακτήρα του περισσότερο από κάθε άλλο οικισμό. Στο χωριό μένουν μόνιμως πολλοί ξένοι και οι ντόπιοι έχουν αναπτυγμένη ευαισθησία, στα θέματα πού αφορούν στη διατήρηση του οικισμού.

T.K. ΚΕΦΑΛΑ (Κεφαλάς-Παλαιώνι-Δράπανο)

Ανατολικά του Βάμου, και σε απόσταση 4 περίπου χλμ, συναντάμε τον οικισμό του **Κεφαλά**. Ο Απάνω και Κάτω Κεφαλάς, αναφέρονται στα χρόνια της ενετοκρατίας ως δύο

χωριστά χωριά, τα οποία σήμερα έχουν ενωθεί. Πρόκειται για ένα μεγάλο χωριό (κεφαλόχωρι), κτισμένο σε εντυπωσιακή θέση προς τη θάλασσα με έντονο αρχιτεκτονικό χαρακτήρα, των χρόνων της πρώιμης και της όψιμης τουρκοκρατίας, αρκετά καλοδιατηρημένο, παρά τις "παραφωνίες", που υπάρχουν. Η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού (16ος αιώνας), είναι το αρχαιότερο κτίσμα του χωριού και οι νεότερες εκκλησίες της Παναγίας, του Αγ. Αντωνίου, του Μιχαήλ Αρχαγγέλου, έργα των φημισμένων κεφαλαιών μαστόρων αποτελούν δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής του 19ου αιώνα. Έργο επίσης των ίδιων μαστόρων είναι η **"Δημοτική Σχολή Κεφαλά"** στην οποία στεγάζεται το **Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** του νομού, ίδρυμα που παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του δήμου Αποκορώνου και του νομού Χανίων συνολικά.

Ενδιαφέροντες είναι και οι οικισμοί **Παλαιώνι** και **Δράπανο**, προς την πλευρά του Κόκκινου Χωριού. Από το Παλαιώνι ο δρόμος οδηγεί στον Εμπρόσγυαλο, μία σχετικά ήπια θέση στα απότομα παράλια που εκτείνονται μέχρι τη Γεωργιούπολη. Ήδη σήμερα με ένα έργο προϋπολογισμού ύψους 1.900.000 ευρώ λύνεται ένα θέμα τεράστιο για το Τ.Κ. Κεφαλά, ο περιφερειακός δρόμος. Το έργο ενώνει τους οικισμούς Αλμυρίδα-Ξηροστέρνη-Κεφαλά-Παλαιώνι.

Τ.Κ. ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ (Γαβαλοχώρι- Αγ. Παύλος- Άσπρο- Αγ.Βασίλειος):

Από το Βάμο, οδηγούμαστε στο **Γαβαλοχώρι**. Πάνω σε λόφο, είναι κτισμένο το μικρό χωριό **Άσπρο (Κοπράνα)** με κτίσματα του 18ου αιώνα, το οποίο στο μεγαλύτερο μέρος του κατοικείται από Βορειοευρωπαίους κατοίκους. Το Γαβαλοχώρι είναι ένα μεγάλο παλιό χωριό, με ιδιαιτέρως ενδιαφέρουσα λαϊκή αρχιτεκτονική, που διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση. Στον οικισμό που προστατεύεται ως παραδοσιακός, σώζονται πολλά ενδιαφέροντα κτίσματα, όπως ένα δίκλιτο θολωτό ελαιοτριβείο (18ος αιώνας), οι ναοί της Παναγίας, και του αγίου Σεργίου, το παλιό σχολείο, και πολλές κατοικίες. Εδώ υπάρχει και το μοναδικό οργανωμένο από το Υπουργείο Πολιτισμού Λαογραφικό Μουσείο του νομού Χανίων, με πλούσια εκθέματα που αφορούν στο λαϊκό βίο. Το τοπίο γύρω από το χωριό διατηρεί το φυσικό κάλλος του, και υπάρχουν πολλά σημεία για περίπατο, όπως το συγκρότημα από πηγάδια, των χρόνων της ενετοκρατίας, το ρωμαϊκό νεκροταφείο, η γειτονιά, και ο ναός του Αγίου Παύλου. Στο Γαβαλοχώρι υπάρχει Γυναικείος Συνεταιρισμός που ασχολείται με την παλιά τέχνη της κατασκευής δαντέλας ("κοπανέλι") και γενικότερα με δραστηριότητες Αγροτουρισμού. Το Γαβαλοχώρι μπορεί να αξιοποιηθεί για την εκπαίδευση στο ανθρωπογενές περιβάλλον, και τις δραστηριότητες του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Τ.Κ. ΠΛΑΚΑΣ (Αλμυρίδα - Πλάκα - Καμπιά)

Συνεχίζοντας από τις Καλύβες ο δρόμος, διακλαδώνεται προς την Αλμυρίδα. Μετά το Καστέλι, συναντούμε το παλιό μοναστήρι της Παναγίας της Κεράς, με μία όμορφη μικρή παραλία, ενώ προς την πλευρά του Γαβαλοχωρίου, σώζονται τμήματα του παλιού δημόσιου δρόμου, με μία τοξωτή γέφυρα, και το φυλάκιο για το φόρο. Η **Αλμυρίδα** ένας μικρός ψαράδικος οικισμός, πριν από μερικά χρόνια, εξελίσσεται σε τουριστικό θέρετρο, για το οποίο, ο δήμος μας, θα πρέπει να καταβάλει ιδιαίτερη φροντίδα. Στην είσοδο του οικισμού, έχουν ανασκαφεί από τη 13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων τα ερείπια μίας τρίκλιτης, παλαιοχριστιανικής Βασιλικής, του 6ου μΧ. αιώνα, με εξαιρετικής ποιότητας και διατήρησης ψηφιδωτά δάπεδα, που χρήζουν ιδιαίτερης συντήρησης. Στο λόφο Φοινικιάς, πάνω από τη θέση της βασιλικής σώζονται τα ερείπια ελληνορωμαϊκής πόλης, όπως πάνω στη μικρή νησίδα **Κάργα**, σε μικρή απόσταση από την Αλμυρίδα. Το χωριό **Πλάκα** είναι κτισμένο στην πλαγιά ενός λόφου με θέα στον κόλπο της Σούδας. Είναι ένας οικισμός με ενδιαφέρουσα λαϊκή αρχιτεκτονική, που έχει ωστόσο αρχίσει να αλλοιώνεται από την

έντονη οικοδομική δραστηριότητα, κυρίως κτισμάτων για τουριστική χρήση. Το γύρω φυσικό περιβάλλον διατηρεί αρκετά καλά το χαρακτήρα του και προσφέρεται για περιπάτους και προς την πλευρά της ενδοχώρας, και προς την πλευρά της θάλασσας. Η Πλάκα διατηρεί αρκετά τον παραδοσιακό της χαρακτήρα, πού θα πρέπει να προστατευτεί και να υπάρξει αρχιτεκτονικός έλεγχος στις νέες οικοδομές, ώστε να μη συνεχιστεί η αλλοίωση του χώρου. Στην Πλάκα κάθε Καλοκαίρι, γίνονται εκδηλώσεις Κρητικής μουσικής, τα Πλακιανά, προς τιμή του Μιχάλη Παπαδάκη, η Πλακιανού, ενός καλού λυράρη των τελευταίων χρόνων.

Τ. Κ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Το **Κόκκινο Χωριό**, είναι κτισμένο ακόμα ψηλότερα, και διατηρεί περισσότερο τον παραδοσιακό αρχιτεκτονικό του χαρακτήρα με τα στενά δρομάκια, τις όμορφες αυλόπορτες, και τις κεραμοσκεπές. Σε ένα επικλινές χωράφι, μια ομάδα από στέρνες συγκεντρώνουν το νερό της βροχής, ενδιαφέρον δείγμα της τοπικής αρχιτεκτονικής, πού αντιμετώπιζε με τον τρόπο αυτό το μόνιμο πρόβλημα της λειψυδρίας. Πάνω από το Κόκκινο Χωριό, υπάρχει ο ιδιόμορφος λόφος Δραπανοκεφάλα, η Calarodha (στην ενετοκρατία) και η θαλάσσια περιοχή βορειοδυτικά του χωριού, παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον για περιήγηση με τη διαμόρφωση του εδάφους, και τις σπηλιές, όπως του Πετσή ο σπηλιός (η караβότοπος). Στο κέντρο του χωριού επίσης υπάρχει η αξιοποιήσιμη σπηλιά "Καταλύματα". Επίσης στο Κόκκινο χωριό, στο ακρωτήριο Δρέπανο, σε βάθος περίπου 10 μέτρων στο βυθό της θάλασσας, βρίσκεται το εντυπωσιακό "Σπήλαιο των ελεφάντων", μία αίθουσα 60X60 γεμάτη από σταλακτίτες και σταλαγμίτες διαφόρων μεγεθών και χρωμάτων.

Τ.Κ. ΚΑΛΑΜΙΤΣΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Στα 8 χλμ. από το Βάμο, είναι και ο μικρός οικισμός **Καλαμίτσι Αλεξάνδρου**, ένα παλιό και καλοδιατηρημένο χωριό με στενά δρομάκια Υπάρχουν πολλές εκδοχές για το πώς πήρε το όνομά του το χωριό. Μία απ' αυτές αναφέρει πως ονομάστηκε έτσι από ένα στρατιώτη του Μεγάλου Αλεξάνδρου που έφτασε εδώ. Εδώ υπάρχει ο σταυροειδής με τρούλο ναός της Αγίας Τριάδας, και μια εντυπωσιακή για την κατασκευή της υπόγεια δεξαμενή της Τουρκοκρατίας "ο Σοφτάς".

Τ. Κ. ΚΑΪΝΑΣ

Από το Βάμο, ένας δρόμος προς τα νοτιοδυτικά, οδηγεί μέσα από τον καλοδιατηρημένο συνοικισμό **Τσικολιανά**, στο επίσης ενδιαφέρον χωριό **Καΐνα** με πολλά κτίσματα από τα χρόνια της τουρκοκρατίας. Έξω από το μικρό οικισμό, Γεννήτσαρη Μετόχι, ή Πλάτανος είναι ο τοιχογραφημένος κατά το 14ο αιώνα ναός του Αγίου Αντωνίου, η όμορφη τοποθεσία Σωποτό, και στην εθνική οδό, ο μικρός ναός του Αγίου Φανουρίου, πού αποτελεί μεγάλο προσκύνημα, και γίνονται ενδιαφέρουσες θρησκευτικές εκδηλώσεις. Από την Καΐνα, υπάρχει άλλη μία πρόσβαση προς το δήμο Βάμου, μέσω της εθνικής οδού, και σύνδεση με την ορεινή περιοχή του δήμου Φρέ.

Τ.Κ. ΞΗΡΟΣΤΕΡΝΙΟΥ (Ξεροστέρνι- Λιτσάρδα)

Από το Βάμο, ο δρόμος συνεχίζει ανατολικά και περνά μέσα σε μία ομάδα από μικρά χωριά, ενταγμένα σε ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, και με πολύ καλοδιατηρημένη τοπική λαϊκή αρχιτεκτονική. Το **Ξηροστέρνι**, κτισμένο γύρω από τον ενδιαφέροντα ναό του Χριστού, προς τιμήν του οποίου γίνεται ένα γνήσιο λαϊκό πανηγύρι στις 5 και 6 Αυγούστου, διατηρεί καλύτερα από κάθε άλλο χωριό, τον παραδοσιακό του χαρακτήρα, με πολλά παλιά σπίτια. Στη συνέχεια ο δρόμος οδηγεί στη **Λιτσάρδα**. Την τελευταία 20ετία οι

κάτοικοι (η συνεργασία μεταξύ των οποίων αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση) με τους τοπικούς συλλόγους ανάπλασαν και τους δύο οικισμούς (**Ξηροστέρνι-Λιτσάρδα**). Ο οικισμός, με σοβαρές αλλοιώσεις, είναι αξιόλογος, όπως και ο ναός της Παναγίας, με καλό ξυλόγλυπτο τέμπλο και εικόνες του Ρεθεμιώτη Α. Βιβυλάκη. Το λαϊκό πανηγύρι στις 14-15 Αυγούστου προσελκύει κόσμους, πηγή ζωής και ανάπτυξης του οικισμού. Πλησίον του οικισμού Λιτσάρδα και καθ'οδόν για Σούρη βρίσκεται το αξιοποιήσιμο σπήλαιο "του Δαφνέ η τρύπα", με αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

Τ.Κ. ΣΕΛΛΙΩΝ (Σελλιά- Σούρη- Λικοτυναρά)

Ο οικισμός **Πάνω και Κάτω Σελιά**, είναι κτισμένος στην πλαγιά ενός λόφου μέσα στο πράσινο, με ενδιαφέροντα δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής, όπως και ο παλιότερος οικισμός Σούρη, με τη νεοκλασική εκκλησία του Αγ. Ιωάννη του Θεολόγου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης τα παράλια από την πλευρά της Λικοτυναράς, με τα απότομα "Γκρεμνά" και την πλούσια, αυτοφυή βλάστηση που έχει ενταχθεί μαζί με την ευρύτερη περιοχή στην Κοινοτική Οδηγία Natura 2000. Ο Κεφαλάς και οι απέναντι κοινότητες Σελιών και Ξηροστερνίου, περιβάλλουν ένα μεγάλο σχηματισμό, (δολίνη), το Ρουπακιά η Ορπακιά, χώρο με πλούσια δασώδη βλάστηση και παλιές αγροτικές δραστηριότητες (δρόμοι, ξερολιθιές, πετρόκτιστα αγροτόσπιτα, στέρνες και άλλες εγκαταστάσεις), πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Η ανάδειξη της περιοχής αυτής φυσικού κάλλους, περιλαμβάνεται στις προτάσεις για την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως

Η Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του Δήμου Αποκορώνου και συνορεύει με το Δήμο Ρεθύμνου. Αποτελείται από 5 Τοπικές Κοινότητες και σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο πληθυσμός της ανέρχεται στους 2.749 κατοίκους.

Ένα σύνολο από χωριά χτισμένα στις πλαγιές των Λευκών Ορέων, στις εκβολές του Αλμυρού Ποταμού και στην ακτή που διασχίζει τον κόλπο, ανάμεσα σε αμπέλια, ελαιώνες και δάση. Εκεί, ο επισκέπτης βρίσκει όλα τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του νησιού, συγκεντρωμένα σε μία μικρή περιοχή: βουνό και κάμπος, ποταμός, λίμνη και θάλασσα, άγρια φύση και καλλιεργήσιμη γη. Τοπία απaráμιλλης ομορφιάς, οικισμοί που διατηρούν το παραδοσιακό Κρητικό στοιχείο, αλλά και οικιστικές ζώνες με κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα, νυχτερινή ζωή, σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες με υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και δυνατότητα εύκολης πρόσβασης σε κάθε σημείο της δυτικής Κρήτης μέσω του αυτοκινητόδρομου που ενώνει τις μεγάλες πόλεις του νησιού. Στη Γεωργιούπολη κάθε καλοκαίρι, το σύνολο σχεδόν των κατοίκων αφοσιώνονται στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών: η ονομαστή Κρητική Φιλοξενία, βρίσκει εδώ την απόλυτη μετουσίωσή της.

Ιστορικά στοιχεία

Ιστορικά στοιχεία για την περιοχή εμφανίζονται από την μινωική εποχή. Οι ανασκαφές αποκάλυψαν έναν τάφο Μινωικού τύπου στον Κάστελλο και ευρήματα λατρευτικών χώρων στο σπήλαιο «Κορακιά». Αρχαιολογικές τοποθεσίες έχουν εντοπιστεί επίσης στις περιοχές νότια του οικισμού Γεωργιούπολης όπου βρισκόταν η αρχαία Αμφιμάλλα, ανατολικά του οικισμού Δραμιών (αρχαία Υδραμία ή Υδράμιο). Η αρχαία αυτή πόλη ήταν κτισμένη στον γήλοφο Κεφάλα και ήταν το επίνειο της αρχαίας πόλης Λάππας (σημερινή Αργυρούπολη). Τα αρχαιολογικά ευρήματα που φυλάσσονται στο μουσείο Χανίων, δείχνουν ότι η πόλη υπήρχε κατά την υστερομινωική ή μετανακτορική περίοδο (1580-1100 π.Χ.) και εμφάνισε την μεγαλύτερη ακμή της κατά την ρωμαϊκή περίοδο. Τέλος, στον οικισμό «Κάβαλλος»

βόρεια της λίμνης βρέθηκαν υπολείμματα ρωμαϊκής εποχής, ενώ στις όχθες της τοποθετείται η ύπαρξη ιερού αφιερωμένου στην Κορησία Αθηνά. Κατά την περίοδο του Βυζαντίου την περιοχή διοικούσε η αρχοντική οικογένεια των Μελισσινών. Σημαντική δράση στην περιοχή φαίνεται ότι ανέπτυξε κατά τον 11ο αιώνα ο μοναχός Ιωάννης Ξένος που ίδρυσε στην περιοχή των Δραμιών την Μονή του Αγίου Γεωργίου (Δούβρικα). Μέσα από τη διαθήκη του ο καλόγερος, δίνει πολύτιμες πληροφορίες σε σχέση με την ανάπτυξη της αμπελουργίας, της μελισσοκομίας και τη φύτευση των περιβολιών, στην περιοχή του ποταμού Μουσέλλα. Από τις αρχές του 13ου αιώνα, η Κρήτη περιέρχεται στην επιρροή των Βενετών. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται τα ονόματα των οικισμών που υπήρχαν τότε: Azogeromuri, Chrussopoli, Castelo, Mathe, Flachi, Dramia, Curna, Calamitsi Amigdalu. Τότε οι οικισμοί που ήταν σε ανάπτυξη βρίσκονταν στα ορεινά και σε τέτοια σημεία που να έχουν φυσική άμυνα (κορυφές λόφων). Ο κόλπος του Αλμυρού ήταν ιδανικό σημείο για στρατιωτική απόβαση, γι' αυτό και οι Βενετοί έκτισαν οχυρό εκεί. Από το Ιερό της Κορησίας Αθηνάς, στα "κακόφημα" στενά του Αλμυρού Το φρούριο του Αλμυρού, αποτέλεσε το επίκεντρο πολλών διεκδικητικών μαχών κατά τους επόμενους αιώνες με στόχο την κατάκτηση της περιοχής, μέχρι την καταστροφή του το 1821 από τους Κρητικούς επαναστάτες. Κατά τη διάρκεια της δικής τους κυριαρχίας οι Τούρκοι, έκτισαν με τις πέτρες των ερειπίων αυτού του φρουρίου άλλο οχυρό, κοντά στο προηγούμενο, για να κατεδαφιστεί κι αυτό αργότερα. Η περιοχή γύρω από τα ερείπια των δύο φρουρίων ονομάστηκε «Καστελλάκια» ή «Παλιοκάστελλα». Το κακόφημο «Στενό του Αλμυρού» στις εκβολές του ποταμού, έγινε καταφύγιο ληστών και λαθρεμπόρων και κανείς περαστικός δεν γλίστωνε απ' τα χέρια τους. Μάλιστα λέγεται ότι εκεί γινόταν μαύρη αγορά της τουρκικής χρυσής λίρας. Ο ποταμός ήταν πλωτός κι οι εκβολές του προσέφεραν καταφύγιο σε μικρά ιστιοφόρα, μέχρι και 500 μέτρα από τη θάλασσα, ενώ στα βόρεια τους υπήρχε όρμος όπου ελλιμενίζονταν ιστιοφόρα και μικρά ατμόπλοια. Στα ανατολικά, σ' ένα μικρό νησάκι που σήμερα ενώνεται με τη στεριά πριν από ένα περίπου αιώνα, ένας ναυτικός έκτισε το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου, προστάτη των θαλασσινών. Στα νότια και στα δυτικά της περιοχής αυτής, αλλεπάλληλα οχυρωματικά έργα των Τούρκων και των επαναστατών, μαρτυρούν την πολύπαθη ιστορία του τόπου. Μια πόλη που αναδύθηκε από το βάλτο «Όσο βλέπει το μάτι, δέντρα πολλά και θάμνοι υψηλοί και αειθαλείς, αλλά και βούρλα τεράστια και βατράχια χιλιάδες, οι ντελάληδες της ελονοσίας». Έτσι περιγράφει ένας Ευρωπαίος περιηγητής του 19ου αιώνα την περιοχή, που από το φόβο των ληστών οι άνθρωποι άφηναν ακαλλιέργητη, με αποτέλεσμα να σχηματιστεί ένα έλος, πηγή μιας φοβερής επιδημίας ελονοσίας που αποδεκάτισε τους κατοίκους των γύρω περιοχών. Σ' αυτή την ερημιά το 1880, φτάνει ένας έμπορος από την Αθήνα, που αντιλαμβάνεται την αξία της περιοχής κι αποφασίζει να εκμεταλλευτεί τα πλούσια νερά του ποταμού για καλλιέργειες. Ο Μιλτιάδης Παπαδογιαννάκης, που είχε γεννηθεί στο Καλαμίτσι, χτίζει ένα σπίτι στα «Καστελλάκια» και προσπαθεί να πείσει τους κατοίκους των γύρω χωριών και τις αρχές, να τον βοηθήσουν να αποξηράνει το έλος και να αρδεύσει τα χωράφια. Μόνος, παρά τις αντιξοότητες, αρχίζει τις εργασίες. Σιγά σιγά έρχεται και η βοήθεια που περιμένει και μέχρι το 1893, η περιοχή προσελκύει νέους κατοίκους, αποξηραίνεται το έλος, φυτεύονται Ευκάλυπτοι και εκατοντάδες άλλα δέντρα κι εγκαινιάζεται μια μικρή πόλη, με το όνομα Αλμυρούπολη. Το 1899, προς τιμή της άφιξης του Αρμοστή Πρίγκηπα Γεωργίου και της επικείμενης Ένωσης με την Ελλάδα, μετονομάζεται η Αλμυρούπολη σε Γεωργιούπολη. Αργότερα, ορίζεται ως συμπρωτεύουσα του νομού Σφακίων, με πρώτο Δήμαρχο τον ιδρυτή της, Μιλτιάδη Παπαδογιαννάκη.

Τ. Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ

Η **Γεωργιούπολη** είναι παραθαλάσσιο χωριό που έχει εξελιχθεί σε σύγχρονο τουριστικό θέρετρο. Βρίσκεται σε απόσταση 38 χλμ. Νοτιοανατολικά από τα Χανιά. Είναι κτισμένο σε μία καταπράσινη περιοχή. Με αφετηρία τη Γεωργιούπολη, μπορείτε να επισκεφτείτε της κοντινές περιοχές, που διακρίνονται για το φυσικό της κάλλος. Ο ποταμός Αλμυρός εκβάλλει στη Γεωργιούπολη, ενώ λίγο πριν, σχηματίζει μια μικρή λίμνη που φιλοξενεί πολλά πουλιά και ζώα. Η λίμνη φαίνεται από την εθνική οδό, καθώς πλησιάζετε την Γεωργιούπολη από τα Χανιά. Η ιστορία της Γεωργιούπολης είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον Αλμυρό, που κάποτε της είχε δώσει το όνομα Αλμυρούπολη. Μπαίνοντας στο χωριό θα δείτε πολλούς ευκαλύπτους, τόσο στο δρόμο όσο και στην πλατεία, και μια σειρά κυπαρισσιών που δημιουργούν μια όμορφη εικόνα.

Από την πλατεία θα φτάσετε στο μικρό λιμάνι της Γεωργιούπολης σε πέντε λεπτά με τα πόδια ακολουθώντας το δρόμο με τους ευκαλύπτους. Στο λιμανάκι είναι οι εκβολές του ποταμού Αλμυρού, όπου θα δείτε τις βάρκες των ψαράδων, αλλά και όσων παίρνουν τα βαρκάκια τους και τα φουσκωτά τους για ψάρεμα ή κολύμπι στα παράλια του όρμου της Γεωργιούπολης και των γειτονικών περιοχών.

Αριστερά και δεξιά από το λιμάνι απλώνονται οι παραλίες της Γεωργιούπολης και από εδώ ξεκινά ο παραλιακός δρόμος με τις καφετέριες και τα εστιατόρια προς τα ανατολικά.

Στην άκρη του λιμανιού θα δείτε έναν μικρό φάρο που μάλλον είναι διακοσμητικός, στα ελληνικά χρώματα του λευκού και γαλάζιου. Ωστόσο το πιο δημοφιλές αξιοθέατο του λιμανιού είναι το παρεκκλήσι του Αγίου Νικολάου, που βρίσκεται μέσα στη θάλασσα, σε έναν τεχνητό μόλο με βράχια. Αξίζει να περπατήσετε μέχρι εδώ για να βγάλετε υπέροχες φωτογραφίες. Είτε είναι ήρεμη η θάλασσα, είτε ο άνεμος έχει σηκώσει αφρισμένα κύματα, το τοπίο είναι εκπληκτικό.

Το 1948 δημιουργήθηκε μικρό ιδιωτικό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο στη Γεωργιούπολη για την κάλυψη των τοπικών αναγκών που λειτουργεί ακόμη σήμερα, αφού βέβαια εξαγοράστηκε από τη Δ.Ε.Η. το 1959. Αξιοποιεί μέρος από τις απορροές των Λευκών Ορέων, οι οποίες συγκεντρώνονται στη λίμνη του Αλμυρού.

Περιλαμβάνει μία μονάδα Francis κάθετου άξονα. Είναι σε λειτουργία από το 1954 και έχει ισχύ 300 KW.

Λίμνη Κουρνά

Η μοναδική φυσική λίμνη σε όλη την Μεσόγειο και η νοτιότερη λίμνη της Ευρώπης. Η λίμνη δημιουργείται από την παρεμπόδιση του υπόγειου νερού, που κατεβαίνει από τον όγκο των Λευκών Ορέων, από τα αδιαπέραστα πετρώματα και την κατάκλιση του φυσικού κοιλώματος. Η λίμνη τροφοδοτείται από την πηγή Αμάτι στα νότια και αποστραγγίζεται μέσω του "αύλακα" προς το ποταμό Δέλφινα στα βόρεια. Η απόστασή της από την θάλασσα είναι 2.5 km. Το μέγιστο μήκος της (B-N) είναι 1080 μέτρα και το μέγιστο πλάτος της (A-Δ) είναι 880 μέτρα. Καταλαμβάνει έκταση 579 στρέμματα με μέγιστο βάθος τα 22.5 μέτρα (3.5 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας). Ο όγκος του νερού το καλοκαίρι ανέρχεται περίπου στα 7.5 εκατομμύρια κυβικά μέτρα. Η περιοχή της λίμνης χαρακτηρίζεται σαν τεκτονικό ρήγμα που κατακλύζεται με νερό από την πηγή Αμάτι (NNA άκρο της λίμνης σε βάθος 16.5 μέτρα) λόγω των νεογενών αποθέσεων που εξασφαλίζουν την στεγανότητα της. Απλά, φανταστείτε ένα μεγάλο κοίλωμα που τροφοδοτείται από την μία του πλευρά με νερό λόγω του πορώδους του εδάφους ενώ από την απέναντι στεγανοποιείται λόγω της φύσης των πετρωμάτων. Διαφυγές νερού έχει η λίμνη από τις Β και ΒΔ παρυφές της. Στο τμήμα αυτό από δεκαετιών έχουν γίνει έργα υπερχειλίσης και αποστράγγισης του νερού προς τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και την θάλασσα. Η στάθμη

της λίμνης, κυμαίνεται με την εποχή. Την θερινή περίοδο και μέχρι το φθινόπωρο, η στάθμη βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο λόγω της μείωσης του όγκου των υπογείων υδάτων από τα ορεινά, ενώ κατά την χειμερινή και ανοιξιάτικη περίοδο, που τροφοδοτούνται οι υδροφόροι ορίζοντες, η στάθμη ανέρχεται. Η λίμνη αναφέρεται από τα αρχαία χρόνια με το όνομα Κορησία. Μάλιστα πιστεύεται, ότι υπήρχε ιερό στις όχθες προς τιμήν της Κορησίας Αθηνάς. Στα αραβικά η λέξη Κουρνά, σημαίνει λουτήρας και λίμνη. Ίσως λοιπόν οι Άραβες να ήταν αυτοί που την μετονόμασαν από Κορησία σε Κουρνά. Τα σκοτεινά νερά της λίμνης έκαναν εντύπωση σε όλους τους επισκέπτες αλλά και τους κατοίκους αφού θεωρούσαν την λίμνη χωρίς πυθμένα (άπατη). Μάλιστα περιηγητές ήδη από τα χρόνια του Μεσαίωνα, αναφέρονταν με δέος για το εκτιμώμενο βάθος της λίμνης.

Τέλος μπορεί να περπατήσει κανείς γύρω από τη λίμνη κατά μήκος της όχθης. Η πεζοπορία δεν διαρκεί πάνω από ώρα. Υπάρχουν ξαπλώστρες, ομπρέλες και «θαλάσσια» ποδήλατα τους καλοκαιρινούς μήνες. Καθώς και πολλές ταβέρνες και καφετέριες, που προσφέρουν τη δυνατότητα για γεύματα από παραδοσιακά Κρητικά πιάτα δίπλα στα νερά

Ο θρύλος της λίμνης

Ο θρύλος αναφέρει ότι στη θέση της λίμνης, βρισκόταν ένα χωριό (μάλλον πρόκειται για το αρχαίο «Κόριον»). Κάποια μέρα ένας από τους χωρικούς, πήρε την κόρη του για να πάνε στα χωράφια. Στον δρόμο έκατσαν να ξαποστάσουν και η κόρη άρχισε να χτενίζει τα ξανθά μαλλιά της. Ο πατέρας της ενώ αρχικά την καμάρωνε, ξαφνικά την επιθύμησε ερωτικά και της ρίχτηκε. Η κόρη στην απελπισία της φώναξε μοναχά «Βούλα και Βουολίμνα! Κι εγώ στοιχειό στην λίμνα!». Αμέσως ο τόπος βούλιαξε και έγινε η λίμνη. Μάλιστα οι κάτοικοι παλαιότερα, πιστεύανε ότι όσοι βλέπουν φαντάσματα, βλέπουν στην μέση της λίμνης πάνω σε ένα βράχο, ένα κορίτσι να κάθεται και να χτενίζει τα ολόχρυσά μαλλιά του.

Τ. Κ. ΚΟΥΡΝΑ

Το χωριό **Κουρνάς** απέχει 43 χιλιόμετρα από τα Χανιά και 20 από το Ρέθυμνο, στρίβοντας νότια στο δρόμο που βρίσκεται στο 41^ο χιλιόμετρο της εθνικής οδού Χανίων – Ρεθύμνου. Μεγάλο χωριό, που βρίσκεται της πρόποδες της «Δαφνομαδάρας» (υψόμετρο 1680 μ.) σε υψόμετρο 200μ., μέσα στο εύφορο λεκανοπέδιο όπου πηγάζει η ομώνυμη λίμνη και ρέουν τρεις ποταμοί.

Ο Κουρνάς, είναι πολύ παλιό χωριό που άκμαζε ήδη από το 1583 μ.Χ. Στην περιοχή αυτή έχουν γίνει πολλές ιστορικές μάχες. Υπήρξε έδρα της Επαναστατικής Κυβέρνησης το 1866 (επί τουρκοκρατίας) και έδρα της Γενικής Συνέλευσης των Κρητών το 1897. Πολλοί όμως είναι και οι θρύλοι που συνδέουν το χωριό με την λίμνη (στις όχθες της οποίας λέγεται ότι ήταν χτισμένο παλιότερα) αλλά και με τις παλιές βυζαντινές εκκλησίες του όπως ο Άγιος Γεώργιος και η Αγία Ειρήνη. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το σπήλαιο του χωριού, που βρίσκεται σε πανοραμική θέση στο δρόμο προς τον Κουρνά, στη θέση Κερατιδέ. Το σπήλαιο έχει μήκος 35 μ., πλάτος 24 μ. και ύψος που φτάνει ως τα 2,85 μ. και μπορεί να θαυμάσει κανείς σε αυτό, σπάνια σπηλαιολογικά στοιχεία. Στο Πάτημα βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Θεοδώρου, μέσα στην οποία υπάρχει ένας επίσης διακοσμημένος τάφος. Στο χωριό υπάρχουν ακόμα ερείπια βενετικών κτιρίων.

Τ.Κ. ΚΑΛΑΜΙΤΣΙΟΥ ΑΜΥΓΔΑΛΟΥ

Αγροτικό χωριό, 31 χλμ. από τα Χανιά, χτισμένο σε υψόμετρο 140 μ. Μία εκδοχή για το πώς πήρε το όνομά του το χωριό αναφέρει πως ονομάστηκε έτσι λόγω της μεγάλης παραγωγής αμυγδάλων που υπήρχε παλιά. Μια παλιά βρύση και η εκκλησία του Αγίου Παύλου, ηλικίας 200 ετών είναι από τα ενδιαφέροντα αξιοθέατα του χωριού. Εδώ

δραστηριοποιείται κι ένας Συνεταιρισμός Μεταξιού, γνωστός για τα πανέμορφα παραδοσιακά προϊόντα από μετάξι που παράγουν οι γυναίκες του χωριού.

Τ.Κ. ΚΑΣΤΕΛΛΟΥ

Ημιορεινό χωριό κτισμένο στους πρόποδες των Λευκών Ορέων, στην κορφή ενός λόφου σε υψόμετρο 252 μ. Η ονομασία του προήλθε από την απότομη τοποθεσία όπου είναι κτισμένο. Ο **Κάστελος** βρισκόταν παλιά σε χαμηλότερη θέση στον ίδιο λόφο, στη θέση του οικισμού Αγκαθέ (πάρα πολύ παλιός οικισμός ο οποίος κατοικείται ακόμα), από όπου οι κάτοικοι αναγκάστηκαν να μεταφερθούν το 1800, για να αποφύγουν τους Τούρκους. Κοντά στο χωριό έγινε σφοδρή μάχη το 1835 μεταξύ των κατοίκων και των Τούρκων, όπου σκοτώθηκαν 22 Τούρκοι και ένας μόνο Έλληνας, γεγονός που έγινε αιτία να εγκαταλείψουν οι Τούρκοι τις επιδρομές στην περιοχή. Οι κάτοικοι του χωριού, διακρίθηκαν και κατά την περίοδο της Γερμανικής κατοχής (1940-45), για τον ηρωικό αντιστασιακό τους αγώνα.

Τ.Κ. ΦΥΛΑΚΗΣ

Η **Φυλακή** ή **Φλακή** απέχει 50 χλμ. από τα Χανιά και βρίσκεται στους λόφους, πάνω από τη Γεωργιούπολη. Το χωριό ονομάστηκε έτσι από τις Τουρκικές φυλακές και τα Ελληνικά φυλάκια που υπήρχαν κατά μήκος του ποταμού Μουσελά που διαρρέει το χωριό. Ο ποταμός αυτός ήταν πλωτός και στις όχθες του, υπάρχουν ακόμα υπολείμματα νερόμυλων. Η Φλακή έχει μακραίωνη ιστορία: ο υστερομινωικός τάφος (1500 π.Χ.) που βρέθηκε εδώ, μαρτυρεί την ηλικία του πρώτου οικισμού. Ο σημερινός οικισμός κτίστηκε κατά την περίοδο της ενετοκρατίας κι αποτέλεσε έδρα νομού, το 1880. Από αυτή την περίοδο σώζονται τα κτίρια της Φυλακής και του Δικαστηρίου, με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Η περιοχή του χωριού είναι ζωσμένη κυριολεκτικά από θρύλους, που διηγούνται οι παλιοί κάτοικοι. Ιστορίες για Νεράιδες, μυστηριώδεις φωνές, θαύματα, πλαισιώνουν τις παλιές εκκλησίες, τις σπηλιές, τα δάση και τα μονοπάτια της περιοχής και κάνουν την περιήγηση, ακόμα πιο ενδιαφέρουσα.

ΚΑΒΡΟΣ

Ο **Καβρός** είναι παραθαλάσσιος οικισμός, η ονομασία του οποίου προήλθε από το ομώνυμο ποτάμι που περνάει από εκεί και κατ' άλλη εκδοχή, από τα πολλά καβούρια που υπήρχαν στο ποτάμι αυτό και στα γύρω ποτάμια. Γνωρίζει τεράστια τουριστική άνθιση στις μέρες μας, αλλά και στο παρελθόν. Βρίσκεται 42χλμ. ανατολικά των Χανίων και 18χλμ. δυτικά του Ρεθύμνου, μόλις 4χλμ. ανατολικά της Γεωργιούπολης.

Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της τεράστιας παραλίας μήκους περίπου 10χλμ. που ξεκινάει στα δυτικά από την παραλία της Γεωργιούπολης και φτάνει στα Ανατολικά έως την Επισκοπή. Η παραλία της περιοχής έχει υπέροχη άμμο και πεντακάθαρα νερά. Η θάλασσα είναι ρηχή, αλλά έχει συχνά κύμα επειδή είναι ανοιχτή στους βοριάδες.

Η παραλία στο Καβρό είναι πολύ καλά οργανωμένη και παρέχει όλες τις απαραίτητες ανέσεις. Ωστόσο, αν θέλετε να απομονωθείτε, η παραλία είναι τόσο μεγάλη, που σίγουρα θα βρείτε ένα ήρεμο σημείο.

Δυτικά του Καβρού εκβάλλει ο ποταμός Δέλφινας, ο οποίος μεταφέρει νερό από τη μαγευτική λίμνη του Κουρνά, η οποία βρίσκεται μόλις 2χλμ. νοτιότερα.

Ο Καβρός σε συνδιασμό με την Γεωργιούπολη τα υπόλοιπα χωριά της Δ.Ε. Γεωργιούπολης και την λίμνη Κουρνά αποτελεί μια από τις καλύτερες επιλογές για όμορφες διακοπές.

Δημοτική Ενότητα Κρουονερίδας

Η Δημοτική Ενότητα Κρυονερίδας καταλαμβάνει το κεντρικό τμήμα της επαρχίας του Αποκόρωνου και συνορεύει με τη Δ.Ε. Βάμου από τα βόρεια, το Δήμο Σφακίων από νότια, ανατολικά με τη Δ.Ε. Γεωργιούπολης και δυτικά με τη Δ.Ε. Φρέ.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε., σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, ανέρχεται σε 1.993, καταλαμβάνοντας έκταση 67,5 χλμ² περίπου και είναι κυρίως ημιορεινή, πλούσια σε φυσική ομορφιά και πολιτιστικά μνημεία που μπορεί να απολαύσει ο κάθε επισκέπτης.

Ξεκινώντας από τις Βρύσες που αποτελούν την έδρα του τωρινού Δήμου Αποκορώνου, μπορεί κανείς να χαρεί την ομορφιά και τη δροσιά που προσφέρει απλόχερα ο βρυσιανός ποταμός και περπατώντας παράλληλα με αυτόν να καταλήξει στην ελληνορωμαϊκή λιθόχτιστη τοξωτή γέφυρα «Ελληνική Καμάρα». Από εκεί ανηφορίζοντας προς τον νότο ο επισκέπτης φτάνει στη Μάζα και μπορεί να θαυμάσει την παλιά βρύση και το εκκλησάκι του Σωτήρα Χριστού. Στο κέντρο του οικισμού βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Νικολάου του 14ο αιώνα, που φέρει αγιογραφίες του δημοφιλούς αγιογράφου Ι. Παγωμένου. Επίσης στην πλατεία του οικισμού Χάμπαθα βρίσκεται το σπήλαιο του «Βένου» με εξαίρετη θέα και εντυπωσιακούς σταλακτίτες και σταλαγμίτες. Ακόμα πιο νότια, στον Αλικάμπο, αξίζει να σταθεί κανείς στην εκκλησία της «Κοιμήσεως της Θεοτόκου» που χτίστηκε γύρω στο 1315 και φέρει καλοδιατηρημένες αγιογραφίες του Ι. Παγωμένου όπως η «Ανάληψη», ο «Ευαγγελισμός», οι «Τρεις Ιεράρχες», τα «Εισόδια» κ.α. Σε απόσταση 700 μέτρων από εκεί βρίσκεται το σπήλαιο του «Μποτώνη» και λίγο παρακάτω το φαράγγι του «Φιλίππου» που δίνει την ευκαιρία στους φυσιολάτρες να ευχαριστηθούν την πλούσια και άγρια βλάστηση του τόπου.

Συνεχίζοντας το οδοιπορικό στο Δήμο Κρυονερίδας και λίγο πριν τον Βάφε οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν τη λιθόχτιστη τοξωτή γέφυρα του «Κουτσού» και τον ομώνυμο νερόμυλο, αλλά και τον νερόμυλο του «Μπουντούρη» που βρίσκεται κοντά στις πηγές του ποταμού Μπούτακα. Φτάνοντας στον Βάφε μπορεί κανείς να χαλαρώσει στα παραδοσιακά καφενεία και τις ταβέρνες της περιοχής αλλά και να επισκεφθεί το σπήλαιο της «Κρυονερίδας» ή τη διατηρητέα βυζαντινή εκκλησία των Αγίων Ασωμάτων.

Φτάνοντας στο πανέμορφο Νίππος θαυμάζει κανείς αξιόλογες εκκλησίες, όπως εκείνη της βυζαντινής Περβολιτσιανής Παναγίας με τον τάφο των Φρέδηδων στο κέντρο της. Επίσης, καθώς πλησιάζει στον Εμπρόσνερο, στη θέση Κρεμαστός, μπορεί να σταθεί στην παραδοσιακή ταβέρνα, να παρατηρήσει το πέτρινο θέατρο και να πιει νερό από την ενετική βρύση. Αξίζει ακόμα να περιεργαστεί τον πύργο του Αληδάκη που φέρει αξιοθαύμαστους θολωτούς εσωτερικούς χώρους, καμαρωτές πόρτες, κοιτώνες, λουτρά και πέτρινες σκάλες. Τέλος, ακολουθώντας τον αγροτικό δρόμο προς τον οικισμό του Βατουδιάρη, εκεί που βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Μαμά, περιμένει το οδοιπόρο ένα πανέμορφο φυσικό τοπίο με μοναδική πανοραμική θέα του βορειοανατολικού τμήματος του νομού Χανίων.

Τ.Κ. ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ

Ο **Αλικάμπος** απέχει 40 χλμ. από τα Χανιά, στη κατεύθυνση προς τα Σφακιά, βρίσκεται στις υπώρειες των Αλικαμπιώτικων μαδάρων, δηλαδή στα Ανατολικά Λευκά Όρη. Επειδή η θέση του Αλικάμπου είναι φύσει και θέσει οχυρή, οι ντόπιοι την παραλληλίζουν με τη θέση των ιστορικών Θερμοπυλών, των Σφακίων, αλλά και όλων των ανατολικών και δυτικών επαρχιών της Κρήτης.

Το ακμαίο αυτό χωριό κτίστηκε σε υψόμετρο 350 μ. και κατοικείται σήμερα από 263 άτομα περίπου. Είναι κυρίως κτηνοτροφικό χωριό, χωρίς πολλές καλλιεργήσιμες περιοχές λόγω της μορφολογίας του εδάφους. Στο χωριό υπάγεται και ένα αξιόλογο μετόχι, με την ονομασία Κλήμα. Σύμφωνα με μια άλλη άποψη, το όνομά του προέρχεται από τη δωρική

λέξη αλί που σημαίνει ψηλός και τη λέξη κάμπος, ώστε **Αλικάμπος (υψηλός κάμπος)**. Μία άλλη εκδοχή είναι ότι το τοπωνύμιο αυτό είναι ρωμαϊκό, επειδή το δεύτερο συνθετικό είναι λατινικό. Η ονομασία του χωριού αναφέρεται από το 1528. Υποστηρίζεται ακόμη, ότι το χωριό ονομάστηκε Αλικάμπος, επειδή ο Τούρκος Ουλούτς Αλή κατέστρεψε το χωριό το 1571, γι' αυτό βρίσκεται γραμμένο και Αλήκαμπος.

Η ιστορία του Αλικάμπου γράφει ότι οι Κρήτες έλαβαν μέρος στον Τρωικό Πόλεμο με Ογδόντα πλοία και στρατό και με αρχηγό τον Ιδομενέα και τον πιστό φίλο του Μηριόνη, εγγονό του Μίνωα. Το 821 μ.Χ. κούρσεψαν τον Αλικάμπο Σαρακηνοί πειρατές και έκτισαν ένα φρούριο στη θέση Πηργιολύκι. Ερείπια του φρουρίου δεν υπάρχουν. Σήμερα σώζεται μόνο η δεξαμενή. Τους Σαρακηνούς έδιωξε ο Νικηφόρος Φωκάς το 961 μ.Χ. Η ελάττωση του πληθυσμού εξανάγκασε το Βυζαντινό αυτοκράτορα να φέρει αποίκους από το Βυζάντιο μαζί με πολλούς συγγενείς τους για την ασφάλεια του νησιού. Ο αυτοκράτορας Ρωμανός έστειλε τότε 12 αρχοντόπουλα μαζί με τους συγγενείς τους κάνοντάς τους μεγάλες παραχωρήσεις γης. Μετά τη διάλυση των ταγμάτων φρούρησης των συνόρων, έστειλε στην Κρήτη τους επίλεκτους γιους παλαιμάχων αξιωματικών με ίσα δικαιώματα μ' αυτά των 12 αρχόντων. Στο δε Αλικάμπο Αποκορώνου έστειλε το Μαλαβαρά με δικαιώματα γης του Αλικάμπου μέχρι τη λίμνη Κουρνά, το αρχαίο Κόριον ή Κορησία. Διασώζεται και μέχρι σήμερα τοποθεσία με το όνομα Μαλαβαράς στις Αλικαμπιώτικες μαδάρες. Κατά τη διάρκεια των βυζαντινών χρόνων, κτίστηκε δυτικά του χωριού μια μικρή εκκλησία, η Κοίμηση της Θεοτόκου, που τοιχογραφήθηκε από τον περίφημο ζωγράφο Ιωάννη Παγωμένο γύρω στα 1315. Οι τοιχογραφίες διατηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση μέχρι σήμερα και η εκκλησία έχει θεωρηθεί αρχαιολογικός χώρος.

Το φέουδο του Αλικάμπου κατά τη βυζαντινή περίοδο, που διάρκεσε από το 961 μέχρι το 1204, ήταν πλουσιότατο. Είχε μεγάλη κτηνοτροφία, πτηνοτροφία, μελισσοκομία, σιτοπαραγωγή, λάδι και άλλα προϊόντα. Όταν το 1204 Οι Φράγκοι κατέλαβαν τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία έδωσαν την Κρήτη ως μερίδιο στο μαρκήσιο Μομφερατικό, ο οποίος την πούλησε στους Βενετούς. Η Βενετία, θέλοντας να υποτάξει καθ' ολοκληρία τον κρητικό λαό συγκέντρωσε 3.000 στρατιώτες κάτω απ' τη διοίκηση του στρατηγού Λουκίνου Δελφέρμη και στις 7 Απριλίου του 1528 άρχισε η απόβαση στην Αλμυρίδα Αποκορώνου. Οι Βενετοί έκαναν την απόβαση χωρίς να πάρουν μέτρα ασφαλείας. Έτσι οι Αποκορωνιώτες περπατώντας όλη τη νύκτα έφθασαν στο στενό Αλμυρού και έπιασαν τα επικάιρα σημεία. Οι Βενετοί αιφνιδιάστηκαν και κινδύνεψε να αιχμαλωτιστεί ο ίδιος ο στρατηγός τους Δελφέρμης. Η Βενετία πληροφορήθηκε την καταστροφή του στρατού της μετά από 40 μέρες και ξέσπασε η εκδικητική της μανία στους Αλικαμπιώτες, όταν αυτοί ξεσηκώθηκαν στις 19 Απριλίου του 1528. Στον Αλικάμπο, ύστερα από 160 χρόνια δουλείας, για πρώτη φορά κτύπησαν τα σήμαντρα των εκκλησιών στις 23 Απριλίου του 1528, ο πρωτόπαπας της κωμόπολης λειτούργησε, προσκύνησαν ένας - ένας την Αγία Εικόνα της Θεομήτορος και έδωσαν όρκο τιμής και λευτεριάς. Στο ξεσήκωμα του Αλικάμπου πήρε μέρος και ο καθολικός επίσκοπος Πέτρος Ιένος. Αυτός, προσποιούμενος ότι δήθεν προσχώρησε στους Αλικαμπιώτες, πληροφορούσαν τα μυστικά και τις ενέργειές τους, τα οποία κατέδιδε στο φίλο του Εβραίο Σαμουήλ Μαυρογόνατο, και αυτός με τη σειρά του ανέφερε τα πάντα στη Βενετία. Ο σκοπός της πράξης αυτής του Εβραίου ήταν η εκδίκησή του κατά των Αλικαμπιωτών, επειδή ένα ωραίο παλικάρι από αυτούς πήρε μιαν ανιψιά του για γυναίκα του και την υποχρέωσε να αλλαξοπιστήσει. Αυτός ο ίδιος ο Εβραίος υπέδειξε στη Βενετία έναν κωμικό φόρο, που ήταν να στέλνουν οι Αλικαμπιώτες αντί για φόρο κότες. Οι Αλικαμπιώτες αντιπρότειναν να στέλνουν αυγά, πράγμα το οποίο δεν έγινε δεκτό εκ μέρους της Βενετίας, ύστερα από προτροπή του Εβραίου Σαμουήλ Μαυρογονάτου. Η Βενετία συγκέντρωσε τότε στρατό από 16.000 διαλεχτούς με αρχηγό το Δελφέρμη ή

Δελβέρμες στο Νίππος του Αποκορώνου. Την νύκτα της 14ης Μαΐου 1528 κύκλωσε αιφνίδια την κωμόπολη του Αλικάμπου, συνέλαβε τους προεστούς και ιερείς και διέταξε γενική σφαγή των κατοίκων. Τους μεν προεστούς θανάτωσε αμέσως, τους δε ιερείς έδεσε, μετά τους αποκεφάλισε και έστειλε τα κεφάλια τους στην Βενετία. Αποτρόπαιο δείγμα εγκληματικής συμπεριφοράς, μα και λαμπρό δείγμα για το Δελφέρμη η καταστροφή του Αλικάμπου. Ο Δελφέρμης στη συνέχεια διατάσσει να κάψουν όλα τα σώματα, επειδή είχε πέσει πανώλη (πανούκλα) την εποχή εκείνη στην Κρήτη. Ο Αλικάμπος είχε τότε πληθυσμό 850 οικογένειες. Παραμένει μέχρι σήμερα άγνωστο πώς κατάφεραν να διασωθούν στις Αλικαμπιώτικες μαδάρες μόνο 5 οικογένειες απ' αυτές. Ο Δούκας Ιάκωβος Κορνάρος με νόμο είχε τότε απαγορεύσει τον οικισμό του Αλικάμπου στον τόπο, που ήταν τότε. Η κωμόπολη Αλικάμπος αποτελούνταν τότε από τους συνοικισμούς Λιοπυρά, Στίχι, Καρυές, Κοτσυφιανά και Ελληνικά.

Διασώζονται και μέχρι σήμερα σημάδια για την ύπαρξη της κωμόπολης στο μέρος αυτό. Μετά από χρόνια και με τις ενέργειες του Αρχιμανδρίτη Αντωνίου, από τον Αλικάμπο, σπουδαστή της Σχολής της Χάλκης, Οι κάτοικοι του χωριού, όσοι διασώθηκαν, περίπου 100 άτομα, που οι περισσότεροι ανήκαν στην οικογένεια Κόντοι, έκαναν αίτηση στις 15 Ιουλίου 1536 προς το Συμβούλιο των Δέκα στη Βενετία να επιτραπεί η επάνοδός τους στο χωριό. Την αίτηση υπόγραψαν 100 Κόντοι με διάφορα παρανόμια, Π.χ. Λούπος, Κατσούλης, Μελιτζάνης, Βάρδας, Κοτόπουλος, Ψαρός, Παλούκης, Τζιτζίκης, Φάελος, Μπούκης, Κουράτορας, Χειρονόμος κλπ. Επετράπη να χτιστεί οικισμός του Αλικάμπου, εκεί που είναι σήμερα, αλλά με τον όρο να μην είναι μεγάλες οι γειτονιές και με έναν υπεύθυνο αρχηγό. Έτσι δημιουργήθηκαν οι συνοικισμοί Κάτω-Ρούγα, Πίσω-Ρούγα, Πέρα-Ρούγα, Μετόχια, Ασπροσυκιά, Φονές, Χάμπαθα, Μάζα και Φιλίπποι. Μ' αυτήν την ονομασία υπάρχουν και σήμερα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αρχικά ο Κορνήλιος αποφάσισε τη δήμευση του χωριού Αλικάμπος υπέρ του Δημοσίου την 6η Απριλίου 1528. Με διαταγή των Δέκα, το 1536, έγινε προσπάθεια να πουληθεί ο Αλικάμπος και είχε εκτιμηθεί 9.000 πέρπυρα (αργυρά ενετικά νομίσματα), αλλά επειδή πολλά σπίτια χάλασαν, η τιμή του έπεσε στα 5.000 υπέρπυρα. Συχνά, όμως, νοικιαζόταν με 800 πέρπυρα, αλλά οι εξόριστοι, που γύρισαν σκότωσαν όσους ήθελαν να εγκατασταθούν και έτσι ούτε πουλήθηκε, ούτε νοικιάστηκε από κανέναν. Οι Αλικαμπιώτες με τα χρόνια πολλαπλασιάστηκαν και ζούσαν πάλι ανυπότακτοι και ταραχοποιοί. Ο Αρχιμανδρίτης Αντώνιος συνελήφθη αργότερα λόγω της εθνικής του δράσης και τον έκαψαν ζωντανό οι Βενετοί στον τόπο, όπου είναι σήμερα ο ναός του Αγίου Αντωνίου. Οι Αλικαμπιώτες στη μνήμη του Εθνομάρτυρα έκτισαν τον ναό. Στα χρόνια αυτά θυσιάστηκαν για την ελευθερία 850 Αλικαμπιώτικες οικογένειες.

Σημάδι βενετικής κυριαρχίας είναι ένα φρούριο κτισμένο από τους Ενετούς στη θέση Αρχοντικό. Οι κάτοικοι της περιοχής διηγούνται κάποιο θρύλο σχετικά με το φρούριο αυτό. Ο Θρύλος λέει πως εκεί μέσα βρίσκεται κρυμμένο ένα κιούπι με λίρες, που φωσφορίζει από τις 20 Ιανουαρίου ως τις 20 Φεβρουαρίου, όταν υπάρχει αστροφεγγιά. Το θησαυρό φυλάγει κάποιος Αράπης, όποιος δει και τολμήσει να πλησιάσει, ο φωσφορισμός χάνεται. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ο Αλικάμπος κατοικούσαν από Χριστιανούς οι οποίοι, εξαιτίας της πανσπερμίας τους, είχαν ιδιάζουσα προφορά. Ο Αλικάμπος ήταν καταφύγιο ανυπότακτων αρματολών και κλεφτών και κέντρο επαναστατικής δράσης.

Το Μάρτιο του 1824, ο Τσουδερός απέτυχε να σταματήσει τους προελαύνοντες, από τον Αλικάμπο προς τον Αποκόρωνα, Αιγυπτίους του Χουσεΐν. Το 1886 έγιναν κοντά στο χωριό σφοδρές μάχες μεταξύ των Κρητικών και των Τούρκων, που είχαν αρχηγό το Μουσταφά Πασά. Η σπουδαιότερη μάχη έγινε στις 11 Δεκεμβρίου 1887.

Το 1896, προκειμένου να τονωθεί το θρησκευτικό και πατριωτικό αίσθημα των κατοίκων του χωριού, ήρθε η Μεταπολιτευτική Επιτροπή στις 4 Νοεμβρίου 1896 και βάφτισε δυο παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Κατά τη διάρκεια του γλεντιού, που ακολούθησε, τούρκικος στρατός από το Βάμο και άλλος από το Ρέθυμνο περικύκλωσαν τον Αλίκαμπο με σκοπό να συλλάβουν την επιτροπή. Γενικός γραμματέας της Επιτροπής ήταν ο Αλικαμπιώτης Ιωσήφ Λεκανίδης. Η Επιτροπή είχε προνοήσει και τοποθέτησε σώμα 10 ανδρών ως φυλάκιο, οι οποίοι έδωσαν μάχη με τους Τούρκους και σκότωσαν τον αρχηγό τους. Με τους πυροβολισμούς, που ανταλλάχθηκαν, ειδοποιήθηκε η Επιτροπή και έφυγε από τον Αλίκαμπο. Όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν, τελικά, τον Αλίκαμπο, η εκδικητική μανία τους ξέσπασε σε τέσσερις κατοίκους, τους πρώτους που βρήκαν μπροστά τους. Τον ένα μάλιστα τον έκαψαν ζωντανό. Ετοιμάστηκαν να παραδώσουν στις φλόγες το χωριό, αλλά η απόφασή τους ματαιώθηκε επειδή ειδοποιήθηκαν ότι οι Λιτσαρδιανοί κτύπησαν το Βάμο και φοβούμενοι μήπως κακοποιήσουν τα γυναικόπαιδα των Τούρκων που ήταν ανυπεράσπιστα, έφυγαν εσπευσμένα και έτσι γλίτωσε ο Αλίκαμπος την καταστροφή.

Στα ερείπια παλιού μοναστηριού χαλασμένου από τους Σαρακηνούς έχει κτιστεί μια εκκλησία αφιερωμένη στους Αγίους Κωνσταντίνο και Ελένη, πήρε δε αυτήν την ονομασία από το μοναστήρι, που ήταν αφιερωμένο στους δυο Αγίους. Σώζονται μέχρι σήμερα τα ερείπια του μοναστηριού. Είναι εκκλησία βυζαντινού ρυθμού που χρονολογείται γύρω στα 1000 μ.Χ., άλλη εκκλησία στο χωριό Αλίκαμπος είναι ο Ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου, αγιογραφημένη από το ζωγράφο Ιωάννη Παγωμένο το 1315 περίπου. Υπάρχουν πολλές τοιχογραφίες καλά διατηρημένες μεταξύ των οποίων η Ανάληψη, ο Ευαγγελισμός, Οι τρεις Ιεράρχες, τα Εισόδια, η Υπαπαντή, η Προδοσία, η Σταύρωση, η Έγερση του Λαζάρου κα. Στο δυτικό τοίχο είναι σχεδιασμένες οι μορφές των κτητόρων. Τελευταία βρέθηκαν διάφορα αντικείμενα προμινωικής προέλευσης από την αρχαιολογία.

Τ.Κ. ΒΑΦΕ:

Ο **Βαφές** απέχει 37 χμ. από τα Χανιά, έχει υψόμετρο 210 μ. και ο αριθμός των κατοίκων του, μαζί με τα δυο μετόχια του, τον Αρεβίτη και την Αχατζικιά, ανέρχεται στα 261 άτομα. Τα κύρια προϊόντα του χωριού είναι λάδι, χαρουπία, κρασί και κτηνοτροφικά είδη.

Υπάρχουν πολλές εκδοχές σχετικά με την προέλευση της ονομασίας του χωριού. Το 900 μ.Χ. ο Βαφές επεκτεινόταν μέχρι τον ποταμό Βαφέα (= βαμμένος). Από το βιβλίο των Κομνηνών πληροφορούμαστε ότι δεν υπήρχε ποταμός με τέτοιο όνομα. Άλλη άποψη είναι, ότι λόγω των πολλών επαναστάσεων, που χρονολογούνται από ενετικής και τουρκικής εποχής, ο τόπος ονομάστηκε Βαφές επειδή βάφτηκε με αίμα. Αυτή η ετυμολογία είναι αρκετά απίθανη. Μια τελευταία εκδοχή, η οποία είναι και η πιο πιθανή, είναι ότι το χωριό πήρε τ' όνομά του από κάποιο Βαφέο, που κατοικούσε εδώ. Η εμφάνιση του Βαφέ στην ιστορία, γίνεται γύρω στα 700 μ.Χ., όταν το χωριό Κούρτσα, που επί Ενετοκρατίας λεγόταν Σκούτζα και βρίσκεται ανατολικά του Βαφέ, καταστράφηκε από τους κουρσάρους και οι κάτοικοί του συγχωνεύτηκαν με το κοντινό χωριό, που ονομάστηκε Βαφές. Στο χώρο αυτόν ήρθαν κι εγκαταστάθηκαν οικογένειες και από τα Σφακιά

Στη νεότερη εποχή, κι ενώ η Αθήνα αποτίναζε το γερμανικό ζυγό στις 12 Οκτωβρίου 1944, δυο μήνες αργότερα, στις 12 Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου ενώθηκαν οι Γερμανοί σε μια μικρή περιοχή μεταξύ Αποκορώνου και Χανίων και μπήκαν στο Βαφέ με τανκ, χωρίς να καταφέρουν να προχωρήσουν, γιατί οι κάτοικοι είχαν καταλάβει τα υψώματα. Κατά την τελευταία αυτή μάχη, οι Γερμανοί μέτρησαν σαράντα τραυματίες και οι Έλληνες πέντε, που ήταν οι Βαρδής Μπραουδάκης, Ξανθίππη Βαλσαμάκη, Σταύρος Μπριτζουλόκης, Γιάννης Βομβολάκης και Σταμάτης Καλογεράκης. Στο Βαφέ υπάρχει Ενετικό κτίριο που φέρει την επιγραφή: "Μανουήλ Ιερέυς Σκορδίλης", σήμερα χρησιμοποιείται και λειτουργεί σαν

παραδοσιακή ταβέρνα. Στη θέση Αμπαδιά υπάρχει εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, όπου διατηρείται μια παλιά βενετσιάνικη καμπάνα του 1581. Σε υψόμετρο 250 μ., βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Ερημίτη. Οι Τούρκοι, το 1866, μπήκαν στην εκκλησία και διαπέρασαν με μαχαίρι την εικόνα του Αγίου. Η εκκλησία των Αγίων Ασωμάτων χρονολογείται από τους βυζαντινούς χρόνους και η οποία έχει χαρακτηριστεί διατηρητέα τελευταία έχει ανακαινιστεί.

Τ.Κ. ΒΡΥΣΩΝ

Οι **Βρύσες**, είναι κτισμένες σε υψόμετρο 70 μ. και σε απόσταση 30 χλμ. από τα Χανιά, στην κεντρική οδική αρτηρία Χανίων - Ρεθύμνου - Ηρακλείου. Οι κάτοικοί τους ανέρχονται στους 635 και καλλιεργούν ελιές, αμπέλια, λίγα εσπεριδοειδή και πατάτες και ασχολούνται με την κτηνοτροφία.

Το χωριό είχε, το 1950 περίπου, διπλάσιους κατοίκους, γιατί δεν είχε ακόμη αρχίσει η μετανάστευση. Η ανάπτυξη του άρχισε το 1928, ανακόπηκε όμως με τη Γερμανική Κατοχή και ξανάρχισε τα τελευταία χρόνια, γιατί προσελκύει ντόπιο και ξένο τουρισμό. Είναι συγκοινωνιακός κόμβος ανατολικής και δυτικής Κρήτης και της επαρχίας Σφακίων. Είναι το σταυροδρόμι του Αποκόρωνα, επειδή το 75% των ταξιδιωτών για τα Χανιά περνάει από τις Βρύσες.

Στο χωριό υπάρχει Γυμνάσιο και ΕΠΑΛ, αστυνομικό τμήμα, ΔΕΗ, ιατρείο, κτηνιατρείο, ταχυδρομείο, υποκατάστημα Εθνικής τράπεζας, πυροσβεστικό κλημάκιο, ξενοδοχείο ύπνου και εστιατόριο. Η ονομασία του χωριού οφείλεται στη μορφολογία του εδάφους του, στην ύπαρξη δηλαδή πολλών Βρυσών, πηγών, τρεχούμενων νερών. Το χωριό είναι κτισμένο στο κέντρο της ομώνυμης κοιλάδας, στις όχθες του Βρυσιανού ποταμού και του Μπούτακα που ρέει ανάμεσα στα χωριά Εμπρόσνερο και Βαφέ. Η μαγευτική τοποθεσία όπου είναι κτισμένο το χωριό, τα άφθονα νερά του, οι πηγές και τα ποταμάκια του, κάνουν τις Βρύσες ένα από τα ωραιότερα χωριά του Αποκόρωνα.

Στις Βρύσες βρίσκεται μνημείο της Μεταπολιτευτικής Επιτροπής του 1897 και προτομές των Ιωσήφ Λεκανίδη, Ανδρέα Πολέντα και Μανούσου Κούνδουρου. Οι Βρύσες είναι νέο χωριό. Δε γίνεται καμιά αναφορά γι' αυτό στους ενετικούς καταλόγους των χωριών, ούτε στις απογραφές του 1834 και 1881. Δεν το αναφέρει ούτε ο Νουχάκης (1903). Ο Ν. Καλομενόπουλος, αν και αναφέρει την Κοιλάδα των Βρυσών, δε μιλά καθόλου για το χωριό Βρύσες. Το χωριό άρχισε να κτίζεται το 1905 και το 1925 ιδρύθηκε η κοινότητα που συμπεριέλαβε τα παλιά μετόχια που υπήρχαν από την Τουρκοκρατία, δηλαδή τα: Γετίμη, Μπουζήδων, Πετρούληδων, Φιλίππου, Κουνάληδων. Η κατασκευή σύγχρονου οδικού δικτύου ευνόησε τις Βρύσες, γιατί ήρθαν κι εγκαταστάθηκαν εδώ κάτοικοι από τα γύρω χωριά. Παλιότερες οικογένειες είναι οι Ντουκάκηδες και οι Κασαπάκηδες.

Το 1866 είχε στρατοπεδεύσει στις Βρύσες ο Αιγύπτιος Σαχίν Πασάς, με 5.000 αιγυπτιακό στρατό. Οι επαναστάτες τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου, αφού έκαναν λειτουργία στ' Ασκύφου, πολιορκήσαν το Σαχίν Πασά στις Βρύσες. Οι Τούρκοι προς ενίσχυση έστειλαν τον Χασάν Μπάντρη με 2.000 άτακτους, για να ανακόψει την ορμή των χωρικών. Μα οι επαναστάτες τρομοκράτησαν τόσο τον ενωμένο τούρκο-αιγυπτιακό στρατό, που ο Σαχίν, πρώτη φορά στα χρονικά, ύψωσε λευκή σημαία και ζήτησε να συνθηκολογήσει με τους ραγιάδες, ώσπου στο τέλος τράπηκε σε άτακτη φυγή. Όταν οι επαναστάτες αργότερα μπήκαν στο τούρκικο στρατόπεδο, βρήκαν σε πολλά μετερίζια σωρούς σφαίρες και κατάλαβαν ότι σ' αυτά πολεμούσαν Κόπτες Χριστιανοί Αιγύπτιοι, οι οποίοι για να μη σκοτώσουν ομόθρησκό τους, έβγαζαν τις σφαίρες.

Το 1877, στη θέση Κεφαλοβρύση, έγινε μια μάχη με τους Τούρκους και μια ελιά ονομάστηκε του Νεράτζη, επειδή σκοτώθηκε κάποιος καπετάνιος από το Στύλο, που λεγόταν Νεράτζης.

Το 1900 κτίστηκε η εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής στο Γετίμη και της Υπαπαντής στο Φίλιππο. Η κεντρική εκκλησία, η Μεταμόρφωση του Σωτήρα, άρχισε να κτίζεται περίπου από το 1925.

Τ.Κ. ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΥ

Ο **Εμπρόσνερος** βρίσκεται 38 χλμ. νοτιοανατολικά των Χανίων στους πρόποδες των Λευκών Ορέων σε υψόμετρο 250 μέτρων. Έχει γύρω στους 320 κατοίκους που ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία, την ελαιοκαλλιέργεια, την αμπελοκαλλιέργεια και την καλλιέργεια χαρουπιών.

Στό Δ.Δ. αυτό ανήκει και ο οικισμός Βατουδιάρης που είναι χτισμένος σε υψόμετρο 350μ, έχει γύρω στους 50 κατοίκους και το όνομά του προήλθε από τούς πολλούς βάτους. Για την προέλευση της ονομασίας του χωριού υπάρχουν δυο εκδοχές, σύμφωνα με τις διηγήσεις των κατοίκων. Κατά με την πρώτη εκδοχή, όταν φθάνει κάποιος στο χωριό συναντά πρώτα τις πηγές με το νερό, (εμπρός-νερο). Κατά τη δεύτερη εκδοχή, όταν βρέχει στην επαρχία το πρώτο νερό της βροχής πέφτει σ' αυτό το χωριό. Κατά την τρίτη και επικρατέστερη εκδοχή το χωριό **"ΠΡΟΝΙΕΡΟΣ"** είναι Βυζαντινό και κατοικήθηκε μετά το 963 από τους **"ΠΡΟΝΙΕΡΙΤΕΣ"** οι οποίοι ως αμοιβή για τις στρατιωτικές υπηρεσίες που προσέφεραν, έλαβαν γαίες(προνόμιες) από τα καθορισμένα δημόσια κτήματα τα λεγόμενα **«Στρατιωτόπια»**. Η προνόμια, ήταν ένα μικρό **«τιμάριον»**(κομμάτι γης) που κατά την ενετοκρατία λεγόταν **«prognati»** και οι διοικητές **«προνοήτες»**. Εκείνοι που είχαν **«ταις πρόνοιαις»** όπως τους **«επρόνιαζαν»** (δηλ. Πλήρωναν) για να **«βαστάνουν άρματα, τον τόπο να φυλαττούν»**. Ο **«προνοιάτος»** λοιπόν είναι φύλακας και εκτελεί χρέη Ακρίτα. Οι προνοήτες των λευκών ορέων ονομάστηκαν **ΠΡΟΝΙΕΡΙΤΕΣ** όπως ακριβώς την λέξη Λευκορίτες. Τα πολλά Βυζαντινά τοπωνυμία του χωριού καθώς και η τοποθεσία **ΚΕΡΑΜΟΣ** που ήταν κέντρο και μετέπειτα περιοχή, κατοικία-πύργος του Γενίτσαρου Αλιδάκη δικαιολογούν την παραπάνω ετυμολογία καθώς και το γεγονός ότι το 1583 είχε 11 οικογένειες από τον Βυζαντινό οίκο των Σκορδύληδων. Δεν πρέπει να είναι άσχετο ότι η πρώτη, ή αρχική εκκλησία του Αγίου Τίτου εκτίσθη τη Β' Βυζαντινή περίοδο.

Το χωριό έχει αρχαιολογικό ενδιαφέρον και σε ανασκαφές που έχουν γίνει βρέθηκαν πήλινα αγγεία, τάφοι και πέτρινα τοιχώματα, που ίσως δηλώνουν αγωγούς ύδρευσης αρχαίας πόλης. Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, το χωριό διατηρούσε δικό του οπλισμένο στρατό. Στο χωριό υπήρχε σταθμός των Τούρκων και ο Γιανναράκης ή Γιασεμής, γνωστός, για τη γενναιότητά του, λέγεται ότι σκότωσε τον αγά των κατακτητών και πολλούς Τούρκους στρατιώτες. Στην πολιορκία του Βάμου πήραν μέρος πολλοί κάτοικοι του χωριού, πολεμώντας ολόκληρους μήνες εναντίον των κατακτητών.

Ο Σπυρίδων Βαρδάκης ή Βαρδοσπυρίδης, που ήταν μέλος της μεταπολεμικής επιτροπής, κάλεσε σε συνέλευση, στη θέση Κράπη, πολλούς οπλαρχηγούς της περιοχής για να συσπειρωθούν εναντίον των Τούρκων. Στο χωριό σώζεται ο πύργος του γενίτσαρου Αλιδάκη, και ενετικό κτίριο σε καλή κατάσταση που αναστηλώνεται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Πολλοί κάτοικοι του Εμπρόσνερου πήραν μέρος στους μακεδονικούς αγώνες. Επίσης στη Μάχη της Κρήτης πήραν μέρος 200 περίπου κάτοικοι του Εμπρόσνερου. Στην περιοχή του χωριού υπάρχουν δυο σπηλιές. Στη μια σπηλιά είναι χτισμένος ο Άγιος Αντώνιος, παλιά εκκλησία, στο υπόγειο της οποίας ήταν το κρυφό σχολειό της περιοχής κατά την

Τουρκοκρατία. Στη σπηλιά που χρησιμοποιούνταν για κρυφό σχολειό υπάρχουν παλιές βυζαντινές εικόνες. Λέγεται ότι έπαιρναν την εικόνα του Αγίου και τη μετέφεραν σε απέναντι σπηλιά. Η εικόνα όμως, σύμφωνα με την παράδοση, γύριζε κατά ένα μυστήριο τρόπο στην πρώτη σπηλιά. Γι' αυτό οι Χριστιανοί στο σημείο αυτό που έβρισκαν πάντα την εικόνα έχτισαν την εκκλησία. Στην περιοχή υπάρχει η εκκλησία του Αγίου Ευθυμίου, ο οποίος αποκαλείται από τους κατοίκους /Άγιος Θυμωτής, γιατί σύμφωνα με την παράδοση, κατά την Τουρκοκρατία, όταν οι Χριστιανοί γιόρταζαν τη γιορτή του Αγίου, οι Τούρκοι περικύκλωσαν την εκκλησία και έγινε μεγάλη σφαγή με πολλά θύματα Χριστιανών αλλά και Τούρκων. Εξαιτίας της μεγάλης σφαγής αναφερόταν χαρακτηριστικά από τότε: "Αυτός δεν είναι /Άγιος Ευθύμιος, αλλά /Άγιος Θυμωτής!"

Από το χωριό κατάγεται ο Ιωάννης Μαρκάκης, προσωπικός φρουρός του Ελευθερίου Βενιζέλου ο οποίος σκοτώθηκε το 1934 κατά την απόπειρα εναντίον του Βενιζέλου, προσπαθώντας να σώσει τον πολιτικό. Στο χωριό υπάρχουν επίσης οι εκκλησίες της Παναγίας και του Αγίου Τίτου, διμάρτυρη χτισμένη το 1882-1894, της Αγίας /Αννας, της Αγίας Τριάδας, του Αγίου Νεκταρίου, της Αγίας Αικατερίνης, του προφήτη Ηλία, του Αγίου Μάμα, του Τίμιου Σταυρού και του Αρχάγγελου Μιχαήλ. Οι περισσότεροι κάτοικοι κατάγονται από τα Σφακιά και εγκαταστάθηκαν στο χωριό μετά την κατάληψη του πύργου του Αλιδάκη, το 1867-1877. Παλιότερες οικογένειες του χωριού είναι οι Σκορδύληδες, οι Θυμιοί, οι Βαρδάκηδες, οι Χαμάμηδες, οι Ξενάκηδες, οι Μαυράκηδες, οι Σταυρουλάκηδες, οι Αποστολάκηδες, οι Κατσοχειράκηδες, οι Μαρκάκηδες, οι Μεγαλακάκηδες κ.ά.

Από το χωριό κατάγεται και ο Μιχάλης Μυριδάκης, υπασπιστής του Ζέρβα και από τους πρωτεργάτες της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοπόταμου.

Τ.Κ. ΜΑΖΑΣ

Η απόσταση της **Μάζας** από τα Χανιά είναι 36 χλμ., στο μέσο περίπου της απόστασης Χανιά-Ρέθυμνο. Έχει υψόμετρο 80 μ. περίπου και 358 κατοίκους. Τα κύρια προϊόντα του χωριού είναι λάδι, κρασί, εσπεριδοειδή και κτηνοτροφικά.

Στο Δ.Δ. αυτό υπάγονται και οι οικισμοί **/Άγιος Γεώργιος, Φονές, Χάμπαθα και Αλμυρός**. Η ονομασία του χωριού ανάγεται στην εποχή του Βυζαντίου, όταν η Κρήτη είχε 100 πόλεις (εκατόπολεις) και στο μέρος αυτό συγκεντρώνονταν πολλά άτομα (μάζα) για συνελεύσεις, βέβαια πρόκειται για παρετυμολογία. Στην περίοδο της Τουρκοκρατίας ο αγάς Αληδάκης κατέβαινε στη Μάζα, που ήταν τότε μετόχι του. Απ' αυτόν μια τοποθεσία ονομάστηκε Αγαδικός Χώρος. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες των κατοίκων στην τοποθεσία Σανίδα ή Λογαριαστή έβγαινε κάποιες βραδιές μια χρυσή γουρούνα με τα 9 της γουρουνάκια. Στην τοποθεσία Κουδουνοβωλόκους ή Βωλόκους αναφέρεται ότι στην εποχή της Τουρκοκρατίας κατά τη μάχη στο Κεφαλοβρύσι και στις Βρύσες, κάποιος Τούρκος κυνηγημένος κρύφτηκε στη σπηλιά για να σωθεί, βρέθηκε όμως μπροστά σε μια αίθουσα μεγάλων διαστάσεων, όπου μέσα υπήρχαν τρία άτομα μαρμαρωμένα, παλιοί βασιλιάδες της περιοχής. Στην πλατεία βρίσκεται ο 'άγιος Νικόλαος με τοιχογραφίες από το γνωστό ζωγράφο της Δυτικής Κρήτης Ιωάννη Παγωμένο. Η εκκλησία διατηρείται σε καλή κατάσταση, αλλά οι τοιχογραφίες έχουν υποστεί φθορές. Λέγεται ότι μέσα είναι θαμμένος ο Ιωάννης Παγωμένος. Το μοναστήρι του Σωτήρα έξω από το χωριό, είναι βυζαντινής εποχής με κατεστραμμένες τοιχογραφίες λόγω επισκευών. Στην κορυφή λόφου, κοντά στο χωριό, βρίσκεται η λεγόμενη Αχνότρυπα που μοιάζει με κρατήρα ηφαιστείου. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί η ύπαρξη της μονάδας παραγωγής αδρανών υλικών και ασβέστου **ΑΣΒΕΣΤΟΠΟΙΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.** που βρίσκεται στην περιοχή Φονέ και η οποία με αρκετές θέσεις εργασίας βοηθάει ενεργά την τοπική οικονομία.

Τ.Κ. ΝΙΠΠΟΣ

Το **Νίππος** απέχει από τα Χανιά 33 χλμ., βρίσκεται σε υψόμετρο 175 μ. και έχει 230 κατοίκους. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία και την καλλιέργεια αμπελιών και ελιών. Τα σημαντικότερα προϊόντα είναι λάδι, κρασί, σταφίδα και σουλτανίνα.

Υπάρχουν διάφορες εκδοχές ως προς την προέλευση του ονόματος του χωριού. Ο Ξανθουδίδης σχετίζει το όνομα του χωριού με το Ίππος και υποθέτει ότι στην περιοχή θα πρέπει να υπήρχε ιερό αφιερωμένο εις Ίππον και Κόρην, από τη λέξη δε Ιπποκόριο προέρχεται και το όνομα της επαρχίας Ιπποκορώνιον και Αποκόρωνα. Ίσως πάλι στην περιοχή να υπήρχαν παλιά και καλά άλογα.

Μια άλλη εκδοχή υποστηρίζει ότι το χωριό λέγεται έτσι επειδή ήταν σε πεδιάδα (Νάπος= πεδιάδα) και με παραφθορά της λέξης έγινε Νίπος. Το χωριό αναφέρεται από τον Barozzi ως Nirro, από τον Basilicata ως Niro και από τον "Καστροφύλακα" ως Niro το 1583.

Σύμφωνα με ένα ιστόρημα του 1573 του Θεόδωρου Τρουλλινού, που βρέθηκε στη βιβλιοθήκη της Βιέννης και δημοσιεύτηκε στην Κρητική Εστία (τόμος 9ος σελ. 406), το Νίππος λεγόταν προηγουμένως Ράχη και όταν η Βενετία έστειλε διοικητή το 1550 κάποιον Νίππο, αυτός μετονόμασε τη Ράχη σε Νίππο και έκτισε ανάκτορα, δικαστήρια κ.λπ.. Ίδρυσε επίσης σχολή φρέρηδων στο χωριό Φέγγη, που από τότε μετονομάστηκε σε Φρές. Το ιστόρημα του Τρουλλινού ίσως να μην ευσταθεί ιστορικά. Εξάλλου και η γλώσσα του δεν είναι εκείνης της εποχής, και ακόμη αν ονομαζόταν πριν Ράχη έπρεπε να αναφέρεται στις απογραφές των ίδιων χρόνων. Άλλωστε, καθώς είναι γνωστό, οι Ενετοί και οι Τούρκοι μπορεί να παραποιήσαν τα ονόματα των χωριών, αλλά δεν μετονόμασαν κανένα. Τα έγραφαν όπως τα άκουγαν.

Στο Νίππος υπάρχει βρύση, που λέγεται Ραφιόλι και υποθέτουν πως στο όνομα αυτό διαφαίνεται το όνομα του επισκόπου Ραφαήλ, που ίσως την έκτισε. Οι πρώτοι κάτοικοι ήρθαν από τα Άπτερα, επειδή είχαν πάθει μεγάλες καταστροφές από τις επιδρομές των κουρσάρων. Μάλιστα δύο αδέρφια από κει, οι Κυριάκος και Ραφαήλ Σελλάς, δημιούργησαν αντίστοιχα τα χωριά Κυριακασέλλια και Νίππος, όπου μάλιστα, σώζεται με το όνομα του δεύτερου, η βρύση Ραφιόλι. Κοντά στη βρύση αυτή υπάρχει μια τοποθεσία που λέγεται Άσπρουγας. Εκεί οι κάτοικοι έδωσαν μια μάχη με τους Τούρκους, οι οποίοι λεηλάτησαν και πυρπόλησαν τις εκκλησίες και από τους 350 παπάδες και καλόγερους έσφαξαν μέσα σε μια μέρα 250. Μάλιστα κατάστρεψαν το θαυμάσιο ανάκτορο, που ονομαζόταν Πουπέ (κούκλα). Το παλάτι αυτό ήταν τριώροφο μεγάλης έκτασης. Σώζεται η πόρτα, συγκεκριμένα το κατώφλι του τρίτου ορόφου. Υπάρχει και δεξαμενή αλλά δεν έχουν γίνει ανασκαφές.

Κατά τις επαναστάσεις το χωριό ήταν τόπος μαχών και επαναστατικών συγκεντρώσεων. Πολλοί κάτοικοι του χωριού πήραν ενεργό μέρος στην περίφημη Μάχη της Κρήτης. Ακόμη και στο Μακεδονικό αγώνα πολλοί οπλαρχηγοί πρωτοστάτησαν. Ο Εμμανουήλ Κατσιγάρης, οπλαρχηγός στο Μακεδονικό αγώνα, κατάγεται από εδώ και τιμήθηκε για την προσφορά του. Στη Νίππος αλλά και στη Θεσσαλονίκη υπάρχει προτομή του. Στην περιοχή του Νίππου σώζονται δεκατρείς εκκλησίες. Βόρεια του χωριού είναι η εκκλησία της Παναγίας της Περβολίτισσας ή Περιβολιτσιανή, αφιερωμένη στα Γενέθλια της Θεοτόκου. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Τρουλλινού, που προαναφέραμε, υπήρξε σχολή ζωγραφικής. Η εκκλησία ήταν ίσως έδρα επισκοπής από παλιά. Εδώ έχουν θαφτεί πολλοί μοναχοί και ιερείς μεταξύ δε αυτών και ο επίσκοπος Ραφαήλ. Εδώ ήταν η Ενετική Σχολή των Φρέρηδων, που μετά έγινε χριστιανικό μοναστήρι.

Η κεντρική εκκλησία του χωριού είναι αφιερωμένη στον Τίμιο Σταυρό, ένα μικρό βυζαντινό εκκλησάκι το οποίο το γκρέμισαν και έφτιαξαν νέα εκκλησία. Σώζεται η πολύ παλιά εικόνα

της Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού, ένας σταυρός ευλογίας, και μια μικρή εικόνα του Αγίου Αντωνίου σε ξύλο. Επίσης σώζονται και παλιά κεραμίδια, που έχουν φυλαχτεί, καθώς και δύο πλαίσια εικόνων παλιά και σκαλιστά. Σώζεται ακόμα και ένα τμήμα του παλιού σκαλιστού τέμπλου, που έχει τοποθετηθεί στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Την εκκλησία αυτή την έκτισε ο εφημέριος Αριστείδης Παπαδάκης ο οποίος πέθανε την ώρα που δούλευε σε ηλικία 42 χρόνων το 1931.

Στην εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, σώζονται τοιχογραφίες βυζαντινής και κοπτικής τεχνοτροπίας. Εδώ είναι το κοιμητήριο του χωριού. Η εκκλησία, που είναι αφιερωμένη στο /Αγιο Πνεύμα έχει ανακαινιστεί. Υπάρχει μια πολύ παλιά εικόνα σχεδόν καταστραμμένη. Υπάρχει επίσης η εκκλησία της Αγίας Μαρίας, που είναι πολύ παλιά και πολλά άλλα εξωκλήσια. Από τις παλιότερες οικογένειες του χωριού είναι οι Χριστουλάκηδες, οι Κακατσάκηδες, οι Παυλάκηδες, οι Πουπάκηδες, οι Κεγιαδάκηδες, οι Βαρανάκηδες, οι Κοτσιφάκηδες, οι Πολογιωργάκηδες, οι Μελιγκουνάκηδες, οι Κουρομιχελάκηδες.

Βορειοδυτικά και κάτω από το χωριό υπάρχει ρεματιά που κατεβαίνει από τα Λευκά Όρη. Στην κοίτη του χειμάρρου βρίσκεται η βρύση Ανιτσα. Εδώ σύμφωνα με το θρύλο βρίσκεται μεγάλος θησαυρός. Λέγεται ότι στις λεκάνες που υπάρχουν στο άκρο του πλακόστρωτου έχυναν το χρυσό και τον έκρυβαν σε μέρος άγνωστο. Υπάρχει και σχετικό δίστιχο που λέει: **"Στην Ανιτσα, στη Μπάνιτσα και στου Καλερογιάνη ο θησαυρός που κρύβεται, ποιος άξιος να τον βγάλει;"** Η Μπάνιτσα είναι χείμαρρος νότια έξω από το χωριό Πεμόνια Αποκορώνου και Καλερογιάννης είναι τοποθεσία πάνω στα Λευκά Όρη.

Στην άκρη της κοιλάδας της Γεωργιούπολης και στο νότιο μέρος του Νίππους τους χειμερινούς μήνες Δεκέμβριο ως Μάρτιο αναβλύζει από τη μέση ενός χωραφιού μεγάλη πηγή νερού που ονομάζεται Βόρθος. Ύστερα από μεγάλη βροχή, με το νερό που αναβλύζει εξέρχονται δεκάδες χέλια.ταν σταματήσει να αναβλύζει το νερό , τα χέλια παγιδεύονται και περισυλλέγονται. Το Μάιο με το όργωμα του αγρού ισοπεδώνεται το μέρος χωρίς να μένει κανένα ίχνος.

Δημοτική Ενότητα Φρε

Ο παλιός Δήμος Φρε και σημερινή Δ.Ε. Φρε του Δήμου Αποκορώνου, ήταν ένας από τους 4 δήμους του Αποκόρωνα, που συστάθηκαν το 1880 και είχε 14 χωριά με 4.329 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 1881. Η ιστορική του διαδρομή ήταν πολύ σημαντική με πλούσια δράση, εθνική και κοινωνική. Το 1911 οι δήμοι καταργήθηκαν και για ένα μικρό χρονικό διάστημα είχαμε τους αγροτικούς δήμους, ενώ το 1925 συστάθηκαν οι κοινότητες και κάθε χωριό απέκτησε την αυτοτέλεια του. Με το πρόγραμμα Ι. Καποδίστρια, το 1998 έγινε η ανασύσταση του Δήμου Φρε, με αποτέλεσμα να έχει περιορισμένη πληθυσμιακή σύνθεση και συνεπώς μικρές δυνατότητες ανάπτυξης και προοπτικής. Η σημερινή έκταση της Δ.Ε. είναι 53.819 στρέμματα και εκτείνεται αμφιθεατρικά στους πρόποδες των Λευκών Ορέων. Αποτελείται από πέντε Τοπικές Κοινότητες με συνολικό πληθυσμό 895 ατόμων (απογραφή 2011).

Το έδαφος είναι ημιορεινό, παράγει άριστο λάδι, κρασί και εξαίρετα κτηνοτροφικά προϊόντα. Εκείνο που χαρακτηρίζει τόσο τους ντόπιους όσους και τους απόδημους δημότες της Δ.Ε. Φρε, είναι η αγάπη για τα χωριά τους και η συνεχής προσπάθεια για τον καλλωπισμό και την προκοπή τους. Γι' αυτό έχουν δημιουργήσει πολιτιστικούς συλλόγους με στόχο τη διατήρηση των ηθών και εθίμων και γενικά της πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Έτσι τα καλοκαίρια παρατηρείται ένα ζωντάνεμα της περιοχής, που οφείλεται στη μαζική παρουσία των αποδήμων και στην πραγματοποίηση πολλών εκδηλώσεων σε όλα τα χωριά. Στις

Τοπικές Κοινότητες της Δ.Ε. ΦΡΕ υπάρχουν 4 τυροκομεία που αξιοποιούν το γάλα της περιοχής και παράγουν άριστη γραβιέρα, ανθότυρους και μυζήθρα. Δύο βιοτεχνίες με παραδοσιακά έπιπλα διασώζουν την κληρονομιά των παππούδων μας. Τέσσερα ελαιουργεία παράγουν άριστο και άφθονο λάδι με οξύτητα 0,5 έως 0,8, που διατίθεται στην κατανάλωση. Ακόμη ένας μύλος αξιοποιεί την τοπική παραγωγή χαρουπιού (ξυλοκέρατου) για ζωτοτροφή και βιομηχανική χρήση. Σήμερα γίνονται προσπάθειες για τη δημιουργία παραδοσιακών καταλυμάτων με σκοπό τη δημιουργία υποδομής, για την αξιοποίηση του μεγάλου όγκου των Λευκών Ορέων, που εκτείνεται πάνω από τα χωριά της Δ.Ε. Φρε.

Τ.Κ. ΦΡΕ

Ο **Φρες** είναι κτισμένος στους πρόποδες των Λευκών Ορέων, σε υψόμετρο 220 μέτρων. Βρίσκεται στο μέσο της διαδρομής Χανίων-Ρεθύμνου και απέχει από τα Χανιά 25 χιλιόμετρα. Είναι κατά βάση αγροτικό χωριό και παράγει λάδι, κρασί και κτηνοτροφικά προϊόντα. Έχει πολλές φυσικές ομορφιές και πλούσια ιστορία, αφού ήταν ένα από τα τέσσερα κεφαλοχώρια του Αποκόρωνα και έδρα δήμου από το 1880. Με την αναμόρφωση των κοινοτήτων ξανάγινε έδρα του Δήμου Φρε το 1998. Ο σημερινός επισκέπτης μπορεί να ξεκουραστεί στη μαγευτική τοποθεσία του Λουτρού, που βρίσκεται πάνω στην παλιά εθνική οδό και έχει πηγή με γάργαρο νερό και αιωνόβια πλατάνια. Ο χώρος είναι άριστα διαμορφωμένος από το Δήμο και αρκετά ευρύχωρος για κάθε είδους κοινωνική εκδήλωση, αφού λειτουργεί ταβέρνα με πλούσια εδέσματα. Ανηφορίζοντας για το χωριό ο επισκέπτης διασχίζει ένα τοπίο κατάφυτο με ελιές και αμπέλια κα φθάνει σε ένα παραδοσιακό οικισμό. Οι κάτοικοι του Φρε είναι αρκετά δημιουργικοί και φημίζονται για τη φιλοξενία και την αγάπη που έχουν για το χωριό τους. Τα τελευταία 30 χρόνια έχει ξεκινήσει μια μεγάλη προσπάθεια από την κοινότητα και τους συλλόγους αποδήμων Φρεδιανών Αθήνας και Χανίων, που έχει οδηγήσει σε μεγάλα έργα καλλωπισμού και πλούσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις, στη διάρκεια του δεκαπενταύγουστου. Στο Φρε ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει τη μεγαλόπρεπη εκκλησία της Ευαγγελίστριας με την εικόνα της Παναγίας, έργο του Ευαγγελιστή Λουκά, που έχει κηρυχθεί διατηρητέο μνημείο, την πλούσια Πινακοθήκη που δώρισαν στο χωριό το ζεύγος Μάρκος και Αργυρώ Γιαννουλάκη, το πρόσφατα ανακαινισμένο αρχοντικό του Μανούσακα, που στεγάζει το Μουσείο του Φρε, με κύρια εκθέματα τα γενεαλογικά δέντρα 95 οικογενειών του χωριού, που καλύπτουν την περίοδο 1800-2000. Στο χώρο του ηρώου, που έχει την προμετωπίδα ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΧΡΕΟΣ, μπορεί να αποτίσει τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους πεσόντες στους πολέμους Φρεδιανούς και να μελετήσει το πρωτοποριακό άγαλμα του Κρητικού αγωνιστή που φιλοτέχνησε ο Δημήτρης Καλαμάρας και δώρισε στο Φρε ο Κων/νος Μπουρμπάκης. Στον ίδιο χώρο είναι τοποθετημένες οι προτομές των Κων/νου Διγενάκη οπλαρχηγού-συγγραφέα, Σταύρου Κελαϊδή οπλαρχηγού δικηγόρου και του Κων/νου Λαγουμιτζάκη επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και τα ονόματα των αγωνιστών των Κρητικών επαναστάσεων και των εθελοντών των βαλκανικών πολέμων 1912-13. Ακόμη, μπορεί να δει πολλές παλιές και τοιχογραφημένες εκκλησίες, που καλύπτουν την περίοδο από το 13ο αιώνα μέχρι το 16ο. Ξεχωρίζει ο ναός της Παναγίας των δύο βράχων στη θέση του Καπή ο λαγκός, που θυμίζει Μετέωρα, ενώ σημαντικές είναι και οι εκκλησίες του Αγίου Γεωργίου στο Ρεγκούση, της Παναγίας στα Σηφιανά, της Παναγίας στο Κολοκύθη και του Αγίου Ιωάννη στον Κούκο. Στο τέλος μπορεί να καθίσει και να απολαύσει τον καφέ του στην ευρύχωρη και όμορφη πλατεία, που βρίσκεται στο κέντρο του χωριού.

Η Ονομασία του χωριού

Όπως φαίνεται η περιοχή είχε κατοικηθεί από πολύ παλιά. Τα ευρήματα που είναι φτωχά και διάσπαρτα σε μια μεγάλη ακτίνα στην ανατολική και βόρεια πλευρά του χωριού,

περιμένουν τους ειδικούς για να κάνουν τις αναγκαίες ανασκαφές και να δώσουν τις υπεύθυνες και τεκμηριωμένες απαντήσεις. Αν και το θέμα της ονομασίας δεν έχει οριστικά επιλυθεί, αφού το κείμενο που βρέθηκε στα Ενετικά αρχεία και δίνει την πολυπόθητη εξήγηση αποτελεί αντικείμενο αντιδικίας, εμείς καταφεύγουμε σε αυτό, μια και δεν έχουμε άλλη επιλογή. Σύμφωνα λοιπόν με την αφήγηση του δόκτορα Τρουλινού, που καταγόταν από το γειτονικό χωριό Νίππος και έζησε εκεί στα μέσα του 16ου αιώνα, ο Φρες την εποχή των Βυζαντινών λεγόταν Φέγγη, λόγω της θαυμασίας θέσης που είχε. Γύρω στο 1550 οι Ενετοί ίδρυσαν στο χωριό μια σχολή, όπου δίδασκαν Φραγκοπαπάδες, οι λεγόμενοι Φρέρηδες, από τη Γαλλική λέξη FRERE που σημαίνει αδελφός-μοναχός. Σιγά-σιγά η Φέγγη έγινε το χωριό των Φρέρηδων και στο τέλος κατέληξε σε Φρες. Βέβαια αυτό δεν έγινε από τη μια μέρα στην άλλη. Μάλιστα κάποια εποχή οι Ενετοί χρησιμοποιούσαν στις απογραφές τους το όνομα του μεγαλοϊδιοκτήτη της περιοχής και το χωριό λεγόταν POMOGNA JULIANI, δηλαδή φέουδο του Τζουλιάνη. Ο Καστροφύλακας το 1583, ενώ αναφέρει ότι ο Φρες είχε 30 Ενετούς προνομιούχους, σε άλλο κατάλογο που παραθέτει με τους υπόχρεους για αγγαρείες, δεν αναφέρει το όνομα Φρες, αλλά το Pomogna Juliani. Αυτό δείχνει ότι για αρκετά χρόνια οι απογραφείς χρησιμοποιούσαν παράλληλα και τα δύο ονόματα, μέχρι που στο τέλος επικράτησε το σημερινό όνομα του χωριού.

Ενετοκρατία-Τουρκοκρατία

Για τα χρόνια της Ενετοκρατίας δεν έχουμε καμιά γραπτή μαρτυρία για τα γεγονότα που διαδραματίζονταν στο χωριό. Στην απογραφή του 1583 ο Φρες έχει 30 προνομιούχους, πράγμα που σημαίνει ότι ανθούσε εκείνη την εποχή. Ακόμη η επιλογή του χωριού για την ίδρυση της σχολής των Φρέρηδων δείχνει τη σημασία που είχε ο τόπος για τους Ενετούς. Απόλυτο σκοτάδι καλύπτει την πρώτη Τούρκικη περίοδο 1645-1770, αφού δεν διασώζονται, ούτε γραπτές, ούτε προφορικές μαρτυρίες. Στην επανάσταση του Δασκαλογιάννη οι κάτοικοι του συνοικισμού Κοτσοβίτσα, που ζούσαν σε μια μικρή πεδινή έκταση πάνω από το χωριό και υπολογίζονται σε 50-60 άτομα, βοήθησαν τους επαναστάτες ή συμμετείχαν στο κίνημα.

Μετά την παράδοση του Δασκαλογιάννη, οι Τούρκοι επέπεσαν στους αβοήθητους χωριάτες της Κοτσοβίτσας και τους αφάνισαν, καίγοντας την περιουσία και πυρπολώντας τα σπίτια τους. Από τους κατοίκους του μικρού οικισμού δεν γλίτωσε κανείς, αφού άλλοι σφάχτηκαν και άλλοι κήκαν ζωντανοί στο μικρό σπήλαιο, όπου είχαν καταφύγει. Ακολούθησαν χρόνια σιωπής και πικρής σκλαβιάς, που σημαδεύτηκαν από τη σφαγή αγνώστου αριθμού Φρεδιανών στις ασπρες συκιές των Αρμένων, ενώ περίμεναν να αλέσουν τα γεννήματα τους. Ακολούθησε το ξέσπασμα της επανάστασης του 1821, στη διάρκεια της οποίας το χωριό θρήνησε αρκετά θύματα στον άπελπι αγώνα για τη λευτεριά. Κατά τη διάρκεια της Αιγυπτιακής εξουσίας (1830-1841) στο Φρε εγκαθίσταται το στρατηγείο των Αιγυπτιακών δυνάμεων. Στη βραχύβια επανάσταση του Χαιρέτη το 1841, ο Φρες ήταν και πάλι μπροστάρης στον αγώνα, όπως μας λέει η λαϊκή μούσα με το παρακάτω δίστιχο, που αναφέρεται στο Χαιρέτη :

«Στου Φρε τον κατεβάσανε στου Σύμβουλου το σπίτι κι' εφημερίδες έκαναν κι εγέμισεν η Κρήτη»

Η πρώτη μπαλωτιά της τρίχρονης επανάστασης του 1866, έπεσε στο χωριό, όταν ο Νικόλας Τζιτζικαλάκης σκότωσε τον αιμοβόρο Χατζή-Χουσεΐν των Πεμονίων, που είχε σφάξει αναίτια τον παππού του στις 'σπρες συκιές. Στη διάρκεια των συγκρούσεων ο Φρες ήταν ένα διαρκές πεδίο συγκρούσεων, αφού δέσποζε στη λεκανοπέδιο του Αποκόρωνα. Οι ζημιές σε έμπυχο και άψυχο υλικό ήταν τεράστιες, ενώ πολλοί Φρεδιανοί ξενιτεύτηκαν για να αποφύγουν την εκδίκηση του δυνάστη. Στην επανάσταση του 1878 ο Φρες ήταν και

πάλι στις επάλξεις. Η εκκλησία της Ευαγγελίστριας και το δημοτικό σχολείο φιλοξένησαν τις εργασίες της επαναστατικής συνέλευσης για πάνω από δύο μήνες και οι Φρεδιανοί πρόσφεραν ότι είχαν και δεν είχαν ,για να στηρίξουν τον αγώνα. Στην τελευταία τρίχρονη επανάσταση των ετών 1895-1897 οι Φρεδιανοί έκαναν και πάλι το χρέος τους και θρήνησαν αρκετά θύματα. Ακόμη πρόσφεραν και στήριξαν υλικά τις εργασίες της Μεταπολιτευτικής επιτροπής, όταν αυτή συνεδρίαζε στο χωριό . Όμως όλα αυτά ξεχάστηκαν, αφού σε λίγο ανέτειλε επιτέλους ο ήλιος της λευτεριάς στο πολύπαθο νησί μας. Δεν πέρασαν πολλά χρόνια και στο προσκλητήριο του 1912,οι Φρεδιανοί ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης έτρεξαν εθελοντικά στα βουνά της Ηπείρου και της Μακεδονίας για να λευτερώσουν τους σκλαβωμένους αδελφούς τους. Πάνω από 25 άντρες άφησαν τις οικογένειες τους και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στον ωραίο αγώνα. Τέσσερις από αυτούς έμειναν για πάντα εκεί, δίνοντας μας με τη θυσία τους ένα αξεπέραστο παράδειγμα για μίμηση. Μετά την ένωση με την Ελλάδα το 1913, ακολούθησε την πορεία της Ελληνικής Δημοκρατίας και πρόσφερε αρκετά τέκνα του στους αγώνες για την ανεξαρτησία και την ακεραιότητα της Πατρίδα μας, τόσο στη Μικρά Ασία το 1922, όσο και στα βουνά της Αλβανίας το 1940 - 41.Στις 3-2-1945 στο Φρε υπογράφεται η συμφωνία ΕΑΜ-ΕΟΚ, σύμφωνα με την οποία δεν θα επέτρεπαν σε αντάρτες από άλλες περιοχές να μπουν στον Αποκόρωνα και αποφεύγεται με αυτόν τον τρόπο ο εμφύλιος. Τέλος στις 31-10-1945 το χωριό βομβαρδίζεται από τους Γερμανούς σαν αντίποινα για την ανταρτική δράση, με συνέπεια να σκοτωθούν δύο γυναίκες και να καταστραφούν μερικά σπίτια, ενώ η εκκλησία της Ευαγγελίστριας γλύτωσε σαν από θαύμα, μια και η βόμβα που τη κτύπησε πέρασε μέσα από τις διακοσμητικές τρύπες του καμπαναριού και έπεσε στην αυλή της χωρίς να σκάσει.

Τ.Κ. ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ

Το **Μελιδόνι** είναι κτισμένο στις Β.Α. προσβάσεις των Λευκών Ορέων σε υψόμετρο 451 και έχει θέα μαγευτική, αφού το μάτι δεν χορταίνει να απολαμβάνει ένα ατέλειωτο ορίζοντα. Η περιοχή έχει κατοικηθεί από τα αρχαία χρόνια, αν και τα απομεινάρια της ανθρώπινης παρουσίας στην περιοχή είναι περιορισμένα. Μετά την ανάκτηση της Κρήτης από τους Βυζαντινούς και τον ερχομό των 12 Αρχοντόπουλων, που απλώθηκαν σε όλο το νησί και τόνωσαν το εθνικό φρόνημα, κύριος μεγάλης κτηματικής έκτασης στην περιοχή του χωριού έγινε κάποιος με το επώνυμο Μελιδόνης. Δυστυχώς δεν γνωρίζουμε τον αρχοντικό οίκο στον οποίο ανήκε, αφού η προφορική παράδοση διέσωσε μόνο το τοπωνύμιο «στου Μελιδόνη τα χωράφια».

Σε αυτά τα χωράφια κατέβηκαν από τις Χώσες των Λευκών Ορέων οι αδελφοί Γιώργης και Σήφης Μανούσακας ή Κόκκινοι (επειδή τα πρόσωπα τους ήταν κατακόκκινα) από την Ίμπρο, για να βοσκήσουν τα πρόβατα τους και να περάσουν το καλοκαίρι τους, εκεί κάπου στα 1700. Εκείνη την εποχή ο τόπος του σημερινού χωριού δεν κατοικούνταν (ίσως να καταστράφηκε κατά την κατάκτηση του νησιού από τους Τούρκους). Έτσι οι συγχωριανοί τους όταν ρώτησαν που είναι και γιατί δεν γύρισαν στην Ίμπρο, έμαθαν ότι οι Κόκκινοι θα ξεκαλοκαίριαζαν στου Μελιδόνη τα χωράφια. Αυτό επαναλήφθηκε και τα επόμενα καλοκαίρια, αφού ο τόπος ήταν καλύτερος σε σύγκριση με τα φτωχά χώματα της Ίμπρου. Σιγά-σιγά οι Σφακιανοί βοσκοί κατοίκησαν μόνιμα και δημιούργησαν ένα οικισμό ,που έμεινε στους μεταγενεστέρους σαν Μελιδόνι. Τα πρώτα επτά σπίτια του οικισμού δημιουργήθηκαν από τα 4 αγόρια του Σήφη Μανούσακα (Κόκκινου) και από τα 3 αγόρια του Γιώργη Μανούσακα. Το 1832 οι οικογένειες ανέρχονται σε 20 μια και οι απόγονοι των πρώτων οικιστών έφεραν νύφες και γαμπρούς από άλλα χωριά. Ακόμη εδώ εγκαταστάθηκαν και κάποιοι τρίτοι από περιοχές του Νομού Χανίων, που για διάφορους

λόγους βρήκαν ασφαλές καταφύγιο στο ορεινό χωριό. Το 1867 το χωριό ανήκει στο Νομό (Λιβιά) Σφακιών και στην επαρχία (Καζά) Αποκορώνου, ενώ το 1881 έχει 259 κατοίκους και συγκροτεί μαζί με 13 ακόμη χωριά το νεοσύστατο Δήμο Φρε. Μέχρι το 1940 η αύξηση των κατοίκων είναι συνεχής, αλλά από τότε έχουμε μια φθίνουσα πορεία. Στα χρόνια της σχετικά μικρής ιστορικής διαδρομής το Μελιδόνι ανέδειξε σημαντικούς αρχηγούς που ηγήθηκαν των επαναστάσεων κατά των Τούρκων και καταξίωσαν το χωριό σε καπετανοχώρι. Ο πρώτος ήταν ο Ιωσήφ Κωνσταντουδάκης (εγγονός του Ιωσήφ Μανούσακα-Κόκκινου) που έμεινε στην ιστορία σαν Σήφακας, λόγω της σωματικής διάπλασης-ρώμης. Η ηγετική φυσιογνωμία και η μεγάλη δράση του κατά την επανάσταση του 1821, κατά την οποία ήταν γενικός αρχηγός Αποκορώνου, τον έκανε γνωστό στο Πανελλήνιο. Σε σημαντική φυσιογνωμία αναδείχτηκε και ο μικρότερος αδελφός του Σήφακα ο Αντώνης ,που ηγήθηκε όλων των εξεγέρσεων και ευτύχησε να δει την Κρήτη ελεύθερη.Μια ακόμη σημαντική προσωπικότητα ήταν ο Μανουσοσήφης, δεύτερος ξάδελφος των Κωνσταντουδάκηδων.

Σύμφωνα με τον Ψιλάκη : <<..διατελών αρματωλός προ του 1821,παρέσχε την ένοπλον συνδρομήν του... μα τη ενάρξει της επαναστάσεως του 1821 ανεκηρύχθη οπλαρχηγός των ομοχωρίων του και ως τοιοῦτος διεκρίθη εις πλείστας μάχας. Μετά την προσωρινήν καταστολήν της εν Κρήτη επαναστάσεως υπό του στρατού της Αιγύπτου κατέφυγεν μετά πολλών Κρητών εις Πελοπόννησον και αφού συμμετέσχε εκεί εις πολλές μάχας έπεσεν μετά 43 οπαδών του μαχόμενος εις Σφακτηρίαν...>>.Τέλος σε σπουδαία μορφή αναδείχτηκε και ο Ανδρέας Κακούρης, που έλαβε μέρος στην επανάσταση του Θερίσου και θάφτηκε με τιμές στρατηγού το 1916.Το Μελιδόνι έδωσε το αγωνιστικό του παρόν σε όλους τους αγώνες του έθνους μας, πάντα στα πλαίσια των πληθυσμιακών του δυνατοτήτων.Οι σημερινοί του κάτοικοι χαρακτηρίζονται για την επιμονή τους να παλεύουν την πατρώα γη και να την αναγκάζουν να καρπίζει. Έτσι ο επισκέπτης μένει κατάπληκτος βλέποντας τους ελαιώνες να φτάνουν μέχρι ψηλά στη Μαδάρα. Ακόμη εντυπωσιάζεται από το πλήθος των αγροτικών δρόμων, που υπάρχουν σε όλο τον ορεινό όγκο και από την πληροφορία ότι με προσωπική εργασία όλων των Μελιδονιανών διανοίχτηκε το 1958 ο αμαξιτός δρόμος, που ένωσε τα Πεμόνια με το Μελιδόνι και έβγαλε το χωριό από την απομόνωση. Από τα σπήλαια που βρίσκονται στην περιοχή του χωριού και αποτελούν αντικείμενο εκτεταμένης έρευνας τα τελευταία χρόνια από ξένες αποστολές , ξεχωρίζουν το Μαύρο Σκιάδι , ο Γουργούθακας (που είναι από τα μεγαλύτερα Σπηλαιοβάραθρα του κόσμου), η Λεντάκα, η Σπηλιάρα κ.α.

Τ.Κ. ΠΕΜΟΝΙΩΝ

Τα **Πεμόνια** είναι κτισμένα στη ρίζα του βουνού και εκμεταλλεύονται μια αρκετά εύφορη κοιλάδα με αμπέλια και ελιές. Για την ιστορική διαδρομή του χωριού τα αρχαία και τα βυζαντινά χρόνια δεν έχουμε πολλές πληροφορίες. Διασώζεται η σημαντική βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, που αναστηλώθηκε πρόσφατα ,ενώ όλες οι ενδείξεις συνηγορούν ότι κατοικήθηκε από πολύ παλιά και ήταν ένα πλούσιο μέρος.Το όνομα του χωριού την ύστερη περίοδο της Ενετοκρατίας ήταν POMOGNA BAROZZI ,που σημαίνει φέουδο, περιοχή με περιβόλια του αρχοντικού οίκου BAROZZI. Ο οίκος αυτός εξουσίαζε στην ευρύτερη περιοχή και είχε αρκετή δύναμη. Στην απογραφή του Καστροφύλακα το 1583 το χωριό είχε 389 κατοίκους.Όταν η περιοχή καταλήφθηκε από τους Τούρκους το 1645 χάθηκε η οικογένεια Μπαρότση αλλά έμεινε το Πομόνια ,που με μικρή παραφθορά έγινε Πεμόνια. Βέβαια οι ιστορικοί υποστηρίζουν ότι οι Ενετοί της περιοχής για να μην χάσουν τις περιουσίες τους αλλαξοπίστησαν .Γι' αυτό οι Τούρκοι που κατοικούσαν στο χωριό ήταν πολυπληθείς (75 τουφέκια στην επανάσταση του 1866) και είχαν εριστική

συμπεριφορά ,όπως λένε οι αφηγήσεις των παλαιότερων. Διαβόητοι για τη συμπεριφορά τους ήταν οι αιμοσταγείς τύραννοι Χατζή Χουσεΐν ,που σκοτώθηκε από τον Φρεδιανό Νικόλα Τζιτζικάλη το 1866 και οι Κουρταγάδες, που λυμαίνονταν τον Αποκόρωνα με τις Ζουρίδες τους (συμμορίες) .Στην επανάσταση του 1821 τα Πεμόνια ανέδειξαν μια σημαντική προσωπικότητα, τον πεντακοσίαρχο Εμμανουήλ Σμαραγδή, που έμεινε στην ιστορία με το παρανόμι Αλιβάνιστος και σκοτώθηκε στα Τσικαλαριά στις 12-7-1822.Μετά την απελευθέρωση της Κρήτης οι κάτοικοι του χωριού ασχολήθηκαν με τηνκαλαθοπλεκτική ,την καρεκλοποιία, την κατασκευή πήλινων σκευών (πιθάρια ,λαγήνια) που συμπλήρωναν το γεωργικό τους εισόδημα. Από τις σημερινές δραστηριότητες ξεχωρίζουμε τις δύο βιοτεχνίες του χωριού, που κατασκευάζουν παραδοσιακά έπιπλα. Οι πιο σημαντικές Πεμονιανές προσωπικότητες ήταν :

1) Ο Βασίλειος Στ. Θωμαδάκης, που σπούδασε νομικά. Διορίστηκε στο Δημόσιο και πέρασε από όλες τις βαθμίδες της διοικητικής ιεραρχίας (προϊστάμενος της υπηρεσίας εξωτερικού εμπορίου-γενικός γραμματέας στο υπουργείο Εθνικής οικονομίας).Συνέγραψε την πραγματεία << Βασικαί όψεις της Ελληνικής Οικονομίας >> και σειρά βιβλίων με λαογραφικό περιεχόμενο.

2) Ο Νικόλαος Κ. Κουτσοιουελάκης που σπούδασε νομικά και υπηρέτησε σαν συνταγματάρχης της στρατιωτικής δικαιοσύνης. Ήταν ο συντάκτης του συντάγματος της Κρητικής πολιτείας και είχε εκλεγεί γερουσιαστής.

Από τα Πεμόνια κατάγονταν οι δεινοί οργανοπαίχτες της Κρητικής μουσικής αδελφοί Κουτσοιουελάδες.

Τ.Κ. ΠΑΙΔΟΧΩΡΙΟΥ

Το **Παϊδοχώρι** είναι έδρα του ομώνυμου δημοτικού διαμερίσματος, στο οποίο ανήκουν το Νεροχώρι και οι Άγιοι Πάντες. Είναι κτισμένο αμφιθεατρικά στους πρόποδες των Λευκών Ορέων και σε υψόμετρο 270 μ. και η θέα που προσφέρει στον επισκέπτη είναι πανοραμική. Για την ιστορία του χωριού δεν υπάρχουν πολλά στοιχεία. Είναι πολύ πιθανό η ονομασία του χωριού να προήλθε από τον κληρικό Παΐδη που στην απογραφή των ναών του 1637 δηλώνει την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου με έσοδα. Άλλοι υποστηρίζουν ότι το όνομα του χωριού μπορεί να προέρχεται από τη λέξη « παΐδια», δηλαδή από τα ατροφικά χαρούπια, μια και στην περιοχή που δεν είναι ιδιαίτερα γόνιμη , φύονται πολλές χαρουπιές. Η άποψη όμως αυτή δεν είναι αιτιολογημένη, αλλά αποτέλεσμα λογικού συνειρμού. Την περίοδο της Ενετοκρατίας το χωριό ήταν κατοικημένο ,πράγμα που πιστοποιείται από την ύπαρξη ενετικού κτίσματος που ανακαλύφθηκε πρόσφατα . Σύμφωνα με την απογραφή του Βασιλικάτα, το 1630 η περιοχή είχε την ονομασία Πομόνια Barbarigo δηλαδή ιδιοκτησία περιβόλι του Ενετού άρχοντα Barbarigo .Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου κτίστηκαν στο χωριό δύο βυζαντινές εκκλησίες της Παναγίας στο βόρειο τμήμα και της Αγίας Αικατερίνης ανατολικά.

Κατά την Τουρκοκρατία κατοικούνταν από μικτό πληθυσμό Χριστιανών και Μωαμεθανών. Στις αλλεπάλληλες επαναστατικές ενέργειες κατά των Τούρκων το 1866,1878 και 1895-97 συμμετείχαν ενεργά οι Παϊδοχωριανοί και διακρίθηκαν στα πεδία των μαχών. Ηγετικές φυσιογνωμίες κατά την περίοδο αυτή αναδείχθηκαν ο Νικόλαος Μαντωνανάκης,, ο Βαρδής Μαραγκουδάκης ,ο Ιωάννης Ευθ. Πανηγυράκης ,ο Μάρκος Γ. Πανηγυράκης (Γλυνομάρκος), ο Ιωάννης Πετρουλάκης (Νικηφορογιάννης) και ο Κων/νος Χαβρεδάκης. Από αυτούς ο Μαντωνανάκης και ο Χαβρεδάκης εκλέχθηκαν βουλευτές κατά τη διάρκεια της Κρητικής Πολιτείας, ενώ ο Ιωάννης Λιόδης και ο Γεώργιος Μάρκου Πανηγυράκης, βουλευτές της Ελληνικής Βουλής.Μετά την ένωση με τη μητέρα Ελλάδα πολλοί ήταν εκείνοι που έλαβαν

μέρος στους Βαλκανικούς πολέμους, στη Μικρασιατική εκστρατεία και στον πόλεμο του 1940-41. Κάποιοι από αυτούς δεν γύρισαν ποτέ πίσω, ενώ κάποιοι άλλοι επέστρεψαν με αναπηρίες και άλλα προβλήματα. Στις αρχές του 1900 και ενώ μόλις είχε ανατείλει ο ήλιος της λευτεριάς μπήκε πάρα πολύ έντονα το θέμα της επιβίωσης μια και η περιοχή παρήγε μικρές ποσότητες λαδιού, κρασιού και κτηνοτροφικών προϊόντων. Το άνοιγμα της αγοράς εργασίας της Αμερικής ήταν ένα θεόσταλτο δώρο, το οποίο έτρεξαν να πάρουν όλοι σχεδόν οι νέοι του χωριού. Πολλοί από αυτούς γύρισαν πίσω και έκτισαν σπίτια ή αγόρασαν γη. Κάποιοι άλλοι όμως παρέμειναν εκεί για πάντα και οι απόγονοί τους σήμερα αποτελούν επίλεκτα μέλη της Ελληνικής ομογένειας. Ένα δεύτερο και μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα κυριάρχησε τη δεκαετία του 1960 και οδήγησε στη σταδιακή απορφόανιση του χωριού. Προορισμός αυτή τη φορά ήταν η Αυστραλία, η Γερμανία και κυρίως τα αστικά κέντρα Χανιά και Αθήνα, όπου πλέον υπάρχουν πάρα πολλοί απόδημοι Παϊδοχωριανοί. Όλοι τους αγαπούν με πάθος το χωριό τους και το επισκέπτονται τακτικά και κυρίως το καλοκαίρι.

Κατά τη διάρκεια της ειρηνικής περιόδου και ιδιαίτερα τα τελευταία 50 χρόνια οι κάτοικοι του χωριού επέδειξαν ιδιαίτερη φιλομάθεια και ανέδειξαν πολλούς προικισμένους επιστήμονες που διαπρέπουν στα γράμματα και στις επιστήμες. Γι' αυτό και οι Παϊδοχωριανοί δίκαια επιφέρονται για την προκοπή των παιδιών τους.

ΝΕΡΟΧΩΡΙ

Το **Νεροχώρι** είναι κτισμένο στην κορυφή ενός εύφορου λόφου και ανήκει στο Δ. Δ. Παϊδοχωρίου. Οι πληροφορίες που διαθέτομε δεν είναι επαρκείς για να πούμε με σιγουριά, αν ο χώρος ήταν κατοικημένος στα παλιά χρόνια. Γι' αυτό περιοριζόμαστε να καταγράψουμε τα ιστορικά στοιχεία που έχουμε και ξεκινούν εκεί κάπου στα 1800 και συνδέονται με την ανακάλυψη της εικόνας της Αγίας Μαρίνας. Τότε στη βραχώδη, άνυδρη και άγονη περιοχή, που βρίσκεται ανατολικά και απέναντι από το Νεροχώρι, υπήρχε οικισμός με την ονομασία Κουκιανά. Σύμφωνα με την παράδοση οι κάτοικοι του οικισμού έβλεπαν συχνά τα βράδια, στη θέση του σημερινού Νεροχωριού, ένα φως. Οι Κουκιανοί παραξενεύτηκαν για το φαινόμενο και όταν το αναζήτησαν, με έκπληξη διαπίστωσαν ότι το φως προέρχονταν από την εικόνα της Αγίας Μαρίνας. Το γεγονός θεωρήθηκε θαύμα και στο σημείο που βρέθηκε η εικόνα, έκτισαν το σημερινό ναό. Γύρω από την εκκλησία έκτισαν τις νέες κατοικίες τους, αφού η περιοχή και εύφορη ήταν και διέθετε αρκετό νερό, εγκαταλείποντας τα παλιά οικήματα τους. Έτσι δημιουργήθηκε ένα νέο χωριό με το όνομα Νεροχώρι, αφού σε μικρό βάθος υπάρχει άφθονο βρυσικό νερό. Η σύντομη ιστορική πορεία του χωριού συμπίπτει με την Τουρκική κατοχή και τους σκληρούς αγώνες που έλαβαν χώρα στην ευρύτερη περιοχή, για την αποτίναξη του ζυγού. Τη συμμετοχή των Νεροχωριανών στα επαναστατικά κινήματα από το 1821 και μετά, πιστοποιεί η εισβολή Τούρκων στρατιωτών στο χωριό σε ώρα Κυριακάτικης λειτουργίας. Ευτυχώς οι κάτοικοι πρόλαβαν και έφυγαν και οι Τούρκοι ξέσπασαν στον ιερέα, τον οποίο και κρέμασαν σε μια μουριά στον Πήγαδο. Στήριγμα της ορθόδοξης πίστης και ζωής των κατοίκων του χωριού στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα ήταν δύο θαρραλέοι κληρικοί, ο παπά-Γιώργης Μαριακάκης (1821-1894) και ο παπά-Χριστόδουλος Δαρατσάκης (1833-1912). Ριποκίνδυνοι και τολμηροί ενθάρρυναν τους Νεροχωριανούς στη συμμετοχή τους στους επαναστατικούς αγώνες και παράλληλα αποτελούσαν το ανάχωμα στις προσπάθειες των παπικών για προσηλυτισμό στο δυτικό δόγμα. Όμως η μορφή που σήμερα ξεχωρίζει και αποτελεί το καύχημα του χωριού, είναι ο Μητροπολίτης Ειρηναίος Γαλανάκης, με σημαντικό ποιμαντικό και κοινωνικό έργο. Η πληθυσμιακή εξέλιξη του Νεροχωριού δεν ήταν πολύ μεγάλη, αφού σε μικρή απόσταση από αυτό υπάρχουν πολλά

χωριά. Η ζωντάνια και πληθυσμιακή ακμή του Νεροχωριού συμπίπτει με τη δεκαετία του 1940, όταν το χωριό έχει 180 ψυχές. Οι Νεροχωριανοί διακρίνονται για την αγάπη τους προς τη γενέθλια γη και προσφέρουν όσο μπορούν για την αναζωογόνηση και την επιβίωση του.

ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ

Οι **Άγιοι Πάντες** είναι ένας νέος οικισμός κτισμένος σε ένα κομβικό σημείο πάνω στη διασταύρωση του δρόμου που έρχεται από τα Χανιά , με το δρόμο που οδηγεί από τα χωριά της ρίζας στο διοικητικό κέντρο της επαρχίας το Βάμο.

Σύμφωνα με την αφήγηση του Τρουλινού εδώ βρισκόταν το χωριό με την ονομασία Επτάλοφος, για το οποίο δεν έχουμε άλλες πληροφορίες. Σ' αυτό το σημείο την εποχή της Τουρκοκρατίας υπήρχε ένας τεκές με το χάνι (πανδοχείο) του Μπαμπά Αλί ,γι' αυτό και οι παλαιότεροι μιλούν για το χωριό Μπαμπαλή. Όταν έφυγαν οι Τούρκοι το χάνι ερήμωσε και έπεσε. Γύρω στα 1900 ο Σταύρος Νικηφοράκης από το Μελιδόνι και ο Γιάννης Κουράκης από τα Κυριακοσέλια εγκαταστάθηκαν στην περιοχή και έγιναν οι δημιουργοί του σημερινού οικισμού. Την ίδια περίοδο ο Φρεδιανός καλόγερος Ιωάννης Παπαγιαννάκης αναστήλωσε την ερειπωμένη εκκλησία του 12ου αιώνα που βρίσκεται στο κέντρο του χωριού με τον εξής πρωτότυπο τρόπο. Ξεκίνησε έρανο και σ' όποιον τον βοηθούσε οικονομικά, υποσχόταν ότι θα δώσει το όνομα του στη νέα εκκλησία, αφού το όνομα της παλιάς δεν ήταν γνωστό. Στο τέλος και επειδή οι δωρητές ήταν πολλοί αποφάσισε να την ονομάσει των Αγίων Πάντων ,για να ικανοποιήσει όλους όσους τον συνέδραμαν στο θεάρεστο έργο του. Γύρω από τους πρώτους οικιστές άρχισαν σιγά-σιγά να μαζεύονται και άλλοι από τα γυρόχωρα και έτσι δημιουργήθηκε ένας νέος οικισμός που ονομάστηκε επίσημα 'γιοι Πάντες το 1959 .Στα πρώτα του βήματα ανήκε στην κοινότητα Παϊδοχωριού και σήμερα στην ομώνυμη Τοπική Κοινότητα της ΔΕ Φρε. Τα εδάφη γύρω από το χωριό είναι πολύ γόνιμα και παράγουν αρκετό λάδι και κρασί ,ενώ η εύκολη οδική πρόσβαση προς τα αστικά κέντρα Χανιά και Ρέθυμνο, του δίνει καλές προοπτικές για ένα αξιόλογο αύριο. Στο δυτικό άκρο του χωριού κτίστηκε το 1974 το ΙΔΡΥΜΑ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ από το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κισσάμου και Σελίνου Ειρηναίο Γαλανάκη, με σκοπό να γίνει Πνευματικό και Πολιτιστικό κέντρο της περιοχής.

Τ.Κ. ΤΖΙΤΖΙΦΕ

Η Τοπική Κοινότητα του **Τζιτζιφέ** αποτελείται από δύο γειτονιές κτισμένες πάνω σε δύο επιμήκεις λόφους που κατεβαίνουν από το βουνό προς τον κάμπο και χωρίζονται από μια ρεματιά, που ονομάζεται Φαραγγούλι. Στον πάτο της ρεματιάς είναι μια χιλιотραγουδισμένη βρύση με πλατάνια, κάτω από τα οποία συνεδρίασαν πολλές φορές οι ηγέτες των Κρητικών επαναστάσεων του 1866,1878 και 1895-97. Τα σπίτια είναι μαστορικά κτισμένα με πέτρα πάνω στα αλλεπάλληλα επίπεδα των δύο λόφων με αποτέλεσμα να δημιουργούν ένα όμορφο παραδοσιακό οικισμό. Η θέα προς τα χωριά της λεκάνης του Αποκόρωνα είναι εντυπωσιακή. Το όνομα του χωριού φαίνεται ότι προέρχεται από το δέντρο τζιτζιφιά ,που ευδοκιμεί στην περιοχή. Η ιστορική διαδρομή του χωριού χάνεται μέσα στους αιώνες. Όμως ένα είναι σίγουρο. Ο χώρος κατοικήθηκε από πολύ παλιά και διατήρησε το όνομα του για πάνω από χίλια χρόνια. Πράγματι η πρώτη γραπτή αναφορά γίνεται από τον ελευθερωτή της Κρήτης Νικηφόρο Φωκά το 960μ. χ . ,που καταγράφει το όνομα του χωριού σαν Ζιζιφέα. Άλλες πληροφορίες ή μνημεία από τη Βυζαντινή περίοδο που ακολουθεί δεν έχουμε. Κατά τη μακρά περίοδο της Ενετοκρατίας που αρχίζει το 1204 και τελειώνει το 1645 φαίνεται ότι ο Ζιζιφέας γνωρίζει μέρες δόξας. Στην απογραφή του Καστροφύλακα το 1583 αναφέρεται σαν ΖΙΖΙΦΕΑ SANTA LUCIA (Αγία Φωτεινή) με 115 κατοίκους και 40 προνομιούχους. Η εκκλησία της Αγίας Φωτεινής ή Αγία Φωτιά όπως

αναφέρεται στο συμβόλαιο της Μαδάρας του 1828, θα πρέπει να ήταν η κύρια εκκλησία της πρώτης γειτονιάς του χωριού. Όμως επειδή δεν άντεξε τη φθορά του χρόνου έπεσε η σκεπή της και ερειπώθηκε. Τα τελευταία χρόνια αναστηλώθηκε και λειτουργείται. Μετά την επικράτηση των Τούρκων και μέχρι την επανάσταση του 1821 δεν έχουμε καμιά μαρτυρία για την κατάσταση που επικρατούσε στην περιοχή. Είναι όμως πιθανό να είχαμε και εδώ το φαινόμενο της αλλαγής της πίστης των Ενετών και την υιοθέτηση του Μωαμεθανισμού, για να διατηρήσουν την περιουσία και τα προνόμια τους. Αυτό εξηγεί το μεγάλο αριθμό των Τούρκων που κατοικούσε στο χωριό, το φανατισμό και τη θηριωδία που επιδείκνυαν, όπως ο διαβόητος Γενίτσαρος Ομέρ που σκοτώθηκε στα χάλαρα του Αγίου Βασιλείου το 1828 από το Μπρονιερίτη Ξενοθοωρή.

Κατά τη διάρκεια των αλλεπάλληλων επαναστατικών κινήσεων από το 1821 και μέχρι το 1897 ο Τζιτζιφές, όπως και τα άλλα χωριά της ρίζας, ήταν ένα χώρος όπου συγκρούονταν καθημερινά οι ντόπιοι με τις ορδές των Τούρκων και των συμμάχων των (Αιγύπτιοι, Αλβανοί, Βεγγάζιοι κ.τ.λ.), που προσπαθούσαν να κρατήσουν το νησί στην κατοχή τους. Ο τόπος γνώρισε μέρες πόνου και οδύνης και μέρες μεγαλείου και πατριωτικής έξαρσης. Η βρύση και τα βαθύσκικωτα πλατάνια της γινόταν το σημείο συγκέντρωσης των καπεταναίων, που συνεδρίαζαν για να πάρουν τις μεγάλες και κρίσιμες αποφάσεις για συνέχιση του αγώνα ή για την κατάθεση των όπλων. Ο πολύχρονος αγώνας ανέδειξε δύο σπουδαίους άντρες. Ο ένας ήταν ο Γεώργιος Παπαδάκης ή Ξέπαπας (επειδή πέταξε τα ράσα) που ηγήθηκε των επαναστατών στην εθνεγερσία του 1821 και σκοτώθηκε στη Γραμβούσα το 1823. Ο ιστορικός Ψιλάκης μιλεί με θαυμασμό για τα έργα και τις ημέρες του ονομαστού αυτού άντρα, που διορίστηκε φροντιστής οικονομίας στην Προσωρινή διοίκηση Κρήτης και δεν ήταν μόνο ένας από τους πρωτεργάτες της επανάστασης, <<αλλά ένας ενάρετος, ανδρείος και αφοσιωμένος αγωνιστής>>. Ο γιος του Ιωάννης έγινε πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ γαμπροί έγιναν ο ονομαστός πατριώτης Εμμανουήλ Αντωνιάδης και ο υποστράτηγος Φώτιος Αγγελίδης. Ο άλλος ήταν ο Αναγνώστης Μιχελιουδάκης, που διακρίθηκε στο ξεσηκωμό του 1866 και διετέλεσε πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Φρε από το 1906 και μέχρι το 1911. Μετά την απελευθέρωση και την ένταξη της Κρήτης στον εθνικό κορμό ο Τζιτζιφές πρόσφερε αρκετά παλικάρια στους αγώνες του έθνους μας.

Σήμερα ο Τζιτζιφές αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της παράδοσης της περιοχής μας και την έδρα του ριζίτικου τραγουδιού. Η σημερινή εικόνα του χωριού ακολουθεί την γενικότερη εικόνα της Ελληνικής επαρχίας. Παράγει λάδι, κρασί, χαρούπια και άφθονα κτηνοτροφικά προϊόντα. Υπάρχουν διάφορα ενοικιαζόμενα καταλύματα για την θερινή περίοδο και ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι στο χωριό λειτουργούν 3 τυροκομεία και τρεις ταβέρνες με πληθώρα επισκεπτών - πελατών που γεύονται και χαίρονται καθημερινά την παράδοση του τόπου. Αξίζει να τονιστεί ακόμα ότι ο Τζιτζιφές ήταν το μόνο χωριό της Κρήτης με παραγωγή καραμπασιού (δαφνέλαιου) προϊόν που κράτησε το χωριό οικονομικά ζωντανό στα δύσκολα χρόνια. Το καραμπάσι χρησιμοποιούνταν για θεραπευτικούς και καλαιοθητικούς σκοπούς και παράγεται σήμερα σε μικρές ποσότητες, από έναν και μοναδικό συνεχιστή της λαϊκής αυτής παράδοσης. Όσον αφορά την αγάπη των αποδήμων για τον τόπο τους αυτή είναι δεδομένη και εκφράζεται συνεχώς με έργα ανάπτυξης και βελτίωσης της υποδομής του χωριού (ανακαίνιση κοινοτικού καταστήματος, κοινοτικού ιατρείου, ανασύλωση καμπαναριού κ.α.). Επίσης σε κάθε ευκαιρία οι απόδημοι με την αμέριστη συμπαράσταση των μονίμων κατοίκων του χωριού διοργανώνουν εκδηλώσεις πολιτιστικού περιεχομένου αναβιώνοντας τα ήθη και τα έθιμα της περιοχής.

Δημοτική Ενότητα Ασή Γωνιάς

Η **Ασή Γωνιά**, η μικρότερη σε έκταση ΔΕ του Δήμου Αποκορώνου, βρίσκεται νοτιοανατολικά του Δήμου Αποκορώνου, βόρεια του Δήμου Σφακίων, στα σύνορα με το Νομό Ρεθύμνου. Απέχει 56,5χλμ. από τα Χανιά και 35χλμ. από το Ρέθυμνο.

Καπετανοχώρι σκαρφαλωμένο σε ένα μικρό λόφο των Λευκών Ορέων, η Ασή Γωνιά ελέγχει τα ορεινά περάσματα προς την Ανατολή, γεγονός που εξηγεί γιατί πρωτοστάτησε στους αγώνες κατά της Τουρκοκρατίας, αλλά και στην αντίσταση κατά των Γερμανών στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Έδρα της προσωρινής κυβέρνησης της Κρήτης κατά την επανάσταση του 1897, η Ασή Γωνιά έχει μετατραπεί τα τελευταία χρόνια σε κέντρο της κρητικής παράδοσης. Έγινε ευρύτερα γνωστή ως πατρίδα του Γιώργου Ψυχουντάκη, συγγραφέα του 'Κρητικού Δρομέα'.

Ιστορικά η Αση-Γωνιά αναφέρεται ως οικισμός ελεγχόμενος από την ρωμαϊκή πόλη Λάππα, τη σημερινή Αργυρούπολη. Επίσημες αναφορές του χωριού Αση Γωνιά υπάρχουν από την Ενετική Περίοδο, ενώ ο οικισμός βρισκόταν αρχικά ανατολικότερα από τον σημερινό.

Κατά την τουρκοκρατία η Αση-Γωνιά δεν πατήθηκε από τους Τούρκους λόγω του δύσβατου της περιοχής και της πρόσβασης προς αυτήν μόνο μέσα από το εύκολα ελεγχόμενο Ασηγωνιώτικο φαράγγι.

Οι κάτοικοι του χωριού πήραν μέρος σε όλους τους απελευθερωτικούς αγώνες κατά των Τούρκων και εδώ κηρύχτηκε η επανάσταση του 1897. Στην Ασή Γωνιά επίσης είχε την έδρα της η Ανώτατη Επιτροπή Αγώνα της Κρήτης εναντίον του Γερμανικού στρατού κατοχής τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ένας από τους πρωτοστάτες που ξεκίνησαν την Αντίσταση κατά των Ναζί ήταν ο Ανδρέας Παπαδάκης, γέννημα-θρέμμα της Ασή Γωνιάς.

Η Ασή Γωνιά έχει συνδεθεί με το μοναδικό έθιμο στην Κρήτη της ευλογίας των κοπαδιών την ημέρα του Αγίου Γεωργίου. Οι βοσκοί της περιοχής θεωρούν προστάτη τους τον Αη-Γιώργη και στις 23 Απριλίου συρρέουν με τα κοπάδια τους στην εκκλησία του Αη-Γιώργη του Γαλατά.

2.2.2. Δημογραφικά στοιχεία

Αντίστοιχα με την αναφορά στους δημογραφικούς δείκτες του δήμου Αποκορώνου παραπάνω, για κάθε δημοτική ενότητα οι δημογραφικοί δείκτες παρατίθενται παρακάτω:

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ Η ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ:					ΑΡΜΕΝΩΝ			
Έκταση (τ.χμ.):		55.292						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	3,253	2001	3,095	2011	3255			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	58.833	2001	55.976	2011	58.869			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
3,255	165	285	321	635	650	440	534	225
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
Δείκτης Γήρανσης					168.67			
Δείκτης Εξάρτησης					59.09			
Δείκτης Αντικατάστασης					72.95			

Παρατηρούμε μία αύξηση του πληθυσμού σε σύγκριση με τα στοιχεία απογραφής έτους 2001 (επαναφορά στην ουσία στον πληθυσμό του 1991), με δείκτες σχετικά καλύτερους από αυτούς του δήμου (ως προς την εξάρτηση και την αντικατάσταση) αλλά και αυξημένο δείκτη γήρανσης (πιθανά να επιβαρύνεται και από τους μόνιμους πλέον κατοίκους από τις χώρες της ΕΕ που συνήθως είναι συνταξιούχοι).

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΚΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ Η ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ:					ΒΑΜΟΥ			
Έκταση (τ.χμ.):		67.035						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	2.536		2001	2.697		2011	3388	
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	37.831		2001	40.233		2011	50.541	
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
3,388	121	274	247	449	700	690	701	206
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
Δείκτης Γήρανσης					229.62			
Δείκτης Εξάρτησης					62.42			
Δείκτης Αντικατάστασης					35.80			

Παρόλο που έχουμε συνεχή αύξηση του μόνιμου πληθυσμού (μεγαλύτερη έξαρση από 2001 μέχρι 2011), οι δείκτες είναι ιδιαίτερα αρνητικοί αφού παρατηρείται μεγάλος δείκτης γήρανσης και ιδιαίτερα μικρός δείκτης αντικατάστασης. Η αυξημένη ζήτηση δεύτερης (παραθεριστικής ή και μόνιμης) κατοικίας από, κατά κύριο λόγο, συνταξιούχους από χώρες της ΕΕ, φαίνεται να παίζει ρόλο στη διαμόρφωση των δημογραφικών αυτών δεικτών.

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ Η ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ:					ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ			
Έκταση (τ.χμ.):		53.498						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	1,996	2001	2,414	2011	2749			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	37.310	2001	45.123	2011	51.385			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
2,749	153	337	255	652	519	338	350	145
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
				Δείκτης Γήρανσης	101.02			
				Δείκτης Εξάρτησης	55.84			
				Δείκτης Αντικατάστασης	75.44			

Σε μία αρκετά ανεπτυγμένη τοπική οικονομία (λόγω της ανάπτυξης του μαζικού τουρισμού) παρουσιάζονται αρκετά καλύτεροι δημογραφικοί δείκτες με σταθερή αύξηση πληθυσμού, ικανοποιητική αναπλήρωση του, χαμηλότερο δείκτη εξάρτησης και υψηλότερο δείκτη αντικατάστασης.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ Η ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ:				ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ				
Έκταση (τ.χμ.):		67.561						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	2,003	2001	2,328	2011	1993			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	29.647	2001	34.458	2011	29.499			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
1,993	121	233	204	355	373	218	307	182
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
Δείκτης Γήρανσης				138.14				
Δείκτης Εξάρτησης				73.30				
Δείκτης Αντικατάστασης				93.58				

Σημαντική μείωση του μόνιμου πληθυσμού στην ενότητα, που σημειωτέον είναι στην ενδοχώρα στηριζόμενη στον πρωτογενή τομέα κατά κύριο λόγο και είναι η έδρα του δήμου, παρόλα αυτά οι δείκτες δείχνουν ικανοποιητικοί (ιδίως ο δείκτης αντικατάστασης) συγκριτικά με αυτούς του δήμου, όμως η εξάρτηση είναι ιδιαίτερα μεγάλη.

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ Η ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ:						ΦΡΕ		
Έκταση (τ.χμ.):		53.819						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	1,267		2001	1,049		2011	895	
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	23.542		2001	19.491		2011	16.630	
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
895	41	82	71	140	172	93	194	102
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
Δείκτης Γήρανσης					240.65			
Δείκτης Εξάρτησης					88.03			
Δείκτης Αντικατάστασης					76.34			

Συνεχιζόμενη μείωση του μόνιμου πληθυσμού της ενότητας (επίσης της ενδοχώρας με οικονομικό πυλώνα τον πρωτογενή τομέα) και παράλληλα ο μεγαλύτερος δείκτης γήρανσης στο δήμο. Τα στοιχεία δείχνουν μία ενότητα που γερνάει, που δεν μπορεί να συγκρατήσει οικογένειες.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ Η ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ:				ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ				
Έκταση (τ.χμ.):		18.273						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	526	2001	529	2011	527			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	28.786	2001	28.950	2011	28.840			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):								
Σύνολο	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
527	30	66	62	109	106	46	72	36
Δημογραφικοί δείκτες (2011):								
Δείκτης Γήρανσης				112.50				
Δείκτης Εξάρτησης				63.16				
Δείκτης Αντικατάστασης				134.78				

Σε μία ορεινή ενότητα της ενδοχώρας με μοναδικό τομέα της οικονομίας τον πρωτογενή (κτηνοτροφία και προϊόντα της κυρίως) ο πληθυσμός είναι σχετικά σταθερός και οι δείκτες είναι εξαιρετικοί, συγκριτικά με αυτούς του δήμου αλλά και σε περιφερειακό ή και εθνικό επίπεδο (δείκτης αντικατάστασης).

2.3. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

2.3.1. Φυσικό περιβάλλον

Το έδαφος του δήμου Αποκορώνου μπορεί χαρακτηρίζεται ως ορεινό και ειδικότερα :

- **31%** του εδάφους είναι πεδινό
- **33%** του εδάφους είναι ημιορεινό
- **36%** του εδάφους είναι ορεινό.

Από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ από την απογραφή του 2001 οι χρήσεις γης του δήμου Αποκορώνου κατανέμονται παρακάτω:

Γεωργικές περιοχές (αρόσιμη γη, μόνιμες καλλιέργειες, ετερογενείς γεωργικές περιοχές)	42,02%
Βοσκότοποι (μεταβατικές δασώδεις / θαμνώδεις εκτάσεις, συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης, εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση)	34,15%
Δάση, δασικές και άλλες ημι-φυσικές εκτάσεις	22,65%
Εκτάσεις καλυπτόμενες από νερά	0,17%
Τεχνητές περιοχές (αστική οικοδόμηση, βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες, δίκτυα συγκοινωνιών, ορυχεία, χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια, τεχνητές μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων)	1,01%

Δεν πρέπει να παραβλέψουμε εδώ ότι το ποσοστό των τεχνητών εκτάσεων μέσα στη 10ετία 2000-2010 θα έχει σίγουρα αυξηθεί (εις βάρος των γεωργικών περιοχών και των βοσκοτόπων) κυρίως λόγω του έντονου, για κάποια περίοδο, ρυθμού ανέγερσης νέων παραθεριστικών κατοικιών ή δεύτερης κατοικίας για συνταξιούχους από χώρες της ΕΕ και τουριστικών μονάδων.

Το κλίμα της περιοχής είναι ξηρό και θερμό με μέση ανώτερη θερμοκρασία 22 βαθμούς Κελσίου και μέση κατώτερη θερμοκρασία 12 βαθμούς Κελσίου και επηρεάζεται από την οροσειρά των Λευκών Ορέων, καθώς το κυριότερο ορεινό τμήμα του δήμου καλύπτεται από μέρος της. Ολόκληρη η περιοχή παρουσιάζει πληθώρα τοπίων με μεγάλη οικολογική αξία, η οποία γίνεται ακόμα μεγαλύτερη αν σκεφθεί κανείς ότι αποτελεί τη λεκάνη απορροής για το μεγαλύτερο τμήμα του νομού Χανίων. Στη περιοχή αυτή βρίσκονται όλες οι υπόγειες φυσικές υδατοδεξαμενές και για το λόγο αυτό απαιτείται η μεγαλύτερη δυνατή προστασία της.

2.3.2. Φυσικοί Πόροι

Ο Δήμος Αποκορώνου είναι μία από τις πιο πράσινες περιοχές στον Νομό Χανίων και στην Κρήτη γενικότερα.

Έχει πλούσιο υδατικό δυναμικό με προεξέχουσα τη λίμνη Κουρνά και έπειτα τον πλούσιο υδροφορέα του κάμπου της ενότητας Καλυβών (πηγές Στύλου, πηγές Ζούρμπου, κλπ.) Οι πόροι αυτοί είναι εκμεταλλεύσιμοι από το δήμο, οργανισμούς εγγείων βελτιώσεων και τον αναπτυξιακό οργανισμό ΟΑΚ ΑΕ τόσο για άρδευση όσο και για ύδρευση. Μάλιστα ποσότητες νερού μεταφέρονται και σε γειτονικούς δήμους (Ρεθύμνου, κλπ.) για χρήση για ύδρευση και άρδευση.

Δεν υπάρχουν εκμεταλλεύσιμοι ορυκτοί πόροι (μεταλλεία, κλπ.) ενώ δεν υπάρχουν εκτεταμένες λατομικές εκτάσεις εκτός στις περιοχές του Φονέ (υπό μερική λειτουργία) και Μαχαιρών (μη λειτουργούσα).

Τα δάση του δήμου είναι μη εκμεταλλεύσιμα για βιομηχανική ή οικοδομική ξυλεία ενώ υπάρχει περιστασιακή παραγωγή καυσοξύλων, κυρίως για προσωπική χρήση παρά για παραγωγική. Εδώ να τονιστεί ότι οι συνθήκες οικονομικής κρίσης ιδίως των τελευταίων 3 ετών έχουν οδηγήσει σε ιδιαίτερη αύξηση παρανόμων δραστηριοτήτων λαθρουλοτόμησης δημόσιων ή και ιδιωτικών δασικών εκτάσεων (ιδίως σε συστάδες κυπάρισσου και πρίνου).

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι σε ικανό (με δυνατότητες αλλά και ανάγκες βέβαια βελτίωσης) ποσοστό αρδευόμενες, κυρίως η πεδινή περιοχή της ενότητας Γεωργιουπόλεως και ο κάμπος του Κυλιάρη στην ενότητα Καλυβών. Κυριαρχούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες (ελιές, σπρωφόρα) ενώ θα μπορούσαν να υπάρχουν περισσότερες εκτάσεις με κηπευτικά, δημητριακά και φρούτα όμως δεν υπάρχει ικανή οργάνωση των παραγωγών (μέσω ομάδων ή συνεταιρισμών) για την οργανωμένη προώθηση των προϊόντων στην αγορά.

Οι ορεινοί φρυγανικοί, δασικοί και θαμνώδεις οικότοποι των Λευκών Ορέων λόγω του πλούτου και της ποικιλότητας της χλωρίδας αποτελούν το συγκριτικό στοιχείο για την παραγωγή από άποψη ποσότητας και ποιότητας κτηνοτροφικών (γάλα, τυρί, κρέας, κλπ.) και άλλων προϊόντων (μέλι, κλπ.)

Υπάρχει ακόμη μικρή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές όπως τον άνεμο και το νερό (λειτουργεί μικρή υδροηλεκτρική μονάδα στην περιοχή της Γεωργιούπολης) όμως έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια ιδιωτικά φωτοβολταϊκά πάρκα.

Το τοπίο στο δήμο με τις εναλλαγές του (συνδυασμός πεδινού και ορεινού, αγροδασικές εκτάσεις, αμμώδεις και βραχώδεις ακτές, ύπαρξη νερού στο τοπίο με λίμνες και ποτάμια) είναι ιδιαίτερα ελκυστικό με αποτέλεσμα την ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού, στην παραθαλάσσια ζώνη (όπου και οι εύκολα προσβάσιμες ακτές) των ενοτήτων Γεωργιουπόλεως, Καλυβών και έπειτα Βάμου. Επιπλέον υπάρχει μία μικρότερη αλλά ικανή ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (περιπατητικός, φυσιολατρικός τουρισμός).

2.3.3. Προστατευόμενες περιοχές

Η αξία του φυσικού περιβάλλοντος στο δήμο Αποκορώνου αποδεικνύεται από την προστασία σημαντικού ποσοστού περιοχών εντός των ορίων του δήμου στα πλαίσια της εθνικής και της κοινοτικής νομοθεσίας.

Οι προστατευόμενες περιοχές χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: σε καταφύγια άγριας ζωής, σε προστατευτικά δάση και δασικές εκτάσεις, σε περιοχές ενταγμένες στο ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο Natura 2000 (περιλαμβανομένων και των ζωνών ειδικής προστασίας).

Ως καταφύγια άγριας ζωής έχουν χαρακτηριστεί οι περιοχές:

- “Στύλου – Κατωχωρίου” Αρμένων και Κεραμιών με συνολική έκταση 9.314 στρέμματα εκ των οποίων πολύ μικρό ποσοστό βρίσκεται εντός των δημοτικών ορίων,
- “Λίμνη Κουρνά” Γεωργιουπόλεως με συνολική έκταση 12.701 στρέμματα περιλαμβάνει τη λίμνη και τα ορεινά N-ND αυτής.

Ως προστατευτικά δάση και δασικές εκτάσεις έχουν χαρακτηριστεί οι περιοχές:

- Προστατευτικό δάσος περιοχής κορυφών Ασφένδου – Καλλικράτη, που περιλαμβάνει το ορεινό τμήμα (>1200 μέτρων υψόμετρο) στο ΝΑ τμήμα του δήμου στις ενότητες Γεωργιουπόλεως και Ασή Γωνιάς,
- Προστατευτικό δάσος ορεινού όγκου Λευκών Ορέων, που περιλαμβάνει περίπου το ίδιο τμήμα της περιοχής Natura 2000 των Λευκών Ορέων, καλύπτοντας εντός των δημοτικών ορίων τα ορεινά τμήματα των ενοτήτων Αρμένων, Φρε και Κρουονερίδας.

Το κυριότερο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών αποτελεί το δίκτυο Natura 2000 που νομοθετήθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο (και αργότερα εντάχθηκε και στο εθνικό δίκαιο) με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ (περί οικοτόπων). Το **Natura 2000** (Φύση 2000) είναι ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο προστασίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους. Το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί ένα από τα πιο φιλόδοξα ευρωπαϊκά προγράμματα για την προστασία της φύσης και ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της Ε.Ε. για τη διατήρηση της φύσης. Ιδρύθηκε τον Μάιο του 1992 με την υιοθέτηση της οδηγίας των οικοτόπων η οποία συμπληρώνει την οδηγία για τα πουλιά (79/409/ΕΟΚ) και από κοινού αποτελούν την νομική βάση του δικτύου.

Η Οδηγία για την προστασία των άγριων πτηνών απαιτούσε την δημιουργία **Ειδικών Ζωνών Προστασίας** (Special Protection Areas - SPA ή ΖΕΠ) της ορνιθοπανίδας. Η Οδηγία των Οικοτόπων παρομοίως απαιτούσε τη δημιουργία **Ειδικών Ζωνών Διατήρησης** (Special Areas of Conservation - SAC) για τα υπόλοιπα είδη και το περιβάλλον. Από κοινού αυτές οι ζώνες δημιουργούν τις περιοχές του δικτύου Φύση 2000.

Κάθε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να καταρτίσει μία λίστα με τις καλύτερες περιοχές οι οποίες περιέχουν είδη που περιλαμβάνονται στις δύο οδηγίες. Έπειτα η λίστα πρέπει να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η οποία, μετά από τον έλεγχο και την διαδικασία επιλογής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα ενταχθεί στο δίκτυο.

Το δίκτυο Natura 2000 προστατεύει το 18% του εδάφους στις 15 χώρες που αποτελούσαν την Ευρωπαϊκή Ένωση πριν την είσοδο των νέων χωρών μελών του 2004, ενώ διαπραγματεύεται τον αριθμό και το μέγεθος των προστατευμένων ζωνών για κάθε μία από τις δέκα νέες χώρες.

Εντός των ορίων του Δήμου υπάρχουν συνολικά τέσσερις περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000, οι δύο εξ ολοκλήρου εντός των δημοτικών ορίων και η δύο τμήμα τους εντός αυτών, και μία περιοχή (που περιλαμβάνεται σε περιοχή του δικτύου) που έχει χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ, και είναι οι παρακάτω:

Ονομασία	κωδικός	Έκταση (στρ.)
Λίμνη Κουρνάς και εκβολή Αλμυρού	GR4340022 (ΖΕΠ)	1.997
Φρες-Τζίτζιφές -Νίπος	GR4340011	12.176

Δράπανο-Παραλία Γεωργιούπολης και λίμνη Κουρνάς	GR4340010	45.111
Ασφένδου – Καλλικράτης και παράκτια ζώνη (μέρος)	GR4340012	5.724
Λευκά Όρη και παράκτια ζώνη (μέρος)	GR4340008	36.862

Λίμνη Κουρνάς και εκβολή Αλμυρού (GR4340022 ΖΕΠ)

Η περιοχή περιέχει μία από τις λίγες λίμνες γλυκού νερού της Κρήτης, καθώς και παράλια έλη, υφάλμυρη λίμνη, αμμοθίνες, γκρεμούς και θαλάσσια ζώνη. Τμήμα της περιοχής έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας. Σημαντική περιοχή για αναπαραγόμενα, διαβατικά και διαχειμάζοντα υδρόβια και στρουθιόμορφα καθώς και είδη παγκοσμίου ενδιαφέροντος που δεν πληρούν κριτήρια ΣΠΠ: *Phalacrocorax pygmeus* (διαχειμάζον), *Aythya nyroca* (διαχειμάζον), *Aquila clanga* (μετανάστευση), *Gallinago media* (μετανάστευση, διαχειμάζον), *Larus audouinii* (διαχειμάζον).

Κύριες απειλές είναι η κατασκευή ξενοδοχείων, η όχληση από τους τουρίστες, η υδροληψία υπογείων υδάτων και το κυνήγι. Υπάρχει πρόγραμμα LIFE περί της προστασίας και διαχείρισης της περιοχής. Η περιοχή αποτελεί υποψήφια Ειδική Περιοχή Διατήρησης.

Φρές-Τζίτζιφές-Νίππος (GR4340011 ΤΚΣ)

Η περιοχή βρίσκεται στην Δυτική Κρήτη, κοντά στην πόλη των Χανίων και περιλαμβάνει τα χωριά Τζίτζιφέ Φρέ και Νίππος. Στην περιοχή επικρατούν πετρώδη εδάφη και απότομες πλαγιές που καλύπτονται από μακκία βλάστηση με δάφνη (*Laurus nobilis*), μερικές συστάδες κυπαρισσιών (*Cupressus sempervirens*), φρύγανα (*Sarcopoterium spinosum* και *Thymus capitatus*) και χαμηλή θαμνώδη βλάστηση με πουρνάρι (*Quercus coccifera* χωρίς την παρουσία φυτών *Ampelodesmos*). Στα χαμηλότερα υψόμετρα υπάρχουν καλλιέργειες, κυρίως ελαιόδενδρων και μερικά αμπέλια.

Η οικολογική σημασία και αξία της περιοχής επικεντρώνεται στην παρουσία της μοναδικής στην Κρήτη μακκίας με δάφνη. Η βιοποικιλότητα της περιοχής χρειάζεται περαιτέρω εξερεύνηση και αναμένεται να έχει μεγάλο ενδιαφέρον. Μέχρι σήμερα, μόνο λίγα είδη φυτών, θηλαστικών και μαλακίων έχουν περιγραφεί, μερικά από τα οποία είναι ενδημικά της Κρήτης, (εκτός του *Vitrea clessini* που είναι ενδημικό της ευρύτερης περιοχής του Αιγαίου). Το μαλάκιο *Oxychilus spratti* είναι στενοενδημικό της κεντρικής και δυτικής Κρήτης. Ακόμη, το αμφίβιο *Hyla arborea* ssp. *cretensis*, που περιγράφεται στην περιοχή, είναι ενδημικό της Κρήτης.

Δράπανο-Παραλία Γεωργιούπολης και λίμνη Κουρνάς (GR4340010 ΤΚΣ)

Η περιοχή περιλαμβάνει το ανατολικό άκρο του ακρωτηρίου Δράπανο, το δυτικό τμήμα της ακτογραμμής του κόλπου του Αλμυρού και συγκεκριμένα τις εκβολές του Αλμυρού και την παραλία της Γεωργιούπολης και προς το εσωτερικό τη λίμνη Κουρνά. Στις εκβολές υπάρχουν συστάδες του καλαμιού Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι ο μεγάλος αριθμός πηγών γλυκού νερού που τροφοδοτούν τη λίμνη Κουρνάς και το τελευταίο τμήμα του ποταμού Αλμυρού (κοντά στις εκβολές), τις εκβολές καθώς και τη θαλάσσια περιοχή κοντά στην ακτή. Κοντά στην ακτή η βλάστηση χαρακτηρίζεται από *Vitex-agnus castus*, *Ulmus minor* ssp. *canescens* και από σχηματισμούς άλλων υγρόφιλων ειδών. Οσον αφορά τη βόρεια και βορειανατολική πλευρά της ακτής της Γεωργιούπολης, περιλαμβάνει μια εκτεταμένη αμμώδη παραλία με αμμόλοφους *Ammophila arenaria*. Στο βραχώδες

ανατολικό άκρο του ακρωτηρίου Δράπανο υπάρχει μια εκτεταμένη κάλυψη με *Euphorbia dendroides*.

Η λίμνη Κουρνάς είναι η μόνη φυσική λίμνη στην Κρήτη. Το υγροτοπικό αυτό σύστημα είναι ένα από τα πιο σημαντικά στην Α Μεσόγειο. Το ακρωτήριο Δράπανο είναι επίσης μια σημαντική, σχεδόν αδιατάρακτη περιοχή, η οποία πρέπει να προστατευθεί. Οι εκτεταμένοι σχηματισμοί *Euphorbia dendroides* και οι συστάδες του *Phoenix theophrastii* δίνουν στην περιοχή μοναδικότητα.

Γύρω από την περιοχή της λίμνης είναι διάφορα χωριά, τα λεγόμενα Κουρνοπατήματα. Στα νότια της λίμνης, στη θέση Κερατιδέ είναι το σπήλαιο Κουρνά που ανακαλύφθηκε το 1961 με πλούσιο λιθογλυπτικό διάκοσμο (σταλακτίτες, σταλαγμίτες, πολλές κολώνες).

Συνοπτική παρουσίαση της ορνιθοπανίδας

Κατηγορία	Σύνολο ειδών	Κοκκ. Βιβλίο	Μόνιμα	Φωλεάζοντα	Μεταναστευτικά	Διαχειμάζοντα
Θαλασσοπούλια	5	1	1	1	2	1
Αρπακτικά	18	11	11	1	10	-
Στρουθιόμορφα	70	3	22	17	16	13
Μη στρουθιόμορφα	17	1	3	6	8	-
Σύνολο	110	16	35	25	36	14

Πανίδα της περιοχής

A/A	Τάξη	Είδος	Παρατηρήσεις
1	Άνουρα	<i>Bufo viridis viridis</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 "Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών".
2	Άνουρα	<i>Hyla arborea kretensis</i>	
3	Άνουρα	<i>Rana cretensis</i>	Ενδημικό Κρήτης. Το είδος αυτό ξεχώρισε ως ενδημικό πολύ πρόσφατα. Θεωρούμε ότι με βάση τα νέα δεδομένα πρέπει να επανεξεταστεί η θέση του στο εθνικό κόκκινο βιβλίο και στις διεθνείς συμβάσεις.
4	Φολιδωτά	<i>Chalcides ocellatus</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 "Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της
5	Φολιδωτά	<i>Cyrtopodion kotschy bartoni</i>	

6	Φολιδωτά	<i>Hemidactylus turcicus</i>	άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών".
7	Φολιδωτά	<i>Podarcis erchardii leukaorii</i>	
8	Φολιδωτά	<i>Podarcis erchardii cretensis</i>	
9	Φολιδωτά	<i>Lacerta trilineata polylepidota</i>	
10	Φολιδωτά	<i>Elaphe situla</i>	
11	Φολιδωτά	<i>Coluber gemonensis</i>	
12	Φολιδωτά	<i>Telescopus fallax pallidus</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών». Δεν αναφέρεται από την βιβλιογραφία αλλά λόγω της κατανομής του στην Κρήτη, η ύπαρξή του στην περιοχή θεωρείται βέβαιη.
13	Αρτιοδάκτυλα	<i>Capra aegagrus cretica</i>	Προστατεύεται από τη σύμβαση της Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και των φυσικών οικοτόπων της Ευρώπης' 1335/1983.Περιλαμβάνεται στα Παραρτήματα II και VI της οδηγίας 92/43 'για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας'. Κατατάσσεται 'Κινδυνεύον' στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλοζώων.
14	Εντομοφάγα	<i>Crocidura suaveolens</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών"
15	Εντομοφάγα	<i>Erinaceus concolor nesiotus</i>	
16	Εντομοφάγα	<i>Crocidura zimmermanni</i>	Ενδημικό Κρήτης. Το είδος αυτό ξεχώρισε ως ενδημικό πολύ πρόσφατα. Θεωρούμε ότι με βάση τα νέα δεδομένα πρέπει να επανεξεταστεί η θέση του στο εθνικό κόκκινο βιβλίο και στις διεθνείς συμβάσεις.
17	Λαγόμορφα	<i>Lepus europaeus creticus</i>	
18	Σαρκοφάγα	<i>Martes foina bunitus</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών".
19	Σαρκοφάγα	<i>Meles meles arcalus</i>	

20	Σαρκοφάγα	<i>Felis silvestris cretensis</i>	Προστατεύεται από την συνθήκη CITES
21	Σαρκοφάγα	<i>Mustela nivalis galinthis</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περὶ προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών".
22	Σαρκοφάγα	<i>Monachus monachus</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περὶ προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών". Προστατεύεται από την συνθήκη CITES.
23	Τρωκτικά	<i>Acomys minous</i>	Πρόσφατες αδημοσίευτες εργασίες κατατάσσουν τον Α. μαζί με το Α. Cahirinus
24	Τρωκτικά	<i>Glis glis argenteus</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περὶ προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών".
25	Τρωκτικά	<i>Apodemus flavicolis</i>	
27	Τρωκτικά	<i>Apodemus mystacinus</i>	
28	Τρωκτικά	<i>Mus musculus</i>	
29	Τρωκτικά	<i>Rattus rattus</i>	
30	Τρωκτικά	<i>Apodemus sylvaticus creticus</i>	
31	Χειρόπτερα	<i>Eptesicus serotinus</i>	Προστατεύεται από το προεδρικό διάταγμα 67/1981 " Περὶ προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου επ' αυτών".
32	Χειρόπτερα	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	
33	Χειρόπτερα	<i>Rhinolophus blasii</i>	
34	Χειρόπτερα	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	

Τα σπουδαιότερα είδη θηλαστικών που απαντούν στην περιοχή του Δ. Αποκορώνου είναι: Ο λαγός (*Lepus europaeus*), ο άρκαλος, η καλλογιαννού (νυφίτσα), το κουνάβι (*Martes martes*).

2.3.4 Ακτές

Το παραθαλάσσιο τμήμα του Αποκόρωνου είναι στο μεγαλύτερό του μέρος βραχώδες και άγριο, ακατάλληλο για κολύμπι, αλλά προσφέρει υπέροχη θέα προς τη θάλασσα και τη Χερσόνησο του Ακρωτηρίου. Παρόλα αυτά, σε κάποια σημεία της ακτογραμμής υπάρχουν εξαιρετικές παραλίες, μερικές από τις καλύτερες της Κρήτης.

Ακτές Δήμου Αποκορώνου

Ονομασία	Κωδικός	Μήκος Χλμ.	Πλάτος μέτρα
1. Κυανή Ακτή	GRBW139319037	1,5	35
2. Καλύβες	GRBW139319040	0,6	25
3. Αλμυρίδα	GRBW139319038	0,07	25
4. Γεωργιούπολη	GRBW139319039	0,32	15
5. Καβρός	GRBW139319041	4,7	10-80

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Υδάτων

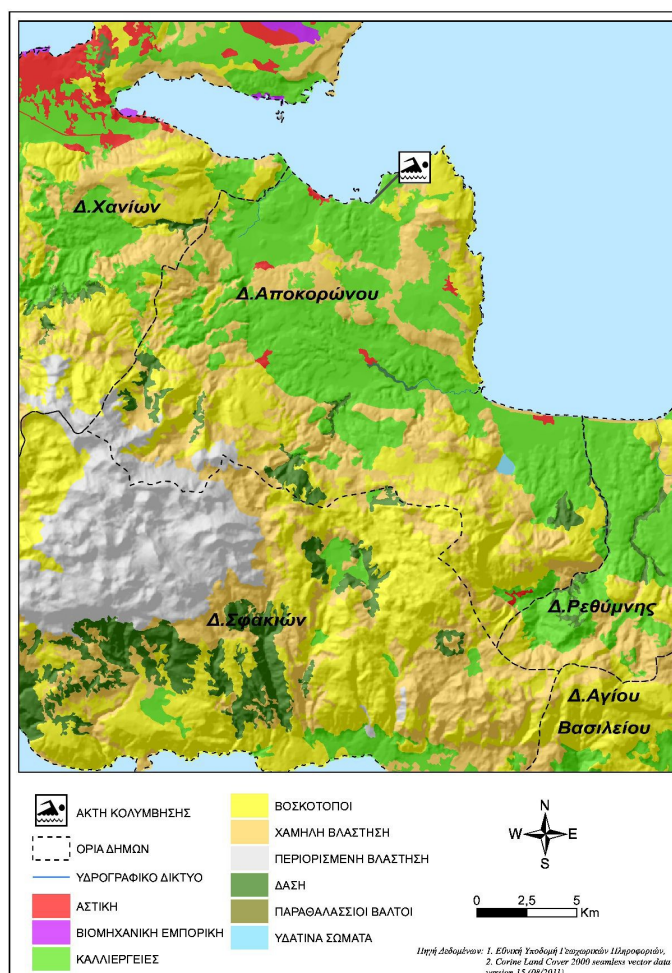
Κυανή Ακτή Η παραλία της Κυανής Ακτής βρίσκεται στα βορειοδυτικά παράλια της Κρήτης, στο νοτιοανατολικό τμήμα του Όρμου της Σούδας, 17χλμ. ανατολικά της πόλης των Χανίων. Τόσο η παράκτια ζώνη όσο και ο πυθμένας είναι αμμώδεις με μικρά βότσαλα ενώ στο εσωτερικό της θάλασσας υπάρχουν μεγάλες λείες πλάκες. Η παράκτια ζώνη είναι μερικώς τροποποιημένη λόγω της ύπαρξης μόνιμων κτισμάτων κατά μήκος της ακτής και στο όριό της εμφανίζεται ποώδης βλάστηση και αλμυρίκια. Η κολυμβητική ακτή αποτελεί παράλιο τμήμα ενός ανοιχτού κόλπου μήκους 2000μ. Το μήκος της ακτής είναι 1500μ., το μέσο πλάτος 35μ. και ο προσανατολισμός βορειοανατολικός. Τα κολυμβητικά ύδατα στα πρώτα μέτρα έχουν κανονικό βάθος και η κλίση του πυθμένα είναι ήπια (σε μέση απόσταση 120μ. από την ακτή το βάθος εκτιμάται στα 5μ.). Η πρόσβαση στην παραλία γίνεται οδικώς μέσω του κεντρικού δρόμου που ενώνει τα Χανιά με το Ρέθυμνο ενώ υπάρχει και δημόσια συγκοινωνία. Η παραλία είναι οργανωμένη και διαθέτει υποδομές όπως WC, ντους, αποδυτήρια, ξαπλώστρες, ομπρέλες, κάδους και καλάθια απορριμμάτων ενώ παρέχεται η δυνατότητα ενοικίασης μηχανοκίνητου θαλάσσιου εξοπλισμού. Οι ανάγκες των επισκεπτών

καλύπτονται από εστιατόριο και ξενοδοχειακά καταλύματα που υπάρχουν επί της ακτής. Η ακτή διαθέτει ναυαγοσώστη για την προστασία των λουομένων. Τα κατοικίδια απαγορεύονται στην παραλία και ο μέγιστος αριθμός λουομένων εκτιμάται σε 600 άτομα. Στο κέντρο της παραλίας εκβάλλει ο συνεχούς ροής ποταμός Κοιλιάρης. Η άμεση περιοχή της ακτής είναι οικιστική με αραιή δόμηση ενώ σημαντικό ποσοστό καλύπτεται με καλλιεργήσιμες εκτάσεις που περιλαμβάνουν ετερογενείς και μόνιμες καλλιέργειες.

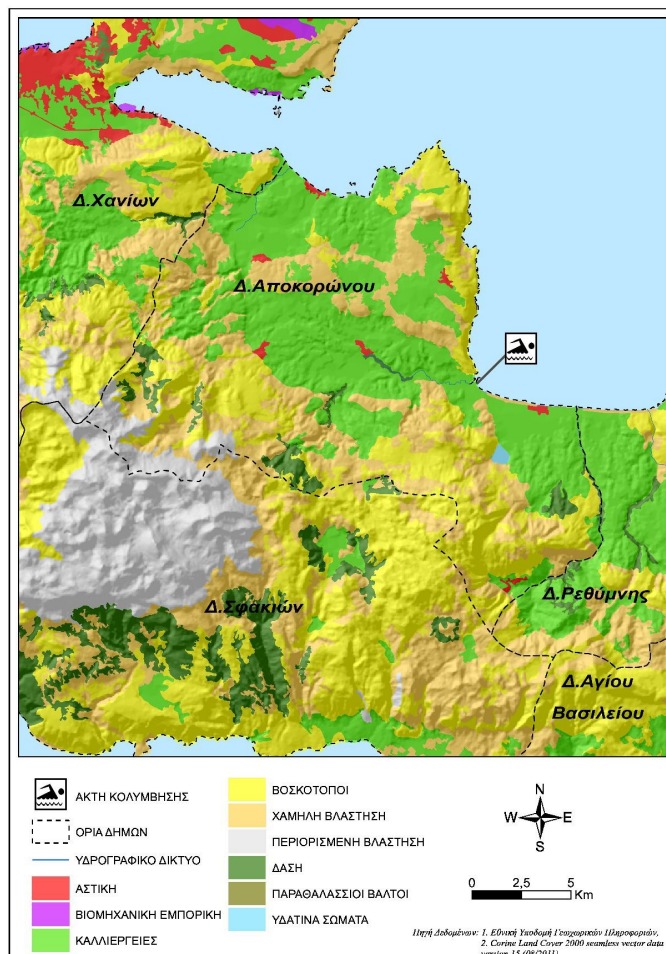
Αλμυρίδα

Η παραλία της Αλμυρίδας βρίσκεται στα βορειοδυτικά παράλια της Κρήτης, στο νότιο τμήμα του Όρμου της Σούδας, 23χλμ. ανατολικά της πόλης του Χανίων και 1χλμ. δυτικά του οικισμού της Πλάκας. Τόσο η παράκτια ζώνη όσο και ο πυθμένας είναι αμμώδεις με βότσαλα. Η παράκτια ζώνη είναι μερικώς τροποποιημένη λόγω της ύπαρξης μόνιμων κτισμάτων επί της ακτής και χώρου ειδικά διαμορφωμένου για στάθμευση οχημάτων. Η κολυμβητική ακτή εκτείνεται στο κεντρικό παράλιο τμήμα του ανοιχτού κόλπου της Αλμυρίδας μήκους 650μ. Το μήκος της ακτής είναι 70μ, το μέσο πλάτος 25μ. και ο προσανατολισμός βόρειος. Τα κολυμβητικά ύδατα στα πρώτα μέτρα είναι αβαθή και η κλίση του πυθμένα ήπια (σε μέση απόσταση 70μ. από την ακτή το βάθος εκτιμάται στα 5μ.). Η πρόσβαση στην παραλία γίνεται οδικώς μέσω του βόρειου οδικού άξονα της Κρήτης που ενώνει τα Χανιά με το Ρέθυμνο και έχει τακτική δημόσια συγκοινωνία. Η παραλία είναι οργανωμένη και διαθέτει ομπρέλες, ξαπλώστρες, ντους και καλάθια απορριμμάτων ενώ παρέχεται η δυνατότητα για ενοικίαση θαλάσσιου αθλητικού εξοπλισμού. Ανάντη του δρόμου που διέρχεται κατά μήκος της παραλίας υπάρχουν ξενοδοχειακά καταλύματα, εστιατόρια και αναψυκτήρια για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Στο δυτικό άκρο της ακτής υπάρχει κατασκευασμένος μόλος από φυσικούς ογκόλιθους μήκους 20 μέτρων. Επίσης, η παραλία διαθέτει ναυαγοσώστη για την προστασία των λουομένων. Ο μέγιστος αριθμός λουομένων εκτιμάται σε 150 άτομα. Στο κέντρο της ακτής εκβάλλει ρέμα διαλείπουσας ροής. Η άμεση περιοχή της ακτής είναι οικιστική με ασυνεχή δόμηση που περιλαμβάνει τουριστικές και εμπορικές δραστηριότητες.

Γεωργιούπολη

Η παραλία της Γεωργιούπολης βρίσκεται στα βορειοδυτικά παράλια της Κρήτης, στο δυτικό τμήμα του Όρμου του Αλμυρού, 37χλμ. ανατολικά της πόλης των Χανίων στον ομώνυμο οικισμό. Τόσο η παράκτια ζώνη όσο και ο πυθμένας είναι αμμώδεις. Η παράκτια ζώνη είναι μερικώς τροποποιημένη λόγω της ύπαρξης ειδικά διαμορφωμένης πλατφόρμας που χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης οχημάτων και τοποθέτησης τραπεζοκαθισμάτων. Η κολυμβητική ακτή εκτείνεται στο ανατολικό τμήμα του ανοιχτού κόλπου της Γεωργιούπολης μήκους 11.500μ. Το μήκος της ακτής είναι 320μ, με μέσο πλάτος 15μ. και προσανατολισμό ανατολικό. Τα κολυμβητικά ύδατα στα πρώτα μέτρα είναι αβαθή και η κλίση του πυθμένα ήπια (σε μέση απόσταση 150μ. από την ακτή το βάθος εκτιμάται στα 5μ.). Η πρόσβαση στην παραλία γίνεται οδικώς μέσω του βόρειου οδικού άξονα της Κρήτης που ενώνει τα Χανιά με το Ρέθυμνο και έχει δημόσια συγκοινωνία. Η παραλία είναι οργανωμένη και διαθέτει ομπρέλες, ξαπλώστρες, ντους και καλάθια απορριμμάτων. Επί της ακτής και στην περιοχή ανάντη του παραλιακού δρόμου υπάρχουν ξενοδοχειακά καταλύματα, εστιατόρια και αναψυκτήρια για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Τα κατοικίδια επιτρέπονται στην παραλία και ο μέγιστος αριθμός λουομένων εκτιμάται σε 600 άτομα. Τοπόσημο της ακτής θεωρείται το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου που είναι χτισμένο στο τέλος του μόλου που είναι κατασκευασμένος από φυσικούς ογκόλιθους στο δυτικό άκρο της παραλίας και έχει μήκος 190μ.. Η άμεση περιοχή της ακτής είναι οικιστική με ασυνεχή δόμηση και οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται είναι κυρίως τουριστικές και εμπορικές. Δυτικά της ακτής εκβάλλει ο συνεχούς ροής ποταμός Αλμυρός οι όχθες του οποίου έχουν τροποποιηθεί και πλέον χρησιμοποιούνται ως αλιευτικό καταφύγιο για μικρά ιδιωτικά πλεούμενα. Ο ποταμός πηγάζει από τη λίμνη Κουρνά, τη μοναδική λίμνη του νησιού με γλυκό νερό που βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. νότια της ακτής.

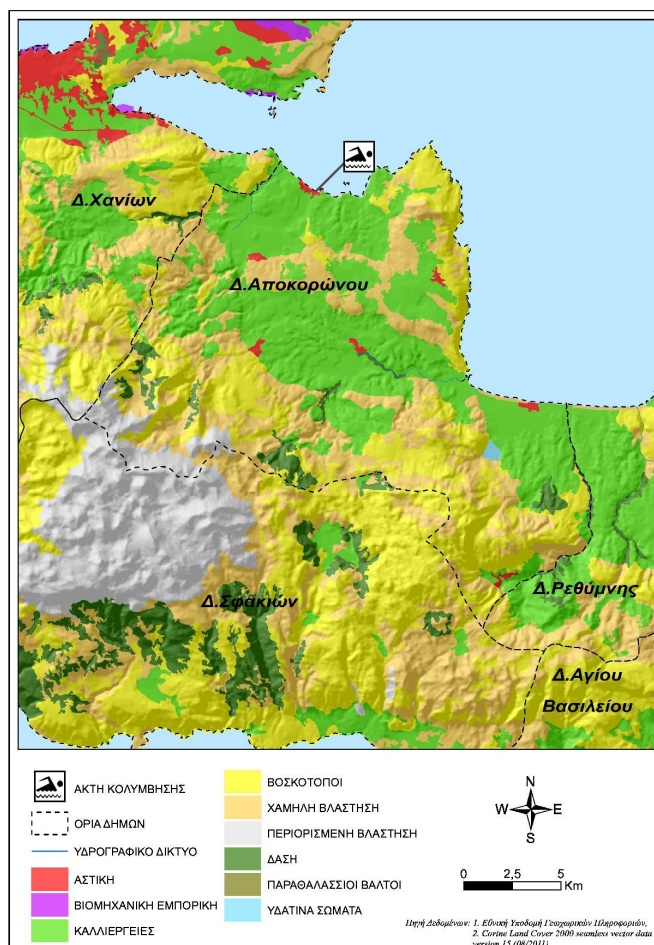

Καλύβες

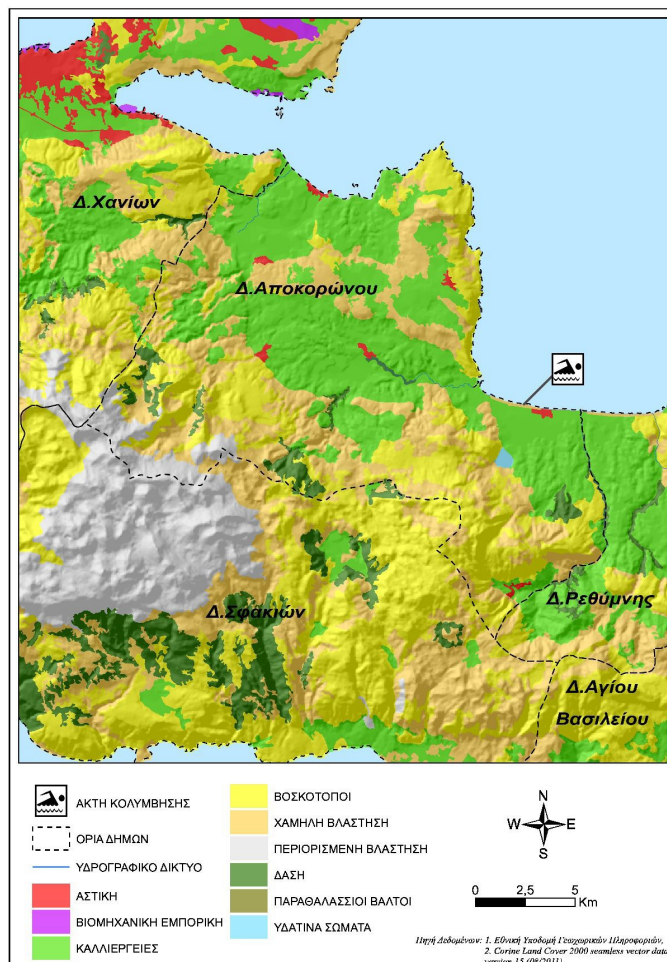
Η παραλία των Καλυβών βρίσκεται στα βορειοδυτικά παράλια της Κρήτης, στις νότιες ακτές του Κόλπου της Σούδας, 19χλμ. ανατολικά της πόλης των Χανίων έμπροσθεν του ομώνυμου οικισμού και στον ομώνυμο όρμο. Τόσο η παράκτια ζώνη όσο και ο πυθμένας είναι αμμώδεις. Η παράκτια ζώνη είναι τροποποιημένη λόγω της ύπαρξης μόνιμων κτισμάτων σε όλο το μήκος της και στο όριο εμφανίζεται πτώδης βλάστηση και αλμυρίκια. Η θαλάσσια βιοποικιλότητα περιλαμβάνει κυρίως τοπικά λιβάδια Ποσειδωνίας ενώ στο μέτωπο της ακτής κατά την επίσκεψη παρατηρήθηκαν πάπιες, κυρίως στις εκβολές του ποταμού Ξυδά-Μεσοποτάμου. Η κολυμβητική ακτή παράλιο τμήμα ενός ανοιχτού κόλπου μήκους 750μ. Το μήκος της ακτής είναι 600μ, το μέσο πλάτος 25μ. και ο προσανατολισμός βόρειος. Τα κολυμβητικά ύδατα στα πρώτα μέτρα έχουν κανονικό βάθος και η κλίση του πυθμένα είναι ήπια (σε μέση απόσταση 130μ. από την ακτή το βάθος εκτιμάται στα 5μ.). Η πρόσβαση στην παραλία

γίνεται οδικώς μέσω του κεντρικού δρόμου που ενώνει τα Χανιά με το Ρέθυμνο ενώ υπάρχει και δημόσια συγκοινωνία. Η παραλία είναι οργανωμένη και διαθέτει υποδομές όπως WC, ντους, αποδυτήρια, ξαπλώστρες, ομπρέλες, κάδους και καλάθια απορριμμάτων ενώ παρέχεται η δυνατότητα άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων. Η ακτή διαθέτει ναυαγοσώστη για την προστασία των λουομένων και ειδικές κατασκευές για την πρόσβαση ατόμων με κινητικά προβλήματα. Οι ανάγκες των επισκεπτών καλύπτονται από εστιατόρια, αναψυκτήρια και ξενοδοχειακά καταλύματα που υπάρχουν στην ακτή. Στο κέντρο της παραλίας υπάρχει μόλος από βράχια μήκους 50μ. περίπου από φυσικούς ογκόλιθους. Τα κατοικίδια απαγορεύονται στην παραλία και ο μέγιστος αριθμός λουομένων εκτιμάται σε 800 άτομα. Στο κέντρο της παραλίας εκβάλλει ο συνεχούς ροής ποταμός Ξυδάς-Μεσοπόταμος. Η άμεση περιοχή της ακτής είναι οικιστική με ασυνεχή δόμηση και περιλαμβάνει ξενοδοχειακά καταλύματα, μόνιμες και παραθεριστικές κατοικίες. Στο ανατολικό άκρο της παραλίας υπάρχει αλιευτικό καταφύγιο το οποίο εξυπηρετεί τον οικισμό Καλύβες.

Καβρός

Η παραλία του Καβρού βρίσκεται στα βορειοδυτικά παράλια της Κρήτης, στο δυτικό τμήμα του Όρμου του Αλμυρού, 16χλμ. δυτικά της πόλης του Ρεθύμνου και 4χλμ. ανατολικά του οικισμού της Γεωργιούπολης. Τόσο η παράκτια ζώνη όσο και ο πυθμένας είναι αμμώδεις με βότσαλα κατά τόπους. Η παράκτια ζώνη είναι τροποποιημένη λόγω της ύπαρξης μόνιμων κτισμάτων σε όλο το μήκος της παραλίας. Στο όριο της ακτής εμφανίζεται ποώδης βλάστηση και αλμυρίκια. Η κολυμβητική ακτή εκτείνεται στο ανατολικό τμήμα του ανοιχτού κόλπου της Γεωργιούπολης μήκους 11.500μ. Το μήκος της ακτής είναι 4.700μ, με εύρος πλάτους 10 - 80μ. και ο προσανατολισμός βόρειος. Τα κολυμβητικά ύδατα στα πρώτα μέτρα έχουν κανονικό βάθος και η κλίση του πυθμένα είναι ήπια (σε μέση απόσταση 160μ. από την ακτή το βάθος εκτιμάται στα 5μ.). Η παραλία εκτείνεται στο δυτικό τμήμα του ανοιχτού κόλπου της Γεωργιούπολης. Η πρόσβαση στην

παραλία γίνεται οδικώς μέσω του βόρειου οδικού άξονα της Κρήτης που ενώνει τα Χανιά με το Ρέθυμνο και έχει δημόσια συγκοινωνία. Το μεγαλύτερο τμήμα της παραλίας είναι οργανωμένο και διαθέτει ομπρέλες, ξαπλώστρες, ντους, κάδους και καλάθια απορριμμάτων ενώ παρέχεται η δυνατότητα για θαλάσσιες αθλητικές δραστηριότητες και ενοικίαση μηχανοκίνητου εξοπλισμού. Επί της ακτής υπάρχουν ξενοδοχειακά καταλύματα, εστιατόρια και αναψυκτήρια. Η παραλία διαθέτει ναυαγοσώστη για την προστασία των λουομένων και ειδική ράμπα για την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τα κατοικίδια επιτρέπονται στην παραλία και ο μέγιστος αριθμός λουομένων εκτιμάται σε 7000 άτομα. Στο δυτικό τμήμα της παραλίας εκβάλουν οι ποταμοί Περαστικός και Μπαντούρης, στο κέντρο της οι ποταμοί Δέλφινας και Καβρός και στο ανατολικό τμήμα ένα ρέμα διαλείπουσας ροής. Οι παραπάνω ποταμοί πηγάζουν από την λίμνη Κουρνά, τη μοναδική λίμνη του νησιού με γλυκό νερό που βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. νότια της ακτής. Η άμεση περιοχή της ακτής είναι οικιστική και περιλαμβάνει τουριστικές και εμπορικές δραστηριότητες. Επίσης, υπάρχουν εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση.

Προβλήματα Ακτών

Τα ύδατα της ακτών κολύμβησης επηρεάζονται εν δυνάμει από την απορροή ρυπαντικών φορτίων των κύριων θρεπτικών συστατικών αζώτου και φωσφόρου, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη αλγών και ευνοούν την εξέλιξη ευτροφικών φαινομένων, και ειδικότερα από την γεωργική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην ευρύτερη περιοχή.

Οι απορρίψεις των μικρών σκαφών που προσεγγίζουν την παραλία και περιλαμβάνουν αστικά απόβλητα και απορρίμματα καθώς επίσης και η πιθανή διαρροή πετρελαίου από σκάφη με ελλιπή συντήρηση αποτελούν δυνητικές πηγές ρύπανσης.

Η ακτές του Αποκόρωνα είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό λουομένων, η παρουσία των οποίων μπορεί να επιβαρύνει την ποιότητα των υδάτων της ακτής.

Ο οικισμός των Καλυβών διαθέτει παντοροϊκό δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο καλύπτει το σύνολο του οικισμού και εξυπηρετείται από την Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) των Καλυβών, η οποία εντοπίζεται ανατολικά της ακτής και έχει σχεδιαστεί για 7000 ισοδύναμους κατοίκους. Η ΕΕΛ περιλαμβάνει δευτεροβάθμια επεξεργασία με απομάκρυνση αζώτου, ενώ η διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων γίνεται μέσω υποθαλάσσιου αγωγού η εκβολή του οποίου εντοπίζεται στη θαλάσσια περιοχή ανατολικά της ακτής.

Μέτρα αντιμετώπισης

Σε περίπτωση εμφάνισης φαινομένων ρύπανσης των υδάτων ή επιβάρυνσης του περιβάλλοντος της ακτής κολύμβησης, ενεργοποιείται μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης για την πρόληψη και την ασφάλεια των λουομένων. Ο φορέας διαχείρισης τέτοιων καταστάσεων είναι η κατά τόπους Λιμενική Αρχή με την αρωγή του Δήμου Αποκορώνου.

Στις επανορθωτικές ενέργειες περιλαμβάνονται:

- Ενημέρωση του κοινού για την ρύπανση και την εκτιμώμενη διάρκεια αυτής.
- Έκδοση απόφασης προσωρινής διακοπής της κολύμβησης (εάν κριθεί απαραίτητο από τις αρμόδιες Υπηρεσίες).
- Συνέχιση της παρακολούθησης των υδάτων, σύμφωνα με το αντίστοιχο πρόγραμμα παρακολούθησης που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της Οδηγίας 2006/7/Ε.Κ., και λήψη πρόσθετου δείγματος, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι το περιστατικό έχει λήξει. Σε περίπτωση που το πρόγραμμα παρακολούθησης προβλέπει λήψη δείγματος στην περίοδο εμφάνισης της βραχυπρόθεσμης ρύπανσης, το δείγμα αυτό μπορεί να εξαιρεθεί και να αντικατασταθεί από ένα πρόσθετο δείγμα, το οποίο θα ληφθεί 7 ημέρες μετά την εξάλειψη του φαινομένου.

Σχετικά με τη λειτουργία των ξενοδοχειακών μονάδων που διαθέτουν ιδιωτική εγκατάσταση επεξεργασίας, οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την τήρηση των Περιβαλλοντικών Όρων των μονάδων σχετικά με τη διάθεση των λυμάτων τους.

Αναφορικά με τη διαχείριση των λυμάτων των οικισμών, σε περίπτωση παρουσίας μη κατάλληλων ιδιωτικών συστημάτων αποχέτευσης (π.χ. απορροφητικών δεξαμενών) είναι σκόπιμο να διερευνηθεί η εφαρμογή κατάλληλων ιδιωτικών συστημάτων ή συστημάτων επεξεργασίας μικρής κλίμακας τα οποία προσφέρουν προστασία του υπόγειου υδροφορέα και συνεπαγόμενα της θαλάσσιας περιοχής από εισροές ρυπαντικού φορτίου. Επίσης, σχετικά με τον κίνδυνο ρύπανσης της θάλασσας από τη συγκέντρωση αυξημένου αριθμού λουομένων, αναρτώνται σε ευδιάκριτο σημείο μέτρα καλής συμπεριφοράς λουομένων, τα οποία περιλαμβάνουν την αποφυγή χρήσης αντηλιακού μισή ώρα πριν την είσοδο στο νερό και τη συστηματική χρήση των κάδων για την απόθεση απορριμμάτων.

Αναφορικά με τη διαχείριση των λυμάτων του οικισμού Καλυβών, σε περίπτωση αστοχίας ή προσωρινής διακοπής της λειτουργίας της ΕΕΛ, αναμένεται μικρής διάρκειας ρυπαντική

επιβάρυνση των υδάτων. Το μικροβιακό φορτίο στην περίπτωση διάθεσης ανεπεξέργαστων λυμάτων αναμένεται να είναι της τάξης των 107 E. Coli/100 ml. Η διάχυση των λυμάτων που διατίθενται μέσω του υποθαλάσσιου αγωγού, σε συνδυασμό με τους φυσικούς μηχανισμούς της αραίωσης και της φθοράς, έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του μικροβιακού φορτίου. Με την προϋπόθεση ότι η διάθεση των ανεπεξέργαστων ή των μερικώς επεξεργασμένων λυμάτων δεν θα διαρκέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν προκύπτει άμεσος κίνδυνος για την υγεία των λουομένων. Σε κάθε περίπτωση, ο φορέας λειτουργίας της ΕΕΛ πρέπει, αμέσως, να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την ταχεία επαναφορά της αποδοτικής λειτουργίας της ΕΕΛ. Εάν οι διορθωτικές ενέργειες απαιτούν μεγάλο χρονικό διάστημα και συνεχιστεί η διάθεση ανεπεξέργαστων λυμάτων, ο αρμόδιος φορέας θα εκτιμήσει την κατάσταση και θα εξετάσει την αναγκαιότητα προσωρινής απαγόρευσης της κολύμβησης.

Σχετικά με τη λειτουργία του λιμανιού συνιστάται η ορθή περιβαλλοντική διαχείριση των αποβλήτων των σκαφών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Επίσης, σχετικά με τον ποταμό που εκβάλλει στην ακτή, για τη μείωση του φορτίου θρεπτικών που απορρέει στην παράκτια περιοχή και προέρχεται από γεωργικές δραστηριότητες συνιστάται η εφαρμογή των αρχών του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, η οποία έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση των εφαρμοζόμενων ποσοτήτων λιπασμάτων.

2.3.5 Λίμνες-Ποταμοί-Φαράγγια

Λίμνη Κουρνάς

Η λίμνη του Κουρνά είναι η μοναδική φυσική λίμνη σε νησί της Μεσογείου. Πρόκειται για ένα μεσοτροφικό, μονομικτικό υδάτινο οικοσύστημα. Αποτελεί μια υδρολογική και πιθανώς βιολογική ενότητα με το υφάλμυρο δέλτα της Γεωργιούπολης-Αλμυρού, καθ' όσον ένας δρόμος εκφόρτισης των νερών της λίμνης, είναι αυτός των τεκτονισμένων και καρστικοποιημένων ασβεστόλιθων που έχουν δημιουργήσει ρήγμα N.NA-B.BΔ κατεύθυνσης. Το σημείο αυτό και η δυτική πλευρά της λίμνης είναι τα σημαντικότερα από πλευράς βιοποικιλότητας. Εξάλλου δέχονται και τη μικρότερη πίεση από τους επισκέπτες.

Στη δυτική πλευρά του δέλτα της Γεωργιούπολης συναντάμε τις εκβολές του Αλμυρού ποταμού. Πρόκειται για ένα χείμαρρο με μεγάλη παροχή νερού που δεν ξεραίνεται εντελώς το καλοκαίρι, αλλά διατηρεί άφθονα τέλματα στην κοίτη του, φιλοξενώντας εκεί μια υδρόβια πανίδα αντίστοιχη με ενός ποταμού μόνιμης ροής.

Η λίμνη γνωρίζει σημαντική τουριστική ανάπτυξη ως προορισμό εκδρομής ή περιπάτου. Με την εξαίρεση ενός μέρους της λίμνης Κουρνάς (δυτικές όχθες) και της περιοχής όπου βρίσκονται οι φοίνικες, η οποία είναι πάρα πολύ δύσβατη, ολόκληρη η υπόλοιπη περιοχή είναι έντονα επηρεαζόμενη από την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Μπορεί να χαρακτηριστεί ως προορισμός παραθερισμού και αναψυχής, φυσιολατρικού και γεωλογικού ενδιαφέροντος. Για τις ανάγκες των λουομένων και των επισκεπτών υπάρχουν υδροποδήλατα και εγκαταστάσεις εστίασης.

Είναι σχετικά μικρή με μέγιστο μήκος 1087 μέτρα και μέγιστο πλάτος 880 μέτρα. Καλύπτει έκταση 579 στρεμμάτων και είναι γενικά ρηχή με 22,5 μέτρα μέγιστο βάθος, ενώ βρίσκεται 20 μέτρα περίπου ψηλότερα από τη θάλασσα. Το ακριβές υψόμετρο και οι διαστάσεις της

λίμνης μεταβάλλονται κατά την διάρκεια του έτους, αποκαλύπτοντας την αμμώδη όχθη της τους καλοκαιρινούς μήνες. Βρίσκεται στα όρια του δήμου Αποκορώνου στα ανατολικά του νομού Χανίων, κοντά στα όρια με τον νομό Ρεθύμνου και σε απόσταση 2.5 χλμ. από την θάλασσα. Απέχει 4 χλμ. περίπου από τον παραθαλάσσιο οικισμό Γεωργιούπολη και 2.5 χλμ. από τον ομώνυμο οικισμό Κουρνάς. Είναι τοποθετημένη σε ένα κοίλωμα που δημιουργήθηκε από καρστικό βύθισμα, στις βόρειες παρυφές των Λευκών Ορέων. Τροφοδοτείται από δύο υπόγειες πηγές και την επιφανειακή απορροή, ενώ η πηγή Μάτι ή Αμάτι είναι ορατή στην υποχώρηση των υδάτων που παρατηρείται τους καλοκαιρινούς μήνες. Ο όγκος του νερού το καλοκαίρι φτάνει τα 7.5 εκατομμύρια κυβικά μέτρα, ενώ τα νερά της καταλήγουν στο Κρητικό Πέλαγος, μέσω του ποταμού Δέλφινα ή Αλμυρός με μήκος 5 χλμ.

Η λίμνη θα λέγαμε ότι έχει σχήμα αχλαδιού με την απόφυσή του να καταλήγει σε τεχνητό φράγμα ελέγχου της ροής του ύδατος, που κατασκευάστηκε το 1962 από την Υπηρεσία Εγγείων Βελτιώσεων του Υπουργείου Γεωργίας.

Η παρόχθια βλάστηση είναι σε καλή κατάσταση στην ανατολική και νότια όχθη. Η ημιορεινή και πεδινή περιοχή με την λίμνη και τους χείμαρρους χαρακτηρίζεται βιότοπος του ευρωπαϊκού προγράμματος Corine.

Η μόνη φυσική λίμνη γλυκού νερού της Κρήτης. Αναφέρεται στην αρχαιότητα από τον Στέφανο τον Βυζάντιο με την ονομασία Κορήσια και φέρεται στην περιοχή να υπήρχε αρχαίος ναός που αποδιδόταν στην Κορήσια Αθηνά και φαίνεται να ήταν αφιερωμένος στον Ίππο ή και στην Κόρη. Φέρεται ότι αυτά τα ονόματα έδωσαν το παλαιότερο τοπωνύμιο Ιπποκόρωνα που αργότερα παραφράστηκε ως Αποκόρωνα. Η αλλαγή της ονομασίας της λίμνης Κορησσία τοποθετείται κατά την περίοδο της Αραβοκρατίας στην Κρήτη, αλλά η προέλευση του ονόματος άλλοτε αποδίδεται σε αραβική λέξη που σημαίνει λίμνη ή λουτήρα και άλλοτε ως παράφραση της ελληνικής λέξης κρουνός.

Στα νερά της λίμνης, που αποτελεί σημαντικό υδροβιότοπο, υπάρχουν χέλια (*anguilla anguilla*), ενώ φιλοξενεί σπάνια για την νήσο ψάρια, την αθερίνα (*atherina boyeri*) και τη ποταμοσαλιέρα (*blennius fluviatilis*). Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί η εμφάνιση ξενικού είδους ψαριού στα νερά της λίμνης, του κοινού χρυσόψαρου (*carassius auratus*) που αποδίδεται σε ανθρώπινη επέμβαση μεταβάλλοντας την οικολογική ισορροπία του οικοσυστήματος. Άλλο ξενικό είδος είναι το κουνουπόψαρο (*gambusia affinis*), που εισήχθησαν ώστε να καταπολεμηθούν τα κουνούπια. Τα χέλια είναι τα μοναδικά που σε μικρή ηλικία έρχονται για να μεγαλώσουν στην λίμνη.

Υπάρχουν επίσης ερπετά όπως τρανόσαυρες (*lacerta trilineata trilineata*), αγιόφιδα (*telescopus fallax fallax*) και ένα σπάνιο είδος δίχρωμης χελώνας (*malaclemys terrapin*). Είναι σημαντικός σταθμός για αποδημητικά πουλιά έχει ενταχθεί στο δίκτυο προστασίας Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη Περιοχή Προστασίας Ορνιθοπανίδας. Περιλαμβάνοντας την λίμνη Κουρνά με τον ρου και τις εκβολές του ποταμού Αλμυρού, καταγράφονται πάνω από 130 είδη πτηνών. Στην ορνιθοπανίδα της λίμνης εντάσσονται κοινές πάπιες, βαλτόπαπιες (*aythya nyroca*), πορφυροτσικνιάδες (*ardea purpurea*), αργυροτσικνιάδες (*egretta alba*), νερόκοτες (*gretta garzetta*), φερεντίνια (*netta rufina*), χαλκόκοτες (*plegadis falcinellus*) και κορμοράνοι (*phalacrocorax carbo*). Επίσης κατά καιρούς εμφανίζονται στη λίμνη ερωδιοί.

Η βλάστηση αποτελείται από ενδημικά φυτά της Κρήτης και της ανατολικής Μεσογείου, ενώ τα κοντινά υψώματα αποτελούνται από αραιή βλάστηση από πουρνάρια και φρύγανα.

Η λίμνη γνωρίζει σημαντική τουριστική ανάπτυξη ως προορισμό εκδρομής ή περιπάτου. Μπορεί να χαρακτηριστεί ως προορισμός παραθερισμού και αναψυχής, φυσιολατρικού και γεωλογικού ενδιαφέροντος. Για τις ανάγκες των λουομένων και των επισκεπτών υπάρχουν υδροποδήλατα και εγκαταστάσεις εστίασης. Το χωριό Κουρνάς έχει παραδοσιακό χαρακτήρα και αποτέλεσε έδρα της επαναστατικής κυβέρνησης στην Κρητική Επανάσταση του 1866.

Προβλήματα λίμνης

Τα σημαντικότερα προβλήματα που παρατηρούνται στην λίμνη είναι η συσσώρευση τουριστικών και οικιστικών δραστηριοτήτων, που επιβαρύνουν τον υδροβιότοπο με απορρίμματα και λύματα. Η προστασία της περιοχής από την οικοδόμηση και την τουριστική αξιοποίηση χαρακτηρίζεται από το Τμήμα Υδατικών Πόρων και Περιβάλλοντος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ως πολύ επείγουσα λόγω της τάσης υποβάθμισης. Κύρια απειλή αποτελεί και το κυνήγι.

Η κατάσταση της λίμνης χαρακτηρίζεται γενικά ως καλή αλλά απειλείται με υποβάθμιση της περιβαλλοντικής αξίας της λόγω της έλλειψης περιβαλλοντικής διαχείρισης και την απειλή του μαζικού τουρισμού. Η ποιότητα των νερών, αν και δεν παρακολουθείται τακτικά, ακόμη παραμένει κατάλληλη για κολύμπι.

Η εσφαλμένη κατασκευή του φράγματος που δεν επιτρέπει την ελεγχόμενη εκροή, οι αντλήσεις του νερού της λίμνης για την άρδευση ποτιστικών εκτάσεων, για τις ανάγκες ύδρευσης των οικισμών και οι αποθέσεις, έχουν μεταβάλλει σημαντικά τα ποσοτικά και βαθυμετρικά χαρακτηριστικά της λίμνης.

Άλλη κοντινή ζώνη προστασίας Corine 2000 είναι η ελώδης και η παραθαλάσσια περιοχή του ρέματος του Δέλφινου και κοντά στον οικισμό Ασπρουλιάνοι. Η κατάστασή του χαρακτηρίζεται υποβαθμισμένη λόγω της αποκοπής του από την τροφοδοσία της λίμνης Κουρνά και την ρύπανση από γεωργικές απορροές και αστικά λύματα. Η προτεραιότητα προστασίας χαρακτηρίζεται ως πρωτεύουσα.

Υφάλμυρη Λίμνη Αλμυρού

Στα βόρεια παράλια και στο μέσον της διαδρομής Ρεθύμνου Χανίων. Η λίμνη βρίσκεται από το Ρέθυμνο δυτικά μεταξύ 36 και 37 χλμ. δίπλα από ένα δρόμο με ευκαλύπτους. Από τα Χανιά προς τα ανατολικά και στο 35^ο χιλιόμετρο. Το καλύτερο μέρος για παρατήρηση είναι από το δρόμο πάνω από τη γέφυρα της εθνικής οδού όπου υπάρχει και μικρό καθιστικό.

Η λίμνη τροφοδοτείται από υφάλμυρες πηγές που δημιουργούσαν έλος και πριν κατασκευαστεί ένα μικρό υδροηλεκτρικό φράγμα. Τα νερά της υπερχειλίσης οδηγούνται μέσα από ένα κανάλι στον ποταμό Αλμυρό. Ο τελευταίος διατηρεί καλαμιώνες και σύστημα εκβολών παρά την υποβάθμισή τους λόγω τουριστικής ανάπτυξης. Η περιοχή στα ανατολικά και νότια του οικισμού της Γεωργούπολης έχει επίσης μικρές εκβολές, καλαμιώνες και πολλές πηγές με σημαντικότερο υγρότοπο τον ποταμό Περαιτικό. Επίσης αναπτυγμένες αμμοθίνες και εποχιακά τέλματα. Μια εκβολή και ορισμένα τέλματα υπάρχουν στα βόρεια του οικισμού. Λίγο βορειότερα στις βραχώδεις ακτές υπάρχει συστάδα με φοίνικες του Θεόφραστου. Η περιοχή περιλαμβάνεται στον κατάλογο των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου ΦΥΣΗ 2000 και έχει χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ και αποτελεί επιπλέον μια από τις σημαντικές περιοχές για τα πουλιά στην Κρήτη.

Ποταμοί Συνεχούς Ροής στον Δήμο Αποκορώνου

Ονομασία	χλμ.	Πηγές
Αλμυρός (Μπούτακας)	1	Έλος Γεωργιούπολης
Δέλφινας	2,5	Λίμνη Κουρνά
Κοιλιάρης	7 (από τα 18)	Πηγάζει στο Δ. Χανίων (Λευκά Όρη)
Ξυδάς	5	Αρμένιοι
Μεσοπόταμος	5	Αρμένιοι
Μουσέλας (στα σύνορα δήμων Αποκορώνου και Ρεθύμνου)	15	ανατολικά Λευκά Όρη

Μεταξύ των πολλών φυσικών χαρακτηριστικών του Δήμου είναι τα πολλά μικρά του ποτάμια, από τα οποία ο Ποταμός Κυλιάρης - δεύτερος σε όγκο νερού στην Κρήτη - είναι ο πιο σημαντικός.

Ποταμός Αλμυρός

Στη δυτική πλευρά του δέλτα της Γεωργιούπολης συναντάμε τις εκβολές του Αλμυρού ποταμού. Πρόκειται για ένα ποταμό με μεγάλη παροχή νερού ακόμη και το καλοκαίρι, τροφοδοτείται από τις πηγές του έλους Γεωργιούπολης (όπου και το μικρό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο), διατηρεί άφθονα τέλματα στην κοίτη του, φιλοξενώντας εκεί μια υδρόβια πανίδα αντίστοιχη με ενός ποταμού μόνιμης ροής.

Ποταμός Κοιλιάρης

Βρίσκεται ΒΑ του νομού και έχει έξοδο στην παραλία Καλυβών. Τον ποταμό αυτό τροφοδοτούν οι πηγές του χωριού Στύλου που παρουσιάζουν μεγάλη παροχή όλη τη διάρκεια του χρόνου, με μείωση βέβαια τους μήνες Αύγουστο - Σεπτέμβριο.

Το μήκος του είναι 7km και αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο ποταμό σε ροή νερού στην Κρήτη. Το όνομα του ποταμού είναι Κυλιάρης, κι όχι Κοιλιάρης όπως θα δείτε σχεδόν παντού, καθώς σύμφωνα με τον Δέφνερ προέρχεται από το ρήμα κυλώ (ο ποταμός που με την ορμή του κυλάει πέτρες), στους ντόπιους πάντως πλυθισμούς έχει επικρατήσει η άποψη ότι λέγεται κοιλιάρης από τις πολλές κοιλίες (μαιάνδρους) που έχει. Κατά την αρχαιότητα ο ποταμός ονομαζόταν Πυκνός επειδή στις όχθες του είχε πυκνούς θάμνους και δέντρα.

Τα ύδατα του ποταμού προέρχονται από του Βαρσάμου την Κορφή (υψόμετρο 1389m) και τη Μαύρη (2069m) των Λευκών Ορέων.

Κατά τη διαδρομή του στην κοιλάδα δέχεται νερό και από 4 χειμάρρους κάνοντας το συνολικό του δίκτυο να έχει μήκος 36km. Τον Αναβρίτη και Κεραμιώτη (Εποχιακοί χείμαροι) και τον Μυλαύλακα και Μανταμά (έχουν νερό όλο το χρόνο).

Κατά μήκος δε της κοίτης του η βλάστηση είναι δενδρώδης και αποτελείται από φτελιές (*Ulmus* Spp.), ιπιές (*Salix* Spp.) και πλατάνια (*Platanus orientalis*), ενώ πολύ αραιά φύονται καρυδιές (*Juglans regia*). Εξαίρεση αποτελούν τα τελευταία 300 μ. πριν από την εκβολή, όπου υπάρχει πυκνή βλάστηση καλαμιών (*Fragmites* Spp.).

Το πλάτος του ποταμού κοντά στις πηγές είναι περίπου 2.0 μ. και αυξάνεται μέχρι τα 20 μ. στις εκβολές. Το βάθος του νερού κοντά στις πηγές είναι 1.0 - 1.5 μ., ενώ υπάρχουν κατά

μήκος της κοίτης μέρη με 2.5 μ. βάθος. Πριν από την εκβολή το βάθος αυξάνεται απότομα στα 5 μ. αλλά μειώνεται πάλι προοδευτικά μέχρι την εκβολή όπου φτάνει τα 0.5 μ.

Στην πορεία του ο ποταμός συναντούσε 3 νερόμυλους (στο Στύλο, στους Αρμένους και στις Καλύβες) κι ένα μύλο στο Νιο Χωριό ο οποίος όμως λειτουργούσε με άλογα. Από τις πηγές στο Στύλο ξεκινάει μονοπάτι που διέρχεται μέσα από πυκνή βλάστηση, νερόμυλους και κανάλια νερού, το οποίο φτάνει στην περιοχή Πλατανάκια. Στα Πλατανάκια είναι κτισμένος ο ναός του Αγίου Ιωάννη του Ριγολόγου που εορτάζει στις 29 Αυγούστου. Γύρω από το εκκλησάκι του 1898 υπάρχει ένα πυκνό άλσος από πλατάνια, ενώ υπάρχει και διαμορφωμένος χώρος με παγκάκια και τραπέζια.

Από εκεί και διασχίζοντας τον κάμπο με τα όμορφα περβόλια και τους ελαιώνες, ο ποταμός Κυλιάρης διέρχεται μέσα από πυκνή βλάστηση με πλατάνια, καλάμια και υδροχαρή φυτά, ώσπου να καταλήξει στην θάλασσα. Το νερό διατηρεί τη διαύγειά του και ο ποταμός αποτελεί πολύ σημαντικό υδροβιότοπο για παρυδάτια πουλιά, χελώνες, αμφίβια, χέλια και καβούρια.

Ποταμός Μεσοπόταμος

Ο Μεσοπόταμος αποστραγγίζει μια μικρή υδρολογική λεκάνη που περιέχει τα χωριά Νέο Χωριό, Αρμένιοι και Καλύβες και βρίσκεται στα βορειοανατολικά του Δήμου. Η παροχή του Μεσοποτάμου δεν έχει μετρηθεί, πάντως είναι μεγαλύτερη από $60 \times 10^6 \text{m}^3/\text{έτος}$. Για τον υπολογισμό της παροχής ελήφθη υπόψη η παροχή των πηγών Αρμένιοι ($30 \times 10^6 \text{m}^3/\text{έτος}$) και Ζούρμπου ($30 \times 10^6 \text{m}^3/\text{έτος}$) που εμβάλουν στο Μεσοπόταμο. Κατά τους χειμερινούς μήνες προστίθεται και η παροχή των περιοδικών πηγών Αναβρέτης που όμως δεν είναι γνωστή.

Πηγές Στύλου

Πρόκειται για ομάδα πηγών που βρίσκεται στο χωριό Στύλος σε απόλυτο υψόμετρο 17m. Οι σπουδαιότερες πηγές είναι στις θέσεις Κάραβος και Καβούσι και έχουν συνεχή λειτουργία. Η πηγή στη θέση Βρύση εμφανίζεται μόνο τη χειμερινή περίοδο. Συστηματικές μετρήσεις από το 1971 έως και το 1999 δηλώνουν ότι διακυμάνσεις στις παροχές κατά τη διάρκεια του έτους είναι μεγάλες. Η ελάχιστη παροχή των πηγών είναι το μήνα Σεπτέμβριο (μέσος όρος μέσων παροχών Σεπτεμβρίου $491,4 \text{lit/sec}$) και η μέγιστη παροχή των πηγών το μήνα Απρίλιο (μέσος όρος μέσων παροχών Απριλίου $4590,8 \text{lit/sec}$). Ο μέσος όρος των ετών 1971-1999 είναι $2661,4 \text{lit/sec}$. Σύμφωνα με την ταξινόμηση κατά Bogli (1980) (ταξινόμηση καρστικών πηγών ανάλογα με τη δίαιτα) οι πηγές Στύλου ταξινομούνται στις "περιοδικές πηγές" (periodic springs) με εκφρασμένη περιοδικότητα στη μέση παροχή τους. Σύμφωνα με γεωλογικές έρευνες και γεωτρήσεις κατά τον γεωλόγο της Υ.Ε.Β. κ. Κ. Βοζινάκη, οι πηγές διαθέτουν εκτός των ρυθμιστικών τους αποθεμάτων και μόνιμα αποθέματα νερού.

Η εμφάνιση των πηγών Στύλου οφείλεται στην ανάσχεση της υπόγειας απορροής του νερού του καρστικού υδροφορέα, από την τεκτονική επαφή τους με τις μάργες του νεογενούς. Από τους υπολογισμούς πρόσφατων μετρήσεων προκύπτει ότι η συνολική ετήσια απορροή των πηγών είναι $80 \times 10^6 \text{m}^3$. Κατά το οκτάμηνο Νοεμβρίου – Ιουνίου απορρέουν $70 \times 10^6 \text{m}^3$ και κατά το τετράμηνο Ιουλίου – Οκτωβρίου $10 \times 10^6 \text{m}^3$. Το νερό των πηγών Στύλου καταλήγει μέσω του ποταμού Κυλιάρη στη θάλασσα. Με πρωτοβουλία του πρώην Αρχιεπισκόπου Σελίνου και Κισσάμου Σεβασμιότατου Ειρηναίου Γαλανάκη το 1978 ιδρύθηκε η ΕΤ.ΑΝ.ΑΝ.ΑΠ. (ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ) Α.Ε. και άρχισε να λειτουργεί το έτος 1980. Η εγκαταστάσεις βρίσκονται στο χωριό Στύλος Αποκορωνου όπου ολο το έτος υπάρχει έντονη δραστηριότητα του υδάτινου στοιχείου. Απασχολεί προσωπικό

35 ατόμων και έχει στην κατοχή της 3 ιδιοκτήτες γεωτρήσεις δυναμικότητας περίπου 150 κυβικών μέτρων συνολικά. Εμφιαλώνει και διαθέτει το γνωστό φυσικό επιτραπέζιο νερό "Σαμαριά", από τις πηγές Στύλου Χανίων.

Πηγές Αρμένων

Πρόκειται για μια ομάδα πηγών που βρίσκεται στο χωριό Αρμένοι σε απόλυτο υψόμετρο 18m. Οι σπουδαιότερες πηγές είναι στις θέσεις Παναγιά, Πλάτανος, Πηγαδάκι. Μετρήσεις από το 1971 έως το 1999, δηλώνουν ότι οι διακυμάνσεις στις παροχές των πηγών κατά τη διάρκεια του έτους είναι μεγάλες. Η ελάχιστη παροχή είναι το μήνα Σεπτέμβριο (μέσος όρος ετών 1971-1999 , 334,6 lit/sec), η μέγιστη παροχή είναι το μήνα Μάρτιο (μέσος όρος ετών 1971-1999 , 1070 lit/sec) και ο μέσος όρος του έτους για τα έτη 1971-1999 είναι 771,4 lit/sec. Σύμφωνα με τον Bogli (1980) ταξινομούνται στις "περιοδικές πηγές". Η λειτουργία των πηγών μοιάζει με εκείνη των πηγών Στύλου. Οι πηγές Αρμένοι εκφορτίζονται στο Μεσοπόταμο.

Πηγές Ζούρμπου

Πρόκειται για υφάλμυρες πηγές που βρίσκονται κοντά στις εκβολές του Μεσοπόταμου σε απόλυτο υψόμετρο 1-2m. Το νερό των πηγών είναι βεβαρημένο σε ιόντα χλωρίου (280ppm). Μετρήσεις από το 1971 έως το 1999 δηλώνουν ότι η παροχή των πηγών παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του έτους. Ο μέσος όρος του έτους για τα έτη 1971-1999 είναι 981,7 lit/sec. Η μέγιστη παροχή είναι τον Απρίλιο (μέσος όρος ετών 1971-1999 , 1090 lit/sec) και η ελάχιστη παροχή τον Οκτώβριο (μέσος όρος ετών 1971-1999 , 840,5 lit/sec). Σύμφωνα με τον Bogli (1980) ταξινομούνται στις "περιοδικές πηγές". Το ισοζύγιο των πηγών βασισμένο σε πρόσφατες μετρήσεις είναι $30 \times 10^6 \text{m}^3/\text{έτος}$ και κατανέμεται ισομερώς κατά τη διάρκεια του έτους. Οι πηγές Ζούρμπου εκφορτίζονται στις εκβολές του Μεσοπόταμου.

Φαράγγια

Αξιοσημείωτο είναι ότι στον Αποκόρωνα υπάρχουν υπέροχα φαράγγια, όπως το Φαράγγι του Δίκταμου, που ξεκινά από το Κατωχώρι Κεραμιών και καταλήγει κοντά στον Στύλο, του 'Αι Νικόλα-Κανάλι' μεταξύ Ραμνής και Μαχαιρών και της Ασή Γωνιάς.

Φαράγγι του Δίκταμου

Το φαράγγι του Δίκταμου, γνωστό και ως το φαράγγι Κατεχώρι ή Στύλου, είναι από τα ελάχιστα Χανιώτικα φαράγγια που δεν έχει κατεύθυνση από βορρά προς νότο. Είναι πολύ όμορφο και κατάφυτο από αρκετά είδη της Κρητικής χλωρίδας και με πολλές κρημνώδεις πλευρές. Η διάβαση του είναι εύκολη, αφού ευρίσκεται κοντά στο χωριό Στύλος. Το Φαράγγι ξεκινά από το χωριό Κατεχώρι του Δήμου Κεραμειών (υψόμ. 300μ.). Η διάβαση του διαρκεί τρεις μέχρι τέσσερις ώρες (μήκος 8 χλμ) και η έξοδος του είναι στον οικισμό Φαράγγι (υψόμ. 40μ.), σε μικρή απόσταση από τον κεντρικό δρόμο Χανίων-Στύλου.

Φαράγγι Ασή-Γωνιάς

Για να φθάσουμε στην Ασή Γωνιά διασχίζουμε ένα κατάφυτο - πανέμορφο φαράγγι, το Ασηγωνιοτικό Φαράγγι. Πέντε χλμ. σε μήκος άπο την γέφυρα Γύπαρη και στολισμένο με απόκρημνους γκρεμούς και σπηλιές. Το φαράγγι είναι κατάφυτο με Πλατάνια Δρυιιάδες Κυππαρίσια κ.α. και νερό κυλά ακόμα από τη κοίτη του Μουσέλα ποταμού. Στην αρχή του φαραγγιού είναι οι πηγές της Αγίας Δύναμης.

Φαράγγι Μαχαιρών (Αϊ Νικολά κανάλι)

Το τεσσάρων χλμ. φαράγγι ξεκινά από το χωριό Καρές (στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου) και μέσα σε πυκνή βλάστηση τελειώνει στην είσοδο του χωριού Μαχαιροί.

2.3.6 Σπήλαια

Οι σπηλιές αποτελούν εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα που φιλοξενούν εκτός από τα ασπόνδυλα και πολλές ομάδες σπονδυλοζώων με σημαντικότερη αυτή των Χειροπτερών, (Νυχτερίδων). Η Κρήτη και ειδικά η περιοχή είναι διάσπαρτη από ένα μεγάλο αριθμό σπηλαίων και γενικότερα καρστικών φαινομένων. Είναι μια σπουδαιότατη φυσική κληρονομιά η οποία δεν έχει λάβει την σημασία και την προστασία που της αξίζει.

Στον Αποκόρωνα υπάρχουν και πάρα πολλές σπηλιές - έχουν καταγραφεί 213 σπήλαια με ιστορική και περιβαλλοντική αξία στην επαρχία του Αποκόρωνα.

Σπήλαιο «Γουργούθακας»

Το σπηλαιοβάραθρο «Γουργούθακας» το μεγαλύτερο στην Ελλάδα βρίσκεται στην τοποθεσία «Ατζίνες» των Λευκών Ορέων και Ανατολικά της κορυφής του Αγίου Πνεύματος, στην περιοχή Μελιδονίου Αποκορώνου. Είχε ανακαλυφθεί το 1990 από τη Σπηλαιολογική Αποστολή της ομάδας Catamaran της Γαλλίας. Η Ομάδα αυτή, το 1996 προσέγγισε το βάθος των -452m. Το 1997 των -985m. Τον Αύγουστο του 1998 τελικά κατάφεραν να φθάσουν στο πυθμένα του σε βάθος -1208m, όπου βρίσκεται ένα όμορφο "σιφώνι" (μικρή λίμνη με νερό). Το καλοκαίρι του 1999 ο Σ.Ε.Λ.Α.Σ.(Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος) με έδρα την Αθήνα και ο ΣΠ.Ο. Κ. (Σπηλαιολογικός Όμιλος Κρήτης) με έδρα το Ηράκλειο, μετά την εξερεύνηση στο « Μαύρο Σκιάδι» -342m (άλλου μεγάλου Σπηλαιοβαράθρου στην ίδια περιοχή) και μετά από συνεννόηση με τη Γαλλική Ομάδα εξερεύνησης του Γουργούθακα, οι δύο Ελληνικοί Σύλλογοι επιχείρησαν την επανάληψη της προσπάθειας των πρώτων, προκειμένου να έχουν μία άποψη του μοναδικού αυτού δημιουργήματος, που ανακαλύφθηκε στη χώρα μας χωρίς να προσεγγίσουν το «σιφώνι». Από 20 Ιουλίου μέχρι και τις 5 Αυγούστου του 2001 με κύριο διοργανωτή της Αποστολής τον Σ.Ε.Λ.Α.Σ. αλλά και με συμμετοχή του ΣΠ.Ο.Κ. και μέλλων του Ορειβατικού Χανίων και της Ε.Σ.Ε.(Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρία) πραγματοποιήθηκε άλλη, μία προσπάθεια, που αποσκοπούσε κυρίως στην επίσκεψη του Σπηλαιοβαράθρου μέχρι το τέλος αυτή τη φορά και τελικά τα κατάφερε με απόλυτη επιτυχία.

Σπήλαιο του Λιονταριού (Leon)

Το σπήλαιο του λιονταριού (Leon) ανακαλύφθηκε την Κυριακή 11 Αυγούστου 2008 από μια Γάλλο-Ελληνική σπηλαιολογική αποστολή στα Λευκά Όρη (περιοχή Ατζινόλακος, κοινοτικό διαμέρισμα Μελιδονίου, στον Δήμο Φρε). Το εν λόγω σπήλαιο ανακαλύφθηκε πριν από 15 χρόνια κατά την διάρκεια αποστολής του Γαλλικού συλλόγου Catamaran και αφενός παρουσίαζε έντονο σπηλαιολογικό / εξερευνητικό ενδιαφέρον και αφετέρου εξαιρετική δυσκολία ειδικά μέχρι βάθους -470μ. Η επιτυχία της αποστολής έγκειται στο γεγονός του ότι η 23μελής ομάδα κατάφερε να ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες και να φτάσει σε βάθος -1110μ (και μήκος 2.850μ) διπλασιάζοντας το μήκος και το βάθος του σπηλαίου.

Το γεγονός αυτό κατατάσσει το σπήλαιο 2ο βαθύτερο στην χώρα και 60ο σε παγκόσμια κατάταξη. Αξίζει να σημειωθεί ότι αν και υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες σπήλαια παγκοσμίως, μόλις 84 από αυτά (συμπεριλαμβανομένου και του «Λιονταριού») ξεπερνούν σε βάθος τα -1000μ. Στη συγκεκριμένη περιοχή υπάρχει έντονη σπηλαιολογική δραστηριότητα από τις αρχές της δεκαετίας του '80 (σπηλαιολογικές αποστολές Γαλλικές κυρίως σε σχεδόν ετήσια βάση). Αποτέλεσμα των πολύχρονων αυτών προσπαθειών είναι τόσο η φε-

τινή εξερεύνηση όσο και η επίσης σημαντική ανακάλυψη του βαθύτερου σπηλαιοβάραθρου της χώρας (το 1998), του «Γουργούθακα», το οποίο φτάνει σε βάθος -1208μ και βρίσκεται πολύ κοντά στο «Λιοντάρι» (περίπου 500m βόρεια-βορειοανατολικά). Η είσοδος του «Λιονταρίου» βρίσκεται σε υψόμετρο 1600μ, ενώ από την είσοδο του βγαίνει έντονο κρύο ρεύμα αέρα, ένδειξη του τεράστιου μεγέθους του. Στο πρώτο του τμήμα του, δηλ. από την είσοδο μέχρι το βάθος των 480μ, είναι σχετικά στεγνό, στενό και έντονα βαρυσπάρμο με διαδοχικές αλλά μικρές κατακόρυφες καταβάσεις. Σε βάθος -480μ η μορφολογία του σπηλαίου αλλάζει καθώς μετατρέπεται σε υπόγειο ποτάμι το οποίο διαρρέει γαλαρία με μεγάλες διαστάσεις (πλάτος έως και 20μ, ύψος 20 έως 30 μέτρα) και παροχή η οποία όσο σταδιακά αυξάνεται (με το βάθος) φτάνοντας τα 200 λίτρα/δευτ. (στον πάτο). Στα βαθύτερα τμήματα το σπήλαιο σχηματίζει πολλούς καταρράκτες αλλά και μικρές διαδοχικές λίμνες. Στο βαθύτερο σημείο του (-1110μ δηλ. σε υψόμετρο 530μ από την επιφάνεια της θάλασσας) το σπήλαιο καταλήγει σε σιφόνι το οποίο απαιτεί κατάδυση για να συνεχιστεί η εξερεύνηση. Οι 23 σπηλαιολόγοι, Έλληνες και Γάλλοι προχώρησαν σε πλήρη χαρτογράφηση αλλά και σε φωτογράφιση όλων των τμημάτων του σπηλαίου που εξερευνηθήκαν.

Σπήλαιο ελεφάντων

Το σπήλαιο βρίσκεται, στην περιοχή «Δρέπανο» του Ακρωτηρίου Χανίων και είχε ανακαλυφθεί τυχαία από ψαροντουφεκά το 1999. Η είσοδος της σπηλιάς βρισκόταν σε βάθος δέκα μέτρων στο βυθό της θάλασσας. Στο τέλος του τούνελ οι δύτες αντίκρυσαν ένα θέαμα μοναδικό, η σπηλιά είναι πραγματικά τεράστια, έχει περίπου πενήντα μέτρα μήκος και πενήντα πλάτος και ύψος γύρω στα έξι μέτρα. Είναι γεμάτη σταλαγμίτες και σταλακτίτες, οι οποίοι είτε ξεπηδούν από τη θάλασσα είτε κρέμονται από την οροφή και το σημαντικό είναι ότι αερίζεται και μπορείς να αναπνεύσεις εύκολα. Οστά από ελέφαντα και αλλά σπάνια ευρήματα, που ρίχνουν φως στο προϊστορικό παρελθόν της Κρήτης και αναδεικνύουν γι' άλλη μια φορά τις ομορφιές της, ανακάλυψαν αρχαιολόγοι της Εφορείας Ενάλιων Αρχαιοτήτων με τη βοήθεια του συλλόγου «Φίλοι του βυθού» κατά την εξερεύνησή τους σε υποθαλάσσιο σπήλαιο που ανακαλύφθηκε πρόσφατα. Το ότι βρέθηκε μια νέα θέση με ελέφαντες στην Κρήτη είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό επιστημονικό εύρημα.

Σπήλαιο Κρουονερίδας

Στη χαράδρα Λαγγός νοτιοδυτικά του χωριού Βαφές που απέχει από τα Χανιά 37χλμ. Βρίσκεται το ομώνυμο σπήλαιο με φτωχό λιθωματικό διάκοσμο, αλλά με πλούσια παρουσία στο προσκήνιο των ιστορικών εξελίξεων. Μάλιστα προς τιμήν του ιστορικού σπηλαίου, πήρε το όνομα της η ευρύτερη περιοχή της κρουονερίδας και ο πρώην δήμος κρουονερίδας. Τον Αύγουστο του 1821 οι πασάδες Ρεσίτ και Οσμάν κατέσφαξαν μετά από γενναία αντίσταση 3 ημερών 130 πολεμιστές και γυναικόπαιδα. Στην ίδια χαράδρα, στη θέση Καλαμάτο, βρίσκεται άλλο σπήλαιο με μικρές αίθουσες, βάραθρα και πλούσιο σταλακτικό και σταλαγμιτικό υλικό.

Σπήλαιο Λέντακα

το σπήλαιο ανακαλύφθηκε κατά την περίοδο της Γερμανικής κατοχής. Βρίσκεται κοντά και νότια του χωριού Μελιδόνι, που απέχει από τα Χανιά 32χλμ. Μαστοειδείς και άλλες ποικιλόμορφες συνθέσεις δημιουργούν μέσα στο σπήλαιο ένα σπάνιο οπτικό φαινόμενο και μια ανεπανάληπτη για τον επισκέπτη εμπειρία.

Σπήλαιο Χαϊνόσπηλιος

Νοτιοδυτικά του χωριού Ασή Γωνιά, που απέχει από τα Χανιά 62χλμ., βρίσκεται σε απότομο γκρεμό στη θέση Συκιά ο Χαινόσπηλιος. Το όνομά του το οφείλει στους Χαίνηδες, τους Κρητικούς δηλαδή επαναστάτες, που το χρησιμοποιούσαν ως ορμητήριο τους. Το 1866 είχε την έδρα της εκεί η επαναστατική επιτροπή του αγώνα, καθώς και η προσωρινή κυβέρνηση της Κρήτης, που είχε οριστεί από την Γενική Συνέλευση των Κρητών το Φεβρουάριο του 1867. το Δεκέμβριο του 1868 οι Τούρκοι έζωσαν το σπήλαιο για να συλλάβουν τα μέλη της επιτροπής και να καταλάβουν το χωριό. Αιχμαλωτίστηκαν και σκοτώθηκαν πολλοί, χωρίς όμως και να κατορθώσουν να καταλάβουν το χωριό. Για άλλη μια φορά στην περίοδο της Γερμανικής κατοχής ο Χαινόσπηλιος εξυπηρέτησε την εθνική υπόθεση.

Σπήλαιο Μαύρο Σκιάδι (Σκοτάδι)

Στην περιοχή του χωριού Ασή Γωνιά βρίσκεται βάραθρο με το όνομα αυτό. Έχει κατακόρυφο βάθος 341μ., με καταρράκτη, πηγές και μικρή λίμνη μέσα. Είναι το βαθύτερο γνωστό βάραθρο στην περιοχή των Λευκών Ορέων.

2.4 Αστικό Περιβάλλον

Η εναρμόνιση του αστικού περιβάλλοντος με το πλούσιο φυσικό περιβάλλον του Δήμου Αποκορώνου και η ελαχιστοποίηση της αλλοίωσης / υποβάθμισης του δεύτερου από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, αποτελούν σημαντικότερο στόχο, ο οποίος έχει επιτευχθεί σε κάποιο βαθμό στον Δήμο Αποκορώνου, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν παρατηρούνται προβλήματα ή δεν υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης.

Οι επιμέρους δημοτικές ενότητες του Δήμου Αποκορώνου παρουσιάζουν διάφορες περιβαλλοντικές ανάγκες. Ενδεικτικά απαιτείται έμφαση στην καθαριότητα και τη δημιουργία βασικών υποδομών (π.χ. δίκτυα όμβριων, αποχέτευσης, κα.), ενώ στις φυσικές γεωργικές και δασικές περιοχές απαιτείται έμφαση στην πυροπροστασία, κατασκευή δικτύων άρδευσης, πρόληψη και καταστολή παράνομων ενεργειών (π.χ. απορρίψεις μπαζών και λυμάτων, υλοτομίες, κα.).

Στην περιοχή του Αποκόρωνα κατά τις προηγούμενες περιόδους, η οικονομία στηριζόταν σχεδόν αποκλειστικά στην γεωργία, στην κτηνοτροφία και σε μικρότερο βαθμό στην αλιεία.

Παρόλα αυτά, τις τελευταίες δεκαετίες αν εξαιρεθεί ένα μικρό μέρος του ντόπιου πληθυσμού που ασχολείται ακόμα με την γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, η πλειοψηφία των ντόπιων κατοίκων ασχολείται κυρίως με τον τουρισμό αλλά και με εργασίες κατασκευαστικού και δημόσιου χαρακτήρα.

Ειδικότερα, οι ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες στο σύνολο της Ευρωζώνης κυρίως κατά τη χρονική περίοδο πριν την οικονομική κρίση, συνετέλεσαν στην οικιστική «έκρηξη» (real estate) στον Αποκόρωνα, της οποίας το αποτέλεσμα ήταν η μεγέθυνση των οικισμών, η έντονη εκτός σχεδίου δόμηση και η αύξηση των κατοικιών, με σύγχρονη αύξηση του πληθυσμού διαμονής. Αυτό βέβαια έχει σταματήσει τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης του 2009.

Παράλληλα, στο παραλιακό μέτωπο του Δήμου Αποκορώνου (Καλύβες, Αλμυρίδα, Γεωργιούπολη, Καβρός) λόγω της δημιουργίας και ανάπτυξης μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, κατά τους θερινούς μήνες λόγω της παρουσίας των φιλοξενούμενων τουριστών, δημιουργούνται αυξανόμενες ανάγκες σε ποσότητες πόσιμου και αρδευτικού νερού. Τα

επόμενα χρόνια αναμένεται πολλαπλασιασμός της εισροής τουριστών στην περιοχή του Αποκόρωνου, λόγω των επενδύσεων στον Τουριστικό τομέα που πραγματοποιούνται από Έλληνες επιχειρηματίες και από πολυεθνικές εταιρείες στην ευρύτερη περιοχή των Χανίων .

Συνδυάζοντας με τα παραπάνω την επιτακτική ανάγκη προστασίας των λεκανών-υπολεκανών απορροής των ποταμών και των πηγών της περιοχής , καθίσταται αναγκαία η ορθολογική διαχείριση των υδάτων της περιοχής και η επέκταση της βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων αστικού τύπου τόσο στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές, όσο και στους οικισμούς της ενδοχώρας του Δήμου Αποκορώνου .

Χωροταξικά ο δήμος Αποκορώνου είναι δύο ταχυτήτων: σε δύο δημοτικές ενότητες (Γεωργιούπολεως και Καλυβών) εφαρμόζονται σχέδια χωροταξικής οργάνωσης (ΣΧΟΟΑΠ), που όμως έχουν τεθεί σε ισχύ με πράξεις Γ.Γ. Περιφέρειας αντί για ΠΔ, ενώ στις υπόλοιπες δεν υπάρχουν και ισχύουν οι γενικές χωροταξικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας. Επιπλέον τμήμα της ενότητας Γεωργιούπολεως (που περιλαμβάνεται στο ΣΧΟΟΑΠ αυτής) περιλαμβάνεται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ) που έχει νομοθετηθεί με ΠΔ.

Πολοδομικά στο δήμο έχουν τεθεί σε ισχύ τέσσερα πολοδομικά σχέδια (σχέδια πόλεως) για τους οικισμούς Καλυβών, Γεωργιούπολης, Καβρού και Αλμυρίδας. Τα σχέδια αυτά έχουν νομοθετηθεί είτε με αποφάσεις Νομάρχη είτε με υπουργικές αποφάσεις, πράγμα που τα καθιστά ευάλωτα στην εφαρμογή (κανονικά θα έπρεπε να νομοθετηθούν με ΠΔ). Για τα σχέδια αυτά η μελέτη εφαρμογής έχει εκπονηθεί και εφαρμόζεται μόνο για το σχέδιο Καλυβών, ενώ για το σχέδιο Γεωργιούπολης έχει ολοκληρωθεί μερικώς ο αναλογισμός και για τον Καβρό η πράξη εφαρμογής βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο πριν τη κύρωση. Το σχέδιο της Αλμυρίδας αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα λόγω υφιστάμενου ρέματος που περιλαμβάνει. Όλα τα παραθαλάσσια πολοδομικά σχέδια (δηλαδή εκτός του Καβρού) αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της χάραξης του αιγιαλού (το σχέδιο επεκτείνεται τμηματικά και εντός του αιγιαλού).

Οι υπόλοιποι οικισμοί δεν έχουν πολοδομικά σχέδια αλλά έχουν νομοθετηθεί τα όρια τους (συνεκτικό, διάσπαρτο, περιμετρική ζώνη) σύμφωνα με την κείμενη πολοδομική νομοθεσία.

Οι κοινόχρηστοι χώροι (εκτός των υφιστάμενων οδών) των πολοδομικών σχεδίων, που βρίσκονται στην κυριότητα του δήμου, είναι περιορισμένοι και είναι γεγονός ότι για την πλήρη εφαρμογή των κοινόχρηστων και κοινωφελών χρήσεων γης στα πολοδομικά σχέδια ο δήμος θα επιβαρυνθεί με σημαντικά έξοδα για την εξασφάλιση της γης αυτής, έξοδα τα οποία δεν μπορεί να τα εξασφαλίσει από τα εν δυνάμει έσοδα από τις ιδιωτικές ιδιοκτησίες. Οι χώροι που είναι στην κυριότητα του δήμου αναφέρονται στην καταγραφή των παγίων.

2.4.1. Υποδομές

Σε αντιδιαστολή με την οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή του Δήμου Αποκορώνου, μέχρι σήμερα δε δημιουργήθηκαν ή επεκτάθηκαν τα αντίστοιχα δίκτυα υποδομών κοινής ωφέλειας, τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρισμού και Δημοτικού ηλεκτροφωτισμού, οδοποιίας, δημοτικών υπηρεσιών υγείας, σχολικών υποδομών (βρεφονηπιακοί-παιδικοί

σταθμοί και σχολεία), λόγω έλλειψης δημοσίων επενδύσεων και λόγω οικονομικής αδυναμίας του Δήμου.

Το γεγονός της συνένωσης των προηγούμενων Καποδιστριακών Δήμων στον Καλλικρατικό Δήμο Αποκορώνου, κληροδότησε στο νεοσύστατο Δήμο τις οικονομικές οφειλές των προκατόχων του. Το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης διαδικασίας (αποπληρωμή παλαιών χρεών Καποδιστριακών Δήμων) σε συνδυασμό με τα μειωμένα έσοδα του Δήμου, λόγω της αδυναμίας των πολιτών να ανταποκρίνονται πλήρως στην αποπληρωμή των Δημοτικών τελών εξαιτίας της ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, δεν επιτρέπει πολλά περιθώρια για Δημοτικές Επενδύσεις σε Υποδομές.

Τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή σειρά έργων υποδομής, που στο μεγαλύτερο μέρος τους συγχρηματοδοτήθηκαν από εθνικούς και πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΣΠΑ).

Οι βασικές υποδομές του Δήμου Αποκόρωνα όπως αυτές αναφέρονται ονομαστικά παρακάτω βρίσκονται σε καλό επίπεδο, με αρκετά όμως περιθώρια βελτίωσης, εκσυγχρονισμού και επέκτασης, τα οποία επιβάλλονται από τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες του Δήμου, την πρόοδο της τεχνολογίας, τις αναπόφευκτες φθορές που δημιουργούνται με την πάροδο του χρόνου και τις διαρκώς αυστηρότερες επιταγές της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

Υποδομές μεταφορών

Το συγκοινωνιακό δίκτυο και η προσπάθεια βελτίωσής του, ήταν πάντοτε ένας από τους μεγαλύτερους προβληματισμούς των ανθρώπων της πόλης. Μέσα στα όρια του Καλλικρατικού Δήμου Αποκόρωνα, με γνώμονα την τάση πύκνωσης των κατοικιών και κατ'επέκταση την αύξηση των οχημάτων, λαμβάνονταν, έως σήμερα, αποφάσεις σε τοπικό επίπεδο κυρίως, χωρίς όμως τη μέριμνα για την πρόβλεψη επέκτασης του δικτύου, με σκοπό τη μελλοντική εξυπηρέτηση των περιοίκων και των επισκεπτών. Τα αποτελέσματα αυτών των ενεργειών, αντικατοπτρίζονται σε μία κατάσταση με δρόμους που διακόπτονται, που είναι στενοί, έχουν μεγάλη κλίση κ.ά.

Όταν η προαναφερθείσα κατάσταση του οδικού δικτύου, συνδυαστεί με την παραβίαση των ορίων ταχύτητας, την παράνομη στάση και στάθμευση, τη δραματική αύξηση κυκλοφορίας Ι.Χ. οχημάτων τη θερινή περίοδο, καθώς και με την κυκλοφορία των τουριστικών λεωφορείων, οδηγούμαστε στο μείζον θέμα της ασφάλειας και επικινδυνότητας των οδών.

Τα αραιά δρομολόγια της Δημόσιας συγκοινωνίας για τους εκτός ΒΟΑΚ οικισμούς, όπως και η ανεπαρκής σύνδεση των οικισμών και περιχώρων, με μεγαλύτερα αστικά κέντρα της περιοχής, προτρέπει τους κατοίκους, στη μία και μοναδική επιλογή χρήσης των Ι.Χ. οχημάτων τους, ανεβάζοντας έτσι τα ποσοστά του κυκλοφοριακού φόρτου.

Επίσης, η συντήρηση του οδικού δικτύου και της οριζόντιας και κατακόρυφης σήμανσης, όπως και οι μελέτες και αυτοψίες για την ορθή τοποθέτηση ή αφαίρεση πινακίδων σήμανσης και ενημέρωσης των οδηγών οχημάτων, θα έπρεπε να πραγματοποιούνται συχνότερα.

Τέλος, η έλλειψη τακτικών ελέγχων κατανάλωσης αλκοόλ και κατοχής άδειας οδήγησης, είναι ένα ακόμη πρόβλημα που προστίθεται στα υπόλοιπα και συνήθως επιφέρει τροχαία δυστυχήματα, παρακώλυση κυκλοφορίας κ.ά.

Ο δήμος Αποκορώνου δεν διαθέτει δημοτικά μέσα μαζικής μεταφοράς. Για τη βασική σύνδεση μεταξύ ενοτήτων (στην ουσία μέσω του ΒΟΑΚ και λιγότερο μέσω της ΠΕΟ) και τη

σύνδεση με τα μεγάλα αστικά κέντρα Χανίων και Ρεθύμνου η εξυπηρέτηση γίνεται από το ΚΤΕΛ Χανίων – Ρεθύμνης Α.Ε. με τακτικά δρομολόγια τα οποία διαμορφώνονται ανάλογα κατά τις χειμερινές και καλοκαιρινές περιόδους.

Εκτός από τα λεωφορεία δεν υπάρχουν στην Κρήτη άλλα μέσα μαζικής μεταφοράς (τρένο, τραμ, κλπ.).

2.4.2. Οδικό Δίκτυο

Το εκτενές οδικό δίκτυο του Δήμου Αποκόρωνα περιλαμβάνει τόσο τμήματα Εθνικής οδού (ΒΟΑΚ και ΠΕΟ), όσο και δευτερεύοντες επαρχιακούς και τοπικούς δρόμους, εντός και εκτός σχεδίων πόλεως, οι οποίοι διαθέτουν διαφορετικά χαρακτηριστικά, καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες και χρήζουν διαφορετικής αντιμετώπισης. Η συντήρηση και η επέκταση του εν λόγω δικτύου είναι διαρκής, αντιμετωπίζοντας όμως αρκετά εμπόδια λόγω έλλειψης χρηματοδοτήσεων και ύπαρξης πολλών εμπλεκόμενων αρμόδιων φορέων, πέραν του Δήμου.

Υπάρχουν επίσης ορισμένοι αγροτικοί δρόμοι οι οποίοι αποτελούν πολύ σύντομες συνδέσεις μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων, αλλά και μεταξύ του Δήμου και των όμορων του, για τους οποίους θα πρέπει να εκπονηθούν μελέτες και να βρεθεί χρηματοδότηση για την βελτίωση της βατότητας τους, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η εύκολη και ασφαλής διέλευση και η συχνή χρήση τους.

Σε γενικές γραμμές η ποιότητα του υπόλοιπου οδικού κρίνεται μέτρια, ιδίως στις χαμηλότερες βαθμίδες δρόμων. Χαρακτηρίζεται δε ως δίκτυο με προβλήματα στην ποιότητα, την ασφάλεια και την συντήρησή του, το οποίο δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες των κατοίκων του Δήμου, όπως επίσης και τις ανάγκες των επισκεπτών τους θερινούς μήνες.

Τα σημαντικότερα προβλήματα αφορούν σε κακά γεωμετρικά χαρακτηριστικά (κλίσεις, πλάτος, ακτίνες καμπυλότητας, κλπ.), ελάχιστες επίσημες (με μελετημένους κόμβους) συνδέσεις των χαμηλής κατάταξης οδικών δικτύων με τα ανώτερης κατάταξης, ελλιπής ή κακο-συντηρημένη σήμανση και ασφάλεια, έλλειψη σε μελετημένους και αδειοδοτημένους χώρους στάσης για τα ΜΜΜ, έλλειψη οδοφωτισμού ή κακή διαχείριση του υπάρχοντος, κλπ.

Αισθητή είναι και η απουσία πεζοδρόμων, και οργανωμένων χώρων στάθμευσης σε όλους τους παραλιακούς οικισμούς.

Το οδικό δίκτυο στον Καλλικρατικό Δήμο Αποκόρωνα συγκροτείται συνολικά από:

Το τμήμα του **Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ)** που διατρέχει το Δήμο εγκάρσια με κατεύθυνση Χανιά-Ρέθυμνο (από τον οικισμό Καλάμι μέχρι το ποταμό Μουσέλα στα σύνορα με Ρέθυμνο) και περιλαμβάνει μόλις δύο ανισόπεδους κόμβους, στις Καλύβες και στις Βρύσες. Ο ΒΟΑΚ διέρχεται από τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές όπως τους οικισμούς Γεωργιούπολης και Καβρού, στους οποίους εντοπίζεται το σημαντικό πρόβλημα της έλλειψης υποδομών ασφαλούς διέλευσης πεζών (λ.χ. πεζογέφυρες).

Το τμήμα της παλαιάς εθνική οδού Χανιά-Ρέθυμνο (ΠΕΟ90 που διέρχεται μέσα από τους οικισμούς Καλάμι-Καλύβες-Αρμένοι-Νιο Χωριό-Άγιοι Πάντες-Βρύσες-Γεωργιούπολη-Ασπρουλιάνος-Καβρός-Δράμια) που αποτελεί **δευτερεύον εθνικό δίκτυο**.

Επαρχιακό οδικό δίκτυο

Το επαρχιακό δίκτυο συνδέει την πλειοψηφία των οικισμών του δήμου οι οποίοι δεν συνδέονται με την ΠΕΟ90.

Το Πρωτεύον Επαρχιακό δίκτυο με βάση το ΦΕΚ 293/Β/17-4-95:

- 1) Μεγάλα Χωράφια – Στύλος – Νέο Χωριό έως την παρακαμπτήριο της εθνικής οδού Χανίων – Ρεθύμνου.
- 2) Καλύβες – Βάμος – Γεωργιούπολη.
- 3) Καλύβες – Κεφαλά – Γεωργιούπολη από Πλάκα, Κόκκινου Χωρίου, Δραπάνου και Λικοτηναρέ μέχρι της επαρχιακής οδού 44 μέχρι Καντούνα.
- 4) Μπαμπαλή Χάνι – Βάμος – Κεφαλά από Καινή και Ξηροστερνίου.
- 5) Βρύσες – Ασκύφου – Χώρας Σφακίων μέχρι την επαρχιακή οδό 31.
- 6) Γεωργιούπολη – Ασή Γωνιά προς Αργυρούπολη από Καβάλου και Κουρνά.

Το Δευτερεύον Επαρχιακό δίκτυο με βάση το ΦΕΚ 293/Β/17-4-95:

- 1) Αλμυρός – Γαβαλοχώρι – Ξηροστέρνι από την επαρχιακή οδό 45 έως την
- 2) επαρχιακή οδό 46
- 3) Γαβαλοχώρι – Άγιος Παύλος από την επαρχιακή οδό 47 έως την επαρχιακή οδό 44
- 4) Νέο Χωριό – Φρές – Βρύσες από Μαχαιρά – Ραμνής, Μελιδονίου, Προμονίων, Τζιτζιφέ και Βαφέ ως την παρακαμπτήριο της εθνικής οδού Χανίων – Ρεθύμνου
- 5) Ενωτική εθνική οδό Χανίων – Ρεθύμνου και της επαρχιακής οδού 49 έως Φρέ
- 6) Βάμος – Βρύσες από την επαρχιακή οδό 46 και από Γιαννίτσαρι Μετοχίου
- 7) Μπαμπαλή Χάνι – Νίπους – Βρύσες έως την παρακαμπτήριο της εθνικής οδού Χανίων – Ρεθύμνου.
- 8) Λιτσάρδα – Λυκοτιναρέ από την επαρχιακή οδό 46 έως την επαρχιακή οδό 45.
- 9) Επισκοπή – Κουρνά από την εθνική οδό Χανίων – Ρεθύμνου μέχρι την επαρχιακή οδό 56.

Ως Τριτεύον Δίκτυο χαρακτηρίζεται επίσης το τμήμα της Επαρχιακής Οδού που διέρχεται εντός των ορίων οικισμών του δήμου. Επίσης συνίσταται από:

- 1) Τους κύριους δημοτικούς δρόμους που είναι χαρακτηρισμένοι από το Δ.Σ.
- 2) Το λοιπό δημοτικό οδικό δίκτυο που αποτελείται από τις υπόλοιπες συνδετήριες οδούς μεταξύ των οικισμών και,
- 3) Το λοιπό οδικό δίκτυο που αποτελείται από τις αγροτικές οδούς, και τις δημοτικές οδούς εντός των οικισμών.

A/A	Ονομασία	Χλμ Δικτύου
Εθνικές Οδοί		
1.	ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΧΑΝΙΩΝ - ΡΕΘΥΜΝΗΣ- ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	33
2.	ΠΑΛΑΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ (& ΤΡΙΤΕΥΟΝ ΔΙΚΤΥΟ)	43

Περιφερειακές/ Τοπικές Οδοί		
1.	ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΟΔΟΙ	110
2.	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΟΔΟΙ	500
3.	ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΟΔΟΙ	ΑΠΡ/ΣΤΟ

Δημοτικό δίκτυο

Ως δημοτικό δίκτυο χαρακτηρίζονται ανεπίσημα όλοι οι κύριοι δρόμοι που ενώνουν τους οικισμούς. Στο Δήμο Αποκορώνου δεν υπάρχει θεσμοθετημένο δημοτικό οδικό δίκτυο. Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου αναμένεται να θεσμοθετήσει το δίκτυο των δημοτικών δρόμων με απόφασή του, που αναμένεται στο άμεσο μέλλον. Τα κυριότερα προβλήματα των δημοτικών δρόμων αφορούν στην συντήρηση του οδοστρώματός τους, την επαρκή σήμανση (οριζόντια και κατακόρυφη), την ανεπάρκεια των χώρων στάθμευσης και ιδιαίτερα του μικρού πλάτους του οδοστρώματος, εφόσον ποικίλει από 6 μέτρα εκτός των οικισμών έως 3 – 3,5 μέτρα εντός των ορεινών οικισμών.

Αγροτικοί δρόμοι

Ως αγροτικοί δρόμοι χαρακτηρίζονται το σύνολο των υπόλοιπων δρόμων που δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συγκεκριμένων δρόμων είναι χωματόδρομοι και χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση των κατοίκων στους αγρούς και σε όλα τα σημεία της περιοχής του Δ. Αποκορώνου. Ένα μέρος τους έχει ασφαλοστρωθεί και ενώνει οικισμούς, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται εναλλακτικά για την μετακίνηση των κατοίκων του Δήμου μεταξύ των οικισμών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των δρόμων αυτών έχει διατομή μιας λωρίδας με συνολικό πλάτος 3-5 μέτρα.

2.4.3. Λιμάνια:

Στο δήμο Αποκορώνου δεν υπάρχουν υποδομές εμπορικού ή/και επιβατικού λιμένα, ή ακόμη και τουριστικού λιμένα (λ.χ. μαρίνα, κλπ.), υπάρχουν μόνο υποδομές μικρών καταφυγίων αλιευτικών σκαφών.

Αλιευτικό καταφύγιο Καλυβών

Στην ανατολική πλευρά της παραλιακής ζώνης του οικισμού των Καλυβών έχει κατασκευασθεί μια σημαντική υποδομή εξυπηρέτησης ελλιμενισμού που είναι χαρακτηρισμένη ως αλιευτικό καταφύγιο.

Ο Λιμενίσκος Καλυβών βρίσκεται λίγο έξω από τον όρμο της Σούδας και εξυπηρετεί τις αλιευτικές και τουριστικές ανάγκες της επαρχίας Αποκορώνου. Παράλληλα χρησιμοποιείται από περίπου ογδόντα (80) αλιείς της περιοχής που παραβάλουν σε αυτόν τα μικρά αλιευτικά σκάφη τους.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '70 μέχρι και σήμερα έχουν κατασκευαστεί διάφορα έργα τα οποία έχουν ως εξής:

- Προσήνεμος μόλος μήκους 90 περίπου μέτρων με εξωτερική θωράκιση από Φ.Ο. Β' και Γ' κατηγορίας και εσωτερική κρηπίδωση από έγχυτο σκυρόδεμα σε μήκος 75 περίπου μέτρων, ωφέλιμου βάθους -2,50μ.

- Υπήνεμος μόλος από Φυσικούς ογκολίθους Α' και Β' κατηγορίας μήκους περίπου 80 μέτρων με επιφανειακή επίστρωση με άοπλο σκυρόδεμα για μήκος 60 περίπου μέτρα.
- Εσωτερική κρηπίδωση από έγχυτο σκυρόδεμα μήκους 65 μ. ωφέλιμου βάθους -2,50 μ.
- Επίστρωση με σκυρόδεμα, του χερσαίου χώρου όπισθεν των υπαρχόντων κρηπίδωμάτων, σε μία επιφάνεια 700 περίπου τ.μ.
- Ράμπα ανέλκυσης καθέλκυσης σκαφών πλάτους 8,0 μ.
- Ηλεκτρικός γερανός (ανέλκυσης σκαφών) ανυψωτικής ικανότητας 10 τόνων.

Ειδικότερα οι εργασίες κατασκευής των εσωτερικών κρηπίδωμάτων μήκους 65 μ, της ράμπας ανέλκυσης, αλλά και των επιστρώσεων του χερσαίου χώρου εκτελέσθηκαν το διάστημα από τον Ιούνιο του 2000 έως τον Ιούνιο του 2003.

Το 2005, ανάμεσα στις άλλες πιστώσεις του Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑ 2000-2006 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα λιμάνια και τους Λιμενίσκους του Ν. Χανίων, εγκρίθηκε η προμήθεια και τοποθέτηση σταθερού ηλεκτρικού γερανού ανυψωτικής ικανότητας 10 τόνων για τον Λιμενίσκο των Καλυβών.

Αλιευτικό Καταφύγιο Γεωργιούπολης

Το Αλιευτικό καταφύγιο που βρίσκεται στον οικισμό της Γεωργιούπολης αποτελεί τη λιμενική υποδομή του Δήμου. Ο συγκεκριμένος χαρακτηρισμός του λιμένα αυτού (αλιευτικό καταφύγιο) είναι προβληματικός σε ότι αφορά στον ελλιμενισμό τουριστικών σκαφών. Η τουριστική κίνηση τους θερινούς μήνες στο Δήμο είναι υψηλή, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα προσέλευσης επισκεπτών μέσω θαλάσσης, αφού τα τουριστικά σκάφη δεν έχουν τη δυνατότητα να ελλιμενίζονται στο αλιευτικό καταφύγιο του οικισμού της Γεωργιούπολης.

Το 2005, ανάμεσα στις άλλες πιστώσεις του Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑ 2000-2006 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα λιμάνια και τους Λιμενίσκους του Ν. Χανίων, εγκρίθηκε η προμήθεια και τοποθέτηση σταθερού ηλεκτρικού γερανού ανυψωτικής ικανότητας 10 τόνων για τον Λιμενίσκο της Γεωργιούπολης.

Λιμανάκι Αλμυρίδας

Στο δυτικό άκρο της ακτής της γραφικής παραλίας της Αλμυρίδας υπάρχει λιμανάκι μικρών σκαφών, στην ουσία μόλος κατασκευασμένος από φυσικούς ογκολίθους μήκους 20 μέτρων.

2.4.4 Πολιτική Προστασία

Ο Δήμος Αποκορώνου διαθέτει εξοπλισμό για την ανάπτυξη δράσεων πολιτικής προστασίας και την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Η κινητοποίηση του δήμου σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης γίνεται πάντα επικουρικά των συντονιστών φορέων που είναι κατά κύριο λόγο η Πυροσβεστική Υπηρεσία και οι Διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας και Περιφέρειας.

Στα όρια του δήμου Αποκορώνου λειτουργεί ο Πυροσβεστικός Σταθμός με έδρα τις Βρύσες και με ακτίνα δράσης το σύνολο του δήμου ενώ σε έκτακτες περιπτώσεις επιχειρεί και

εκτός αυτού. Ο διαθέσιμος εξοπλισμός του σταθμού, που βέβαια δεν ανήκει στο δήμο, περιγράφεται παρακάτω.

Υποδομές Πολιτικής Προστασίας Πυροσβεστικού Σταθμού Δήμου Αποκορώνου

Πολιτική Προστασία	Πλήθος	Περιγραφή
Υποδομές Εξοπλισμός	1	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΡΥΣΩΝ. ΠΛΗΡΩΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΕΝΟΣ ΜΕ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΕ ΑΦΡΟΥΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ, ΜΑΝΙΚΕΣ, ΔΙΚΡΟΥΝΑ, ΜΑΣΚΕΣ, ΚΡΑΝΗ, ΞΥΛΟΚΟΚΟΠΤΙΚΑ, ΑΣΥΡΜΑΤΟΥΣ, ΦΤΥΑΡΙΑ, ΚΑΣΜΑΔΕΣ, ΤΣΕΚΟΥΡΙΑ, ΨΑΛΙΔΙΑ ΚΟΠΗΣ, ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ, ΦΑΞ, ΤΗΛΕΦΩΝΑ, ΑΣΥΡΜΑΤΟΥΣ.
οχήματα	1	Α) ΤΥΠΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ – 1.5 ΤΟΝΟΥ ΒΥΤΙΟΦΟΡΟ – 2 ΠΙΣΤΟΛΙΑ ΚΑΙ 4 ΑΥΛΟΥΣ Ή 2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΙΕΣΗΣ ΚΑΙ 6 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΙΕΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ
	1	Α) ΤΥΠΟΥ – ΔΑΣΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ 500L – 2 ΑΥΛΟΙ
	1	Γ) ΤΥΠΟΥ - ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ – 25 ΤΟΝΩΝ ΒΥΤΙΟΦΟΡΟ
	2	Γ) ΤΥΠΟΥ - ΔΑΣΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ – 7.5 – 12,5 ΤΟΝΩΝ ΒΥΤΙΟΦΟΡΑ- ΤΟ ΕΝΑ ΕΧΕΙ ΚΑΝΟΝΙ ΤΟ ΑΛΛΟ ΟΧΙ
	1	Δ) ΤΥΠΟΥ – ΥΔΡΟΦΟΡΑ – ΜΕΧΡΙ 12.5 ΤΟΝΟΥΣ – ΕΧΕΙ ΚΑΝΟΝΙ – ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΙΕΣΗΣ
	3	Ε) ΤΥΠΟΥ – ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 4-4-5 ΑΤΟΜΩΝ
	1	Β) ΤΥΠΟΥ – ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ 5 ΤΟΝΩΝ – ΒΥΤΙΟΦΟΡΟ ΜΕ ΚΑΝΟΝΙ
	1	ΜΗΧΑΝΗ ΤΥΠΟΥ ENDURO DR 250 – ΜΕ 2 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ ΚΩΝΕΟΣ – ΑΣΥΡΜΑΤΟ - ΦΑΡΟ
Δράσεις Ενέργειες Προγράμματα	ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΝΗΜΟΝΙΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ	
	ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (ΑΠΟΨΙΛΩΣΕΙΣ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ, ΕΠΟΧΟΥΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΟΛΙΕΣ κ.α.)	
	ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΤΩΝ	

Πηγή: Πυροσβεστική Υπηρεσία Βρυσών

Επίσης υπάρχει **Πυροφυλάκιο – Παρατηρητήριο** στη θέση Κήπος του Θε, στον Εμπρόσθερο της Δ.Ε. Κρυονερίδας με συντεταγμένες: Χ: 515601, Υ:3908668 ή 35° 19' 485N, 24° 10' 317E.

Πυροσβεστικοί Κρουνοί στο σύνολο του Δήμου Αποκορώνου

Α/Α	Δημοτική Ενότητα	Κρουνοί
1.	Αρμένιοι	25
2.	Βάμος	18
3.	Γεωργιούπολη	21

4.	Κρυονερίδα	21
5.	Φρες	10
6.	Ασή Γωνιά	-
Σύνολο		95

Πηγή: Πυροσβεστική Υπηρεσία Βρυσσών

Ο Δήμος Αποκορώνου διαθέτει εξοπλισμό πυροπροστασίας που δύναται να τοποθετηθεί σε υπάρχοντα φορητά οχήματα έτσι ώστε να δύνανται να επιχειρήσουν για την αντιμετώπιση συμβάντων που αφορούν την πολιτική προστασία (πυρκαγιές):

Πλήθος	Περιγραφή
1	Βυτίο για χρήση σε φορητό χωρητικότητας 10 τόνων
1	Φορητό όχημα Nissan 4x4 με φορητή αντλία και δοχείο νερού 1000lt
1	Φορητό όχημα Mazda 4x4 με φορητή αντλία και δοχείο νερού 1000lt
1	Φορητό όχημα με φορητή αντλία και δοχείο νερού 1000lt

Επιπλέον τα μηχανήματα έργου και τα οχήματα μεταφοράς προσωπικού, που καταγράφονται παρακάτω στα πάγια, δύνανται να χρησιμοποιηθούν σε κάθε έκτακτη ανάγκη (πυρκαγιά, σεισμός, κατολισθήσεις, χιονοπτώσεις, πλημμύρες, κλπ.).

Ο Δήμος Αποκορώνου, όπως και το σύνολο της Κρήτης βρίσκεται σε σειсмоγενή περιοχή, η οποία δίνει συχνές και μικρές κατά κύριο λόγο σεισμικές δονήσεις, καθιστώντας αναγκαία τόσο την θωράκιση των κατασκευών, όσο και την οργάνωση μιας δυνατής Πολιτικής Προστασίας.

Οι περισσότερες σεισμικές εστίες έχουν καταγραφεί στο θαλάσσιο χώρο της Κρήτης, τόσο στο Αιγαίο, όσο και στο Λιβυκό πέλαγος. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα σεισμικά γεγονότα των τελευταίων 100 ετών που έλαβαν χώρα στην ευρύτερη περιοχή με ακτίνα 80km περίξ της περιοχής:

Σεισμικές δονήσεις στην ευρύτερη περιοχή:						
Ημερομηνία			Γεωγρ. Πλάτος	Γεωγρ. Μήκος	Βάθος	Μέγεθος
Έτος	Μήνας	Ημέρα	(N)	(E)	(km)	(ms)
1810	ΦΕΒ	16	35,5	22,15		7,5
1856	ΟΚΤ	12	35,2	24,4	70	7,7
1910	ΦΕΒ	18	35,5	23,08		6,8
952	ΔΕΚ	17	34,7	24,8	10	6,7
1959	ΜΑΙΟΣ	14	35,2	24,7	10	6,3
1962	ΑΠΡ	4	34,3	25,1	10	5,1
1963	ΜΑΡ	4	34,9	25,2	10	5,4

1964	ΑΠΡ	8	35	24,3	60	5,1
1964	ΑΠΡ	20	35,1	24,45	60	5
1965	ΑΠΡ	9	35,1	24,3	10	5,9
1979	ΜΑΙΟΣ	15	34,34	24,4	26	5,4
1994	ΜΑΙΟΣ	23	35	24,1		6,1

Ο δήμος στα πλαίσια των υποχρεώσεων του, σε συνεργασία με την περιφερειακή ενότητα, έχει επιλέξει περιοχές στις οποίες δύνανται να αναπτυχθούν χώροι προσωρινής διαμονής αστέγων και χώροι συγκέντρωσης κοινού σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών σε περίπτωση σεισμού.

Παρόλα αυτά όμως ο δήμος δεν έχει συστήσει ειδικό γραφείο με αντικείμενο την πολιτική προστασία, δεν υλοποιεί τακτικές και οργανωμένες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού και των επιχειρήσεων ενώ δεν έχει απόθεμα εξοπλισμού (λ.χ. σκηνές, κουβέρτες, κλπ.) εξυπηρέτησης πολιτών που θα πληγούν και θα χρήζουν βοήθειας και προστασίας.

Ο δήμος Αποκορώνου συνεργάζεται και ενισχύει, στο μέτρο του δυνατού, την εθελοντική ομάδα που έχει συσταθεί με αντικείμενο την πολιτική προστασία. Η "Ομάδα Εθελοντών Εκτάκτων Αναγκών Αποκορώνου" έχει συσταθεί με σκοπό την υποστήριξη προληπτικών και κατασταλτικών ενεργειών σε περιπτώσεις κυρίως πυρκαγιών και όχι μόνο, έχει στην κατοχή της ατομικό εξοπλισμό για τους εθελοντές της καθώς και δύο (2) πυροσβεστικά φορτηγά οχήματα άμεσης επέμβασης, και δρα επικουρικά της πυροσβεστικής υπηρεσίας.

Τέλος ο Δήμος Αποκορώνου συμμετέχει στο **Ασύρματο Δίκτυο Πολιτικής Προστασίας Κρήτης**

2.4.5 Μονάδες Παράγωγης Ενέργειας

Εντός των ορίων του Δήμου Αποκορώνου υπάρχουν πολλές μικρές ιδιωτικές μονάδες παραγωγής ενέργειας, οι οποίες αξιοποιούν ανανεώσιμες πηγές (Φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες). Η παλαιότερη και πλέον αξιόλογη, αφού συνδυάζει και την πλήρη εναρμόνιση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, είναι ο μικρός υδροηλεκτρικός σταθμός στην περιοχή της Γεωργιούπολης, ο οποίος αξιοποιεί τις πλούσιες πληγές του έλους Γεωργιούπολης. Στον παρακάτω πίνακα παραθέτουμε μερικές μεγάλες ιδιωτικές μονάδες που δραστηριοποιούνται στον δήμο:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔ. ΑΔ.ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΔΗΜΟΣ	ΘΕΣΗ	ΙΣΧΥΣ (MW)	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΑΕ	01/12/08	ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	Ποταμός Αλμυρός – Περιοχή Πηγών Ποταμού Αλμυρού	0,30	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡ/ΚΑ
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	11/2/2011	ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ & ΣΦΑΚΙΩΝ	ΑΝΕΜΟΚΕΦΑΛΑ – ΧΑΛΑΡΑ – ΜΕΣΑ ΒΑΤΕΣ	45	ΑΙΟΛΙΚΑ

ΤΑΛΩΣ ΡΕ- ΘΥΜΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	10/12/2003	ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	OMANITE	2,4	ΑΙΟΛΙΚΑ

Πηγή στοιχείων: Ρ.Α.Ε.

Οι δύο τελευταίες παρόλο που έχουν αδειοδοτηθεί, δεν έχουν ολοκληρωθεί. Επιπλέον στα όρια του δήμου έχουν εξασφαλίσει την αρχική άδεια της ΡΑΕ μεγάλος αριθμός από προτεινόμενες επενδύσεις, κυρίως πάρκα με ανεμογεννήτριες στον ορεινό όγκο μεταξύ Αποκόρωνας και Σφακίων καθώς και ένα προτεινόμενο υβριδικό (που καταλαμβάνει σημαντική έκταση).

Η βιομάζα δεν έχει ελκύσει επενδύσεις στην περιοχή, όμως ήδη αποτελεί σημαντικό ποσοστό (ιδίως τα τελευταία χρόνια λόγω της κρίσης και του ιδιαίτερα ακριβού πετρελαίου θέρμανσης) στη θέρμανση κατοικιών (χρήση πυρηνόξυλου, καυσόξυλα, κλπ.)

2.4.6 Δίκτυα Ύδρευσης - Άρδευσης - Ομβρίων

Τα εν λόγω δίκτυα, αν και θεωρούνται βασικά, έχουν αρκετά περιθώρια επέκτασης, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες ολόκληρου του νέου Καλλικρατικού Δήμου Αποκορώνου. Και σε αυτήν την περίπτωση, η ύπαρξη αρκετών διαφορετικών εμπλεκόμενων φορέων, αρκετές φορές περιπλέκει την όλη κατάσταση.

Στην παρούσα κατάσταση όλοι οι οικισμοί και όλες οι κατοικίες (εντός και εκτός σχεδίου) έχουν σύνδεση στο δημοτικό δίκτυο ύδρευσης. Υπάρχει ένα εκτενές δίκτυο διανομής νερού ύδρευσης καθώς και αριθμός γεωτρήσεων που τροφοδοτούν το δίκτυο αυτό.

Δυστυχώς δεν υπάρχει πλήρης καταγραφή και χαρτογράφηση του δικτύου μεταφοράς και διανομής νερού ύδρευσης ενώ κρίνεται αναγκαία η εκπόνηση αναλυτικού σχεδίου διαχείρισης (κείμενο και εργαλεία) το οποίο θα ακολουθείται, αξιολογείται, επικαιροποιείται.

Υπάρχουν ακόμη εκκρεμότητες στην αδειοδότηση των σημείων τροφοδότησης του δημοτικού δικτύου (γεωτρήσεις, μαστεύσεις, πηγές, κλπ.) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Τα δίκτυα άρδευσης είναι εκτεταμένα στις πεδινές περιοχές Γεωργιουπόλεως και Καλυβών μέσω μεγάλων επενδύσεων από τον αναπτυξιακό οργανισμό της δυτικής Κρήτης (πλέον ΟΑΚ ΑΕ) ενώ στις υπόλοιπες περιοχές τα δημοτικά δίκτυα ύδρευσης εξυπηρετούν και ανάγκες άρδευσης. Οι πολλοί εμπλεκόμενοι φορείς (ΟΑΚ, ΤΟΕΒ, δήμος, περιφέρεια, κλπ.) είναι γεγονός ότι περιπλέκουν την κατάσταση της ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων κάτι που εκτιμάται ότι θα ελεγχθεί με τη εφαρμογή του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης, που είναι υπό διαβούλευση.

Εν γένει στη διαχείριση υδατικού δυναμικού ο δήμος έχει τη δυνατότητα να επέμβει πολλαπλά έτσι ώστε να διαχειριστεί καλύτερα το δίκτυο και να μειώσει τον αριθμό εμφάνισης βλαβών, να εξοικονομήσει ενέργεια (άρα και πόρους) και να έχει ικανό αποθεματικό (δεξαμενές αποθήκευσης) σε απαιτητικές περιόδους (λ.χ. θερινή τουριστική περίοδος).

Τα δίκτυα ομβρίων είναι αποσπασματικά, κυρίως περιορίζονται εντός πολεοδομικών σχεδίων (λ.χ. Καλύβες) ή οικισμών (λ.χ. Βρύσες) ενώ εκτεταμένα έργα διαχείρισης

ομβρίων βρίσκονται κατά μήκος των εθνικών δικτύων (ΒΟΑΚ και ΠΕΟ) και λιγότερο του επαρχιακού. Γενικά δεν έχουν εκτελεστεί εκτεταμένα έργα προστασίας από πλημμύρες λόγω της ανθρωπογενούς επέμβασης (δόμηση, οδοί) ή ακόμη και της κλιματικής αλλαγής.

2.4.7. Αποχέτευση – Απορρίμματα

Για τη διαχείριση των αστικών λυμάτων σε όλη την έκταση του δήμου υπάρχει μία εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ), με τα συνοδεύοντα δίκτυα συλλογής και μεταφοράς, που λειτουργεί και εξυπηρετεί το πολεοδομικό σχέδιο Καλυβών.

Στην παρούσα φάση βρίσκονται υπό κατασκευή τα δίκτυα συλλογής και η ΕΕΛ που, όταν ολοκληρωθεί περί το 2018, θα εξυπηρετεί τους οικισμούς και τις επιχειρήσεις της παραλιακής ζώνης ενότητας Γεωργιουπόλεως μέχρι και τον οικισμό Βρυσών.

Τα αστικά λύματα από τους υπόλοιπους οικισμούς, κατοικίες και επιχειρήσεις εκτός σχεδίου δεν διατίθενται σε κεντρική μονάδα επεξεργασίας, αλλά η συλλογή τους γίνεται σε βόθρους και με υποχρέωση των ιδιωτών γίνεται η συλλογή και μεταφορά μέσω βυτιοφόρων.

Η ΕΕΛ Καλυβών, λόγω της διαφοροποίησης από το 2006 στην εφαρμοζόμενη μέθοδο επεξεργασίας, έχει ως εκκρεμότητα την έκδοση επικαιροποιημένων περιβαλλοντικών όρων κάτι που ο δήμος έχει ξεκινήσει από το έτος 2012. Η ΕΕΛ και τα συνοδά δίκτυα αποχέτευσης εξυπηρετούν σχεδόν το 80-85% του οικισμού. Η συλλογή των λυμάτων γίνεται με δύο κύριους παραλιακούς συλλεκτήρες, τον ανατολικό και δυτικό. Η μονάδα λειτουργεί με ηλεκτρολυτική μέθοδο. Η επεξεργασμένη εκροή οδηγείται με υποθαλάσσιο αγωγό ο οποίος λειτουργεί υπό πίεση και καταλήγει στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Η ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού και της παραθεριστικής κατοικίας σε συγκεκριμένες περιοχές του δήμου (Γεωργιούπολη, Καλύβες, Καβρός, Αλμυρίδα, κλπ.) έχει οδηγήσει και σε συνεχή φαινόμενα παραβατικής συμπεριφοράς ιδιωτών και επιχειρήσεων και στον εντοπισμό συνεχών κρουσμάτων ρύπανσης της θάλασσας και των επιφανειακών υδάτων (ποτάμια, λίμνες). Συνεπώς τα δίκτυα αποχέτευσης και ΕΕΛ είναι αναγκαίο να καλύψουν τις τουριστικά και οικιστικά αναπτυγμένες περιοχές που εστιάζονται τα προβλήματα αυτά καθώς και τις περιοχές εκείνες που έχουν πλούσιο υδροφορέα (λίμνη Κουρνά, πηγές Στύλου, κλπ.) και γίνεται απόληψη νερού για ύδρευση και άρδευση.

Όσον αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων των οικισμών, η συλλογή των απορριμμάτων εντός των οικισμών γίνεται με τη χρήση κάδων. Η συχνότητα αποκομιδής εξαρτάται από τον όγκο των απορριμμάτων που παράγονται σε κάθε οικισμό του Δήμου και κυμαίνεται από καθημερινή συλλογή, έως και μια φορά την εβδομάδα.

Στοιχεία Υποδομών Καθαριότητας Δήμου Αποκορώνου (2013)	
Απορριματοφόρα	5 (συμβατικά)
Κάδοι Απορριμάτων	869
Όγκος Απορριμάτων	22,9 τόνοι/ημέρα (8359,37 τόνοι)
Όγκος ανακυκλώσιμων (συσσκευασίες)	527,87 τόνοι

Όγκος ανακυκλώσιμων (ηλεκτρικά)	245 χγρ
Μήκος Δικτύου	600 χλμ.

Ο δήμος Αποκορώνου εντάσσεται στον περιφερειακό σχεδιασμό για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και έχει ως φορέα διαχείρισης (ΦΟΔΣΑ) τη ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ (ΟΤΑ) που εδρεύει στα Χανιά.

Το σύνολο των οικιακών απορριμμάτων που συλλέγονται από τους δημοτικούς κάδους οδηγείται στο αδειοδοτημένο και θεσμοθετημένο εργοστάσιο μηχανικής ανακύκλωσης και κομποστοποίησης (ΕΜΑΚ) και ΧΥΤΑ, τα οποία διαχειρίζεται η ΔΕΔΙΣΑ και αποτελούν τους επίσημους χώρους διαχείρισης και διάθεσης των οικιακών απορριμμάτων.

Επιπλέον ο δήμος συμμετέχει σε προγράμματα ανακύκλωσης, με κυριότερο το πρόγραμμα για τη διαλογή στη πηγή, συλλογή και ανακύκλωση συσκευασιών (χαρτί, αλουμίνιο, μέταλλο, κλπ.) που διαχειρίζεται και λειτουργεί η ΔΕΔΙΣΑ καθώς και σε πρόγραμμα ανακύκλωσης για τις ηλεκτρικές στήλες, λάμπες φωτισμού και ηλεκτρικές συσκευές.

Όλα τα παραπάνω γίνονται κατά κύριο λόγο μέσω της σύναψης προγραμματικών συμβάσεων με τους φορείς διαχείρισης (ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ (ΟΤΑ), Ανακύκλωση Συσκευών ΑΕ).

Πρόβλημα παραμένει ακόμη η διαχείριση των ογκωδών (ΑΕΚΚ ή κοινώς μπάζα) και των προϊόντων διαχείρισης πρασίνου (κλαδοκάθαρα) πάνω στο οποίο ο δήμος σε συνεργασία με το ΦΟΔΣΑ οφείλει να δουλέψει να δοθεί λύση.

2.5 Κοινωνική Πολιτική

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» λειτουργεί από το Μάρτιο του 2003 και στεγάζεται στη δομή του πρώην κοινοτικού γραφείου Αρμένων, της Δ.Ε. Αρμένων. Στελεχώνεται από μία κοινωνική λειτουργό, μια νοσηλεύτρια και μια οικογενειακή βοηθό, ενώ εξυπηρετεί κατά μέσο όρο 80 ωφελούμενους ανά έτος, ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία, κατ' οίκον, στη γεωγραφική περιφέρεια του τέως Δήμου Αρμένων. Το πρόγραμμα είχε κάποτε τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής μέσω παροχής κατ' οίκον υπηρεσιών φροντίδας σε εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών ανέργων και αναγνωρισμένα επαπειλούμενων με ανεργία εργαζομένων που ωφελούνται από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης». Πλέον τέτοιου τύπου προγράμματα δεν έχουν κοινοτική χρηματοδότηση.

Συγκεκριμένα παρέχονται οι παρακάτω υπηρεσίες:

- Νοσηλευτική φροντίδα (λήψη φαρμάκων, πίεσης, σακχάρου, κλπ)
- Ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη
- Αντιμετώπιση ενδοοικογενειακών προβλημάτων
- Φροντίδα και περιποίηση της κατοικίας τους
- Ατομική υγιεινή
- Ιατρική παρακολούθηση – συνταγογράφηση φαρμάκων

Ταυτόχρονα, στη γεωγραφική περιφέρεια του Δήμου μας, λειτουργεί ακόμη μια δομή «Βοήθεια στο Σπίτι», στους Αγίους Πάντες, η οποία διοικητικά ανήκει στο Κοινωφελές Ίδρυμα Αγ. Σοφία και συνεπικουρεί στο έργο του αντίστοιχου προγράμματος της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου Αποκορώνου. Κατά μέσο όρο εξυπηρετεί 130 άτομα ανά έτος.

Παιδικοί Σταθμοί

Στο δήμο Αποκορώνου λειτουργεί ένας δημοτικός παιδικός σταθμός, στη δημοτική ενότητα Βάμου. Ενδεικτικά, για τη σχολική περίοδο 2013-2014 εγγράφηκαν 26 παιδιά.

Οι τρεις δομές Παιδικών Σταθμών οι οποίες λειτουργούν από την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Αποκορώνου και είναι χρηματοδοτούμενοι από το ΕΣΠΑ, βρίσκονται στους Αρμένους, στη Μάζα και στο Μουρί Αποκορώνου και παρέχουν :

- ενιαία προσχολική αγωγή
- βοήθεια στα παιδιά ν' αναπτυχθούν ολόπλευρα σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά
- εξυπηρέτηση στους γονείς και παράλληλα τους ευαισθητοποιεί σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας
- βοήθεια στα παιδιά προσχολικής ηλικίας, στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον
- φροντίδα και διατροφή στα παιδιά που φιλοξενούνται, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας

Για τη σχολική περίοδο 2013-2014 εγγράφηκαν 91 παιδιά.

Αναλυτικά στον Παιδικό Σταθμό Αρμένων φοιτούν 48 παιδιά, στην Μάζα 22 παιδιά και στο Μουρί 21 παιδιά.

Λοιπές Δραστηριότητες Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης σε συνεργασία με την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Αποκορώνου

Οι Λοιπές Δραστηριότητες Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, αναφέρονται στη στήριξη της λειτουργίας των μη ιδιωτικών ιατρείων στο δήμο Αποκορώνου (Καλυβών, Αρμένων, Φρε, Βρυσών, Κουρνά, Ασή Γωνιάς), στη στήριξη της πρωτοβουλίας «Χείρα Βοηθείας», στις περιοδικές διανομές τροφίμων – ειδών διαβίωσης που γίνονται στα πλαίσια των στόχων τόσο των προγραμμάτων «Βοήθεια στο Σπίτι», όσο και της πρωτοβουλίας «Χείρα Βοηθείας» κ.α.)

2.6 Υγεία

Στη γεωγραφική περιφέρεια του Δήμου Αποκορώνου, ανήκει το Κέντρο Υγείας Βάμου το οποίο βρίσκεται στο χωριό Βάμος της Δ.Ε. Βάμου και εποπτεύεται από το Γενικό Νοσοκομείο Χανίων Ο Άγιος Γεώργιος. Άρχισε να λειτουργεί στις 22/9/1986 και σε αυτό υπάγονται τα περιφερειακά ιατρεία:

1.	Π.Ι. Κουρνά	}	Δήμος Αποκορώνου
2.	Π.Ι. Φρε		
3.	Π.Ι. Καλυβών		
4.	Π.Ι. Αρμένων Χανίων		
5.	Π.Ι. Βρυσών		
6.	Π.Ι. Χώρας Σφακίων		
7.	Π.Ι. Ανώπολης		
8.	Π.Ι. Αρωνίου		
9.	Π.Ι. Κοντοπούλων		

Κάλυψη υπηρεσιών υγείας του Κέντρου Υγείας Βάμου

Το Κέντρο Υγείας Βάμου προσφέρει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στον πληθυσμό ευθύνης του, ο οποίος ανέρχεται σε 27437 άτομα. Γεωγραφικά, στην περιοχή ευθύνης του εντάσσονται οι δήμοι:

- **Αποκορώνου** (Δ.Ε. Γεωργιούπολης, Τ.Κ.: Γεωργιούπολης, Κουρνά, Κάστελου, Φυλακής, Καλαμιτσίου και Αμυγδάλου), (Δ.Ε. **Κρυονερίδας**, Τ.Κ.: Βρυσών, Βαφέ, Νίππους, Αλίκαμπτου, Μάζας και Εμπρόσνερου), (Δ.Ε. **Φρε**, Τ.Κ.: Φρε, Τζιτζιφέ, Πεμονίων, Μελιδονίου και Αγ. Πάντων), (Δ.Ε. **Αρμένων**, Τ.Κ.: Καλυβών, Αρμένων, Νιοχωριού, Στύλου, Μαχαιρών, Ραμνής και Καρρών), (Δ.Ε. **Βάμου**, Τ.Κ.: Γαβαλοχωρίου, Κεφαλά, Καίνας, Ξηροστερνίου, Καλαμιτσίου Αλεξάνδρου και Σελλιών) και την **Δ.Ε. Ασή Γωνιάς**.

- **Δήμος Σφακίων** (Τ.Κ.: Χώρας Σφακίων, Ανώπολης, Ασκύφου, Αγίας Ρουμέλης, Ίμπρου, Πατσιανού και Ασφένδου).

- **Δήμος Χανίων** (Δ.Ε. **Ακρωτηρίου**, Τ.Κ.: Αρωνίου, Στερνών, Μουζουρά, Χορδακίου και Κουνουπιδιανών), (Δ.Ε. **Κεραμειών**, Τ.Κ.: Κοντόπουλων, Κάμπων, Μαλάζας, Δρακώνας, Πλατυβόλας και Παπαδιανών).

Προσφερόμενες Υπηρεσίες

Στο Κέντρο Υγείας Βάμου λειτουργούν τα παρακάτω ιατρεία ειδικοτήτων για την προσφορά πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας:

- **Γενικής Ιατρικής/Παθολογικό**
- **Οδοντιατρικό**
- **Παιδιατρικό**
- **Άλλο Ιατρείο** (Πρώτες Βοήθειες, Χειρουργικό)
- **Εφημερία**

Στο Κέντρο Υγείας Βάμου λειτουργεί Τμήμα Βραχείας Νοσηλείας. Επίσης, στα Τακτικά Ιατρεία του Κέντρου Υγείας δεν λειτουργεί σύστημα ορισμού ραντεβού. Τα εργαστήρια που λειτουργούν στο Κέντρο Υγείας είναι: Μικροβιολογικό και Ακτινολογικό.

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, πραγματοποιούνται επίσης από το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του Κέντρου Υγείας κατ' οίκον επισκέψεις. Οι επισκέψεις αυτές γίνονται από γιατρούς ή από επισκέπτες υγείας, μαίες, κοινωνικούς λειτουργούς κτλ του Κέντρου Υγείας σε άτομα που είναι κατακεκλιμένα ή δεν μπορούν να προσέλθουν στο Κέντρο Υγείας λόγω κατάκλισης, κινητικών προβλημάτων

ή/και μη ύπαρξης συγγενικών προσώπων. Από το Κέντρο Υγείας Βάμου προσφέρονται επίσης υπηρεσίες κατ' οίκον νοσηλείας. Πρόκειται για κατ' οίκον επισκέψεις που πραγματοποιούνται από νοσηλεύτές/τριες του Κέντρου Υγείας για παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών σε άτομα που χρήζουν κατ' οίκον νοσηλευτικής φροντίδας.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Στο Κέντρο Υγείας Βάμου δραστηριοποιείται ιατρικό προσωπικό των παρακάτω ειδικοτήτων:

- **Αγροτικός Ιατρός**
- **Γενικός Ιατρός**
- **Οδοντίατρος**
- **Παθολόγος**
- **Παιδίατρος**

Υποστηρικτικό έργο προσφέρει ένα σύνολο άλλων επαγγελματιών υγείας που δραστηριοποιούνται στο Κέντρο Υγείας Βάμου. Ειδικότερα, οι ειδικότητες που υπάρχουν στο Κέντρο Υγείας είναι:

- **Κοινωνικός Λειτουργός**
- **Μαιευτής/Μαία**
- **Νοσηλεύτης/τρια**
- **Ραδιολόγος/Ακτινολόγος**

2.7 Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση

Στο Δήμο Αποκορώνου λειτουργούν 28 υποδομές εκπαίδευσης, οι οποίες παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στον παρακάτω πίνακα που λειτουργούν στα όρια του Δήμου ανά Δημοτική Ενότητα.

Υποδομές Εκπαίδευσης & Δια Βίου Μάθησης

Πλήθος	Σύνολο	Δ.Ε. 1*	Δ.Ε. 2	Δ.Ε. 3	Δ.Ε. 4	Δ.Ε. 5	Δ.Ε. 6
Νηπιαγωγεία	13	3	3	3	2	1	1
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	9	2	1	2	2	1	1
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	4	-	2	-	2	-	-
Κέντρα Δια Βίου Μάθησης	1	-	-	-	1	-	-
Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	1	-	1	-	-	-	-

* Δ.Ε. 1 = Δ.Ε. Αρμένων, Δ.Ε. 2 = Δ.Ε. Βάμου, Δ.Ε. 3 = Δ.Ε. Γεωργιουπόλεως, Δ.Ε. 4 = Δ.Ε. Κρυονερίδας, Δ.Ε. 5 = Δ.Ε. Φρε, Δ.Ε. 6 = Δ.Ε. Ασή Γωνιάς

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης

Στα πλαίσια της στήριξης των πληθυσμιακών ομάδων που εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης κινδυνεύουν με περιθωριοποίηση, αλλά και στη στήριξη των γονέων ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με επιτυχία στο σύνθετο ρόλο τους, ο Δήμος Αποκορώνου προχώρησε στην ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Δια Βίου Μάθησης» στις κτιριακές δομές του Δημοτικού Σχολείου Βρυσών, αλλά και σε συνεργασία με το Κοινωφελές Ίδρυμα «Αγ. Σοφία» προκειμένου να χρησιμοποιηθούν κάποιες από τις δομές του για το σκοπό αυτό. Απώτερος σκοπός του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης είναι να δοθεί κάθε είδους ευκαιρία εκπαίδευσης και ανάπτυξης για κάθε ηλικία και για κάθε άνθρωπο.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βάμου θεσμοθετήθηκε το έτος 2002. Το 2003 υπογράφηκε η σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (όπως λεγόταν τότε). Στο συγκεκριμένο κτίριο που λειτουργεί τώρα, λειτούργησε για πρώτη φορά το σχ. έτος 2007-2008. Το κτίριο αυτό όπως αναφέρει η επιγραφή του ήταν η «Δημοτική Σχολή Κεφαλά» επί Κρητικής Πολιτείας και είναι κτισμένο το 1910. Ανακαινίστηκε το χρονικό διάστημα 2002-2007 από την Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων Χανίων. Το κτίριο έχει επιφάνεια 760 τ.μ. και διαθέτει τους παρακάτω χώρους:

- γραφείο Υπεύθυνου,
- γραφείο Παιδαγωγικής Ομάδας,
- γραφείο Γραμματείας,
- αίθουσα Σεμιναρίων,
- αίθουσα Βιβλιοθήκης,
- αίθουσα Θεατρικού Παιχνιδιού,
- αίθουσα Σπηλαιολογίας,
- εργαστήριο Φυσικών Επιστημών,
- εργαστήριο Δημιουργικό,
- κουζίνα, χώρους υγιεινής,
- αποθήκη και χώρο εγκαταστάσεων θέρμανσης.

2.8 Πολιτισμός

Στο Δήμο Αποκορώνου υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός αρχαιολογικών χώρων και μνημεία σύγχρονου πολιτισμού που ήδη έχουν κηρυχθεί επίσημα και παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πολιτιστικές Υποδομές που υπάρχουν στο Δήμο Αποκορώνου

Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία σύγχρονου πολιτισμού που έχουν ανακηρυχθεί με ΦΕΚ

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τοποθεσία	Οικισμός	Θέση	Κήρυξη
ΑΛΙΚΑΜΠΟΣ		Οικία Μανούσου Απ. Γρυλάκη, κτίριο ιδ. Β. Πολλάκη	ΥΑ ΦΕΚ 617Β/27-9-1990, ΦΕΚ 879Β/25-10-1995, ΦΕΚ 158Β/21-3-1991
ΑΡΜΕΝΟΙ	ΑΡΜΕΝΟΙ	Νερόμυλος	ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/ΒΙ/Φ38/ΚΗΡ/42927/1530/ 20-9-1999 ΦΕΚ 1839Β/5-10-1999
ΑΣΠΡΟ			ΥΠ, υπηρ.Νεοτ. Μνημείων1845/5-12- 07
ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ		Οικία Γύπαρη, Κτίριο ιδ. Ανδρέα Πετράκη, Βουρβούρες-Οικία Ανδρέα Παπαδάκη	ΥΑ ΦΕΚ 836Β/1-11-1989, ΦΕΚ 790Β/29-8-1996, ΦΕΚ 1211Β/18-9-2001
ΒΑΜΟΣ	ΒΑΜΟΥ	Κτίριο ιδ. Εμμανουήλ Γαλάνη, Δύο κτίρια και αυλόθυρα ιδ. Αρτέμη Παπαδάκη, Κτίριο ιδ. Γ. Φλεμετάκη, Κτίριο ιδ. Ν. Φραγκιουδάκη	ΥΑ ΦΕΚ 130Δ/2-3-1999, ΦΕΚ 541Δ/19-7-1999, ΦΕΚ 945Δ/30-11-1998, ΦΕΚ 96Δ/17-2-1999
		Καρύδι - Μετόχι Αγ. Γεωργίου	ΥΑ ΦΕΚ 180Β/21-4-1982
	ΒΑΜΟΥ	Ι.Ναός Παναγίας Λιτσάρδας	ΥΑ ΦΕΚ 1108Β/22-8-2001
ΒΑΦΕ	ΒΑΦΕΣ	Οικία Σ. Μπουντουράκη, Οικισμός Βαφέ Αποκορώνου	ΥΑ ΦΕΚ 323Β/14-5-1990, ΦΕΚ 1072Β/4-12-1997
		Οικία Κωνστ. Βερυβάκη	ΥΑ ΦΕΚ 550Β/12-8-1986
		Κάστελλος, Αγ, Γεώργιος	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
ΒΡΥΣΕΣ		Σπήλαιο Κερασπηλιώτισσας	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
	ΒΡΥΣΕΣ	Κτίριο ιδ. Χρυσής Μιχελάκη - Φραγκάκη	ΥΑ ΦΕΚ 415Δ/26-5-1997
	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	Γέφυρα Ρωμαϊκή ποταμού Αλμυρού	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
	ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙ	24 Πηγάδια, Παλαιό Δημοτικό Σχολείο, Οικισμοί Γαβαλοχωρίου, Αγ. Παύλου, Αγ. Βασιλείου και Ντουλιανών	ΥΑ ΦΕΚ 1803Β/29-11-1999, ΦΕΚ 675Β/31-7-1995, ΕΦ.ΒΥΖΑΝΤ. ΑΡΧ. ΑΡ.ΠΡΩΤ. 3365/20-7-06

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙ		Κτιριακό Συγκρότημα Λαογραφικού Μουσείου Ελαιотριβείου - κατοικίας, Παλαιό Ελαιουργείο ιδ. Κων. & ,Απ.Λιονουδάκη, Ξεριζώματα, Ελληνικά, Σαρακινές Τρύπες	ΥΑ ΦΕΚ 1620B/6-12-2001, ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/Γ/14588/439, ΚΕ Έφορ.Προϊσ.&Κλασ.Αρχαιοτήτων
ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΣ		Πύργος του Αληδάκη	ΥΑ ΦΕΚ 304B/11-11-1958
ΚΑΛΥΒΕΣ		Ενετικός Νερόμυλος, Αγκαβανέ - Ι.Μ. Μεταμορφώσεως Χριστού, Αγκαβανέ-Ενετικό κτίσμα, Ενετικό ελαιотριβείο- Αγκαβανέ, Καστέλι-Ενετικό Φρούριο CASTELLO APICORNO	ΥΑ ΦΕΚ 330B/8-4-1999, ΦΕΚ 30B/18-1-1985, ΦΕΚ 192B/6-4-1988
		Κτίριο ιδιοκτ. Γ. Ξενάκη, Οικία Στυλ. Μποτωνάκη	ΥΑ ΦΕΚ 506B/1-7-1996, ΦΕΚ 879B/25-10-1995
ΚΑΣΤΕΛΛΟΣ	ΠΑΤΗΜΑ	Παραδοσιακός οικισμός Πατήματος	ΥΑ ΦΕΚ 594Δ/13-11-1978
ΚΕΦΑΛΑ	ΚΕΦΑΛΑΣ	Κτίριο Πολιτιστικού Κέντρου, Δημοτικό σχολείο, οικία Αθανασίου Σαφούρη, οικία Ευ. Δαμανάκη, Ι.Ν. Τιμίου Σταυρού, Ελαιотριβείο ιδ Λ. Βροντάκη, Ι.Ν. Μιχαήλ Αρχαγγέλου, Ι.Ν. Κοίμησης της Θεοτόκου, οικία φερόμενης ιδ. Μάρκου Ντετοράκη, Ι.Ν. Αγ. Αντωνίου, Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου	ΥΑ ΦΕΚ 339B/4-6-1982, ΦΕΚ 509B/22-9-1987, ΦΕΚ 366B/17-5-1989, ΦΕΚ 4455B/24-6-1991, ΦΕΚ 461B/4-7-1988, ΦΕΚ 559B/23- 10-1987, ΦΕΚ 771B/11-6-2002, 1658B/12-12- 2001, 1564β/23-11-2001
ΠΑΛΑΙΛΩΝΙ	ΠΑΛΑΙΛΩΝΙ	Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους	ΥΑ ΦΕΚ 1554B/21-11-2001
ΚΟΥΡΝΑΣ	ΚΑΒΑΛΛΟΥ ΜΕΤΟΧΙ	Αρχαίος Οικισμός (ίσως Κόριον) παρά τη λίμνη Κουρνάς	ΥΑ ΦΕΚ 527B/24-8-1967
ΛΙΤΣΑΡΔΑ		Ι.Ν. Παναγίας	ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/42317/1388

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΜΑΧΑΙΡΟΙ	ΜΑΧΑΙΡΟΙ	Παλαιό τμήμα οικισμού Μαχαιρών	ΥΑ ΦΕΚ 30Β/18-1-1985, ΦΕΚ 1220Β/30-11-1998
ΜΕΛΙΔΟΝΙ		Σπήλαιο Γουργούθια, Ελληνικό ή Βίγλα - Ρωμαϊκός οικισμός, Παπάς - Λαξευτός κυκλικός τάφος, Αγιασμένη - Αρχαίο Νεκροταφείο, Σπήλαιο "Στα χακασμένα", Σπήλαιο "Σκόλακας", Σπήλαιο "Λεντάκα"	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
ΝΙΟ ΧΩΡΙΟ	ΝΙΟ ΧΩΡΙΟ	Κτίριο Μαν.Βαρουχάκη	ΦΕΚ 763Β/31-12-1987
ΝΙΟ ΧΩΡΙΟ	ΝΙΟ ΧΩΡΙΟ	Αγροτικό συγκρότημα κληρ. Σαριδάκη, κτιριακό συγκρότημα ιδ. Κληρονόμων Δημητρίου Σαριδάκη	ΥΑ ΦΕΚ 56Β/5-2-1987, ΦΕΚ 1840Β/5-10-1999, ΦΕΚ
ΝΤΟΥΛΙΑΝΑ			ΥΠ,Υπηρ.Νεοτ.Μνημείων 1845/5-12- 07
ΞΗΡΟΣΤΕΡΝΙ	ΞΗΡΟΣΤΕΡΝΙ	Κτίσμα του 1790, οικία ιδιοκτησίας Ν. Μαστοράκη	ΥΑ ΦΕΚ 366Β/17-5-1989, ΦΕΚ 763Β/31-12-1987
ΛΙΤΣΑΡΔΑ	ΛΙΤΣΑΡΔΑ	Κτίσμα τέλους 18ου αι.	ΥΑ ΦΕΚ 250Β/19-5-1987
ΠΑΪΔΟΧΩΡΙ		Κτίριο ιδ. Νεοκλή Γράφα και Μανούσου Χαλκιαδάκη	ΥΑ ΦΕΚ 15Δ/18-1-1988
ΠΑΛΑΙΛΩΝΙ	ΠΑΛΑΙΛΩΝΙ	12 Πηγάδια	ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/ΚΗΡ/16579/561/ 18-6-1999 ΦΕΚ 1823Β/29-9-1999
ΠΛΑΚΑ	ΑΛΜΥΡΙΔΑ ΚΑΛΥΒΩΝ	Νησίδα Αγ. Νικολάου Αρχαία πόλη, ίσως ο Φοίνιξ	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967, ΦΕΚ 654Β/11-7-1977
ΡΑΜΝΗ	ΚΥΡΙΑΚΟΣΕΛΛ ΙΑ	Παπάς - Λαξευτός τάφος	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
	ΣΑΜΩΝΑΣ	Κυλίντρα Οικισμός ΥΜ ΙΙΙ	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
ΣΤΥΛΟΣ		Αρχαιολογικός χώρος μινωϊκού και ελληνιστικού οικισμού στην περιοχή Αζοίρες /Αζογυρές, Παναγία Ζερβιώτισσα(σχ)	ΥΑ ΦΕΚ 527Β/24-8-1967
		Θολωτοί τάφοι	ΥΑ ΦΕΚ 473Β/17-12-1962

ΦΡΕ	ΦΡΕΣ	Κτίριο ιδιοκτησίας Αφών Μανουσάκη, Ι.Ναός Ευαγγελίστριας	ΥΑ ΦΕΚ 847Β/8-7-2002, ΦΕΚ 1658Β/12-12-2001
ΦΥΛΑΚΗ	ΦΥΛΑΚΗΣ	Αρχαιολογικός χώρος Λάτπας	ΥΑ ΦΕΚ 1242/Τβ'/16-10-73, ΦΕΚ 527/24-8-67
		Παραδοσιακός οικισμός Φυλακής	ΥΑ ΦΕΚ 594Δ/13-11-1978
ΠΑΤΗΜΑ	ΠΑΤΗΜΑ	Δημοτικό Σχολείο στη θέση "Πάτημα"	ΥΑ ΦΕΚ 446Β/7-4-05

Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι στον Αποκόρωνα υπήρξε ανθρώπινη παρουσία από την νεολιθική εποχή δηλαδή 8000 - 6000 χρόνια π.Χ. Χαρακτηριστικά στο Μελιδόνι έχουν εντοπιστεί λείψανα από αυτή την εποχή όπως και στην περιοχή μεταξύ Σαμωνά και Στύλου βρέθηκε οικισμός της ίδιας περιόδου. Κάτω από τα Άπτερα βρέθηκαν υστερομινωικοί τάφοι με πολλά αγγεία. Κοντά στο Στύλο ένας θολωτός τάφος και τα ερείπια ενός κεραμικού κλίβανου. Στο χωριό Φυλακή βρέθηκε επίσης ένας θολωτός τάφος και άλλα αξιόλογα ευρήματα της ίδιας εποχής.

Μουσεία - Θέατρα – Εκδηλώσεις- Αξιοθέατα

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

Το Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο Γαβαλοχωρίου, στεγάζεται σε κτίριο της πρώην Κοινότητας Γαβαλοχωρίου το οποίο αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα τοπικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και αναπτύσσεται σε δυο επίπεδα. Ισόγειο με «οξιώστη» εσωτερική αυλή, καμαρόσπιτο με βοηθητικούς χώρους, όροφο με οντά. Τμήμα του κτιρίου κατασκευάστηκε κατά την Ενετοκρατία, ο δε όροφος έγινε επί Τουρκοκρατίας. Χρησιμοποιήθηκε ως κατοικία, μέχρι τα τέλη του περασμένου αιώνα. Στην κοινότητα Γαβαλοχωρίου, δωρήθηκε από τους κληρονόμους των τελευταίων ενοίκων του, το ζεύγος Γεωργίου και Μαρίας Στυλιανάκη. Η αναστήλωση του κτιρίου, πραγματοποιήθηκε από το πρόγραμμα ΜΟΠ Κρήτης και η έκθεση των αντικειμένων, από το πρόγραμμα ΣΠΑ. Η καταγραφή, συντήρηση και η επιβολή στην έκθεση των αντικειμένων, πραγματοποιήθηκε με χρηματοδότηση και μέριμνα της Διεύθυνσης Λαϊκού Πολιτισμού, του Υπουργείου Πολιτισμού. Η έκθεση των αντικειμένων, γίνεται σύμφωνα με τη σύγχρονη μουσειολογική αντίληψη με επεξηγηματικά αντικείμενα, φωτογραφίες, σχέδια, μακέτες και εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με νέα εκθέματα. Σκοπός του Μουσείου είναι η περισυλλογή, προστασία και έρευνα των αντικειμένων της πολιτιστικής παράδοσης του τόπου. Τα εκθέματα του κατηγοριοποιούνται με βάση τις εξής θεματικές ενότητες: καμαρόσπιτο, μετάξι, αγγειοπλαστική, κοπανέλι, λιθοτομία-λιθοδοϊκή, ξυλογλυπτική-εικονογραφία, όπλα-νομίσματα-ιστορική απεικόνιση. Στο Μουσείο εφαρμόζεται εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές δημοτικού, που σχεδιάστηκε με την εποπτεία και την επιμέλεια του προγράμματος «ΜΕΛΙΝΑ-Εκπαίδευση και Πολιτισμός».

Θέατρα

Στο Δήμο Αποκορώνου υπάρχουν 3 πέτρινα θέατρα, στο Βάμο, στον Εμπρόσνερο (θέση Κρέματος 700 θέσεων με αντίστοιχη περιπατητική διαδρομή 400 μ.) και στους Μαχαιρούς, που κατά τους θερινούς μήνες διοργανώνονται τόσο από το Δήμο Αποκορώνου, όσο και από τους κατά τόπους πολιτιστικούς συλλόγους, θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες για τους Δημότες μας. Σημειώνεται ότι στην περιοχή του Αποκόρωνα, δραστηριοποιούνται περί τους 35 πολιτιστικούς συλλόγους, οι οποίοι με τις πρωτοβουλίες τους, συμβάλλουν

στην προαγωγή δράσεων πολιτισμού και διατήρησης της τοπικής παράδοσης. Αρκετοί από τους συλλόγους αυτούς σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου μας, διοργανώνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις κυρίως για τους δημότες, καθώς και εκμάθηση παραδοσιακών κρητικών χορών και μουσικών οργάνων για τα παιδιά της περιοχής.

Παρακάτω, παρουσιάζονται ενδεικτικά μερικές εορτές παράδοσης και εκδηλώσεις που είτε διοργανώνονται από το Δήμο Αποκορώνου, είτε λαμβάνει μέρος ως συνδιοργανωτής:

- Ιδιαίτερη συμμετοχή και στήριξη, παρέχεται από το Δήμο, στο **Καλυβιανό Καρναβάλι** που διοργανώνεται κάθε χρόνο σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καλυβών «**Μανώλης Ραυτόπουλος**».

- Επίσης, **εκδήλωση μνήμης** έχει καθιερωθεί κάθε χρόνο στο Βαφέ Αποκορώνου στη μνήμη των 150 γυναικόπαιδων που βρήκαν μαρτυρικό θάνατο τον Αύγουστο του 1821 από τους Τούρκους, στο σπήλαιο της Κρυονερίδας.

- Ο Δήμος Αποκορώνου, στα πλαίσια του Εορτασμού των εθνικών επετείων **28^{ης} Οκτωβρίου** και **25^{ης} Μαρτίου** διοργανώνει παρελάσεις στη Δημοτική Ενότητα Κρυονερίδας και Βάμου, επιμνημόσυνες δεήσεις και καταθέσεις στεφάνων.

- **Μάχη της Κρήτης:** Εκδηλώσεις τιμής για τη Μάχη της Κρήτης πραγματοποιούνται περί το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαΐου. Κατά τις εκδηλώσεις αυτές τιμάται η ιστορική μάχη της Κρήτης, που κατά πολλούς έκρινε σε μεγάλο βαθμό και την έκβαση του Β' παγκοσμίου πολέμου. Οι εκδηλώσεις για τη Μάχη της Κρήτης αποτελούν κάθε χρόνο σημείο αναφοράς με υψηλές παρουσίες.

- **Πανηγύρι Αγ. Γεωργίου στην Ασή Γωνιά:** Κάθε χρόνο την ημέρα του Αγίου Γεωργίου πλήθος πιστών από κάθε γωνιά της γης επισκέπτεται την Ασή Γωνιά για το πασίγνωστο πανηγύρι του Αϊ – Γιώργη, που βρίσκεται κοντά στην κεντρική πλατεία του χωριού. Την ημέρα της εορτής του Αγίου Γεωργίου όλοι οι βοσκοί τιμώντας τον Αϊ – Γιώργη ως προστάτη τους, μαζεύουν τα κοπάδια τους στο προαύλιο της Εκκλησίας, για να ευλογηθούν. Στη συνέχεια, αφού αρμεχθούν, μοιράζεται το γάλα στους προσκυνητές.

- **Χριστουγεννιάτικες και Πρωτοχρονιάτικες Εκδηλώσεις:** Στο πλαίσιο των Χριστουγεννιάτικων και Πρωτοχρονιάτικων εκδηλώσεων οργανώνονται διάφορα πολιτιστικά δρώμενα, όπως: αναβίωση εθίμων, κατασκευές χριστουγεννιάτικων ειδών, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις.

Στα πλαίσια των αδελφοποιήσεων μεταξύ Δήμων, ο Δήμος Αποκορώνου ήδη έχει αδελφοποιηθεί με το Δήμο Βοΐου Κοζάνης και συμμετέχει στις εκδηλώσεις στη Σιάτιστα, όπου στον παρακείμενο της Σιάτιστας λόφο, έγινε η καθοριστική μάχη για την απελευθέρωσή της και όπου έπεσαν υπέρ πατρίδος ο Λεωνίδας Παπαμαλέκος και άλλοι Αποκορωνιώτες και Κρητικοί εθελοντές που είχαν συνδράμει τους κατοίκους της Σιάτιστας και τον Ελληνικό Στρατό στην απελευθέρωση της πόλης από τον τούρκικο ζυγό.

Επίσης, ο Δήμος μας έχει αδελφοποιηθεί με το Δήμο Ανατολικής Μάνης και κάθε χρόνο συμμετέχει στις εορταστικές εκδηλώσεις με κέντρο την Αερόπολη του Δήμου Ανατολικής Μάνης για την επέτειο της 17^{ης} Μαρτίου 1821 όπου οι Μανιάτες οπλαρχηγοί, με αρχηγό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη κήρυξαν τον πόλεμο κατά των Τούρκων και ξεκίνησαν τον απελευθερωτικό αγώνα του έθνους.

Από τους συνενωμένους δήμους, μόνο ο δήμος Γεωργιουπόλεως είχε προχωρήσει σε αδελφοποίηση με το δήμο της Kardla στην Εσθονία το έτος 2001. Δεν υπήρξε συνέχεια στη συνεργασία αυτή.

Ναοί Ιστορικού Αρχαιολογικού Ενδιαφέροντος στον Αποκόρωνα

A/A	Τοπική Κοινότητα	Ναός	Χρονos Ανέγερσης	Περιγραφή - Στοιχεία:
1	Φυλακή	Αγίας Άννας	1501-1645	Στην χώρο της εκκλησιάς βρίσκεται ο τάφος των Καλλεργών, κρητικής αρχοντικής οικογένειας, που πιθανολογείται ότι καταγόταν από τους Φωκάδες (βυζαντινής προέλευσης). Μέλη της οικογένειας πρωτοστάτησαν σε εξεγέρσεις κατά των Βενετών στην Κρήτη (13ος-14ος αι.), αργότερα όμως εντάχθηκαν στο σύστημα βενετικής κυριαρχίας και τους αναγνωρίστηκε τίτλος ευγενείας. Απόγονοι της οικογενείας έλαβαν μέρος στην επανάσταση του 1821, ανέλαβαν στρατιωτικά καθήκοντα στο νεοσύστατο κράτος και πρωτοστάτησαν σε πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες (19ος-20ος αι.). Το ταφικό μνημείο, διακοσμείται από το οικόσημο, της αρχοντικής αυτής οικογένειας, στο στήθος ενός δикέφαλου αετού υποστηριζόμενο από δυο αετούς.
2.	Γεωργιούπολη	Άγιος Νικόλαος	-	Σήμα κατατεθέν της Γεωργιούπολης ο μόλος που ξεκινάει από το λιμάνι και καταλήγει σε ένα πλάτωμα, πάνω στο οποίο έχει κτιστεί το ξωκλήσι του Αγίου Νικολάου. Στον επισκέπτη δίνεται η εντύπωση ότι η εκκλησία επιπλέει στην θάλασσα.

3.	Βάμος (Καρύδι)	Άγιος Γεώργιος	16ος αι.	Το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου είναι το μοναδικό μοναστήρι στην επαρχία Αποκορώνου. Υπάρχουν ιστορικές αναφορές για την ύπαρξη ναού του Αγίου Γεωργίου στην περιοχή από το 16ο αι.. Κατά την διάρκεια της τουρκοκρατίας του επιβλήθηκε εξαντλητική φορολογία, με αποτέλεσμα να παραχωρήσει ο ιερέας τον ναό στην μονή της Αγίας Τριάδας Τζαγκαρόλων. Τον 19ο αι. οι μοναχοί έκτισαν νέο μεγαλύτερο ναό, ο οποίος διατηρείται μέχρι σήμερα. Ακολούθησε η αδειοδότηση και κατασκευή ενός εντυπωσιακού σε μέγεθος ελαιτριβείου με δώδεκα καμάρες και 4 μύλους που υποδηλώνει ότι παραγόταν τεράστιες ποσότητες ελαιολάδου. Στις αρχές του 20ου αι. το μοναστήρι εγκαταλείπεται και η περιουσία του μοιράζεται. Η αναστήλωση της μονής ξεκίνησε από το Υπουργείο Πολιτισμού το 1989 και συνεχίζεται από τον μονάχο Δωρόθεο που έχει εγκατασταθεί εκεί.
4.	Καλύβες	Αγία Λύδια (Κούμος)	1990	Το πετρόκτιστο εξωκλήσι της Αγίας Λυδίας βρίσκεται εντός ενός τουριστικού συγκροτήματος από πετρόκτιστα κτίσματα (κούμους) με παραδοσιακή διακόσμηση. Είναι ο μοναδικός ναός σε όλη την Κρήτη αφιερωμένος στην Αγία Λυδία.
5.	Στύλος	Άγιος Ιωάννης (Πλατανάκια)		Ο ναός του Άγιου Ιωάννη βρίσκεται ανάμεσα σε υπεραιωνόβιους πλάτανους δίπλα στον ποταμό Κοιλιάρη. Δεν είναι λίγοι αυτοί που επισκέπτονται τον ναό για να απολαύσουν την φυσική ομορφιά.
6.	Γαβαλοχώρι	Γέννησης της Θεοτόκου	-	-
7.	Εμπρόσνερος	Αγία Τριάδα-Άγιος Τίτος-Άγιος Αντώνιος	-	-
8.	Βαφές	Άγιος Ασώματος	-	-
9.	Αλμυρίδα	Άγιος Ανδρέας	-	Διάτρητη τρύπα από βόλι το 1876

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

10.	Καμπιά	Άγιος Νικήτας	-	Η μόνη εκκλησία αφιερωμένη στον Άγιο Νικήτα στον Αποκόρωνο
11.	Κόκκινο Χωριό	Άγιος Γεώργιος		Από εκεί βομβάρδιζαν οι Γερμανοί
12.	Καλύβες	Παναγιά Κερά (Κυρά)	-	-
13.	Κουρνάς	Αγία Ειρήνη	14ος αι.	-
14.	Κουρνάς	Άγιος Γεώργιος	12ος αι.	Τοιχογραφήθηκε τον 13ο αι. Ακολουθείται εικονογραφικά η παράδοση του 12ου αι.. Υπάρχει συσχετισμός με τον Άγιο Νικόλαο (Κυριακοσελίων)
15.	Κουρνάς	Παναγία (Κατωμέρι)	16-17 ος αι.	Κλίτος του Χριστού
16.	Αλικάμπος	Παναγία	14ος αι.	Κάτω από μια παλιά δεξαμενή νερού, στο βάθος του φαραγγιού. Στο εσωτερικό βρίσκονται τοιχογραφίες από το 1315 του Ιωάννου Παγωμένου.
17.	Αλικάμπος	Άγιος Αντώνιος	-	Εκεί έκαψαν ζωντανό, οι Βενετοί, το 1536 τον Αρχιμανδρίτη Αντώνιο για την επαναστατική του δράση.
18.	Μάζα	Άγιος Νικόλαος	13ος αι.	Τοιχογραφίες του Ιωάννη Παγωμένου 14ος αι..
19.	Αρμένιοι	Άγιος Νικόλαος (Κυριακοσέλια, Χιλιμουδού)	11ος αι.	Χτίστηκε τον 11 αι. ως μονόχωρος, καμαροσκεπαστός με τρουλοκαμάρα ναός. Τον 13ο αι. υπέστη εκτεταμένες μετατροπές (σταυροειδής μορφή, ραδινός τρούλος) και τοιχογραφήθηκε. Στις αρχές του 20ου αι. προστέθηκε μονόχωρη έκταση στο δυτικό τμήμα του ναού.
20.	Νίππος	Παναγιά Περβολισιανή	14ος αι.	-
21.	Νίππος	Τίμιος Σταυρός	-	-
22.	Νίππος	Άγιος Αθανάσιος	-	-
23.	Καλύβες	Αγία Παρασκευή	Έβ παγκόσμιος πόλεμος	200 ετών πλάτανος και νωπογραφίες στο εσωτερικό.
24.	Στύλος	Άγιος Ιωάννης Θεολόγος και Άγιος Νικόλαος	11ος αι., 15ος αι.	-
25.	Στύλος	Παναγία Σερβιώτισσα	11ος αι.	Χτισμένη από μονάχους από την Πάτμο
26.	Τζίτζιφές	Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού	17ος αι.	-

27.	Τζιτζιφές	Αγία Φωτεινή	14ος αι.	-
28.	Πεμόνια	Άγιος Γεώργιος Μεθυστής	14ος αι.	-
29.	Άγιοι Πάντες	Άγιοι Πάντες	12ος αι.	Ερηπωμένη εκκλησία του 12ου αι. στο κέντρο του χωριού την οποία αναστήλωσε ο καλόγερος Ιωάννης με τον εξής τρόπο: Ξεκίνησε έρανο υποσχόμενος ότι η νέα, αναστηλωμένη εκκλησία θα έπαιρνε το όνομα του ευεργέτη, μιας και το όνομα της παλιάς εκκλησίας δεν ήταν γνωστό. Επειδή οι δωρητές ήταν πολλοί αποφάσισε να ονομάσει την εκκλησία Άγιοι Πάντες
30.	Φρές	Παναγιά των δυο Βράχων (Καπή)		Κτισμένη ανάμεσα στους βράχους
31.	Φρές	Ευαγγελίστρια		Θαυμάσια εικόνα της Παναγίας, έργο του Ευαγγελιστή Λουκά, που έχει κηρυχθεί διατηρητέο μνημείο.
32.	Φρές	Άγιος Ιωάννης (Κούκος)	-	-
33.	Κεφαλάς	Τίμιος Σταυρός	16 ^{ος} αι.	-
34.	Αλμυρίδα	-	7ος αι.	Στον λόφο της φοινικιάς βρίσκονται ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής εκκλησίας με ψηφιδωτό πάτωμα.
35	Γεωργιούπολη	Αγία Κυριακή	-	-

2.9. Αθλητισμός

Αναμφισβήτητα ο αθλητισμός, ως θεσμός αποβλέπει σε ανώτερους σκοπούς αγωγής και παιδείας και αποτελεί έναν τρόπο έκφρασης της ανθρώπινης σωματικής και πνευματικής ομορφιάς. Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν συλλάβει ακέραια το νόημά του και είχαν σαν αρχή στην καθημερινή τους ζωή το περίφημο "Νους υγιής εν σώματι υγιή", το οποίο πετύχαιναν μέσα από τον αθλητισμό και σήμερα ο αθλητισμός γοητεύει ένα πλήθος ανθρώπων και αποτελεί αγαπητό θέαμα.

Γενικός στόχος για τη Δημοτική Αρχή αποτελεί η εποικοδομητική εκμετάλλευση όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν σε αθλητικές δραστηριότητες όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά αλλά και ενήλικες δημότες μας.

Συγκεντρωτικός πίνακας με τις αθλητικές υποδομές ανά δημοτική ενότητα παρουσιάζεται παρακάτω:

Αθλητικές υποδομές ανά δημοτική ενότητα

Δημοτικές Ενότητες	Δομές		Περιγραφή
	Γήπεδα	Κλειστά Γυμναστήρια	
Σύνολο Ο.Τ.Α.	12	2	
Δ.Ε. 1	6	-	Γήπεδο 5Χ5 στον οικισμό Καλυβών Γήπεδο καλαθοσφαίρισης στον οικισμό Καλυβών Γήπεδο καλαθοσφαίρισης στον οικισμό Τσιβαρά Γήπεδο 5Χ5 στον οικισμό Αρμένων Γήπεδο καλαθοσφαίρισης στον οικισμό Αρμένων Γήπεδο ποδοσφαίρου στον οικισμό Νέου Χωριού
Δ.Ε. 2	1	1	Δημοτικό στάδιο Βάμου, στον οικισμό Βάμου Κλειστό γυμναστήριο Βάμου, στον οικισμό Βάμου
Δ.Ε. 3	2	1	Δημοτικό γήπεδο

			5Χ5 στον οικισμό Κουρνά Γήπεδο καλαθοσφαίρισης στον οικισμό των Δραμίων Δημοτικό γυμναστήριο στον οικισμό Καλαμίτσι Αμυγδαλού
Δ.Ε. 4	1	-	Δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου εκτός οικισμού Εμπροσνέρου
Δ.Ε. 5	1	-	Γήπεδο καλαθοσφαίρισης εκτός οικισμού Φρε
Δ.Ε. 6	1	-	Δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου εκτός οικισμού Ασή Γωνιάς

Στις εγκαταστάσεις των ανωτέρω αθλητικών κέντρων φιλοξενούνται και προπονοούνται καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή το σύνολο των αθλητικών Σωματείων του Δήμου μας και των 2 ακαδημιών ποδοσφαίρου που υπάρχουν, ενώ τα Σαββατοκύριακα διεξάγονται σε αυτά οι αγώνες των πρωταθλημάτων όλων των κατηγοριών στα οποία τα Σωματεία συμμετέχουν.

Στο Δήμο Αποκορώνου δραστηριοποιούνται οι παρακάτω Αθλητικοί Φορείς και Σωματεία:

- Ο αθλητικός σύλλογος Αποκορώνου **«ΚΟΡΩΝΙΣ»**
- Ο αθλητικός ποδοσφαιρικός και κολυμβητικός σύλλογος **«ΤΙΤΑΝ»**
- Ο αθλητικός ποδοσφαιρικός σύλλογος **«ΔΑΦΝΗ»**
- Ο αθλητικός όμιλος **«ΑΚΡΙΤΑΣ»**
- Ο σκοπευτικός όμιλος **«Ο ΑΠΟΚΟΡΩΝΑΣ»**
- Ο αθλητικός όμιλος **«ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ»**

- Ο αθλητικός όμιλος Νέου Χωριού Αποκορώνου «**Ο ΔΙΑΓΟΡΑΣ**»
- Ο αθλητικός Σύλλογος «**ΝΕΟΣ ΣΑΜΨΩΝ**»

Από τα Αθλητικά Σωματεία «ΤΙΤΑΝ» & «ΚΟΡΩΝΙΔΑ» λειτουργούν ακαδημίες ποδοσφαίρου για παιδιά.

Από τα παραπάνω παρατηρείται ότι στα πλαίσια του Δήμου μας, δυστυχώς υπάρχουν δραστηριότητες (κυρίως για τα παιδιά) μόνο στο άθλημα του ποδοσφαίρου, ενώ στερείται εντελώς σε αθλήματα σάλας και στίβου. Επίσης, σε επίπεδο Δήμου, η μόνη αθλητική δραστηριότητα που υπάρχει η διοργάνωση (από τον πολιτιστικό σύλλογο Τσιβαρά) τουρνουά μπάσκετ κάθε καλοκαίρι.

Στο συγκεκριμένο σημείο, δεν θα έπρεπε να παραληφθεί η συνδιοργάνωση του Δήμου Αποκορώνου με την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Αποκορώνου περιπατητικών φυσιολατρικών διαδρομών που εκτός από την άθληση, έχουν και στόχο την επαφή και γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Αποκορώνου και την με αυτό τον τρόπο κατάδειξη του ξεχωριστού φυσικού κάλλους που διαθέτουν πολλές περιοχές του.

2.10. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά

Το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων βελτιώθηκε αισθητά στην εικοσαετία 1981-2001. Αυτό αποδεικνύεται από τη σημαντική μείωση του ποσοστού των αναλφάβητων που από 9,21% που ήταν το 1981 μειώθηκε στο 3,49% το 2001. Μάλιστα κατά την απογραφή του 2001, το εν λόγω ποσοστό ήταν μικρότερο από το αντίστοιχο σε επίπεδο χώρας (3,78%). Επιπλέον, παρατηρήθηκαν αυξητικές τάσεις στις ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης με τα ποσοστά των πτυχιούχων ανώτατων και ανώτερων σχολών να βελτιώνονται διαρκώς και να εμφανίζουν μικρή απόκλιση από εκείνα του συνόλου της χώρας. Παρά όμως την άνοδο που καταγράφηκε στο μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού, η πλειοψηφία των κατοίκων όπως αποτυπώνεται στην απογραφή του 2001 είναι απόφοιτοι στοιχειώδους (36,37%) και μέσης εκπαίδευσης (24,56%). Επίσης σημαντικό εξακολουθεί να είναι το ποσοστό της σχολικής διαρροής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (8,50% το 2001) αν και έχει μειωθεί αρκετά από το 1981 (16,15%).

Από την απογραφή του 2011 (από την οποία δυστυχώς δεν έχουμε περαιτέρω αναλυτικά στοιχεία), για τους κατοίκους του δήμου Αποκορώνου το ολοκληρωμένο επίπεδο εκπαίδευσης (άτομα γεννηθέντα το 2004 και πριν) περιλαμβάνει:

- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση : 3.726 (31%)
- Δευτεροβάθμια - Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση : 5.376 (44,74%)
- Τριτοβάθμια εκπαίδευση : 1.197 (9,96%)
- Λοιπά : 1.718

Από τα στοιχεία φαίνεται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά το ποσοστό των παιδιών που ολοκληρώνουν τη δευτεροβάθμια και μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Σε επίπεδο Κρήτης αντίστοιχα, τα στοιχεία είναι:

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: 160.104 (27,71%)

Δευτεροβάθμια - Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση: 249.070 (43,11%)

Τριτοβάθμια εκπαίδευση: 90.940 (15,74%)

Λοιπά: 77.637

Η απασχόληση εξελίχθηκε ανοδικά στο διάστημα 1981 – 2001, πλην όμως ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ακολούθησε φθίνουσα πορεία και διαμορφώθηκε από 97,61% το 1981 σε 89,29% το 2001.

	1981	1991	2001
ΚΡΗΤΗ	188.560	199.475	231.333
Ν. Ηρακλείου	88.850	97.494	115.228
Ν. Λασιθίου	27.986	28.258	30.006
Ν. Ρεθύμνου	27.369	26.040	29.680
Ν. Χανίων	44.355	47.683	56.419

Πηγή: Απογραφές πληθυσμού 1981, 1991, 2001

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός σε επίπεδο Κρήτης με βάση τα στοιχεία των απογραφών 1981, 1991, 2001 και 2011 ακολούθησε ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε από 193.174 άτομα το 1981, σε 211.185 το 1991 και 259.094 το 2001 ενώ μειώθηκε το 2011 σε 225.718 (οικονομική κρίση). Ως ποσοστό του πληθυσμού, αντίστοιχα εξελίχθηκε ανοδικά από 38,47%, σε 39,10% και 43,59%, όμως το 2011 έπεσε χαμηλότερα ακόμη και από το 1981.

	1981	1991	2001	2011
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	193.174	211.185	259.094	225.718
ΟΕΠ ως % του συνολικού πληθυσμού	38,47%	39,10%	43,59%	36,22%

Πηγή: Απογραφές πληθυσμού 1981, 1991, 2001, 2011

Περιφέρεια Κρήτης	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί				
		Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
				Σύνολο	Πρώην απασχολούμενοι	"Νέοι"
	623.065	269.873	225.718	44.155	30.521	13.634
Άρρενες	308.665	157.216	132.016	25.200	17.840	7.360
Θηλείς	314.400	112.657	93.702	18.955	12.681	6.274

Πηγή: Απογραφή πληθυσμού 2011

Περιφέρεια Κρήτης	Σύνολο	Οικονομικά μη ενεργοί					
		Σύνολο	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Εισοδηματίες	Οικιακά	Λοιποί
	623.065	353.192	110.174	131.887	1.604	57.960	51.567

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Άρρενες	308.665	151.449	55.976	65.864	1.119	262	28.228
Θηλείς	314.400	201.743	54.198	66.023	485	57.698	23.339

Πηγή: Απογραφή πληθυσμού 2011

Στην κατηγορία «Λοιποί» περιλαμβάνονται οι στρατευμένοι, τα μικρά παιδιά που δεν φοιτούν σε σχολείο και οποιαδήποτε άλλη περίπτωση οικονομικά μη Ενεργού Πληθυσμού που δεν εμφανίζεται στον πίνακα.

Κατά την απογραφή του 2011 ο ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε σε 269.873 άτομα, εκ των οποίων ήταν 157.216 άνδρες (58,26%) και 112.657 γυναίκες (41,74%). Δεσπόζουσα ηλικιακή τάξη ήταν αυτή των 30 – 44 ετών και στα δύο φύλα.

	Εργοδότες	Αυτοαπασχολούμενοι	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα μέλη	Δεν δήλωσαν & νέοι
1981	2,55%	42,93%	32,78%	18,30%	3,44%
1991	6,15%	35,91%	43,14%	9,50%	5,30%
2001	11,24%	20,36%	57,42%	6,64%	4,33%

Πηγή: Απογραφές πληθυσμού 1981, 1991, 2001

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο και ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Θέση στην εργασία					
		Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί ή ημερομίσθιοι	Μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών	Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	Άλλη περίπτωση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	225.718	20.042	52.021	148.616	210	3.818	1.011
%	100	8,88	23,05	65,84	0,09	1,69	0,45
Άρρενες	132.016	14.473	36.748	78.340	128	1.713	614
%	100	10,96	27,84	59,34	0,10	1,30	0,47
Θήλειες	93.702	5.569	15.273	70.276	82	2.105	397
%	100	5,94	16,30	75,00	0,09	2,25	0,42

Πηγή: Απογραφή πληθυσμού 2011

Σε σχέση με τη θέση στο επάγγελμα, διαχρονικά αυξήθηκαν οι κλάδοι μισθωτών σε 66% και αυτοαπασχολούμενων σε 23% ενώ οι εργοδότες μειώθηκαν σε 9% περίπου.

Απασχολούμενοι ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης						
Υ. Δραστηριότητες ετερόδοικων οργανισμών και φορέων	131	0,06	66	0,05	65	0,07
Τ. Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	2.347	1,04	83	0,06	2.264	2,42
Σ. Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	4.192	1,86	1.884	1,43	2.308	2,46
Ρ. Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	2.169	0,96	1.344	1,02	825	0,88
Π. Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	13.679	6,06	4.287	3,25	9.392	10,02
Ο. Εκπαίδευση	17.911	7,94	5.993	4,54	11.918	12,72
Ξ. Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	17.282	7,66	11.559	8,76	5.723	6,11
Ν. Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	6.467	2,87	3.033	2,30	3.434	3,66
Μ. Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	9.488	4,20	5.008	3,79	4.480	4,78
Λ. Διοχείριση ακίνητης περιουσίας	407	0,18	246	0,19	161	0,17
Κ. Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	3.992	1,77	2.004	1,52	1.988	2,12
Ι. Ενημέρωση και επικοινωνία	2.599	1,15	1.766	1,34	833	0,89
Θ. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	34.147	15,13	15.675	11,87	18.472	19,71
Η. Μεταφορά και αποθήκευση	8.838	3,92	7.119	5,39	1.719	1,83
Ζ. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	36.071	15,98	19.806	15,00	16.265	17,36
ΣΤ. Κατασκευές	16.774	7,43	15.956	12,09	818	0,87
Ε. Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	1.001	0,44	853	0,65	148	0,16
Δ. Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	1.455	0,64	1.195	0,91	260	0,28
Γ. Μεταποίηση	13.241	5,87	9.858	7,47	3.383	3,61
Β. Ορυχεία και λατομεία	269	0,12	244	0,18	25	0,03
Α. Γεωργία, Δασοκομία και αλιεία	33.258	14,73	24.037	18,21	9.221	9,84
Σύνολο	225.718	100	132.016	100	93.702	100
Φύλο και ποσοτό		%	Άρρενες	%	Θήλειες	%

Πηγή: Απογραφή πληθυσμού 2011

Κυρίαρχες ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας καταγράφηκαν το εμπόριο με ποσοστό 15,98%, οι υπηρεσίες καταλυμάτων και εστίασης με ποσοστό 15,13%, ο πρωτογενής τομέας (γεωργία, δασοκομία, αλιεία) με 14,73%.

Σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού που εκπονεί η Ελληνική Στατιστική Αρχή, το Β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους η απασχόληση ανά παραγωγικό τομέα διαμορφώθηκε σε ποσοστά 21,3%, 14,1% και 64,5% στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα αντίστοιχα, ενώ σε ότι αφορά στην κλαδική αντιπροσώπευση τα σημαντικότερα μερίδια είχαν οι κλάδοι της γεωργίας, του εμπορίου και των καταλυμάτων.

Αναλογία % απασχολούμενων ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας το Β' τρίμηνο 2011

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ελλάδα	Κρήτη
Γεωργία, Δασοκομία & αλιεία	12,3	21,3
Ορυχεία & Λατομεία	0,3	0,1
Μεταποίηση	10,0	6,0
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	0,5	0,4
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	0,7	0,4
Κατασκευές	6,3	7,2
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	18,6	17,2
Μεταφορά & αποθήκευση	4,9	3,8
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης	7,3	13,2
Ενημέρωση και επικοινωνία	1,9	0,6
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	2,7	1,5
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,1	0,1
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	5,1	3,7
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	2,0	1,8
Δημόσια διοίκηση και άμυνα. Υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	8,8	7,5
Εκπαίδευση	7,5	7,0
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας	5,7	4,4
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	1,2	0,5
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	2,1	1,9
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	1,9	1,3
Σύνολο	100,0	100,0

οι απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας σε επίπεδο περιφέρειας αναλύονται:

Πρωτογενής τομέας: 33.258 (14,73%)

Δευτερογενής τομέας: 32.740 (14,50%)

Τριτογενής τομέας: 159.720 (70,76%).

Χαρακτηριστικό της εξέλιξης της ανεργίας είναι η διαχρονική της μεγέθυνση. Συγκεκριμένα το 1981 οι άνεργοι στην περιφέρεια Κρήτης ανέρχονταν σε 4.614 άτομα, ήτοι ένα ποσοστό 2,39% επί του ενεργού πληθυσμού. Στη συνέχεια κατά το 1991 το ποσοστό ανεργίας υπερδιπλασιάστηκε φτάνοντας σε ποσοστό 5,54% (11.710 άτομα) και το 2001 σε ύψος 10,71% (27.761 άτομα). Με την απογραφή του 2011 καταγράφηκε σε ποσοστό 16,36%.

	1981	1991	2001	2011
Άνεργοι	4.614	11.710	27.761	44.155
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	193.174	211.185	259.094	269.873
% Ανεργίας	2,39%	5,54%	10,71%	16,36%

Πηγή: Απογραφές πληθυσμού 1981, 1991, 2001, 2011

Πιο ειδικευμένα για το δήμο Αποκορώνου από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την απογραφή έτους 2011, η κατάσταση ασχολίας των κατοίκων του δήμου Αποκορώνου αναλύεται:

- Απασχολούμενοι: 4.006
- Ζητούσαν Εργασία: 686
- Μαθητές/Σπουδαστές: 1.811
- Συνταξιούχοι: 3.867
- Οικιακά: 1.507
- Λοιπά: 930

Ανάλογα οι απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας αναλύονται:

- Πρωτογενής τομέας: 819 (20,44%)
- Δευτερογενής τομέας: 607 (15,15%)
- Τριτογενής τομέας: 2.580 (64,61%)

Παρατηρείται από τα παραπάνω ένα ποσοστό ανεργίας 14,62%, χαμηλότερο συγκριτικά με το περιφερειακό επίπεδο και το εθνικό επίπεδο (που για το 2012 υπολογίζεται σε 24,2%), αλλά πάλι υπολογίσιμο.

Επιπρόσθετα, παρόλο που κρίνεται καλύτερη η κατανομή ανά τομέα οικονομίας συγκριτικά με την περιφέρεια, η ενασχόληση με τον πρωτογενή τομέα είναι σχετικά χαμηλή ιδίως στην παρούσα συγκυρία που με την οικονομική κρίση ο πρωτογενής τομέας αποτελεί πυλώνα για την απασχόληση αλλά και αναγνωρίζεται ως συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του δήμου και την ενίσχυση του δευτερογενή τομέα (μεταποίηση).

2.11. Οικονομικά Χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Περιφερειακών Λογαριασμών της Εθνικής Στατιστικής Αρχής, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Κρήτης διατηρείται διαχρονικά σε επίπεδα της τάξης

του 5% ως προς το αντίστοιχο της χώρας και διαμορφώθηκε το 2008 σε ύψος 12.854 εκατομμυρίων ευρώ. Ο νομός Ηρακλείου δεσπόζει (52,06%) ως προς τη συμμετοχή του στο περιφερειακό προϊόν, ακολουθούμενος από το νομό Χανίων (23,07%), ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα διαμορφώνεται η αντιπροσώπευση των νομών Λασιθίου (12,89%) και Ρεθύμνου (11,99%).

	2000	2004	2008
Σύνολο Ελλάδας	136.281	185.266	236.917
Κρήτη	7.330	9.730	12.854
Ηράκλειο	3.708	5.057	6.692
Λασιθί	936	1.150	1.657
Ρέθυμνο	1.012	1.234	1.541
Χανιά	1.674	2.289	2.965
Κρήτη / Σύνολο Ελλάδας	5,38%	5,25%	5,43%
Ηράκλειο / Κρήτη	50,59%	51,97%	52,06%
Λασιθί / Κρήτη	12,77%	11,82%	12,89%
Ρέθυμνο / Κρήτη	13,81%	12,68%	11,99%
Χανιά / Κρήτη	22,84%	23,53%	23,07%

Πηγή: Εθνική Στατιστική Αρχή

Σε ότι αφορά την Ακαθάριστη Προστιθέμενη αξία κατά τομέα, διαχρονικά σημειώθηκε υποχώρηση της αντιπροσώπευσης του Πρωτογενή τομέα (από 10,04% το 2000, σε 5,50% το 2008), έναντι αύξησης κυρίως του Τριτογενή αλλά και του Δευτερογενή τομέα. Διαφοροποιημένος από την εν λόγω τάση εμφανίζεται ο νομός Λασιθίου ο οποίος διατήρησε διψήφιο ποσοστό αντιπροσώπευσης και υψηλή βαρύτητα στον Πρωτογενή τομέα (10,10%), εν αντιθέσει με τους άλλους τρεις νομούς των οποίων τα ποσοστά ήταν μεταξύ 4,32% και 5,65%, έχοντας ξεπεράσει ταυτόχρονα στον Τριτογενή τομέα ποσοστά άνω του 80%.]

	Πρωτογενής τομέας			Δευτερογενής τομέας			Τριτογενής τομέας		
	2000	2004	2008	2000	2004	2008	2000	2004	2008
Σύνολο Ελλάδας	7.933	8.172	6.575	25.224	31.184	37.990	87.224	127.183	165.098
Κρήτη	650	872	626	795	1.197	1.574	5.030	6.677	9.175
Ηράκλειο	271	358	256	411	647	804	2.594	3.541	4.862
Λασιθί	91	117	148	83	126	198	653	790	1.120
Ρέθυμνο	133	207	77	115	137	193	646	765	1.093
Χανιά	155	190	145	186	287	379	1.137	1.581	2.099
Σύνολο Ελλάδας	6,59%	4,91%	3,14%	20,95%	18,72%	18,12%	72,46%	76,37%	78,74%
Κρήτη	10,04%	9,97%	5,50%	12,28%	13,69%	13,84%	77,68%	76,34%	80,66%
Ηράκλειο	8,27%	7,88%	4,32%	12,55%	14,23%	13,58%	79,18%	77,89%	82,10%
Λασιθί	11,00%	11,33%	10,10%	10,04%	12,20%	13,51%	78,96%	76,48%	76,40%

Ρέθυμνο	14,88%	18,67%	5,65%	12,86%	12,35%	14,16%	72,26%	68,98%	80,19%
Χανιά	10,49%	9,23%	5,53%	12,58%	13,95%	14,45%	76,93%	76,82%	80,02%

Πηγή: Εθνική Στατιστική Αρχή

Σε σχέση με το κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, το 2008 η Κρήτη ξεπερνούσε οριακά κατά 0,35% την αντίστοιχη εθνική επίδοση και διαμορφώνονταν σε ύψος 21.157 ευρώ. Σημαντικά καλύτερες επιδόσεις, τόσο σε σχέση με το επίπεδο της χώρας, όσο και σε σχέση με την επίδοση της περιφέρειας, κατέγραψαν οι νομοί Ηρακλείου και Λασιθίου, ενώ σημαντικά υπολείπονταν οι νομοί Ρεθύμνου και Χανίων.

	2000	2004	2008
Σύνολο Ελλάδας	12.483	16.748	21.084
Κρήτη	12.374	16.200	21.157
Ηράκλειο	12.765	17.125	22.268
Λασιθί	12.373	15.241	21.962
Ρέθυμνο	12.867	15.457	19.032
Χανιά	11.344	15.257	19.681
Κρήτη / Σύνολο Ελλάδας	99,13%	96,73%	100,35%
Ηράκλειο / Κρήτη	103,16%	105,71%	105,25%
Λασιθί / Κρήτη	99,99%	94,08%	103,80%
Ρέθυμνο / Κρήτη	103,98%	95,41%	89,96%
Χανιά / Κρήτη	91,68%	94,18%	93,02%
Ηράκλειο / Ελλάδα	102,26%	102,25%	105,62%
Λασιθί / Ελλάδα	99,12%	91,00%	104,16%
Ρέθυμνο / Ελλάδα	103,08%	92,29%	90,27%
Χανιά / Ελλάδα	90,88%	91,10%	93,35%

Πηγή: Εθνική Στατιστική Αρχή

Η πτώση στη γεωργία εξηγείται από την εγκατάλειψη ορισμένων καλλιεργειών (αμπελοκαλλιέργειες) σε συνδυασμό με την πτώση των τιμών στο ελαιόλαδο και σε ορισμένα κηπευτικά προϊόντα. Οι νομοί στους οποίους σημειώνεται πτώση στη γεωργία είναι εκείνοι που αποκομίζουν τα μεγαλύτερα οφέλη από τον τουρισμό.

Ο μαζικός τουρισμός αυξάνει μεν τα έσοδα αλλά συμβάλλει επίσης και στη δημιουργία ανισορροπιών. Ενώ οι πλέον αναπτυγμένες περιοχές κατά μήκος των ακτών εξακολουθούν να αναπτύσσονται, οι αγροτικές περιοχές στην ενδοχώρα φθίνουν και η οικονομική τους κατάσταση χειροτερεύει.

Ο πρωτογενής τομέας διατηρεί δεσπόζουσα θέση τόσο από απόψεως προϊόντος, όσο και απασχόλησης, αλλά χαρακτηρίζεται από μικρό και διάσπαρτο κλήρο, από την εξάρτηση από παραδοσιακά πρότυπα και καλλιέργειες και διαρθρωτική υστέρηση με ατελείς υποδομές, παραγωγικά συστήματα σε μεγάλο βαθμό παρωχημένα και με χαμηλή μεταπαραγωγική προστιθέμενη αξία. Επίσης, το ποσοστό αρδεύσιμων εκτάσεων στην Κρήτη είναι πολύ κάτω του αντίστοιχου μέσου όρου της Ελλάδας, ενώ η δομή των

καλλιεργειών χαρακτηρίζεται από έμφαση σε παραδοσιακές καλλιέργειες. Οι κηπευτικές καλλιέργειες καλύπτουν το 3% του συνόλου των καλλιεργήσιμων εκτάσεων, αλλά η Κρήτη διαθέτει το 50% των θερμοκηπίων στην Ελλάδα, με πλεονεκτήματα στην παραγωγή λαχανικών και ανθέων. Διάσπαρτη είναι επίσης και η κτηνοτροφία (κυρίως εκτατικής μορφής), με ελάχιστες οργανωμένες κτηνοτροφικές μονάδες, ενώ υπάρχουν σημαντικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη τυροκομικών προϊόντων.

Όσον αφορά το Δήμο Αποκορώνου, εκφράζει συνολικά αγροτικό χαρακτήρα, παρόλο που η απασχόληση στο Δήμο κυριαρχείται από τον τριτογενή τομέα.

Το μεγαλύτερο μέρος της αγροτικής γης της περιοχής του Αποκορώνου καλύπτεται από ελαιώνες, ο καρπός των οποίων προορίζεται για παραγωγή ελαιολάδου (ελιές ελαιοποιήσεως). Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Χανίων, κατά την ελαιοκομική περίοδο 2011 – 2012, στα ελαιουργεία της περιοχής του Αποκορώνου παράχθηκαν 1.666.054 Kg ελαιολάδου, ενώ για την ίδια χρονική περίοδο σε επίπεδο Νομού Χανίων παράχθηκαν 16.210.093 Kg ελαιολάδου.

Επίσης, στο Δήμο Αποκορώνου και κυρίως στις περιοχές χαμηλότερου υψομέτρου και με καλύτερες συνθήκες άρδευσης καλλιεργούνται μεγάλες εκτάσεις εσπεριδοειδών, κυρίως πορτοκαλιές, μανταρινιές και λεμονιές λόγω όμως του μεγάλου κόστους παραγωγής και της περιορισμένης ζήτησης τους, τα τελευταία χρόνια οι καλλιέργειες αυτές, ραγδαία αντικαθίστανται με καλλιέργειες αβοκάντου και ελαιόδεντρων. Επιπλέον, κυρίως στις πεδινές περιοχές του Δήμου μας, παρατηρείται καλλιέργεια υπαίθριων κηπευτικών.

Στις πιο ορεινές περιοχές του Δήμου μας, παρατηρείται η καλλιέργεια χαρουπιού η οποία σε επίπεδο Δήμου αποδίδει περί τους 400 τόνους καρπό το έτος.

Η καλλιέργεια των αμπελιών στην περιοχή του Δήμου μας, έχει συρρικνωθεί σε σχέση με παλαιότερες δεκαετίες και πλέον η καλλιέργεια περιορίζεται σε ποικιλίες κρασάμπελου.

Στους παρακάτω πίνακες φαίνεται μια συνοπτική απεικόνιση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων του Δήμου μας ανά Δημοτική Ενότητα.

	Μονάδες Μέτρησης σε στρέματα						
Αγροτική Δραστηριότητα	Σύνολο	Δ.Ε. 1	Δ.Ε. 2	Δ.Ε. 3	Δ.Ε. 4	Δ.Ε. 5	Δ.Ε. 6
	57,991.20	10,705	16,589.80	12,274.20	10,615.60	4,051.60	3,755

Τέλος, το Δήμο Αποκορώνου, όπως φαίνεται και σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης, παρατηρείται μικρό ποσοστό αρδεύσιμων εκτάσεων σε σχέση με το μέσο όρο της Ελλάδας.

Στις παραθαλάσσιες περιοχές του Δήμου μας (Καλύβες, Αλμυρίδα, Γεωργιούπολη) υπάρχουν οργανωμένοι τοπικοί σύλλογοι αλιείων, οι οποίοι έχουν βοηθήσει στην ενδυνάμωση της αλιείας στην περιοχή η οποία πλέον αποτελεί σημαντική πηγή τοπικής ανάπτυξης.

	Μονάδες Μέτρησης						
Κτηνοτροφική Δραστηριότητα	Σύνολο	Δ.Ε. 1	Δ.Ε. 2	Δ.Ε. 3	Δ.Ε. 4	Δ.Ε. 5	Δ.Ε. 6
	Μονάδες Εκτροφής (πλήθος)						

	1,915	413	359	353	430	203	157
	Ζωικός Πληθυσμός						
	111,752	11,548	10,819	14,122	31,921	10,942	32,400
	Επιχειρήσεις Επεξεργασίας Κτηνοτροφικών Προϊόντων						
	18	2	1	5	1	7	2

Επίσης, στην περιοχή παρατηρείται σημαντική εκτροπή σε κουνέλια και κότες.

Τα κυριότερα κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγονται είναι: Γάλα, κρέας, τυρί, μυζήθρα, αυγά, μαλλί προβάτου, τα οποία καλύπτουν ανάγκες της τοπικής αγοράς, εκτός από το τυρί και τη μυζήθρα που διοχετεύονται και στην εγχώρια αγορά και το μαλλί προβάτου, που αγοράζεται από βιοτεχνίες κλωστοϋφαντουργίας.

Τέλος, μέρος του αγροτικού κόσμου στον Αποκορώνα ασχολείται με την παραγωγή μελιού, κυρίως ως συμπληρωματική δραστηριότητα.

Όσον αφορά το δευτερογενή τομέα, τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης, όσο και για την περιοχή του Αποκόρωνα, παρατηρούνται επίσης διαρθρωτικά προβλήματα που αφορούν το μικρό κατά κανόνα μέγεθος και την οικογενειακή μορφή των επιχειρήσεων. Το μικρό μέγεθος και ο οικογενειακός χαρακτήρας των επιχειρήσεων λειτουργεί ανασταλτικά στην εν γένει πρόοδο τους, ερμηνεύει δε σε πολύ μεγάλο βαθμό τις οργανωτικές και οικονομικές αδυναμίες τους και την παρεπόμενη χαμηλή ένταση καινοτομίας.

Η μεταποίηση συνδέεται κυρίως με την επεξεργασία των προϊόντων του πρωτογενή τομέα (τρόφιμα και ποτά), με τον κατασκευαστικό και τον τομέα των πλαστικών. Οι μεταποιητικές επιχειρήσεις είναι σχετικά μικρού μεγέθους, με εξαίρεση τις συνεταιριστικές επιχειρήσεις. Η Κρήτη διαθέτει μόνο το 1,8% της βαριάς βιομηχανίας και ελάχιστες μονάδες δημιουργούν υψηλό κύκλο εργασιών.

Η μεταποίηση των προϊόντων του πρωτογενή τομέα παρουσιάζει προβλήματα οργάνωσης, ποιότητας, σχεδιασμού και τυποποίησης, καθώς και πρόβλημα εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας. Δυσκολίες υπάρχουν επίσης στην οργάνωση εμπορικών δικτύων για την προώθηση των τοπικών προϊόντων. Οι σχέσεις μεταξύ μεταποίησης και υπηρεσιών, δικτύωσης και διασύνδεσης με τα ερευνητικά κέντρα βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο. Ο βαθμός - ρυθμός εγκατάστασης της μεταποίησης σε οργανωμένους χώρους δεν είναι ικανοποιητικός, γεγονός που δημιουργεί περιβαλλοντικά προβλήματα και πιέσεις από την επέκταση της δόμησης και την ανάπτυξη άλλων τομέων στην τοπική οικονομία.

Ενώ οι τάσεις στον τομέα των εξαγωγών ήταν ευοίωνες, καθώς το δωδεκάμηνο Ιουλίου 2010-Ιουνίου 2011 σημείωσαν άνοδο της τάξης του 13,5% στην Κρήτη, απρόβλεπτες διεθνείς συνθήκες (εμπάργκο της Ρωσίας σε αγροτικά προϊόντα της ΕΕ το 2014) διαφοροποίησαν την κατάσταση.

Ο τομέας της ενέργειας και δη, οι ανανεώσιμες πηγές μπορούν να αποτελέσουν σημαντική πηγή μεγέθυνσης της οικονομικής δραστηριότητας και της απασχόλησης στο νησί, αλλά και άμβλυνσης της εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα. Η δυναμική του τομέα παραμένει ισχυρή και υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες στο πεδίο των υβριδικών συστημάτων. Η ευρύτερη δυνατή χρήση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, αλλά και στην ανάπτυξη νέων οικονομικών τομέων, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας. Ο τομέας της Πράσινης ενέργειας, μπορεί να αποτελέσει μοχλό Ανάπτυξης προωθώντας, την οικονομική μεγέθυνση με μεγάλες

«καθαρές» επενδύσεις, την κοινωνική συνοχή με τη δημιουργία πολλών νέων και αποκεντρωμένων θέσεων εργασίας και συμπληρωματικών εισοδημάτων, την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη τοπικής τεχνογνωσίας και τεχνολογίας.

Στον τριτογενή τομέα, σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης, οι διοικητικές, εκπαιδευτικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως και οι μεταφορές, βρίσκονται ως επί το πλείστον συγκεντρωμένες στα μεγάλα αστικά κέντρα. Λόγω της νησιωτικής φύσης της οικονομίας και του εξαγωγικού της προσανατολισμού, έχουν ιδρυθεί πολύ ισχυρές μεταφορικές και ναυτιλιακές εταιρείες. Από το 1980 και έκτοτε ιδρύθηκαν στην Κρήτη Πανεπιστήμια, Πολυτεχνικές σχολές και Τεχνολογικά Ιδρύματα, καθώς και σημαντικά Ερευνητικά Κέντρα (Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας, ΕΛΚΕΘΕ, Μ.Α.Ι.Χ. κλπ.).

Οι ερευνητικές δραστηριότητες εντοπίζονται κυρίως στο Ηράκλειο και σε μικρότερο βαθμό στα Χανιά και στο Ρέθυμνο. Οι δείκτες συμμετοχής της Κρήτης σε ερευνητικές δραστηριότητες είναι σημαντικά υψηλότεροι από τους αντίστοιχους των άλλων Περιφερειών της Ελλάδας.

Ο τουρισμός είναι ο πιο δυναμικά αναπτυσσόμενος τομέας και η ζήτηση έδωσε κίνητρα για σημαντικές επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες, με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της ξενοδοχειακής υποδομής. Την ίδια στιγμή αντιμετωπίζει διαρθρωτικά προβλήματα τα οποία εστιάζονται κυρίως στην έντονη εποχικότητα και την περιορισμένη διάχυση της τουριστικής κίνησης προς τους οικισμούς της ενδοχώρας δεδομένου ότι οι ξενοδοχειακές υποδομές συγκεντρώνονται κυρίως στα βόρεια παράλια και σε μικρές εστίες στο νότο, ενώ η πορεία του σε μεγάλο βαθμό επηρεάζεται από εξωτερικές, μη ελεγχόμενες συνθήκες, που συντελούν σε διακυμάνσεις των επιδόσεων του.

2.11.1 Αεροπορικές Αφίξεις

Οι αεροπορικές αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2014 στην Κρήτη έχουν φτάσει τις 3.556.788, σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο έτους 2013 (3.321.749 αφίξεις) της τάξεως του 7%.

Πιο συγκεκριμένα, στο αεροδρόμιο Χανίων παρατηρούμε σημαντική αύξηση των αφίξεων αλλοδαπών επισκεπτών (950.316 αφίξεις το 2014, αυξημένες κατά 11,8% συγκριτικά με το 2013) με το μήνα Ιούλιο να καταγράφεται ο μεγαλύτερος αριθμός αφίξεων (198.153 αφίξεις).

Παράλληλα, στο αεροδρόμιο Ηρακλείου, η αύξηση σε σύγκριση με το έτος 2013 είναι πολύ μικρότερη (ποσοστό 5,4%) με το μήνα Αύγουστο να καταγράφεται ο μέγιστος αριθμός αφίξεων (562.137 αφίξεις).

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ, ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014/2013 - ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
2014	Ηράκλειο	Χανιά
Ιανουάριος	81	1.612
Φεβρουάριος	59	1.313
Μάρτιος	994	2.024
Απρίλιος	108.996	49.548

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Μάιος	325.142	124.555
Ιούνιος	440.258	158.291
Ιούλιος	537.090	198.153
Αύγουστος	562.137	180.245
Σεπτέμβριος	423.374	159.232
Οκτώβριος	203.789	69.812
Νοέμβριος	4.061	3.767
Δεκέμβριος*	491	1.764
Σύνολο	2.606.472	950.316
2013	Ηράκλειο	Χανιά
Ιανουάριος	846	984
Φεβρουάριος	225	935
Μάρτιος	8.399	4.422
Απρίλιος	75.806	38.131
Μάιος	304.946	113.803
Ιούνιος	421.873	148.223
Ιούλιος	519.690	171.345
Αύγουστος	527.937	161.964
Σεπτέμβριος	438.947	137.639
Οκτώβριος	171.551	67.158
Νοέμβριος	1.856	3.298
Δεκέμβριος	6	1.765
Σύνολο	2.472.082	849.667
Διαφορά 2014/2013	Ηράκλειο	Χανιά
Ιανουάριος	-90,4%	63,8%
Φεβρουάριος	-73,8%	40,4%
Μάρτιος	-88,2%	-54,2%

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Απρίλιος	43,8%	29,9%
Μάιος	6,6%	9,4%
Ιούνιος	4,4%	6,8%
Ιούλιος	3,3%	15,6%
Αύγουστος	6,5%	11,3%
Σεπτέμβριος	-3,5%	15,7%
Οκτώβριος	18,8%	4,0%
Νοέμβριος	118,8%	14,2%
Δεκέμβριος	8083,3%	-0,1%
Σύνολο	5,4%	11,8%

Πηγή: ΣΕΤΕ, 2014

Η πιο πρόσφατη κατανομή των αλλοδαπών επισκεπτών ανά χώρα από το αεροδρόμιο Χανίων έχει γίνει από έρευνα του ΜΑΙΧ "Ο τουρισμός στη δυτική Κρήτη", έτος 2014 (αφορά την τουριστική περίοδο 2013).

Πίνακας 6. Αφίξεις αλλοδαπών με charters στο αεροδρόμιο Χανίων ανά εθνικότητα (Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2012- 2013)

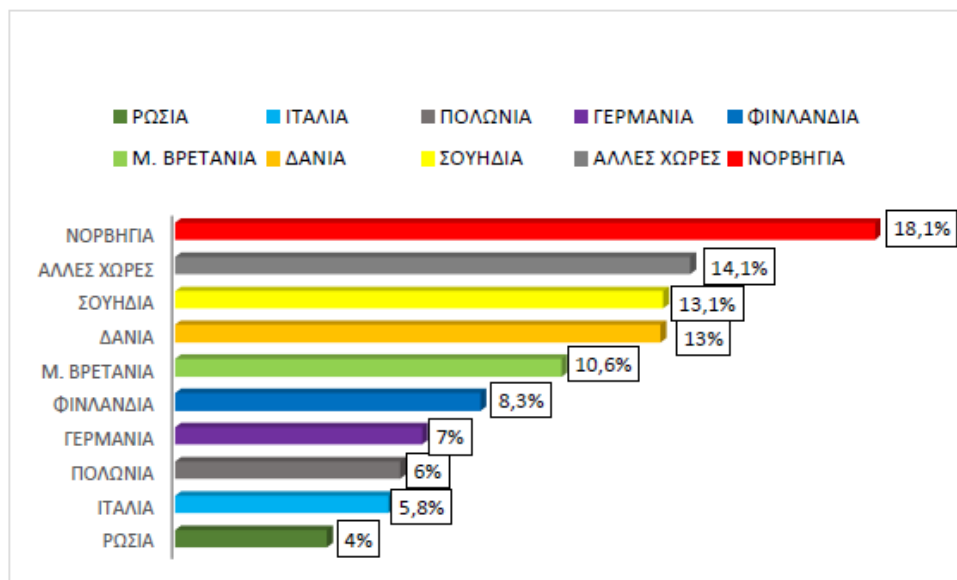
ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2013	2012	(2013-2012)%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	154380	156335	-1,25
ΣΟΥΗΔΙΑ	112307	117141	-4,13
ΔΑΝΙΑ	111466	101141	10,21
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	90689	71802	26,30
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	70797	71122	-0,46
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	60002	38685	55,10
ΠΟΛΩΝΙΑ	51126	36952	38,36
ΙΤΑΛΙΑ	49155	31879	54,19
ΡΩΣΙΑ	33747	3239	941,90
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	120871	88094	37,21
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΙΞΕΩΝ	854540	716390	19,28

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας Χανίων, Ιανουάριος, 2014

Η συντριπτική πλειοψηφία των διεθνών αφίξεων αφορούσε πάντα τα charters, που κυρίως συνδυάζεται με το μαζικό τουρισμό "all inclusive", ενώ με η δημιουργία βάσης της RyanAir (αεροπορική εταιρεία χαμηλού κόστους) στο αεροδρόμιο των Χανίων πλέον το εκτιμώμενο ποσοστό των διεθνών αφίξεων μέσω των δρομολογίων της RyanAir ανέρχεται σε 26,7%.

Επίσης από την ίδια έρευνα του ΜΑΙΧ "Ο τουρισμός στη δυτική Κρήτη", έτος 2014 παραθέτονται τα παρακάτω ενδιαφέροντα γραφήματα και πίνακες.

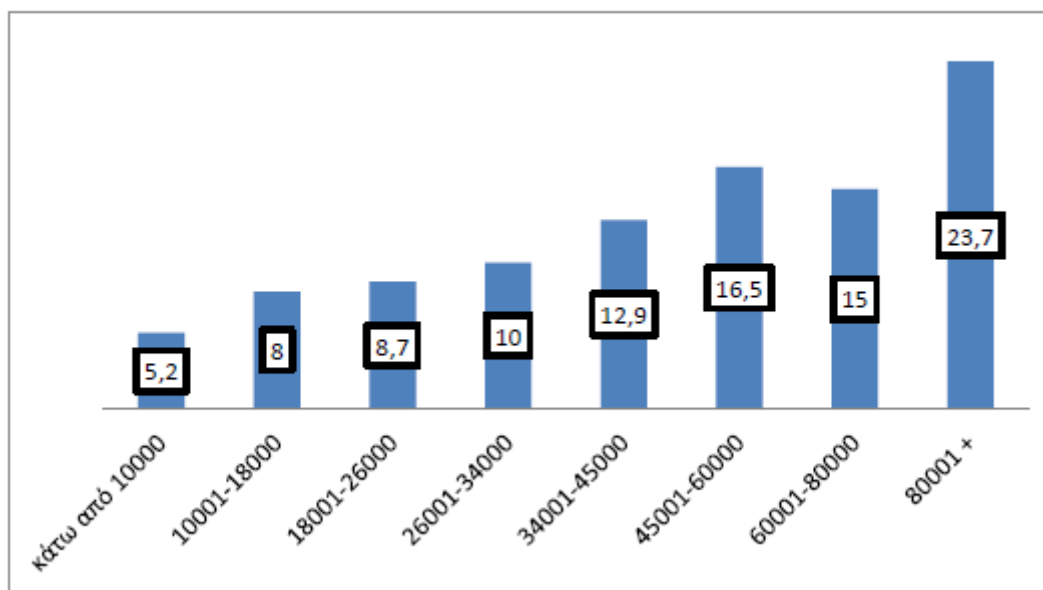
Γράφημα 1.1. Αφίξεις αλλοδαπών ανά εθνικότητα στο αεροδρόμιο Χανίων

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας Χανίων, Ιανουάριος 2014

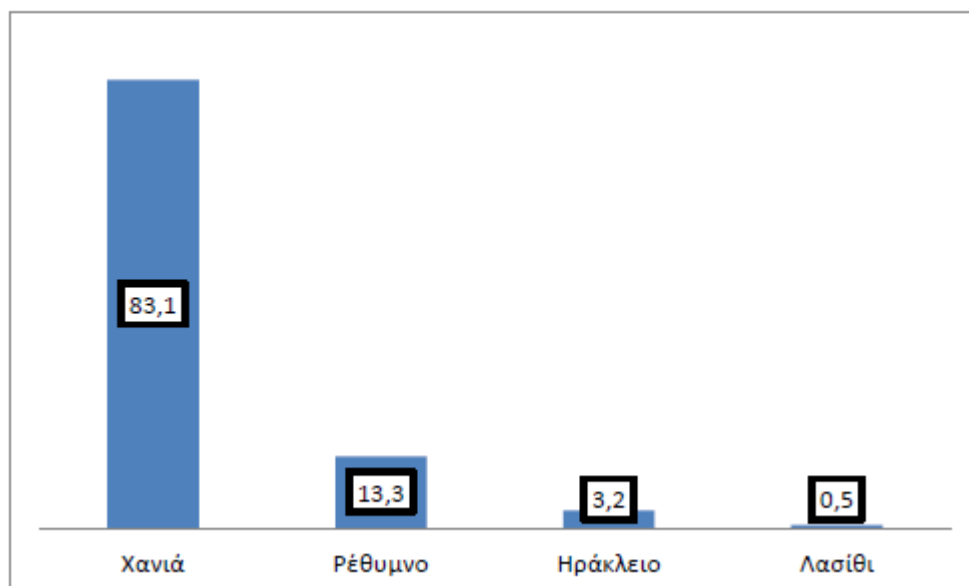
Η μεγάλη πλειοψηφία των αφίξεων στο αεροδρόμιο Χανίων παραμένει από τις Σκανδιναβικές χώρες (Νορβηγία, Δανία, Φινλανδία, Σουηδία) με την Μ. Βρετανία και τη Γερμανία να ακολουθούν. Είναι κατανοητό λοιπόν ότι τα Χανιά έχουν μεγαλύτερο έρεισμα στη δυτική Ευρώπη σε σχέση με την τουριστική αγορά της ανατολικής Ευρώπης, με τη Ρωσία όμως να έχει σημαντική άνοδο από το 2012. Αντίθετα στο αεροδρόμιο Ηρακλείου το μεγαλύτερο ποσοστό αφίξεων κρατούν οι Ρώσοι με περίπου 18%. Βέβαια οι πιο πρόσφατες πολιτικές (κυρώσεις της ΕΕ κατά της Ρωσίας) και οικονομικές (πτωχεύσεις Ρωσικών ταξιδιωτικών γραφείων) εξελίξεις θα διαφοροποιήσουν την εικόνα για την επόμενη περίοδο.

Γράφημα 3.2.5. Κατανομή Ετήσιου Οικογενειακού Εισοδήματος (%)

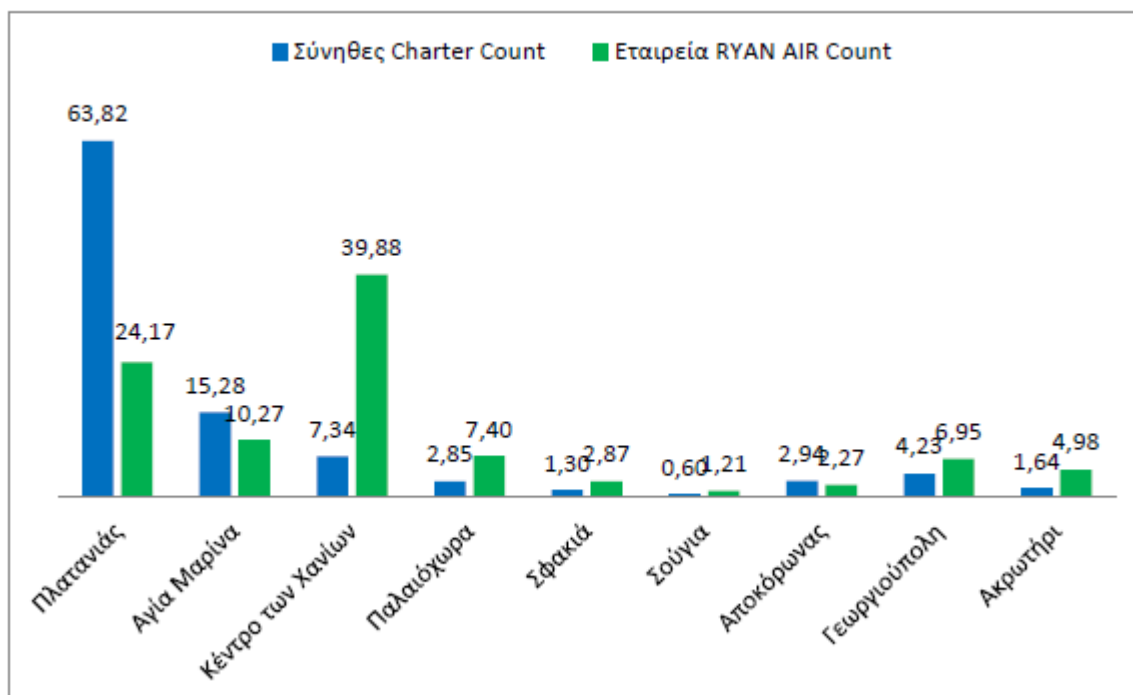

Η κατανομή των εισοδημάτων των επισκεπτών στο αεροδρόμιο Χανίων είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική αφού ποσοστό 55,2% δηλώνει ετήσιο εισόδημα πλέον των 45000€, άρα υπάρχει ικανή αγοραστική δύναμη που στη συντριπτική της πλειοψηφία παραμένει στο νομό Χανίων.

Γράφημα 3.2.6. Κατανομή επισκεπτών ανά νομό της Κρήτης (%)

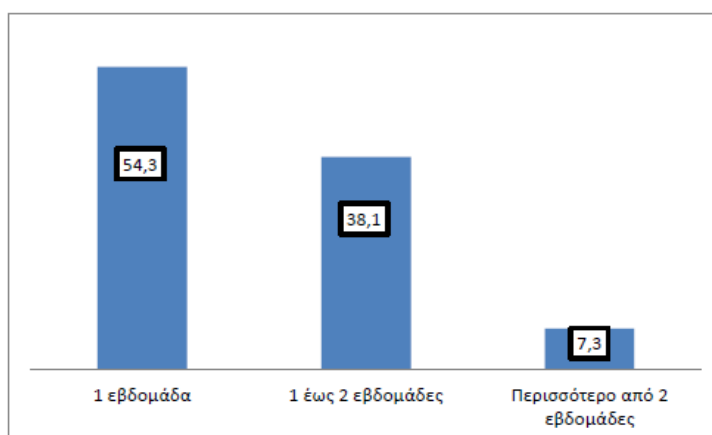

Γράφημα 3.3.8. Κατανομή επισκεπτών ανά περιοχή των Χανίων (%)

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι είναι μικρό το ποσοστό των διεθνών αφίξεων που έχουν κανονίσει τη διαμονή τους στο δήμο Αποκορώνου. Τη μερίδα του λέοντος κατέχει ο δήμος Πλατανιά. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι στον Αποκόρωνα έρχονται περισσότεροι μέσω της RyanAir σε σύγκριση με τα charters, κρίνεται δε λογικό αφού οι επισκέπτες αυτοί επιδιώκουν σε συγκριτικά μεγαλύτερο ποσοστό διαμονή σε μικρές μονάδες (ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, αγροτουριστικά καταλύματα, κλπ.). Επιπρόσθετα είναι ακόμη μικρός ο αριθμός (εβδομάδα) των ημερών διαμονής των μισών περίπου επισκεπτών και είναι αναγκαίο να δοθεί βαρύτητα στη βελτίωση των ποσοστών (38%) αυτών που διαμένουν μέχρι και 2 εβδομάδες. Από τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει ότι οι επισκέπτες μέσω RyanAir διαμένουν περισσότερο σε σύγκριση με αυτούς των charters.

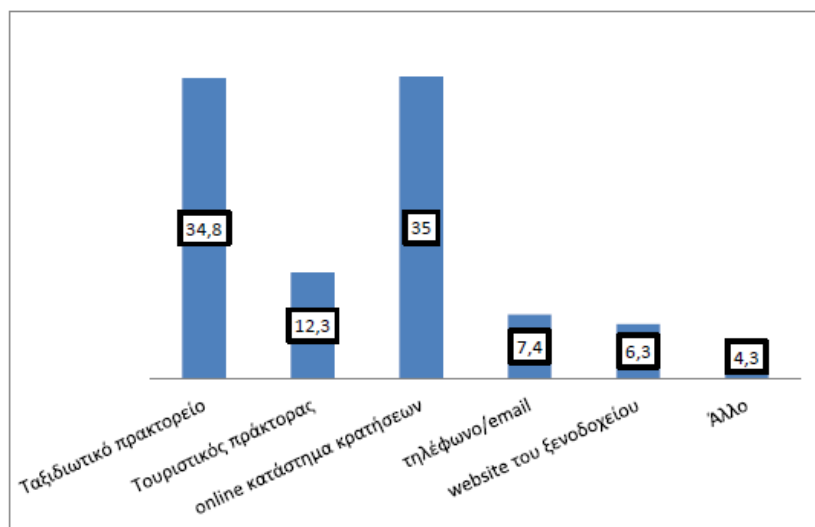
Γράφημα 3.2.8. Ημέρες διαμονής (%)

Ενδιαφέρον δείχνει και ο τρόπος που έχουν επιλέξει οι επισκέπτες για να κάνουν τις κρατήσεις τους. Η χρήση του διαδικτύου πλέον αθροιστικά κυριαρχεί (online καταστήματα

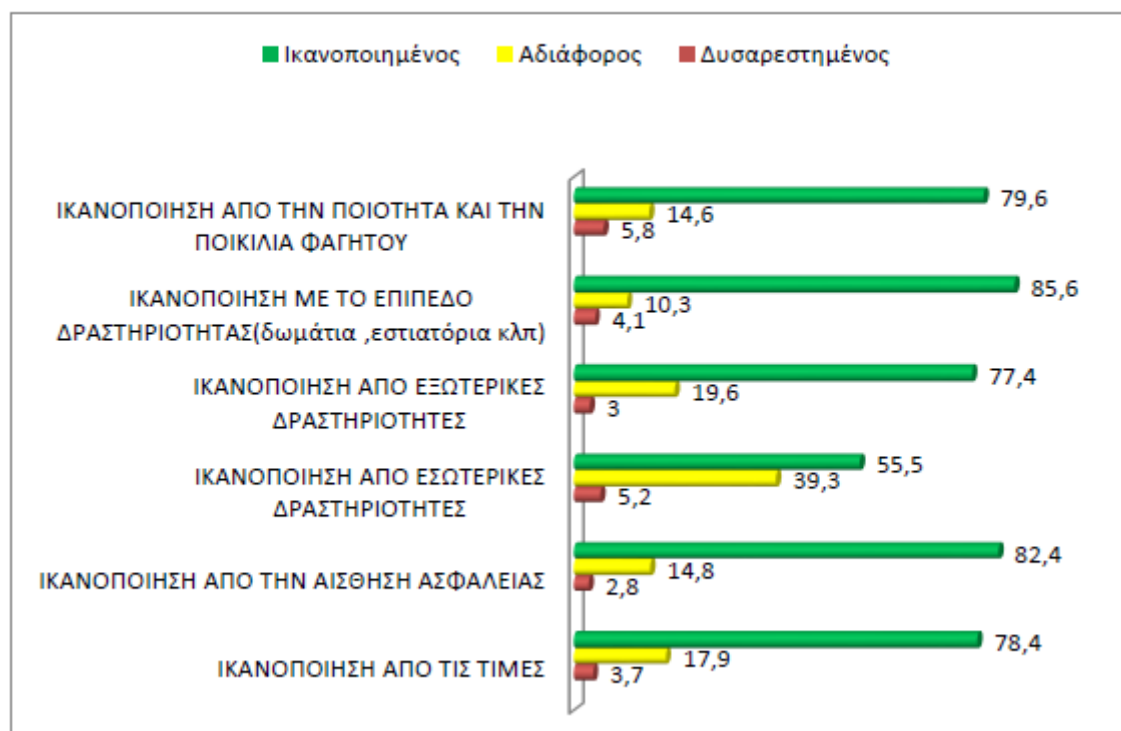
κρατήσεων και απ' ευθείας ιστοσελίδες ξενοδοχείων) κάτι το οποίο είναι χρήσιμο να αξιοποιηθεί από το δήμο.

Γράφημα 3.2.15. Τρόπος Κράτησης (Ξενοδοχεία, %)

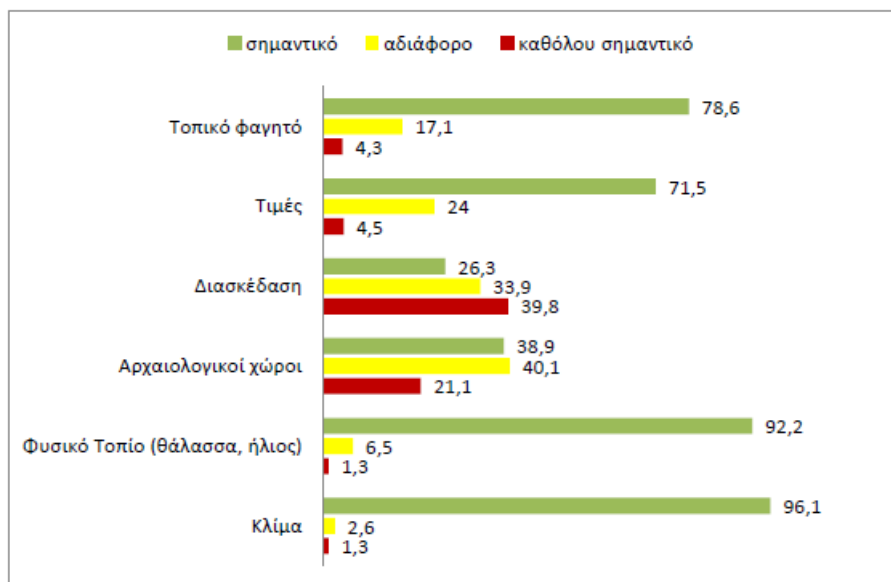
Η ικανοποίηση των επισκεπτών είναι σε υψηλά επίπεδα και είναι χαρακτηριστικό ότι είναι χαμηλότερο όλων το ποσοστό ικανοποίησης για τη διασκέδαση εντός των ξενοδοχείων ("all inclusive"). Υπάρχουν λοιπόν περιθώρια ανάπτυξης εξωτερικών δραστηριοτήτων με στόχο την ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος (πέραν των εσόδων των οργανωμένων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων).

Γράφημα 3.2.17. Ικανοποίηση τουριστών (%)

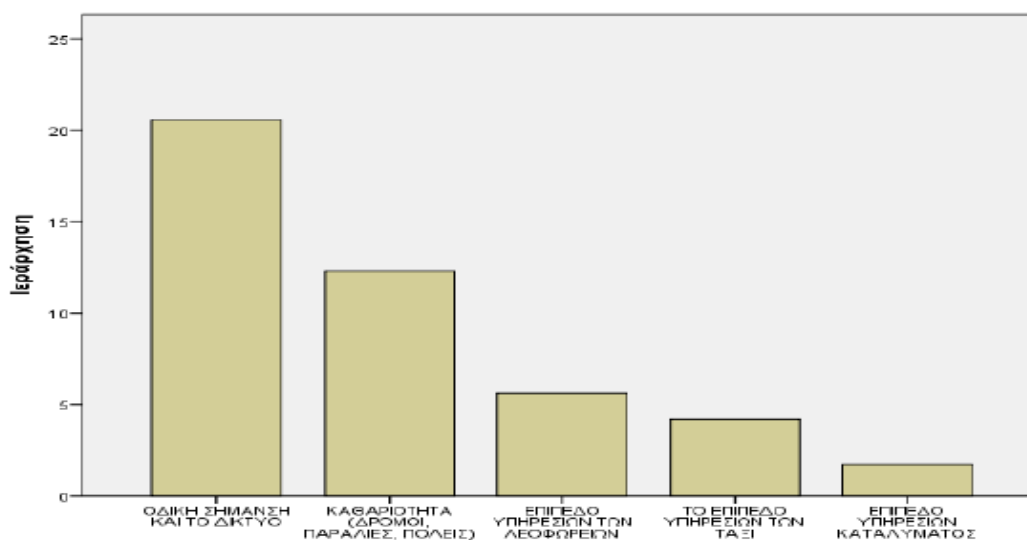
Επίσης σημαντικό είναι και το στοιχείο που μέτρησε στην επιλογή της Κρήτης ως τόπου διακοπών. Παραμένει ψηλά σε ποσοστό η εκτίμηση του κλίματος και του φυσικού τοπίου (μοντέλο "ήλιος-θάλασσα" κατά κύριο λόγο) ενώ το τοπικό φαγητό επίσης παίζει ρόλο.

Γράφημα 3.2.18. Παράγοντες που επηρέασαν την απόφαση για την επιλογή του τόπου διακοπών (%)

Σε ό,τι αφορά τη δυσαρέσκεια, δυστυχώς σημαντικό ποσοστό καταλαμβάνουν οι παρεχόμενες δημόσιες υπηρεσίες, με το οδικό δίκτυο και τη σήμανση να είναι πρώτο θέμα και να ακολουθεί η καθαριότητα. Είναι τομείς που όντως πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα.

Γράφημα 3.2.19. Δυσαρέσκεια επισκεπτών από παρεχόμενες υπηρεσίες (%)

2.11.2. Οργανωμένες Αφίξεις Κρουαζιερόπλοιων Στα Χανιά

Σημαντικό γεγονός για το νομό Χανίων παραμένουν οι οργανωμένες αφίξεις των κρουαζιερόπλοιων στα Χανιά.

Η Ένωση Λιμένων Ελλάδος (ΕΛΙΜΕ), στην ανακοίνωσή της για τα στοιχεία κρουαζιέρας για το έτος 2012 για το σύνολο των λιμένων υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στην χώρα, αναφέρει ότι την Ελλάδα επισκέφθηκαν 5.475.816 επιβάτες σε σύνολο 4.824 αφίξεων, με τα Χανιά να καταλαμβάνουν την 8η θέση με 54 αφίξεις και 129.087 επιβάτες.

Σημαντικά επίσης είναι και τα στοιχεία των 2 προηγούμενων ετών. Το 2010 τα Χανιά επισκέφθηκαν 11.509 επιβάτες ενώ το 2011 οι επιβάτες εκτοξεύτηκαν στον αριθμό ρεκόρ έως τώρα, φτάνοντας τους 158.118 επιβάτες.

Για το έτος 2013 οι αφίξεις μειώθηκαν στις 47, με τη μείωση να συνεχίζεται και το έτος 2014 με 39 αφίξεις (κυρίως λόγω αλλαγής πολιτικής συγκεκριμένων εταιρειών με μεγάλα πολυτελή κρουαζιερόπλοια).

Για την περίοδο 2015 οι αναμενόμενες αφίξεις ανέρχονται σε 68 με εκτιμώμενο αριθμό επισκεπτών στους 88.022.

Η κρουαζιέρα αποτελεί ένα τομέα της τουριστικής βιομηχανίας, στον οποίο η τοπική αυτοδιοίκηση προγραμματίζει και δύναται να επενδύσει, λαμβάνοντας πάντα υπόψη το γεγονός ότι οι συγκεκριμένοι επισκέπτες παραμένουν στο λιμάνι επίσκεψης κατά μέσο όρο από 8-10 ώρες, πράγμα που δίνει τη δυνατότητα επίσκεψης τους σε περιοχές του δήμου Αποκορώνου λόγω της εγγύτητας αυτού στο λιμάνι της Σούδας (λ.χ. η Κυανή Ακτή ή οι Καλύβες απέχουν μόλις 20 λεπτά από τη Σούδα).

2.11.3. Ξενοδοχειακό Δυναμικό

Διαχρονική εξέλιξη ξενοδοχειακών κλινών στη Κρήτη

2001	2005	2010	2013
119.863	143.480	161.578	166.370

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Παρακάτω παραθέτουμε τον πίνακα με τα καταγεγραμμένα τουριστικά καταλύματα για το έτος 2013 (πηγή: ΣΕΤΕ, επεξεργασία στοιχείων Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος).

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2013							
Περιφέρεια		5*****	4****	3***	2**	1*	Σύνολο
Δωδεκάνησα	Μονάδες	58	168	252	492	70	1.040
	Δωμάτια	13.092	28.977	13.941	16.400	1.292	73.702
	Κλίνες	27.362	56.365	26.875	30.774	2.488	143.864
Ήπειρος	Μονάδες	10	64	143	134	29	380
	Δωμάτια	739	1.017	2.993	2.487	487	7.723

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2013							
Περιφέρεια		5*****	4****	3***	2**	1*	Σύνολο
	Κλίνες	1.557	2.109	5.890	4.723	949	15.228
Θεσσαλία	Μονάδες	28	106	126	231	82	573
	Δωμάτια	1.316	2.702	3.738	5.327	1.536	14.619
	Κλίνες	2.686	5.374	7.304	10.164	2.995	28.523
Θράκη	Μονάδες	5	10	41	38	13	107
	Δωμάτια	503	521	1.382	991	189	3.586
	Κλίνες	1.006	1.063	2.664	1.844	379	6.956
Κεντρική Ελλάδα	Μονάδες	39	138	291	595	204	1.267
	Δωμάτια	6.858	10.656	11.917	15.923	3.626	48.980
	Κλίνες	13.135	20.030	22.143	29.617	6.890	91.815
Κρήτη	Μονάδες	86	232	339	672	211	1.540
	Δωμάτια	17.708	24.220	15.916	24.019	5.688	87.551
	Κλίνες	35.759	46.848	30.006	43.275	10.482	166.370
Κυκλάδες	Μονάδες	37	184	205	446	161	1.033
	Δωμάτια	1.791	5.886	5.548	9.685	2.330	25.240
	Κλίνες	3.624	11.298	10.808	18.657	4.575	48.962
Μακεδονία	Μονάδες	46	121	370	560	489	1.586
	Δωμάτια	7.033	9.626	13.729	14.105	9.740	54.233
	Κλίνες	14.309	18.895	27.140	27.326	18.738	106.408
Νησιά Αιγαίου	Μονάδες	6	33	126	180	50	395
	Δωμάτια	784	1.614	4.391	4.250	727	11.766
	Κλίνες	1.595	2.964	8.295	8.010	1.409	22.273
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	25	95	208	512	76	916
	Δωμάτια	3.990	9.701	14.162	17.426	1.540	46.819
	Κλίνες	7.877	18.513	27.240	33.299	2.988	89.917
Πελοπόννησος	Μονάδες	21	126	257	343	93	840

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2013							
Περιφέρεια		5****	4****	3***	2**	1*	Σύνολο
	Δωμάτια	4.064	5.369	7.957	8.544	1.179	27.113
	Κλίνες	8.645	10.551	15.357	16.243	2.333	53.129
Σύνολο	Μονάδες	361	1.277	2.358	4.203	1.478	9.677
	Δωμάτια	57.878	100.289	95.674	119.157	28.334	401.332
	Κλίνες	117.555	194.010	183.722	223.932	54.226	773.445

Τα αντίστοιχα στοιχεία για το έτος 2010 όπως περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της περιόδου 2011-2014 αναφέρονται παρακάτω:

Ξενοδοχειακά Καταλύματα το 2010

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	ΚΛΙΝΕΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.612	107.413
ΚΡΗΤΗ	1.549	161.578
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1.331	96.773
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	1.033	137.158
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	996	46.185
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	922	88.477
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	815	53.048
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	597	29.149
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	407	22.142
ΗΠΕΙΡΟΣ	361	14.594
ΘΡΑΚΗ	109	6.890
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	9.732	763.407

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2011

Από τα παραπάνω στοιχεία καταλήγουμε σε μερικά ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Υπάρχουν περιοχές στην Ελλάδα που επλήγησαν ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση, όπως η Κεντρική Ελλάδα, που σημειώτεον περιλαμβάνει την Αθήνα, όπου η μείωση του αριθμού των καταλυμάτων μειώθηκε κατά 4,81% με ανάλογη μείωση κατά 5,12% των κλινών και η Θεσσαλία με μείωση 4,02% των καταλυμάτων και 2,15% των κλινών.

Αντίθετα, περιφέρειες με ιδιαίτερη τουριστική δυναμική ή και προοπτική, είτε είχαν μικρές μειώσεις είτε ενισχύθηκαν. Έτσι βλέπουμε την Ήπειρο να έχει τη μεγαλύτερη αύξηση σε αριθμό καταλυμάτων (5,26%, κάτι που δείχνει ότι υπάρχει προοπτική ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος και πιθανά όχι μόνο του μαζικού τουρισμού αλλά και εναλλακτικών μορφών) και τις Κυκλάδες τη μεγαλύτερη αύξηση σε αριθμό κλινών (6,01%, εκτιμάται

κυρίως λόγω μαζικού τουρισμού). Η Κρήτη παρουσιάζει μικρή μείωση στον αριθμό των καταλυμάτων (0,58%) ενώ την ίδια στιγμή καταγράφει αύξηση στις κλίνες (2,97%). Στο σύνολο της η χώρα παρουσιάζει ανάλογη με την Κρήτη εικόνα, δηλαδή μείωση στα καταλύματα κατά 0,57% και αύξηση στις κλίνες κατά 1,31%.

Ξενοδοχεία 5 & 4 αστέρων: Από τα 308 καταλύματα 5 και 4 αστέρων που καταγράφονται στην Κρήτη το 2010, το 2013 καταγράφεται αύξηση σε 318. Αντίστοιχα οι κλίνες από 78.031 αυξήθηκαν σε 82.607 (δηλαδή περίπου 457 κλίνες ανά νέα μονάδα). Το στατιστικό αυτό δείχνει ότι συνδυασμός πραγμάτων (όπως η κατάρρευση των μισθοδοτικών κεκτημένων και εργατικών δικαιωμάτων με την κρίση, η κοινωνική κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή που μας ανταγωνίζεται στον τουρισμό, η διαφήμιση και προώθηση του τουριστικού προϊόντος, κλπ.) οι τιμές στον μαζικό τουρισμό ήταν ανταγωνιστικές με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των επισκεπτών και να δοθεί το έρεισμα για περαιτέρω επενδύσεις σε πολυτελείς, σχετικά μεγάλου μεγέθους, μονάδες που στοχεύουν πολλαπλά (μαζικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός, τουρισμός υγείας, κλπ.)

Ξενοδοχεία 3, 2 & 1 αστέρων: Από τα 1.241 καταλύματα χαμηλότερων κατηγοριών (πιθανά περισσότερο οικογενειακές επιχειρήσεις;) που καταγράφονται το 2010, παρατηρείται μείωση στις 1.222 για το 2013. Αντίστοιχα ο αριθμός των κλινών από 83.547 το 2010 παραμένει σχετικά σταθερός με τον αριθμό να καταγράφεται σε 83.763. Οι συγκριτικά μικρότερες αυτές επιχειρήσεις (πιθανότερα οικογενειακών;) πληρώνουν το τίμημα της κρίσης (άρα και της μείωσης του ρεύματος εσωτερικού τουρισμού), της έλλειψης εναλλακτικών λύσεων, κλπ.

Στο Δήμο Αποκορώνου, σύμφωνα με στοιχεία του ΕΟΤ έτους 2012, λειτουργούν τα παραπάνω καταλύματα (που ταξινομούνται με αστέρια και κατηγορίες δηλαδή ξενοδοχεία κλασσικού τύπου, ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων, παραδοσιακά καταλύματα):

Τύπος	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ												ΣΥΝΟΛΟ	
	Δ.Ε. Αρμένων		Δ.Ε. Βάμου		Δ.Ε. Γεωρ/λεως		Δ.Ε. Κρυον/δας		Δ.Ε. Φρε		Δ.Ε. Ασή Γωνιάς			
	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες
5*	1	229	-	-	1	971	-	-	-	-	-	-	2	1200
4*	1	59	2	199	11	3348	-	-	-	-	-	-	14	3606
3*	2	157	2	223	3	557	-	-	-	-	-	-	7	937
2*	1	57	4	124	24	2171	-	-	-	-	-	-	29	2352
1*	-	-	-	-	10	484	-	-	-	-	-	-	10	484
Α'	-	-	2	15	-	-	3	44	-	-	-	-	5	59
Β'	1	10	4	43	1	98	2	22	-	-	-	-	8	173
Γ'	-	-	-	-	-	1	43	-	-	-	-	-	1	43
Σύνολο													76	8854

Επιπρόσθετα από τα ίδια στοιχεία προκύπτουν ο αριθμός και οι κλίνες ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων (κατάταξη με το σύστημα των κλειδιών) καθώς και των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών:

Ενοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα στο δήμο Αποκορώνου (ΕΟΤ, 2012)

Κλειδί	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ												ΣΥΝΟΛΟ	
	Δ.Ε. Αρμένων		Δ.Ε. Βάμου		Δ.Ε. Γεωρ/λεως		Δ.Ε. Κρυον/δας		Δ.Ε. Φρε		Δ.Ε. Ασή Γωνιάς			
	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες
4	-	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12
3	12	205	76	599	15	355	1	4	2	19	-	-	106	1182
2	25	311	42	384	32	582	1	7	-	-	-	-	100	1284
1	25	377	9	96	13	204	2	13	-	-	-	-	49	690
Σύνολο													256	3168

Επιπλωμένες τουριστικές κατοικίες στο δήμο Αποκορώνου (ΕΟΤ, 2012)

Τύπος	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ												ΣΥΝΟΛΟ	
	Δ.Ε. Αρμένων		Δ.Ε. Βάμου		Δ.Ε. Γεωρ/λεως		Δ.Ε. Κρυον/δας		Δ.Ε. Φρε		Δ.Ε. Ασή Γωνιάς			
	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες	Καταλύματα	Κλίνες
	6	61	47	379	6	64	8	84	2	13	-	-	69	601
Σύνολο													69	601

Συνολικά ο αριθμός κλινών των κάθε τύπου καταλυμάτων που έχουν σήμα από τον ΕΟΤ ανέρχεται σε 12623. Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχει ικανός αριθμός καταλυμάτων που δεν έχουν εναρμονιστεί ώστε να κατέχουν σήμα του ΕΟΤ ενώ τα τελευταία 2-3 έτη έχουν εντοπιστεί και κτίσματα με χρήση κατοικίας τα οποία ενοικιάζονται από τους ιδιοκτήτες τους παράνομα ως καταλύματα τη θερινή περίοδο, τις περισσότερες φορές χωρίς καν να βρίσκονται στην Ελλάδα.

Από τα παραπάνω στοιχεία βγαίνει το συμπέρασμα ότι στο Δήμο μας υπάρχει μεγάλος αριθμός κλινών τόσο σε ξενοδοχεία υψηλών διαγραφών όσο και ενοικιαζόμενα δωμάτια και επαύλεις. Αυτό σημαίνει πως η οικονομία του Δήμου Αποκορώνου και των δημοτών μας στηρίζεται σημαντικά στην ανάπτυξη του τουρισμού. Επομένως, πρέπει να γίνουν ενέργειες ενίσχυσης της ανάπτυξης του, όπως η ανάπτυξη των υποδομών (βέλτιστη διαχείριση υδατικών πόρων, δίκτυα αποχέτευσης και ΕΕΛ, συντήρηση και βελτίωση οδικού δικτύου, κλπ.), βελτιωμένες δημοτικές υπηρεσίες (καθαριότητα, ανακύκλωση, κλπ.), δράσεις προώθησης, ενημέρωσης και διαφήμισης, κ.ά.

Η τελευταία τουριστική περίοδος ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντική αφού υπήρξε αύξηση των επισκεπτών με παράλληλη αύξηση της πληρότητας των καταλυμάτων, όμως επειδή η αστάθεια λόγω της οικονομικής κρίσης και άλλων πολιτικών εξελίξεων στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή παραμένει πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (λ.χ. την περασμένη τουριστική περίοδο μερικά από τα μεγαλύτερα τουριστικά γραφεία της Ρωσίας πτώχευσαν κάτι που μοιραία είχε και θα έχει επίπτωση στην ανατολική Κρήτη).

3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

3.1. Οργάνωση υπηρεσιών

Με το υπ' αριθμ. 2104/Β/9-7-2012 ΦΕΚ «Έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αποκορώνου» κατανέμονται οι υπηρεσίες σε Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες του ως Δήμου. Η κατανομή των Υπηρεσιών αναλύεται σε Υπηρεσίες Υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο, σε Επιτελικές Υπηρεσίες, Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής, Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και Υπηρεσίες Υποστήριξης.

Οι Υπηρεσίες του Δήμου Αποκορώνου περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου
2. Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
3. Νομική Υπηρεσία
4. Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας
5. Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
6. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- α) Γραφείο Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης
- β) Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- α) Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Αλιείας
- β) Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων, Απασχόλησης και Τουρισμού

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

1. Αυτοτελές Τμήμα Περιβάλλοντος και Πολεοδομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Γραφείο Πολεοδομίας
- β) Γραφείο Καθαριότητας Ανακύκλωσης
- γ) Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας.
- δ) Γραφείου συντήρησης Πρασίνου

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- α) Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
- β) Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
- γ) Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

α) Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- 1. Γραφείο Δημοτικής Κατάστασης, Ληξιαρχείου
- 2. Γραφείο Αλλοδαπών & μετανάστευσης
- 3. Γραφείο Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας.
- 4. Γραφείο Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου

δ) Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- 1. Γραφείο Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου
- 2. Γραφείο Προμηθειών.
- 3. Γραφείο Εσόδων και Περιουσίας
- 4. Γραφείο Ταμείου

ε) Τμήμα ΚΕΠ

2. Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Γραφείο Τεχνικών Έργων – Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Συγκοινωνιών,
- β) Γραφείο Ύδρευσης-Άρδευσης & Αποχέτευσης

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενότητων, εξυπηρετούν τις δημοτικές/τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΜΕΝΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΛΥΒΕΣ Τ.Κ. ΚΑΛΥΒΩΝ

1. Γραφείο ΚΕΠ.
2. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
3. Γραφείο Διοικητικών- Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ Τ.Κ. ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ.

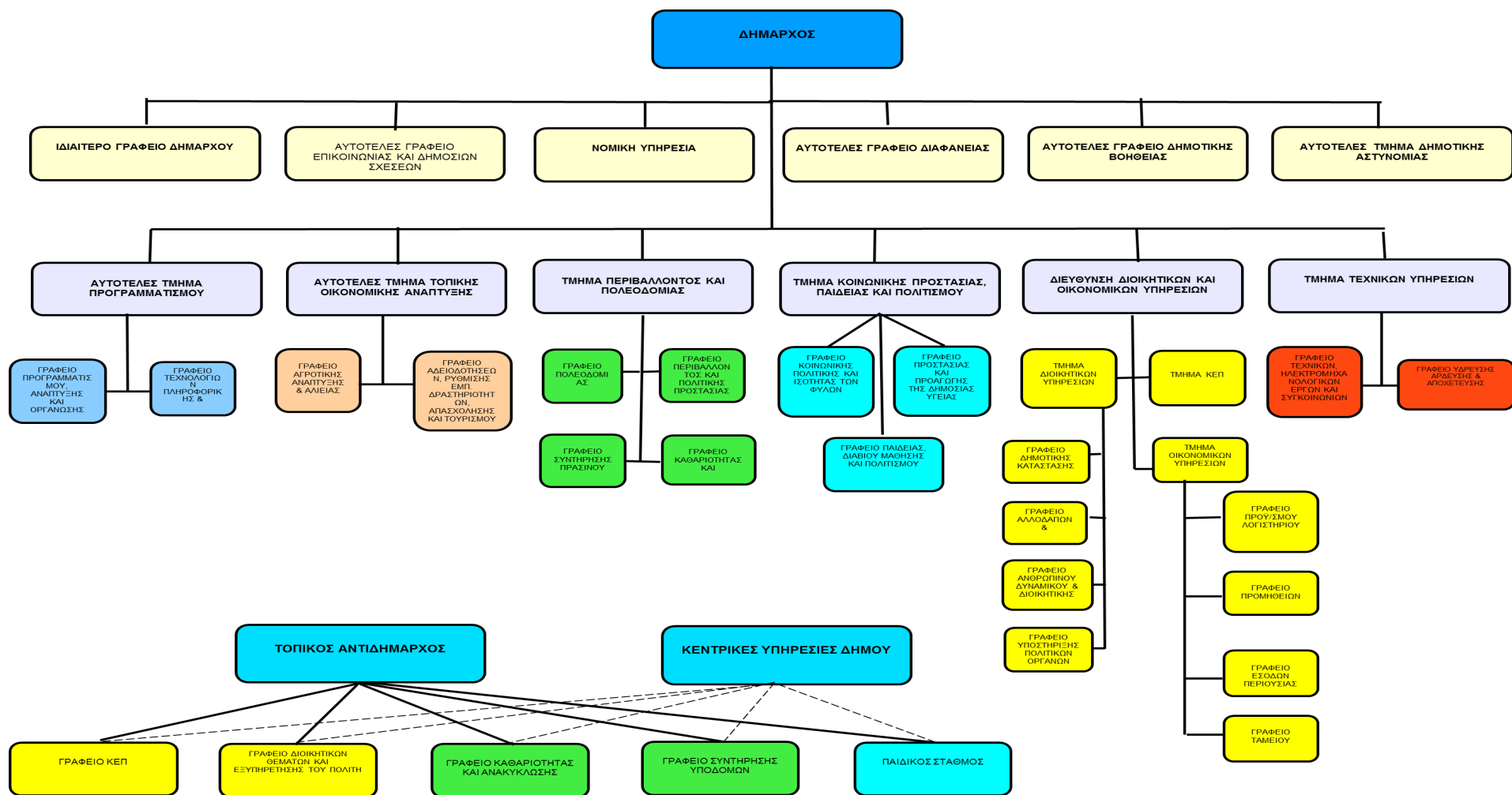
1. Γραφείο ΚΕΠ.
2. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
3. Γραφείο Διοικητικών- Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΒΑΜΟΣ Τ.Κ. ΒΑΜΟΥ

1. Γραφείο ΚΕΠ.
2. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
3. Γραφείο Διοικητικών- Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
4. Παιδικός Σταθμός Βάμου

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΒΡΟΣ Τ.Κ. ΚΟΥΡΝΑ

1. Γραφείο ΚΕΠ

3.2. Στελέχωση υπηρεσιών

Στον Δήμο απασχολούνται συνολικά **95 υπάλληλοι** όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και διαφόρων ειδικοτήτων οι οποίοι κατανέμονται και στελεχώνουν στις υπηρεσίες.

Α/Α	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας
1	ΔΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
2	ΔΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
3	ΔΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
4	ΔΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
5	ΔΕ ΜΑΓΕΙΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
6	ΔΕ ΟΔΗΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
7	ΔΕ ΟΔΗΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
8	ΔΕ ΟΔΗΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
9	ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Η/Υ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
10	ΔΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
11	ΔΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
12	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
13	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
14	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
15	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
16	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
17	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
18	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
19	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
20	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
21	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
22	ΔΕ1 ΕΙΣΠΡΑΚΤΟΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
23	ΔΕ28 ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
24	ΔΕ28 ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
25	ΔΕ29 ΟΔΗΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
26	ΔΕ30 ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
27	ΔΕ30 ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
28	ΔΕ30 ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

29	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
30	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
31	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
32	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
33	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
34	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
35	ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
36	ΠΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
37	ΠΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
38	ΠΕ1 ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
39	ΠΕ1 ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
40	ΠΕ19 ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
41	ΠΕ3 ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
42	ΠΕ9 ΓΕΩΠΟΝΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
43	ΤΕ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
44	ΤΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
45	ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
46	ΤΕ17 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
47	ΤΕ17 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
48	ΤΕ17 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
49	ΤΕ17 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
50	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
51	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
52	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
53	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
54	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
55	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
56	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
57	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
58	ΥΕ ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
59	ΥΕ16 ΕΡΓΑΤΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
60	ΥΕ16 ΕΡΓΑΤΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
61	ΥΕ16 ΥΔΡΟΝΟΜΕΑΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
62	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
63	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
64	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ

65	ΔΕ ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΗΣ	ΙΔΑΧ
66	ΔΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
67	ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	ΙΔΑΧ
68	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
69	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
70	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
71	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
72	ΟΔΗΓΟΣ	ΙΔΑΧ
73	ΟΔΗΓΟΣ	ΙΔΑΧ
74	ΟΔΗΓΟΣ	ΙΔΑΧ
75	ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ
76	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
77	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
78	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
79	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
80	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
81	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
82	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
83	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
84	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
85	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
86	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
87	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
88	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
89	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
90	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΙΔΑΧ
91	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΙΔΑΧ
92	ΥΕ ΥΔΡΟΝΟΜΕΑΣ	ΙΔΑΧ
93	ΒΟΗΘΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΥ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ
94	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ
95	ΥΕ ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

3.3. Ακίνητη Περιουσία Δήμου Αποκορώνου

Η ακίνητη περιουσία του Δήμου Αποκορώνου αποτελείται από εκατοντάδες στρέμματα, τα οποία εκτείνονται από την παράκτια ζώνη του Δήμου μέχρι τις ορεινές περιοχές αυτού και από κτιριακές εγκαταστάσεις. Πρόκειται για περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έχουν επέλθει

στην ιδιοκτησία του δήμου είτε από δωρεές, είτε από αγορές ή από αναγκαστικές απαλλοτριώσεις τόσο εντός των οικισμών όσο και εκτός αυτών. Η ακίνητη περιουσία του Δήμου Αποκορώνου αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη των σκοπών και στόχων του και η ορθολογική και εύστοχη διαχείριση της αναμένεται να επιτελέσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής αλλά και στην ίδια την βιωσιμότητα του Δήμου ως πηγή μελλοντικών εσόδων. Συγκεκριμένα ο Δήμος Αποκορώνου διαθέτει κτίρια και εγκαταστάσεις (παλαιά κοινοτικά γραφεία και σχολεία, διαμερίσματα, ιστορικά κτίρια και μουσεία) συνολικού εμβαδού 22.189,21 τ.μ., οικόπεδα συνολικού εμβαδού 144.142,30 τ.μ., αγροτεμάχια συνολικής έκτασης 547.834,2 τ.μ., βοσκότοπους συνολικής έκτασης 4.944 στρεμμάτων, 6 γήπεδα συνολικού εμβαδού 16.150 τ.μ. και λοιπούς χώρους και εγκαταστάσεις συνολικού εμβαδού 90.672,80 τ.μ.

Η ακίνητη περιουσία του Δήμου Σύμφωνα με στοιχεία από το Μητρώο Παγίων του Δήμου διακρίνεται σε τις εξής κατηγορίες :

- Κτίρια και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται ως γραφεία, αποθήκες, εγκαταστάσεις για την ανάπτυξη συγκεκριμένων χρήσεων π.χ. βιβλιοθήκες, ιατρεία, γυμναστήρια, στάδια, δομές κοινωνικής μέριμνας, αθλητικές εγκαταστάσεις του Δήμου, τα ανενεργά σχολικά κτίρια, τα ιστορικά κτίρια και άλλα, οι έδρες των Δημοτικών καταστημάτων στις 5 Δημοτικές Ενότητες και στην Κοινότητα της Ασής Γωνιάς, αλλά και τα κοινοτικά καταστήματα και γραφεία των πρώην κοινοτήτων κ.α.

- Οικόπεδα

- Αγροτεμάχια

- Βοσκότοπους

- Γήπεδα

- Λοιπούς χώρους και εγκαταστάσεις

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι περισσότερες από τις δημοτικές κτιριακές εγκαταστάσεις, από την αξιοποίηση των οποίων δύναται να προκύψουν σημαντικά έσοδα:

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1925	Αρμένων	Παλαιό Δημοτικό Σχολείο στον οικισμό Χιλιόμουδο	84	Τ.Μ.	Έτος κατασκευής 1925. Παλαιό κτίσμα με περιβάλλοντα χώρο που έχει επισκευαστεί και είναι σε καλή κατάσταση.
1/1/1925	Αρμένων	ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 170 τ.μ.	170	Τ.Μ.	Πέτρινο κτίσμα που έχει επισκευαστεί και είναι σε καλή κατάσταση. Σήμερα στεγάζεται δημοτικός παιδικός σταθμός
1/1/1930	Αρμένων	ΜΑΧΑΙΡΟΙ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ)	91	Τ.Μ.	Πέτρινο κτίσμα που έχει επισκευαστεί και είναι σε καλή κατάσταση. Έχει ανακαινιστεί πλήρως και χρησιμοποιείται από το τοπικό συμβούλιο και τον γιατρο. Διαθετεί υπογειο 50 τ.μ.

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1931	Αρμένων	ΚΑΡΕΣ ΠΑΛΑΙΟ ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 200 τ.μ.	200	Τ.Μ.	Πέτρινο κτίσμα που είναι σε ιδιαίτερα κακή κατάσταση.
1/1/1933	Αρμένων	ΠΑΛΑΙΟ ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΑΜΝΗΣ	200	Τ.Μ.	Πρόκειται για τρία κτίρια το κεντρικό και τα δύο βοηθητικά που είναι η κουζίνα και οι τουαλέτες με περιβάλλοντα χώρο 2 στρέμματα Το κεντρικό κτίριο είναι πέτρινο κτίσμα που έχει επισκευαστεί και είναι σε καλή κατάσταση. Τα δύο βοηθητικά κτίρια όμως είναι σε κακή κατάσταση και χρειάζονται επισκευή διαφορετικά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Διαμόρφωση χρειάζεται και ο περιβάλλοντάς χώρος. Το κεντρικό κτίριο που έχει ανακαινιστεί πλήρως πρόκειται να γίνει κέντρο προφορικής ιστορίας
1/1/1950	Αρμένων	ΚΤΙΣΜΑ (150 Τ.Μ. ΜΑΓΕΙΡΙΑ) ΡΑΜΝΗ	150	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΣΑΜΩΝΑΣ ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	80	Τ.Μ.	Το κτίσμα είναι σε ιδιαίτερα κακή κατάσταση και χρειάζεται επισκευή.
1/1/1950	Αρμένων	ΣΤΥΛΟΣ 2ος ΟΡΟΦΟΣ ΟΙΚΙΑΣ 60 Τ.Μ. ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	60	Τ.Μ.	Είναι σε καλή κατάσταση. 2ος όροφος οικίας που χρησιμοποιείται για τη στέγαση της βιβλιοθήκης
1/1/1950	Αρμένων	ΣΤΥΛΟΣ ΚΤΙΡΙΟ ΣΤΟ ΜΕΛΙΣΟΚΗΠΟ ΑΠΟ ΔΩΡΕΑ ΑΠΟ ΟΑΔΥΚ	80	Τ.Μ.	Είναι σε καλή κατάσταση
1/1/1950	Αρμένων	ΚΤΙΡΙΟ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΡΜΕΝΩΝ	150	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΚΤΙΡΙΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΧΑΙΡΟΙ	115	Τ.Μ.	Το κτίσμα έχει συντηρηθεί αλλά χρειάζεται επισκευή.
1/1/1954	Αρμένων	ΠΡΟΒΑΡΜΑ ΠΑΛΑΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ 120 τ.μ.	120	Τ.Μ.	Παλαιό πέτρινο κτίσμα που έχει επισκευαστεί πλήρως και το κτίριο και ο περιβάλλοντας χώρος

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1955	Αρμένων	ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ)	120	T.M.	Παλιό κτίσμα που είναι σε σχετικά καλή κατάσταση αλλά εάν θέλουμε να χρησιμοποιηθεί θέλει επισκευή ως προς την θέρμανση και τη μόνωση. Το ισόγειο χρησιμοποιείται ως κοινοτικό ιατρείο. Ο όροφος με μικρές παρεμβάσεις θα μπορούσε να λειτουργήσει και αυτός (αποτελείται από δύο γραφεία και μια αίθουσα κοινοτικού συμβουλίου).
1/1/1959	Αρμένων	ΣΤΥΛΟΣ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ)	95	T.M.	Το κτίριο χρειάζεται επισκευές αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί
1/1/1960	Αρμένων	ΡΑΜΝΗ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ)	30	T.M.	Έχει επισκευαστεί και χρησιμοποιείται από το Τ.Σ. και τον κοινοτικό γιατρό.
1/1/1967	Αρμένων	ΚΑΡΕΣ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ)	35	T.M.	Πέτρινο κτίριο που είναι σε σχετικά καλή κατάσταση.
1/1/1989	Αρμένων	ΑΡΜΕΝΟΙ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ)	100	T.M.	Είναι σε μέτρια καλή κατάσταση και θέλει επισκευή. Έχει τουλάχιστον 2 στρέμματα περιβάλλοντα χώρο που θέλει διαμόρφωση.
1/1/2002	Αρμένων	ΚΑΛΥΒΕΣ (ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ)	592,7	T.M.	Έτος κατασκευής 1983 και προσθήκη κατ' επέκταση και κατ' ύψος 2002
1/1/2002	Αρμένων	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΒΩΝ 979 τ.μ.	979	T.M.	Νέο κτίσμα
	Αρμένων	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΑΡΜΕΝΩΝ	50	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση
	Αρμένων	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΣΤΥΛΟΥ	50,73	T.M.	Είναι σε κακή κατάσταση, χωρίς κουφώματα, ηλεκτρολογικά κ.λ.π.
1/1/1950	Αρμένων	(ΘΟΛΟΙ) ΣΤΥΛΟΣ	590	T.M.	

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Αρμένων	(ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ) ΣΤΥΛΟΣ	1500	T.M.	Αρχαίο ακίνητο μνημείο της περιόδου της Ενετοκρατίας. Πρόκειται για τρίχωρο με παραλληλόγραμμη κάτοψη μύλο. Με αρκετές ιδιαιτερότητες στην αρχιτεκτονική του μορφή. Στη βόρεια πλευρά του μύλου υπάρχουν τα πέντε στόμια εξόδου νερού και στη νότια πλευρά η υδατοδεξαμενή με τα βαγένια. Τα αρχιτεκτονικά στοιχεία του μύλου διατηρούνται σε αρκετά καλή κατάσταση. Κηρυγμένος Αρχαιολογικός Χώρος. Απόφαση κήρυξης Αρ. πρωτ. 323/30-1-2004 της 13ης Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
1/1/1950	Αρμένων	ΧΙΛΙΟΜΟΥΔΟΥ	500	T.M.	
1/1/1950	Αρμένων	ΜΑΧΑΙΡΟΙ	1000	T.M.	Χαρακτηρισμός του κτιριακού συγκροτήματος ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο της Ενετοκρατίας – Χαρακτηριστικό δείγμα αρχιτεκτονικής των χρόνων της Ενετοκρατίας με εκτεταμένη οικοδομική φάση – χαρακτηριστική της τοπικής λαϊκής αρχιτεκτονικής – του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα.
1/1/1930	Ασή Γωνιάς	Δημοτικό σχολείο	150	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση
1/1/1930	Ασή Γωνιάς	Μουσείο	70	T.M.	Έχει επισκευαστεί
1/1/1950	Ασή Γωνιάς	κοινοτικό κατάστημα	50	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση
1/1/1936	Βάμου	Γυμνάσιο Βάμου	994,95	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται συντήρηση.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1936	Βάμου	Λύκειο Βάμου	493,83	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται συντήρηση.
1/1/1970	Βάμου	Δημοτικό σχολείο Βάμου	610	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται συντήρηση.
1/1/1970	Βάμου	Αίθουσα (παλαιό δημοτικό σχολείο) Βάμου "Άγιος Γεώργιος"	60	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Ξενώνας "Παρθεναγωγείο" Βάμος	300	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Κτίριο "Κονταδά" Βάμος	200	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Πολιτιστικό Κέντρο Βάμου "Λαμπράκη"	50	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Διαμέρισμα (Α1) α' όροφος οδός Κρέζνας 2 & Ευελπίδων	86,3	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Διαμέρισμα (Α2) α' όροφος οδός Κρέζνας 2 & Ευελπίδων	29,19	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Διαμέρισμα (Α3) α' όροφος οδός Κρέζνας 2 & Ευελπίδων	77,02	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Διαμέρισμα (Α1) α' όροφος οδός Κρέζνας 2 & Ευελπίδων	32,73	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Διαμέρισμα (Α1) α' όροφος οδός Κρέζνας 2 & Ευελπίδων	72,43	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Ντουλιανό σπιτάκι Βάμος	12	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση.
1/1/1970	Βάμου	Κοινοτικό γραφείο Καλαμισίου Αλεξάνδρου	60	T.M.	Είναι σε κακή κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Κοινοτικό γραφείο Λιτσάρδας	70	T.M.	Είναι σε κακή κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	Κοινοτικό γραφείο Σελλίων	50	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση.
1/1/1970	Βάμου	Κοινοτικό γραφείο Λικοτιναράς	100	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση.
1/1/1970	Βάμου	Δημοτική Σχολή Κεφαλά (ΚΠΕ)	350	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση.
1/1/1970	Βάμου	Κοινοτικό γραφείο Κεφαλά	40	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	κτίριο Κεφαλά "Ομπρόσγιαλος"	28	T.M.	Είναι σε κακή κατάσταση.
1/1/1970	Βάμου	Κοινοτικό γραφείο Κόκκινου Χωριού	90	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/1970	Βάμου	κοινοτικό κατάστημα Πλάκας (Νηπιαγωγείο)	162,2	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση.
1/1/1970	Βάμου	κοινοτικό γραφείο Γαβαλοχωρίου	30	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1970	Βάμου	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΒΑΜΟΥ	335,5	T.M.	Είναι σε καλή κατάσταση. Χρειάζεται συντήρηση.
	Βάμου	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΠΑΝΟΥ	50	T.M.	Θέλει επισκευή
	Βάμου	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	98	T.M.	Θέλει επισκευή
29/8/2012	Βάμου	ΤΑΒΕΡΝΑ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	154,65	T.M.	
29/8/2012	Βάμου	ΞΕΝΩΝΑΣ ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΧΩΡΙΟ	44,5	T.M.	
1/1/1993	Βάμου	Μουσείο Γαβαλοχωρίου εντός οικισμού	133,65	T.M.	
1/1/1925	Γεωργιουπόλεως	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ	131,33	T.M.	γυναικείος συνεταιρισμός μεταξύ (ισόγειο)/ κενή αιθουσα (1ος όροφος)
1/1/1925	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ ΜΟΥΡΙ	57,24	T.M.	Ξεκίνησαν εργασίες αποκατάστασης του κτιρίου αλλά έχουν διακοπεί. κενή αιθουσα (μελλοντική χρήση αγροτικό ιατρείο)
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ ΜΑΘΕ	62,75	T.M.	Πρόκειται για εγκαταλελειμένο κτίσμα και σε πολύ κακή κατάσταση. Εγκαταλελειμενο
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ	187,25	T.M.	πολιτιστικός συλλογος
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΣΤΟ ΠΑΤΗΜΑ	40,17	T.M.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΑ	52,45	T.M.	κενή αιθουσα
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΜΙΩΝ	98	T.M.	περιστάσιακα ιατρείο/ κενή αιθουσα/ κενή αιθουσα (πρωην αιθουσα τοεβ)/ κενή αιθουσα
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΟΥΡΝΑ	92	T.M.	Δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στο ισόγειο το οποίο λόγω της κλίσης του εδάφους βρίσκεται κάτω από το επίπεδο του δρόμου. αιθουσα σκοπευτικού ομίλου (1ος όροφος)/ κενή αιθουσα (1ος όροφος)/ κενή αιθουσα (ισόγειο)
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗ	79,26	T.M.	Εκδόθηκε οικοδομική άδεια επισκευής και ανακαίνησης με αρ. 176/06. κενή αιθουσα (μελλοντική χρήση φιλοξενία εκδηλώσεων)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΠΑΘΜΑ	67,3	T.M.	Εκδόθηκε οικοδομική άδεια επισκευής και ανακαίνισης με αρ. 645/05. κενη αιθουσα (μελλοντική χρήση φιλοξενια εκδηλώσεων)
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟΝ ΚΑΣΤΕΛΛΟΣ	90,6	T.M.	κενες αιθουσες
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΕΞΟΠΟΛΗ	93	T.M.	κενη αιθουσα (μελλοντική χρήση αγροτικό ιατρείο)
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΟ ΜΟΥΡΙ	167	T.M.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΑ ΔΡΑΜΙΑ	123	T.M.	κενες αιθουσες
1/1/1987	Γεωργιουπόλεως	ΚΕΠ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ	95,2	T.M.	ανέγερση του ισόγειου τοποθετείται πριν το 1950 ενώ ο 1ος όροφος (που είναι σε κακή κατάσταση) κατόπιν έκδοσης οικοδομικής άδειας με Αριθμό 470/87
1/1/1988	Γεωργιουπόλεως	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	57,3	T.M.	Εκκρεμεί η κατασκευή τουαλετών, εργασιών ύδρευσης, αποχέτευσης και σηπτικής δεξαμενής. περιστασιακά ιατρείο (ισόγειο)/ κενη αιθουσα (1ος όροφος)
1/1/2005	Γεωργιουπόλεως	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ ΑΜΥΓΔΑΛΙ	102,6	T.M.	Δεν λειτουργεί. Έχει γίνει αποδοχή παραχώρησης χρήσης κτιρίου συνεταιρισμού Καλαμιτσίου Αμυγδαλι με την υπ'αρ. 106/2004 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.
1/1/2006	Γεωργιουπόλεως	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟΝ ΚΑΒΡΟ	545,3	T.M.	Το κτίριο διαθέτει βοηθητικούς-αποθηκευτικούς χώρους στο υπόγειο συνολικού εμβαδού 306τ.μ.
1/1/1900	Κρυονερίδας	ΜΟΥΣΕΙΟ (ΠΑΛΑΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ) ΒΑΦΕ - ΒΑΦΕΣ	120	T.M.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι σε σχετικά καλή κατάσταση αλλά χρειάζεται και περαιτέρω επισκευή
1/1/1920	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΒΡΥΣΩΝ (Nun Ιατρείο)	80	T.M.	Έγινε επέκταση το 2005. Είναι σε καλή κατάσταση
1/1/1950	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ (ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ)	132,6	T.M.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι παλιό πέτρινο κτίριο που χρειάζεται επισκευή.
1/1/1950	Κρυονερίδας	ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ - ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ,	130	T.M.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι πέτρινο και είναι σε καλή κατάσταση.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΑΖΑΣ - ΜΑΖΑ	40	Τ.Μ.	Είναι πέτρινο και είναι και είναι σε μέτρια κατάσταση.
1/1/1954	Κρυονερίδας	ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΟΝΕ - ΦΟΝΕΣ	100	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι σε ιδιαίτερα κακή κατάσταση.
1/1/1955	Κρυονερίδας	ΠΑΛΑΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΦΕ - ΒΑΦΕΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	260	Τ.Μ.	Παλιό πέτρινο κτίσμα με περιβάλλοντα χώρο που έχει μερικώς επισκευαστεί μετά από πυρκαγιά αλλά χρειάζεται και πολύ περαιτέρω επισκευή για να θεωρηθεί λειτουργικό.
1/1/1955	Κρυονερίδας	ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΠΑΛΑΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ,	296,8	Τ.Μ.	Είναι πέτρινο σε καλή κατάσταση. Χρειάζεται διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου
1/1/1957	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΒΑΦΕ - ΒΑΦΕΣ	70	Τ.Μ.	Παλιό πέτρινο κτίσμα με περιβάλλοντα χώρο που χρειάζεται επισκευή
1/1/1960	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΙΠΠΟΥΣ (Διώροφο) -	220	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι σε σχετικά καλή κατάσταση αλλά χρειάζεται αλλαγή κουφωμάτων.
1/1/1972	Κρυονερίδας	ΝΕΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ	200	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Δεν είναι σε καλή κατάσταση και χρειάζεται επισκευή
1/1/1994	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΥ -	100	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι πέτρινο και είναι σε καλή κατάσταση
1/1/1996	Κρυονερίδας	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ (Α' ΟΡΟΦΟΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ ΙΣΟΓΕΙΟΥ)	120	Τ.Μ.	Είναι σε σχετικά καλή κατάσταση
1/1/1997	Κρυονερίδας	ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΤΟΥΔΙΑΡΗ, ΕΝΤΟΣ	80	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι πέτρινο και είναι σε μέτρια κατάσταση (χρειάζεται επισκευή σε σοβάδες, θέρμανση, μόνωση)
1/1/2003	Κρυονερίδας	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ (Διώροφο με υπόγειο) - ΒΡΥΣΕΣ	803,33	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι το σημερινό δημαρχείου Αποκορώνου. Το υπόγειο δεν έχει ολοκληρωθεί (μετά την σκυροδέτηση δεν έχει γίνει κάτι άλλο, π.χ χρειάζεται πατώματα, σοβάδες, κουφώματα κ.λ.π.)
1/1/2004	Κρυονερίδας	ΞΕΝΩΝΑΣ ΝΙΠΠΟΥΣ - ΝΙΠΠΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	135	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι σε καλή κατάσταση.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/2006	Κρυονερίδας	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ (ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ)	387,35	Τ.Μ.	Έχει περιβάλλοντα χώρο. Είναι σε καλή κατάσταση χρειάζεται διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου.
1/1/1955	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΖΙΤΖΙΦΕ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	60	Τ.Μ.	Σε καλή κατάσταση
1/1/1955	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΜΟΝΙΑ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	100	Τ.Μ.	Θέλει επισκευή
1/1/1955	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΕΛΙΔΟΝΙ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	100	Τ.Μ.	Σε καλή κατάσταση
1/1/1955	Φρέ	ΠΛΑΤ. ΠΑΙΔΟΧΩΡΙΟΥ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	100	Τ.Μ.	Θέλει επισκευή
1/1/1955	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΔ ΦΡΕ ΠΑΛΙΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ	100	Τ.Μ.	Σε καλή κατάσταση
1/1/1970	Βάμου	Αποδυτήρια δημοτικού γηπέδου Βάμου	55	Τ.Μ.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
1/1/2000	Ασή Γωνιάς	αποδυτήρια γηπέδου	80	Τ.Μ.	Νέο κτίσμα
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΔ ΦΡΕ ΠΑΛΙΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ	100	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΔ ΦΡΕ ΙΑΤΡΕΙΟ	450	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΛΟΥΤΡΟ ΔΔ ΦΡΕ ΤΑΒΕΡΝΑ	2000	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΖΙΤΖΙΦΕ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	100	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΒΡΥΣΗ ΤΖΙΤΖΙΦΕ ΚΑΦΕΝΕΙΟ	500	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΜΟΝΙΑ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	150	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΕΛΙΔΟΝΙ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	250	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤ. ΠΑΙΔΟΧΩΡΙΟΥ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	100	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝ. ΙΑΤΡΕΙΟ	100	Τ.Μ.	
ΟΙΚΟΠΕΔΑ					
ΗΜ/ΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1900	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	205,58	Τ.Μ.	
1/1/1925	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	250	Τ.Μ.	
1/1/1930	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΜΟΥΡΙ	2714,27	Τ.Μ.	
1/1/1930	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	610,62	Τ.Μ.	
1/1/1939	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΜΩΝΑ	1166,44	Τ.Μ.	
1/1/1940	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	1485,37	Τ.Μ.	
1/1/1940	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	455	Τ.Μ.	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1940	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	777,52	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΑΙΔΟΧΩΡΙ	1500	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ	2500	Τ.Μ.	
1/1/1950	Φρέ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΖΤΖΙΦΕ	1500	Τ.Μ.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	86,01	Τ.Μ.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	60	Τ.Μ.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	69,12	Τ.Μ.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	300	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΟ ΠΡΟΒΑΡΜΑ	2710,25	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ & ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ	1769	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΣΤΟΝ ΜΕΛΙΣΟΚΗΠΟ ΑΠΟ ΔΩΡΕΑ ΟΑΔΥΚ	200	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥΑΛΕΤΩΝ ΣΤΟ ΚΑΒΟΥΣΙ ΣΤΟ ΣΤΥΛΟ	30	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ (ΠΡΟΑΥΛΙΟΣ ΧΩΡΟΣ	3000	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ	1600	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ	3065	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΑΡΜΕΝΟΙ	64	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	(το οικοπεδο του Δημαρχείου Αρμένων) Ο.Τ. 32	1379,9	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΕΕΛ ΚΑΛΥΒΕΣ	3000	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	2792	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΡΩΝ	800	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	2090,98	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΡΑΜΝΗ (ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΩΣ	177,07	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΡΑΜΝΗ (ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΩΣ	442,47	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ ΣΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΑΡΜΕΝΟΙ	670	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΑΡΜΕΝΟΙ	200	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΧΑΙΡΟΙ	142	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΧΑΙΡΟΙ	817	Τ.Μ.	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	900	Τ.Μ.	
1/1/1953	Βάμου	"Μεσοχώρι" εντός οικισμού Γαβαλοχωρίου	60	Τ.Μ.	
1/1/1953	Βάμου	"Μεσοχώρι" εντός οικισμού Γαβαλοχωρίου	150	Τ.Μ.	
1/1/1954	Αρμένων	ΘΕΣΗ ΒΛΑΜΙΑΝΑ ΚΑΛΥΒΕΣ	280	Τ.Μ.	
1/1/1960	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	1174,8	Τ.Μ.	
1/1/1963	Αρμένων	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ	4434,69	Τ.Μ.	
1/1/1964	Βάμου	"Λάκκοι ή Τζιτζίκας" εντός οικισμού Γαβαλοχωρίου	1000	Τ.Μ.	
1/1/1964	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΟΙΚΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	390	Τ.Μ.	
1/1/1964	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΔΡΑΜΙΩΝ	800	Τ.Μ.	
1/1/1964	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΔΡΑΜΙΩΝ	750	Τ.Μ.	
1/1/1967	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΙΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	82,12	Τ.Μ.	
1/1/1969	Αρμένων	ΘΕΣΗ ΞΥΔΑΣ ΚΑΛΥΒΩΝ	23	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Γαβαλοχωρίου	5350	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	Οικόπεδο δημοτικό στάδιο Βάμου	8000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο παιδικού σταθμού Βάμου	4000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο νηπιαγωγείου Βάμου	750	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού καταστήματος Βάμου (πλατεία)	2500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού καταστήματος Βάμου	500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Βάμου	3000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο γυμνασίου Βάμου	6360,65	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο λυκείου Βάμου	8246,13	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο Κονταδά Βάμος	284,23	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδα Τζιολή Βάμος	3000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο "Κανάκη" Βάμος	1200	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Κάινας	1490	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο (Πλάι) Κάινας	1500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	Οικόπεδο (Άγιος Γεώργιος) Κάινας	200	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Καλαμισίου Αλεξάνδρου	3000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικό πηγάδι "Σοφτά" Καλαμισίου	50	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Ξηροστερνίου	1500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Λιτσάρδας	1550	Τ.Μ.	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο κοινοτικού γραφείου Λικοτι- ναράς	700	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικής σχολής Κεφαλά (ΚΠΕ)	760	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο γηπέδου Κεφαλά	1000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο ανεμόμυλου Κεφαλά	100	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο Δημοτικού Σχολείου Δρα- πάνου	800	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο με στέρνες θέση "Καπαρέ" Κόκκινο Χωριό	1420	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Κόκκι- νου Χωριού	140	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	Οικόπεδο Κόκκινου Χωριού (Σπλάν- τζια Δήμος Χανίων)	300	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	οικόπεδο δημοτικού σχολείου Πλάκας	3700	Τ.Μ.	
1/1/1970	Ασή Γωνιάς	οικόπεδο δημοτικού σχολείου	500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Ασή Γωνιάς	οικόπεδο κοινοτικού καταστήματος	100	Τ.Μ.	
1/1/1970	Ασή Γωνιάς	οικόπεδο παλαιού κοινοτικού κα- στήματος (μουσείο)	100	Τ.Μ.	
1/1/1970	Ασή Γωνιάς	οικόπεδο δημοτικού γηπέδου	7000	Τ.Μ.	
1/1/1989	Αρμένων	ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΑΛΥΒΩΝ	835,97	Τ.Μ.	
1/1/1993	Βάμου	Εντός οικισμού Γαβαλοχωρίου	313,3	Τ.Μ.	
1/1/1996	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟ- ΛΕΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	640,12	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ - ΕΝ ΜΕΡΗ ΕΝΤΟΣ	1369,99	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	80	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΝΗΠΙΑΓΩ- ΓΕΙΟΥ - ΠΑΛΑΙΟΥ	1772,32	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	250	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΒΑΦΕ - ΕΝΤΟΣ	1000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΒΑΦΕ (ΠΑ- ΛΑΙΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ) -	1200	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ - ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΒΑΦΕ, ΠΕΡΙΟΧΗ	1000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	180	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ,	1705,21	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΞΕΝΩΝΑ ΝΗΠΠΟΥΣ - ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	886,3	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	200	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	420	Τ.Μ.	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	130	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ	2000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ - ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ "ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ",	450	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ - ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ "ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ",	60	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	40	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ (ΠΑΛΑΙΟΥ	2442,97	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΟΝΕ -	600	Τ.Μ.	
1/1/2001	Γεωργιουπόλεως	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ	3973,86	Τ.Μ.	
1/1/2006	Βάμου	οικόπεδο "Μανούσες" Πλάκα	630	Τ.Μ.	
2/1/2011	Ασή Γωνιάς	Οικόπεδο (Βρεφονηπιακός)	2018,82	Τ.Μ.	
2/1/2011	Ασή Γωνιάς	Οικόπεδο "Βούτακα"	79,51	Τ.Μ.	
2/1/2011	Ασή Γωνιάς	Οικόπεδο "βούτακα"	720,71	Τ.Μ.	
26/7/2012	Γεωργιουπόλεως	Οικόπεδο εντός σχεδίου πόλεως Γεωργιούπολης	204,16	Τ.Μ.	
29/8/2012	Βάμου	ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΣΤΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΩΡΙΟΥ 1.163,84	1163,84	Τ.Μ.	
ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΑ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1968	Γεωργιουπόλεως	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ ΠΑΛΙΑΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΘΕΣΗ ΣΤΕΡΙΑΝΙ	2647	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο θέση "Μακρύ Λάκκο" Γαβαλοχωρίου	2000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	"Μπαμιανιά ή Μικιανιά" αγροτεμάχιο εκτός οικισμού	12000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Ανυφαντή Βάμος	501,48	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο "Κοπρινή" Βάμος	48000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	επτά (7) ελαιόδεντρα "Κατωμέρι" Βάμος	1000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο "Ξεριζάμπελο" Βάμος	1000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο "Πηγάδια" ή "Μαύρη Παναγιά" Βάμος	1000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο (Σιωποτό) Κάινας	1000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Σελλιών	3000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο εξόρυξης λεπίδας Σελλιών	500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κεφαλά Προφ. Ηλία	8000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κεφαλά Ρούμα Κορακοκέφαλου	6500	Τ.Μ.	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο θέση "Λιγιά-Πλάκας" Κόκκινου Χωριού	608,44	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Αλώνια)	3885,81	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Σκαλί - Καμπιά)	2005,36	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Καντίνα Πλάκας)	2187,77	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Λυγιά)	500	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Καβρός)	8282,82	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Αμμούτσες)	5000	Τ.Μ.	
1/1/1970	Βάμου	αγροτεμάχιο Κόκκινου Χωριού (Κόρφος)	6668,06	Τ.Μ.	
1/1/1970	Ασή Γωνιάς	αγροτεμάχιο "Βουρβουρές"	540	Τ.Μ.	
1/1/1970	Ασή Γωνιάς	αγροτεμάχιο "Σπηλιά"	1000	Τ.Μ.	
1/1/1976	Βάμου	"Μεσοχώρι" εντός οικισμού Γαβαλοχωριού	36,8	Τ.Μ.	
1/1/1988	Βάμου	"Ξεριζώματα" αγροτεμάχιο εκτός οικισμού Γαβαλοχωριού	4000	Τ.Μ.	
1/1/1988	Βάμου	"Πατηνιώτη" αγροτεμάχιο εκτός οικισμού	1000	Τ.Μ.	
1/1/1988	Βάμου	"Μακρύ Λάκκο" αγροτεμάχιο εκτός οικισμού	2000	Τ.Μ.	
1/1/1988	Βάμου	"Άγιος Σέργιος" αγροτεμάχιο εκτός οικισμού	500	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ - "ΜΕΣΟΚΑΜΠΙΑ" ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	973,21	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ - ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΟΧΗ "ΕΛΙΔΕΣ"	2000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ - ΠΕΡΙΟΧΗ "ΣΚΑΠΕΤΑΡΕ" Τ.Κ.	8000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ - ΠΕΡΙΟΧΗ "ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ" Τ.Κ.	7000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ (Μαδάρα) - ΠΕΡΙΟΧΗ "ΑΡΚΟΥΔΙ" (ΤΟΥ	400000	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ - ΠΕΡΙΟΧΗ "ΚΟΥΛΕ (ΣΤΕΡΝΑ)" Τ.Κ.	60	Τ.Μ.	
29/4/2013	Κρυονερίδας	Αγροτεμάχιο στη θέση Λιναρές	186,46	Τ.Μ.	
25/10/2013	Γεωργιουπόλεως	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΚΑΤΕΒΑΤΗ Η ΜΕΣΟΣΦΗΝΙ	4250,95	Τ.Μ.	
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Αρμένων	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ ΣΤΟ (ΧΑΛΕΠΟΥΡΙ) ΠΡΟΒΑΡΜΑ	8	ΣΤΡΕΜΑΤΑ	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Αρμένων	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ	36	ΣΤΡΕΜΑΤΑ	
1/1/1950	Αρμένων	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ ΚΑΡΕΣ	4900	ΣΤΡΕΜΑΤΑ	
ΓΗΠΕΔΑ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Αρμένων	ΓΗΠΕΔΟ ΣΤΟ ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ	6000	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ	1000	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΓΗΠΕΔΟ ΑΠΟ ΔΩΡΕΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΡΑΜΝΗ	5000	Τ.Μ.	
1/1/1950	Αρμένων	ΓΗΠΕΔΟ ΑΡΜΕΝΟΙ	2500	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΓΗΠΕΔΟ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ - ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	650	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΓΗΠΕΔΟ ΑΠΟΘΗΚΗΣ - ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	1000	Τ.Μ.	
ΛΟΙΠΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜ/ΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΧΩΡΟΣ Υ/Μ ΤΑΦΟΥ	173	Τ.Μ.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΑ ΣΤΕΡΝΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	66,5	Τ.Μ.	
1/1/1950	Γεωργιουπόλεως	ΑΠΟΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΣ ΧΑΔΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ	8969,59	Τ.Μ.	
1/1/1968	Αρμένων	ΔΙΠΛΑ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟ ΘΕΣΗ ΠΑΝΑΓΙΑ ΑΡΜΕΝΟΙ	20,88	Τ.Μ.	
1/1/1970	Γεωργιουπόλεως	ΑΠΟΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΣ ΧΑΔΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΟΥΡΝΑ	1540	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ	1440	Τ.Μ.	
1/1/2001	Γεωργιουπόλεως	ΠΑΛΙΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΕΕΛ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΜΟΥΡΙ	12333,11	Τ.Μ.	
1/1/2006	Γεωργιουπόλεως	ΝΕΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΕΕΛ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΜΟΥΡΙ	27226,28	Τ.Μ.	
1/1/1995	Αρμένων	ΠΡΩΗΝ ΧΩΡΟΣ ΕΝΑΠΟΘΕΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ. ΘΕΣΗ:	13000	Τ.Μ.	
1/1/1996	Αρμένων	ΚΟΜΜΑΤΙ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΠΛΑΤΑΝΟΣ"	627	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ & ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ ΒΡΥΣΩΝ -	2215,13	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ - ΕΚΤΟΣ	150	Τ.Μ.	
1/1/1999	Κρυονερίδας	ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ - ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΒΑΦΕ,	600	Τ.Μ.	
1/1/1983	Αρμένων	ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΦΑΓΕΙΟ. ΘΕΣΗ: ΝΤΟΥΛΙΑΝΑ	14000	Τ.Μ.	

ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΜΒΑΔΟ	ΜΟΝ. ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1/1/1950	Αρμένων	ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ (ΠΕΥΚΟΦΥΤΟ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΠΑΣΚΕΤ)	8000	T.M.	
1/1/1910	Κρυονερίδας	ΑΠΟΘΗΚΗ - ΠΑΛΑΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ	80	T.M.	
1/1/1965	Γεωργιουπόλεως	ΑΠΟΘΗΚΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΟΝ ΚΑ-ΣΤΕΛΛΟ	37,7	T.M.	κενη αιθουσα (πρωην αιθουσα τοεβ)
1/1/1970	Βάμου	Δημοτική Αποθήκη Κόκκινου Χωριού	129,6	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση. Χρειάζεται επισκευή.
	Αρμένων	Κοινοτικές τουαλέτες Στύλου (απεναντι από πολιτιστικό συλλογο)	12	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση
	Αρμένων	Κοινοτικές τουαλέτες Στύλου (στο κα-βουσι)	12	T.M.	Είναι σε μέτρια κατάσταση
	Αρμένων	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ ΚΑΛΥ-ΒΩΝ			Είναι σε μέτρια κατάσταση
	Κρυονερίδας	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ ΒΡΥΣΩΝ	20	T.M.	
	Κρυονερίδας	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΥ	20	T.M.	

3.4. Κινητή Περιουσία Δήμου Αποκορώνου

Η κινητή περιουσία του Δήμου Αποκορώνου καταγράφεται στο αρχείο των παγίων του Δήμου και αναλύεται ενδεικτικά στις εξής κατηγορίες:

- Μηχανογραφικός εξοπλισμός όπως φωτοτυπικά μηχανήματα, εκτυπωτές, πολυμηχανήματα κ.α.
  - Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ηλεκτρονικά συστήματα
  - Μεταφορικά Μέσα όπως πχ. οχήματα που καλύπτουν τις ανάγκες του δήμου σε μεταφορές,
  - Μηχανήματα όπως οχήματα για τη τη συλλογή και απόθεση απορριμμάτων, μηχανήματα για την κατασκευή υλοποίηση τεχνικών έργων κτλ,
- τα οποία έχουν επέλθει στην ιδιοκτησία του δήμου είτε από δωρεές, είτε από αγορές

ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ (ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΑ, ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ, ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ, SCANNER)		
ΕΙΔΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΜΟΝΤΕΛΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	Epson Workforce AL-M200DN	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	Epson Workforce AL-M200DN	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet 4250n	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ-ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	Lexmark MX310dn	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ	Sharp MX-M450U	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet P2015	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΦΑΞ	OKI Fax 4515	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ- ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	Triumph- Alder DC-2316	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet 1300	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet 1320	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ	Konica Minolta Bizhub 223	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP CP3525n	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet 1200	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	Lexmark E450dn	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Deskjet 1220c	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Deskjet 1220c	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet P2015dn	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ- ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	HP Laserjet M1522n	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	Lexmark E250dn	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	Kyocera FS-920	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	HP Laserjet P2015n	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ- ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	Samsung SF-650	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ- ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	OKI MB451	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ	Sharp AR-M451U	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ	Kyocera FS-720	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
	Konica Minolta	ΑΡΜΕΝΩΝ
	Samsung	ΑΡΜΕΝΩΝ
	Samsung	ΑΡΜΕΝΩΝ
	HP	ΑΡΜΕΝΩΝ
	Samsung	ΑΡΜΕΝΩΝ
	HP	ΒΑΜΟΥ
	HP	ΒΑΜΟΥ
	Sharp	ΒΑΜΟΥ
	HP	ΒΑΜΟΥ
	HP	ΒΑΜΟΥ
	HP	ΒΑΜΟΥ

	Lexmark	ΒΑΜΟΥ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ-ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	HP Laserjet P3005dn	ΦΡΕ
ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ	KyoceraMita KM-1620	ΦΡΕ
ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ-ΜΑΤΑ-ΦΑΞ	Kyocera FS-720	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ		
ΕΙΔΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙ-ΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	SERVER ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS SERVER 2008	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	SERVER ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS SERVER 2003	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	SERVER ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS SERVER 2004	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	SERVER ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS SERVER 2005	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	SERVER (ΕΚΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ)	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	LAPTOP ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ LINUX	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 8	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS VISTA BUSINESS	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	LAPTOP ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	LAPTOP ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 8	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS VISTA BUSINESS	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΑΡΜΕΝΩΝ (ΚΑΛΥΒΕΣ)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΒΑΜΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	LAPTOP ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS VISTA	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	LAPTOP ΜΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS VISTA	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS XP PRO	ΦΡΕ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΦΡΕ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΤΟΠ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	PC ΜΕ ΟΘΟΝΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ WINDOWS 7 HOME	ΤΟΠ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΕΙΔΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΜΟΝΤΕΛΟ
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ-4869 IVECO
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ 4890 MERCEDES
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ 7764 MERCEDES
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ 7710 MERCEDES
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ 4893 MERCEDES
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ 7799 MERCEDES
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΙ 2463 MERCEDES
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΗΥ7752 DAIMLER CHRYSLER
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΚΗΥ 7843 HYUNDAI
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΚΗΙ-2403 HYUNDAI
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΚΗΙ-7844 HYUNDAI
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΚΗΙ-7802 TOYOTA

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΕΙΔΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΜΟΝΤΕΛΟ
ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΙ 2450 IVECO
ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΙ 2451 IVECO
ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΙ-2428 DAIMLER CHRYSL
ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΙ-6255 MERCEDES

ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΥ 4867 MERCEDES
ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΙ 2459 MERCEDES
ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ	ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΗΙ 2407 MERCEDES
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΟΧΗΜΑ ΚΗΥ 7733 TOYOTA
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΟΧΗΜΑ ΚΗΥ 4894 IVECO MAGIRUS
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΟΧΗΜΑ ΚΗΥ 7814 SUZUKI
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΟΧΗΜΑ ΚΗΥ 4863 MERCEDES
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΟΧΗΜΑ ΚΗΥ 7714 MAN
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ 4885 TOYOTA
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ-4865 NISSAN
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ-7797 VW
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ 7756 NISSAN
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ 7819 VW
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ 4870 MAZDA
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ 7713 MERCEDES
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΙ 2469 NISSAN
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΥ 4887 NISSAN
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΙ 2472 PIAGGIO
ΦΟΡΤΗΓΟ	ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΗΙ 2488 MAZDA
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ (τύπου JCB) ΚΥ 1165
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΙΣΟΠΕΔΩΤΗΣ ΓΑΙΩΝ (τύπου HBM) ΚΥ 1166
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ KOMATSU ΜΕ 49943
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΤΡΑΚΤΕΡ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΟ (ΕΛΚΥΣΤΗΡΑ) CASE IH MX135 AM 51743
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ (τύπου JCB) ΜΕ- 49931

ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ (τύπου JCB) ΜΕ-52075
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ KUBOTA ΜΕ 119434
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΤΡΟΧΟΦΟΡΟ CATERPILLAR ΜΕ 126912
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΚΗΥ-7777 HYUNDAI

3.5. Ηλεκτρονική υποδομή

Όσον αφορά την ηλεκτρονική υποδομή, τα δημοτικά κτίρια στα οποία στεγάζονται οι υπηρεσίες του Δήμου διαθέτουν:

- Το κτίριο του Δημαρχείου Αποκορώνου στον οικισμό Βρυσών διαθέτει πλήρη δομημένη καλωδίωση, δίκτυο «Σύζευξις» και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Το κτίριο του πρώην Δημαρχείου Δήμου Βάμου διαθέτει πλήρη δομημένη καλωδίωση, δίκτυο «Σύζευξις» και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Το κτίριο του πρώην Δημαρχείου Γεωργιουπόλεως στον οικισμό Καβρός διαθέτει πλήρη δομημένη καλωδίωση και δίκτυο «Σύζευξις»
- Το κτίριο (πρώην κοινοτικό κατάστημα) του ΚΕΠ στην Γεωργιούπολη διαθέτει δίκτυο «Σύζευξις» για μικρούς φορείς (Router με 2 IP τηλέφωνα, adsl σύνδεση και wireless router) και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Το κτίριο του πρώην Δημαρχείου Αρμένων στον οικισμό Καλύβες διαθέτει πλήρη δομημένη, δίκτυο «Σύζευξις» και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Σε άλλη δημοτική υποδομή στον οικισμό Καλύβες (στο κέντρο του οικισμού) υπάρχει δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Το κτίριο του πρώην Δημαρχείου Φρέ στον οικισμό Φρε διαθέτει πλήρη δομημένη καλωδίωση δίκτυο «Σύζευξις» για μικρούς φορείς (Router με 2 IP τηλέφωνα, adsl σύνδεση και wireless router) και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Το κτίριο του ΚΕΠ Φρε στον οικισμό Φρε διαθέτει δίκτυο «Σύζευξις» για μικρούς φορείς (Router με 2 IP τηλέφωνα, adsl σύνδεση και wireless router) και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Το κτίριο του πρώην κοινοτικού Γραφείου Ασή Γωνιάς στον οικισμό Ασή Γωνιά διαθέτει δίκτυο «Σύζευξις» για μικρούς φορείς (Router με 2 IP τηλέφωνα, adsl σύνδεση και wireless router) και δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot
- Σε δημοτική υποδομή στον οικισμό Κουρνάς υπάρχει δίκτυο Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο- hotspot

3.6. Συνεργασίες

Στα πλαίσια της λειτουργίας του και των αρμοδιοτήτων του ως ΟΤΑ Α' Βαθμού, ο Δήμος συνεργάζεται σε όλα τα επίπεδα και με διάφορους φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Ενδεικτικά, οι συνεργασίες του Δήμου με άλλους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμους και Περιφέρεια), με τοπικές δημόσιες αρχές (αστυνομία, πυροσβεστική, αρχαιολογίες κτλ), με τοπικούς εμπορικούς και επαγγελματικούς συλλόγους και οργανώσεις είναι οι εξής:

ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΧΕΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΔΗΜΟ
Δήμοι/ Περιφέρειες/ΟΤΑ	Δήμος Χανίων	Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων λόγω έλλειψης διαχειριστικής επάρκειας για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης και τη διαχείριση έργων του ΕΣΠΑ (λ.χ. έργα ΟΣΑΠΥ)
	Δήμος Χανίων	Τεχνική υποστήριξη σύμφωνα με τις διατάξεις του Καλλικράτη στην επίβλεψη έργων και εκπόνηση μελετών (ιδίως για ειδικότητες που δεν υπάρχουν στο τμήμα τεχνικών υπηρεσιών)
	Περιφέρεια Κρήτης	Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων λόγω έλλειψης διαχειριστικής επάρκειας για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης και τη διαχείριση έργων του ΕΣΠΑ (λ.χ. αποχέτευσης Γεωργιούπολης, οδοποιία)
	Περιφέρεια Κρήτης	Σύναψη συμβάσεων διαβαθμικής συνεργασίας για χρήση μηχανολογικού εξοπλισμού
	Περιφέρεια Κρήτης	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης πολιτισμικής ανάπτυξης για αναστύλωση μνημείου (πύργος Αληδάκη)
	Περιφερειακή Ενότητα Χανίων	Συμμετοχή της Κοινωφελούς Επιχείρησης στο Πρόγραμμα Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς
	ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ (ΟΤΑ)	Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων λόγω έλλειψης διαχειριστικής επάρκειας για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης και τη διαχείριση έργων του ΕΣΠΑ (λ.χ. έργο αποκατάστασης ΧΑΔΑ)
	ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ (ΟΤΑ)	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης για τη διαχείριση των απορριμμάτων λόγω του γεγονότος ότι η ΔΕΔΙΣΑ αποτελεί

Τοπικές Δημόσιες Αρχές		ΦΟΔΣΑ της διαχειριστικής ενότητας που ανήκει ο δήμος (Χανιά)
	ΔΕΥΑ Χανίων	Συνεργασία σε θέματα αναλύσεων νερού και λυμάτων
	ΕΕΤΑΑ	Συνεργασία Κοινωφελούς Επιχείρησης στα πλαίσια του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» Δράση Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
	Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων (ΥΠΠΟ)	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης πολιτισμικής ανάπτυξης για αναστύλωση μνημείου (πύργος Αληδάκη)
	Διεύθυνση Δασών Χανίων	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης για υλοποίηση δασοτεχνικών έργων (λ.χ. λίμνη Κουρνά)
	Κέντρο Υγείας Βάμου	Συνεργασία πάνω σε θέματα προληπτικής ιατρικής (λ.χ. εξετάσεις για καρκίνο μαστού, κλπ.)
Τοπικοί εμπορικοί και επαγγελματικοί σύλλογοι και οργανώσεις	ΕΒΕ Χανίων	Συνεργασία στην υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα (λ.χ. κοινωφελής εργασία) μέσω σύμπραξης φορέων, Συμμετοχή στην Επιτροπή Τουριστικής Προβολής & Ανάπτυξης Δήμου Αποκορώνου
	ΟΑΚ ΑΕ	Συνεργασία στην υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα (λ.χ. κοινωφελής εργασία) μέσω σύμπραξης φορέων
	ΟΑΚ ΑΕ	Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων λόγω έλλειψης διαχειριστικής επάρκειας για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης και τη διαχείριση έργων του ΕΣΠΑ (λ.χ. έργα ύδρευσης Βάμου)
	ΟΑΚ ΑΕ	Συνεργασία (άτυπη και κανονική) στην εκπόνηση μελετών (υποστηρικτικών και μη) για έργα ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης
	ΕΤΑΝΑΠ ΑΕ	Κατά καιρούς συνεργασία σε εκδηλώσεις που η εταιρεία ενισχύει
	Κέντρο περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βάμου	Συνεργασία πάνω σε θέματα περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
	Περιφερειακό Θέατρο Κρήτης Ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α.	Προγραμματική Σύμβαση πολιτισμικής ανάπτυξης
	Σύλλογοι καταστηματαρχών Καλυβών, Γεωργιούπολης, Αλμυρίδας, Καβρού	Συμμετοχή στην Επιτροπή Τουριστικής Προβολής & Ανάπτυξης Δήμου Αποκορώνου

Επιστημονικοί σύλλογοι και φορείς	Ένωσης Ξενοδόχων Ν. Χανίων	Συμμετοχή στην Επιτροπή Τουριστικής Προβολής & Ανάπτυξης Δήμου Αποκορώνου
	Ένωσης Αγροτουρισμού Κρήτης	Συμμετοχή στην Επιτροπή Τουριστικής Προβολής & Ανάπτυξης Δήμου Αποκορώνου
	Σωματείο Ξενοδοχοϋπαλλήλων Ν. Χανίων	Συμμετοχή στην Επιτροπή Τουριστικής Προβολής & Ανάπτυξης Δήμου Αποκορώνου
	Πολυτεχνείο Κρήτης	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης για αναλύσεις πόσιμου νερού και λυμάτων, παροχή τεχνικής γνώσης στην λειτουργία της ΕΕΛ Καλυβών
	Πολυτεχνείο Κρήτης	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης για μετρήσεις ποιότητας υδάτων και παρακολούθησης λειτουργίας ΕΕΛ Αρμένων
	Πολυτεχνείο Κρήτης	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης για εκπόνηση οικονομοτεχνικών μελετών (λ.χ. οργάνωση καθαριότητας)
	ΤΕΙ Κρήτης (Χανιά)	Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων για παρακολούθηση ποιότητας επιφανειακών νερών (λ.χ. λίμνη, ποτάμια) και πόσιμου νερού
	Πανεπιστήμιο Κρήτης (Βιολογικό, ΜΦΙΚ)	Συνεργασία πάνω σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΖΕΠ και τις περιοχές Natura, έκδοση περιβαλλοντικού φυλλαδίου
	ΕΛΚΕΘΕ	Σύναψη προγραμματικής σύμβασης για παρακολούθηση ποιότητας θαλασσίου περιβάλλοντος στα πλαίσια υλοποίησης έργων αποχέτευσης (Καλύβες, Γεωργιούπολη)
	ΜΑΙΧ	Προγραμματική Σύμβαση με συμμετοχή του Μεσογειακού Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης – ΜΑΙΧ, για την υλοποίηση προγραμμάτων Επιμόρφωσης Ενηλίκων Τοπικής Εμβέλειας Κατά καιρούς συνεργασία πάνω σε θέματα περιβαλλοντικά (λ.χ. συμμετοχή σε Interreg)
Φορείς ειδικών πληθυσμιακών	Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου	Παραχώρηση δημοτικών υποδομών (κτίρια) για την υποστήριξη της λειτουργίας και των δράσεων που αναλαμβάνει
	Ίδρυμα Αγία Σοφία	Συνεργασία πάνω σε θέματα κοινωνικά και προνοιακά (Βοήθεια στο σπίτι,

ομάδων		διαμονή τροφίμων)
Αθλητικοί και πολιτιστικοί σύλλογοι και φορείς	36 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ 1) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΥΒΩΝ "ΜΑΝΩΛΗΣ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ" ΚΑΛΥΒΩΝ 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΜΕΝΩΝ 3) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΟΥ ΧΩΡΙΟΥ 4) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΥΛΟΥ 5) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΖΙΒΑΡΑ 6) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ 7) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΑΜΟΥ 8) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΤΟΥΛΙΑΝΩΝ 9) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΦΑΛΑ 10) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΛΑΚΑΣ 11) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ 12) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΡΥΣΩΝ 13) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΜΠΡΟΣΝΙΕΡΟΥ 14) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΜΙΤΣΙΟΥ ΑΜΥΓΔΑΛΟΥ 15) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΩΝ 16) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΧΑΙΡΩΝ 17) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΜΝΗΣ 18) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΙΝΑΣ 19) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΜΙΤΣΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 20) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΩΡΙΟΥ 21) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΞΗΡΟΣΤΕΡΝΙΟΥ 22) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΟΥΡΗΣ-ΣΕΛΛΙΩΝ-ΛΙΚΟΤΗΝΑΡΑΣ 23) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΙΚΟΤΙΝΑΡΑΣ 24) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΕΛΛΟΥ 25) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΙΚΑΜΠΟΥ 26) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΥΛΑΚΗΣ 27) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ "ΠΕΡΒΟΛΙΤΣΙΑ" 28) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ 29)	Συνεργασία σε πολιτιστικά θέματα και διοργάνωση εκδηλώσεων

	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΡΕ 30)ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΒΡΑΧΩΝ " 31)ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΡΕΔΙΑΝΩΝ "Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ" 32)ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ 33)ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΙΔΟΧΩΡΙΟΥ 34) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΜΩΝΙΩΝ 35) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΖΙΤΖΙΦΕ 36) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΖΙΤΖΙΦΕ	
	8 ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ - ΣΩΜΑΤΕΙΑ 1)ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ Ο ΑΠΟΚΟΡΩΝΑΣ 2)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΡΩΝΙΣ3)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΙΤΑΝ 4)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΦΝΗ 5)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΚΡΙΤΑΣ 6)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ 7)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΟΡΑ 8)ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΟΣ ΣΑΜΩΝ	Συνεργασία σε θέματα αθλητισμού, παραχώρηση κτιρίων και εγκαταστάσεων, ενίσχυση από την Κοινωνική Επιχείρηση
Εθελοντικές οργανώσεις και κινήσεις πολιτών	Ομάδα Εθελοντών Εκτάκτων Αναγκών Αποκορώνου	Συνεργασία σε θέματα πολιτικής προστασίας (πυροπροστασία, πλημμύρες, φυσικά φαινόμενα κ.α.)
	Ομάδα "Χείρα βοηθείας"	Συνεργασία σε θέματα υποστήριξης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού και αναξιοπαθούντων μέσω της συλλογής τροφίμων και διανομής αυτών

3.7. Ανάλυση Εσόδων-Εξόδων Δήμου Αποκορώνου

Το 2011 ο Δήμος Αποκορώνου λειτούργησε για πρώτη φορά μετά από την συγχώνευση των 5 Καποδιστριακών Δήμων και της Κοινότητας της Ασή Γωνιάς. Η διαδικασία μετάπτωσης των δεδομένων από τις 5 αυτές μονάδες αλλά και η εύρυθμη λειτουργία των προγραμμάτων οικονομικής διαχείρισης και ύδρευσης, υπήρξε αργή. Οι λογαριασμοί νερού αλλά και οι βεβαιώσεις σε άλλα τέλη, όπως και η διαδικασία εκκαθάρισης τελών μέσω της ΔΕΗ, δεν γίνονταν σε κανονικούς ρυθμούς και για το λόγο αυτό τα έσοδα παρουσίαζαν υστέρηση.

Κατά την τελευταία τριετία 2012-2014 τα οικονομικά δεδομένα του Δήμου (εισπραχθέντα έσοδα και πληρωθείσες δαπάνες) αποτυπώνονται ως εξής.

Κατά το οικονομικό έτος 2012 ο Δήμος είχε γενικό σύνολο εισπραχθέντων εσόδων ύψους **10.965.528,45 Ευρώ** και γενικό σύνολο πληρωθέντων δαπανών **9.374.683,49 Ευρώ**.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012		
ΕΣΟΔΑ		
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	€
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	5.919,38
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	43.930,74
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.265.627,91
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	243.448,04
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	38.936,31
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.593.305,80
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	21.925,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	5.213.093,18
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	€
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	58.443,60
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1.275.563,97
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	0
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	119.676,53
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	19.525,17
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.473.209,27
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	€
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	1.788.298,09
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	1.788.298,09
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	€
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	474.626,39
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	474.626,39
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	€
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.176.527,76

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	35.731,19
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.212.258,95
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	€
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	21.956,30
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	782.086,27
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	804.042,57
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	10.965.528,45
ΔΑΠΑΝΕΣ		
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.113.258,65
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	891.658,10
62	Παροχές τρίτων	1.779.624,60
63	Φόροι και τέλη	10.686,64
64	Λοιπά γενικά έξοδα	31.511,90
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	227.763,51
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	348.988,68
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	237.700,45
68	Λοιπά έξοδα	9.379,45
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	5.650.571,98
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	284.800,84
73	Έργα	398.785,96
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	111.837,02
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	79.951,50
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	875.375,32
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	1.783.189,25
82	Λοιπές Αποδόσεις	1.065.546,94
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	0

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2.848.736,19
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	
91	Αποθεματικό	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	9.374.683,49

Κατά το οικονομικό έτος 2013 ο Δήμος είχε γενικό σύνολο εισπραχθέντων εσόδων ύψους **10.435.794,51 Ευρώ** και γενικό σύνολο πληρωθέντων δαπανών **8.929.184,24 Ευρώ**.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2013		
ΕΣΟΔΑ		
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	€
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	1.787,00
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	71.268,88
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.192.189,29
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	263.018,90
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	40.412,18
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.002.761,39
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	13.110,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	4.584.547,64
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	€
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	581.797,83
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	621.909,61
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	10.550,45
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	207.686,99
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	31.309,74
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.453.254,62
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	€
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	744.475,80
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	744.475,80
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	€

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	879.336,60
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	879.336,60
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	€
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.116.601,92
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	66.732,97
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.183.334,89
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	€
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	525.047,15
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.065.797,81
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	1.590.844,96
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	10.435.794,51
ΔΑΠΑΝΕΣ		
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.929.615,93
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	463.155,44
62	Παροχές τρίτων	2.457.082,04
63	Φόροι και τέλη	21.250,64
64	Λοιπά γενικά έξοδα	82.409,91
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	53.417,07
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	439.583,23
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	564.570,79
68	Λοιπά έξοδα	32.645,70
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	6.043.730,75
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	206.446,69
73	Έργα	260.582,89
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	182.847,04
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	1.174,00

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	651.050,62
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	681.933,62
82	Λοιπές Αποδόσεις	1.057.486,50
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές υποχρεώσεων ΠΟΕ	494.982,75
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2.234.402,87
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	
91	Αποθεματικό	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	8.929.184,24

Ενώ κατά το τελευταίο κλεισμένο διαχειριστικό οικονομικό έτος τα εισπραχθέντα έσοδα του Δήμου έφτασαν στο ύψος των **11.323.527,35 Ευρώ** και οι πληρωθείσες δαπάνες στο ύψος των **9.292.323,92 Ευρώ**.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2014		
ΕΣΟΔΑ		
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	€
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	1.450,00
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	46.973,64
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.409.717,43
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	328.166,55
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	19.879,20
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.234.874,67
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	3.000,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	5.044.061,49
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	€
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	645.063,20
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	856.780,35
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	0
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	254.589,86
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	12.477,13

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.768.910,54
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	€
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	1.179.049,36
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	1.179.049,36
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	€
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	546.696,44
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	546.696,44
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	€
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.137.876,12
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	140.323,13
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.278.199,25
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	€
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	462.918,23
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.043.692,04
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	1.506.610,27
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	11.323.527,35
ΔΑΠΑΝΕΣ		
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.814.310,15
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	473.743,68
62	Παροχές τρίτων	2.368.073,68
63	Φόροι και τέλη	25.782,48
64	Λοιπά γενικά έξοδα	57.059,85
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	54.107,22
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	410.217,16
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	792.568,28

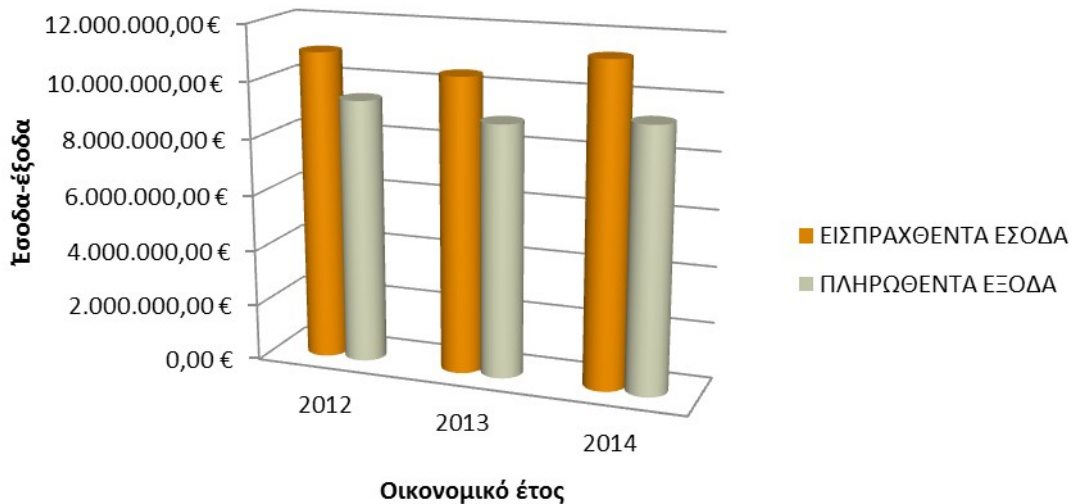
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2015-2019
Α' ΦΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

68	Λοιπά έξοδα	84.786,46
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	6.080.648,96
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	162.882,88
73	Έργα	856.539,59
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	78.289,23
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.097.711,70
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	473.977,70
82	Λοιπές Αποδόσεις	1.087.836,39
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές υποχρεώσεων ΠΟΕ	552.149,17
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2.113.963,26
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	
91	Αποθεματικό	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	9.292.323,92

Η πορεία των εσόδων και των δαπανών της τελευταίας τριετίας αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ	2012	2013	2014
ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	10.965.528,45 €	10.435.794,51 €	11.323.527,35 €
ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ	9.374.683,49 €	8.929.184,24 €	9.292.323,92 €

Εξέλιξη εσόδων- εξόδων τριετίας

Από την πορεία των εσόδων της τελευταίας τριετίας παρατηρούμε ότι κατά το οικονομικό έτος 2014 ο Δήμος έχει αυξήσει σημαντικά τα εισπραχθέντα του έσοδα, γεγονός που οφείλεται κατά μεγάλο βαθμό στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των εισπρακτικών του μηχανισμών και στην ευρύτερη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας του. Η πορεία των δαπανών επίσης αυξήθηκε λόγω όμως της αύξησης σε επενδύσεις για την υλοποίηση έργων και μελετών (Κ.Α. 7) που από τις 651.050,62 Ευρώ κατά το οικονομικό έτος 2013 αυξήθηκε κατά το οικονομικό έτος 2014 στις 1.097.711,70 Ευρώ, γεγονός που καταδεικνύει την αναπτυξιακή προσπάθεια για την υλοποίηση και ωρίμανση έργων ενόψει και της νέας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ 2014-2020.

3.8. Έργα, μελέτες και δράσεις του Δήμου κατά την περίοδο 2011-2014

Την περίοδο 2011-2014 ο Δήμος Αποκορώνου ωρίμασε, εκτόνησε και υλοποίησε έργα, μελέτες και δράσεις τα οποία είτε βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης, είτε έχουν δημοπρατηθεί ή βρίσκονται σε στάδιο δημοπράτησης ή ολοκληρώθηκαν. Τα έργα, μελέτες και δράσεις της περιόδου 2011-2014 έχουν ως εξής.

3.8.1. Υπό εκτέλεση, δημοπρατημένα, υπό δημοπράτηση και ολοκληρωμένα έργα

Ο Δήμος Αποκορώνου υλοποιεί, μόνος του και σε συνεργασία με άλλους φορείς, έργα συνολικού προϋπολογισμού 19.068.488 Ευρώ. Τα έργα αφορούν σε αναπλάσεις (κοινόχρηστων χώρων οικισμών, αισθητικών και λειτουργικών παρεμβάσεων οικισμών, αναπλάσεις πλατειών και κοινόχρηστων χώρων οικισμών), κτιριακές εργασίες (εργασίες αποπεράτωσης, εργασίες επισκευής και συντήρησης), συγκοινωνιακά (έργα ασφαλτόστρωσης, συντήρηση αγροτικού οδικού δικτύου), έργα υδραυλικών εργασιών (γεωτρήσεις, δίκτυα ύδρευσης, κατασκευή δεξαμενών και συντήρηση αντλιοστασίων), περιβαλλοντικά (δίκτυα αποχέτευσης) καθώς και έργα υπηρεσιών (ενίσχυσης διοικητικής οργάνωσης και διαχειριστικής επάρκειας, τεχνικής στήριξης).

Αναλυτικά τα υπό εκτέλεση έργα έχουν ως εξής:

- **ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΒΑΜΟΥ, ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ Δ.Ε. ΒΑΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 554.115,00 € αφορά σε αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων εντός των οικισμών Βάμου (πλατεία Μπιτισκούνη), Κόκκινου Χωριού και Γαβαλοχωρίου της Δ.Ε. Βάμου. Το έργο χρηματοδοτείται από πόρους του Πράσινου Ταμείου (Πρόγραμμα «Αστική Αναζωογόνηση 2012-2015»), εντάχθηκε στις 12/07/2012, δημοπρατήθηκε στις 15/11/2012 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 9 μήνες. Με την με αρ. 328/2014 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου η υλοποίηση του έργου έχει παραταθεί έως τις 31/03/2015.

- **ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 72.500,00 € αφορά σε κτιριακές εργασίες (διαμόρφωση αιθουσών και γραφείων στον υπόγειο χώρο του Δημαρχείου Βρυσών). Το έργο υλοποιείται με πιστώσεις ΣΑΤΑ, δημοπρατήθηκε στις 03/06/2014. Με την με αρ. 288/2014 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου η υλοποίηση του έργου έχει παραταθεί έως τις 08/02/2015.

- **ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 275.941,00 € αφορά σε εργασίες ασφαλτοστρώσεων σε τμήματα της δημοτικής οδοποιίας ανά το Δήμο (Δ.Ε. Αρμένων, Βάμου, Γεωργιούπολης, Κρυονερίδας, Φρέ) καθώς και συμπληρωματικά εργασίες στις Τ.Κ. Εμπροσνέρου και Νεοχωρίου. Το έργο υλοποιείται με πιστώσεις ΣΑΤΑ, δημοπρατήθηκε στις 18/03/2014. Με την με αρ. 16/2015 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου το έργο έχει παραταθεί έως τις 31/03/2015.

- **ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΠΕΔΙΝΗΣ ΖΩΝΗΣ ΔΗΜΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 59.999,50 € αφορά σε εργασίες συντήρησης τμημάτων των αγροτικών δρόμων της πεδινής ζώνης του Δήμου. Το έργο υλοποιείται με πιστώσεις ΣΑΤΑ, δημοπρατήθηκε στις 01/10/2013 με ημερομηνία ολοκλήρωσης 19/10/2014 (έχει δοθεί παράταση μέχρι 31/12/2014 με την με αρ. 212/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου)

- **ΕΠΙΣΚΕΥΗ-ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΒΑΜΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 70.000,00 € αφορά σε εργασίες στο χαρακτηρισμένο νεώτερο μνημείο του πρώην παρθεναγωγείου Βάμου και νυν Δημοτικού Ξενώνα Φιλοξενίας. Το έργο χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με φορέα υλοποίησης την Π.Ε. Χανίων, δημοπρατήθηκε στις 28/01/2014 ενώ η ημερομηνία ολοκλήρωσης της 26/06/2014 έχει παραταθεί με απόφαση της οικονομικής επιτροπής της Περιφέρειας Κρήτης.

- **ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΟΥΡΝΑ: ΤΜΗΜΑ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ- ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 193.848,00 € αφορά σε εργασίες ανάπλασης (τοποθέτηση κυβόλιθων, φωτιστικών σωμάτων στο τμήμα του οδικού δικτύου που συνδέει τον οικισμό Κουρνά με τις εκκλησίες Άγιος Γεώργιος και Αγία Βαρβάρα. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης- (Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013, άξονας προτεραιότητας 4), δημοπρατήθηκε

στις 05/11/2013 και ο χρόνος υλοποίησης είναι 8 μήνες. Με την με αρ. 281/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου το έργο έχει παραταθεί έως τις 12/05/2015.

- **ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ "ΛΑΖΑΡΟΥ" Δ.Δ. ΜΑΖΑΣ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 131.000,00 € αφορά σε ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες προκειμένου να τεθεί σε λειτουργία η γεώτρηση «Λαζάρου» στο Δ.Δ. Μάζας. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης- (Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013, άξονας προτεραιότητας 4), δημοπρατήθηκε στις 12/11/2013 με χρόνο υλοποίησης τους 3 μήνες. Με την με αρ. 328/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου η υλοποίηση του έργου έχει παραταθεί έως τις 03/04/2015.

- **ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 876.375,00 € αφορά σε εργασίες αναπλάσεων κοινόχρηστων χώρων στον οικισμό Ασή Γωνιάς. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης- (Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013, άξονας προτεραιότητας 3), δημοπρατήθηκε στις 03/07/2012 και ο χρόνος υλοποίησης του είναι 6 μήνες. Με την με αρ. 327/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου το έργο έχει παραταθεί έως τις 30/04/2015.

- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΞ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 1.487.070 € αφορά σε εργασίες αναπλάσεων της κεντρικής πλατείας και των παραλιακών κοινοχρήστων χώρων του πολεοδομικού σχεδίου του οικισμού Γεωργιούπολης. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 16/07/2013 με χρόνο υλοποίησης 15 μήνες. Το έργο έχει παραταθεί και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

- **ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ – Αντλιοστάσια, φρεάτιο φόρτισης, δίκτυα αγωγών συλλογής και αγωγός τελικής διάθεσης (Υπόεργο 2)**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 11.600.000,00 € αφορά σε εργασίες κατασκευής δικτύων αποχέτευσης, αντλιοστασίων και αγωγού τελικής διάθεσης στη θάλασσα. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 15/07/2014 και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 31/01/2016.

- **ΕΞΩΡΑΪΣΜΟΙ, ΑΝΑΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 600.117,00 € αφορά σε εργασίες αισθητικής και λειτουργικής ανάπλασης σε κοινόχρηστους χώρους (πλατείες, πεζόδρομοι, οδοί) οικισμών Μάζας και Νιου Χωριού, του μνημείου στην περιοχή "Πηγάδια" του οικισμού Γαβαλοχωρίου και περιπατητικών διαδρομών. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 06/05/2014 και η διάρκεια υλοποίησης είναι 15 μήνες.

- **ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΠΛΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΒΑΦΕ ΚΑΙ ΦΡΕ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 408.729,00 € αφορά στην ανάπλαση και αναβάθμιση κεντρικών κοινοχρήστων χώρων εντός των οικισμών Βαφέ και Φρε (έργα πεζοδρομίων, πλακοστρώσεων, κυβολιθοστρώσεων, κλπ.). Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό

Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 08/04/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 15 μήνες. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΒΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 565.185,00 € αφορά σε εργασίες ανάπλασης και αναβάθμισης της λειτουργικότητας για τους περίοικους και τους επισκέπτες του κοινόχρηστου χώρου που περικλείεται από το ΒΟΑ Κρήτης και την νότια παράλληλο οδό εξυπηρέτησης (sr) και κατά μήκος τμήματος του βορείου μετώπου του πολεοδομικού σχεδίου Καβρού. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 15/04/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 9 μήνες. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΛΑΚΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 201.720,00 € αφορά σε εργασίες ανάπλασης και ανάδειξης της κεντρικής πλατείας οικισμού Πλάκας δημοτικής ενότητας Βάμου του Δήμου Αποκορώνου. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 08/04/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 9 μήνες. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

- **ΕΞΩΡΑΪΣΜΟΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΗΓΩΝ ΣΤΥΛΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 368.262,00 € αφορά σε εργασίες ανάδειξης και ανάπλασης του κοινόχρηστου χώρου- πάρκου που βρίσκεται στις πηγές πόσιμου νερού εντός του οικισμού Στύλου. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 01/04/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 9 μήνες. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

- **ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΠΟΣΙΜΟΥ ΝΕΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 1.439.100 € αφορά σε εργασίες κατασκευής νέων δεξαμενών αποθήκευσης πόσιμου νερού, επέκτασης των δικτύων ύδρευσης, για τη σύνδεση των δεξαμενών στο δίκτυο και την τροφοδότηση οικιστικών περιοχών με ποσότητες νερού. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), δημοπρατήθηκε στις 01/07/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 12 μήνες.

- **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΚΣΚΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Υ/Ε 2)**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 21.600,00 € αφορά σε εργασίες παρακολούθησης των εκσκαφών του έργου «Κατασκευής δεξαμενών αποθήκευσης και ενίσχυσης διανομής πόσιμου νερού Δήμου Αποκορώνου» από την αρχαιολογική υπηρεσία. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013), εντάχθηκε στις 01/04/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 8 μήνες. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 60.000,00 € αφορά στην παροχή υπηρεσιών διοικητικής οργάνωσης, διαχειριστικής επάρκειας και σχεδιασμού και υποστήριξης δράσεων κατά την νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ 2014-2020. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής” του Άξονα Προτεραιότητας 01 “Υποστήριξη επιτελικών δομών, λειτουργιών και δικαιούχων φορέων”, δημοπρατήθηκε στις 10/06/2014 και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 18/08/2015.

- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΡΓΩΝ LEADER ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 4.674,00 € αφορά στην παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την ωρίμανση για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης στην πρόσκληση LEADER. Το έργο υλοποιείται με ίδιους πόρους.

- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 4.453,00 € αφορά στην παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την ωρίμανση για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης στην πρόσκληση LEADER. Το έργο υλοποιείται με ίδιους πόρους.

Τα έργα που έχουν δημοπρατηθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της δημοπράτησης έχουν συνολικό προϋπολογισμό 7.294.949,00 €.

- ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΟΙΝΟΠΟΪΑ ΤΚ ΚΑΛΥΒΩΝ ΔΕ ΑΡΜΕΝΩΝ

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 23.506,00 € αφορά σε εργασίες συντήρησης του δρόμου προς την οινοποιία της Τ.Κ Καλυβών επιφάνειας 1.052 μ², μήκους 200 μ και μέσου πλάτους 5,00 μ. Το έργο υλοποιείται με πιστώσεις ΣΑΤΑ, με ημερομηνία δημοπράτησης 30/12/2014 και η διάρκεια υλοποίησης του είναι 9 μήνες.

- ΕΡΓΑ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ (Υ/Ε 1)

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 509.943,00 € αφορά σε υδραυλικές εργασίες κατασκευής αγωγών ύδρευσης με φρεάτια, κατασκευή αντλιοστασίου και κατασκευή 2 δεξαμενών αποθήκευσης του νερού. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης- (Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013, άξονας προτεραιότητας 3), δημοπρατήθηκε στις 04/11/2014 και ο χρόνος υλοποίησης είναι 12 μήνες.

- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ - Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (Υπόεργο 1)

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 6.700.000,00 € αφορά σε εργασίες εκπόνησης μελέτης και κατασκευής των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων στην Γεωργιούπολη. Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. “Κρήτης και Νήσων Αιγαίου” 2007- 2013) και αναμένεται να δημοπρατηθεί 10/03/2015 και ο χρόνος υλοποίησης είναι 30 μήνες.

- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 61.500,00 € αφορά σε υπηρεσίες ανάπτυξης και εγκατάστασης ψηφιακής πλατφόρμας με σκοπό την παρακολούθηση της κατάστασης των οδοστρωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της σήμανσης καθώς και τον προγραμματισμό και την βελτιστοποίηση (τεχνικά και οικονομικά) της συντήρησης τους. Το έργο

χρηματοδοτείται από Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. “ Ψηφιακή Σύγκλιση”), εντάχθηκε στις 30/09/2014 και η διάρκεια υλοποίησης είναι 3 μήνες.

Τα έργα που υλοποιήθηκαν στον Δήμο κατά την περίοδο 2011-2014 έχουν συνολικό προϋπολογισμό 1.927.727,00 €.

- **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ “ΚΡΕΜΑΣΤΟΣ”**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 66.352,00 € αφορούσε σε εργασίες ανάπλασης (επέκταση και συνέχεια διαμόρφωσης) του περιβάλλοντος χώρου στο θέατρο “Κρεμαστός”. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και ολοκληρώθηκε στις 11/07/2014 με χρόνο υλοποίησης 14 μήνες.

- **ΤΣΙΜΕΝΤΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΟΡΕΙΝΗΣ ΖΩΝΗΣ ΔΗΜΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 60.000,00 € αφορούσε σε εργασίες κατασκευής οδοστρωμάτων από σκυρόδεμα σε αγροτικούς δρόμους της ορεινής ζώνης του Δήμου. Το έργο χρηματοδοτήθηκε με πιστώσεις ΣΑΤΑ και ολοκληρώθηκε στις 01/08/2014 με χρόνο υλοποίησης τους 4 μήνες.

- **ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 60.000,00 € αφορούσε σε εργασίες οδοστρωσίας σε υφιστάμενους χωμάτινους και υφιστάμενους δρόμους με ασφαλτο. Το έργο χρηματοδοτήθηκε με πιστώσεις ΣΑΤΑ και ολοκληρώθηκε στις 17/01/2014 με χρόνο υλοποίησης τους 4 μήνες.

- **ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΑΔΑ ΣΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ “ΣΠΗΛΙΑ” ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ ΚΑΙ “ΜΟΔΑΚΙΑ” ΑΡΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 534.105,00 € αφορούσε σε εργασίες αποκατάστασης σύμφωνα με τις μελέτες του ΥΠΕΚΑ στους ΧΑΔΑ της Τ.Κ. Ασή Γωνιάς και της Δ.Ε. Αρμένων. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Συνοχής (Ε.Π. Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη) με φορέα υλοποίησης την Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Ανώνυμη Εταιρεία – Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. και ολοκληρώθηκε στις 31/10/2014 με χρόνο υλοποίησης 7 μήνες.

- **ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ - Αγορά γης χωροθέτησης αντλιοστασίων**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 98.700,00 € αφορούσε σε υπηρεσίες εξασφάλισης γης για την χωροθέτηση των αντλιοστασίων του έργου της αποχέτευσης Γεωργιούπολης και ευρύτερης περιοχής. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Συνοχής (Ε.Π. Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη) με φορέα υλοποίησης την Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Κρήτης και ολοκληρώθηκε στις 29/08/2012.

- **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΝΩΝΕΙ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε. ΒΑΜΟΥ ΑΠΟ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ (ΝΟ 45) ΜΕΧΡΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ (ΝΟ 46) ΚΑΙ ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΟΔΟ**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 1.021.693,00 € αφορούσε σε εργασίες διάστρωσης υποβάσεων, εργασίες ασφαλτόστρωσης, ερεισμάτων, σήμανσης οδού και κατασκευή των τεχνικών έργων απορροής ομβρίων. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. “Κρήτης και Νήσων Αιγαίου” 2007- 2013), ολοκληρώθηκε στις 31/12/2013 με χρόνο υλοποίησης τους 15 μήνες.

- ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 36.876,00 € αφορούσε στην προμήθεια εξοπλισμού (υπολογιστές, μηχανές γραφείου, συσκευές ήχου/εικόνας, διαδραστικοί πίνακες, επίπλων, εξοπλισμού γυμναστικής, ειδικού εξοπλισμού κ.α.) 6 τμημάτων ένταξης σχολείων του Δήμου. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου" 2007- 2013) και ολοκληρώθηκε στις 09/11/2013.

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 50.000,00 € αφορούσε στην εκπόνηση μελετών που αφορούν στα έργα ΟΣΑΠΥ (ανάπλαση βορείου μετώπου οικισμού Καβρού, ανάπλαση κεντρικής οδού και πλατείας Νέου Χωριού, ανάπλαση πλατείας και κοινόχρηστων χώρων Βαφέ, ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων Βαφέ, ανάδειξη εξωραϊσμός Παλαιάς Βρύσης και πλατείας Μάζας, ανάπλαση και εξωραϊσμός υπαίθριου θεάτρου "Κρεμαστός" Εμπρόσνερου, ανάδειξη γέφυρας Βρυσών και περιπατητικής διαδρομής Μπούτακα, κατασκευή δεξαμενών αποθήκευσης πόσιμου νερού, κατασκευή και ενίσχυση δικτύων διανομής πόσιμου νερού). Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π. "Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής") και ολοκληρώθηκε στις 09/10/2013.

3.8.2. Μελέτες

Οι μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης έχουν ως εξής:

- ΠΡΑΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΒΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ

Οι μελέτες συνολικού προϋπολογισμού 170.000,00 € αφορούν στην εφαρμογή του ρυμοτομικού σχεδίου στον οικισμό Καβρός. Το έργο χρηματοδοτείται από πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ και φορέας υλοποίησης είναι ο Δήμος Χανίων.

- ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΑΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΔΗΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ

Η μελέτη προϋπολογισμού 13.183,00 € αφορά στην ανασύνταξη και επικαιροποίηση πράξεων αναλογισμού ετών 2001-2005 του ρυμοτομικού σχεδίου Γεωργιούπολης. Το έργο εκτελείται με ιδίους πόρους του Δήμου Αποκορώνου.

- ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΟΣ ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΥ

Η μελέτη προϋπολογισμού 5.256,00 € αφορά σε τοπογραφική αποτύπωση της εκβολής Περαστικού με παράλληλη οριοθέτηση του ρέματος λόγω παράνομων επεμβάσεων από ιδιώτες και υλοποιείται με ιδίους πόρους του Δήμου.

- ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΑΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΒΑΜΟΥ

Η μελέτη προϋπολογισμού 4.551,00 € αφορούσε στην εξακρίβωση της στατικής επάρκειας του παλαιού δημόσιου κτιρίου στα πλαίσια της δήλωσης του νόμου αυθαιρέτων. Η μελέτη χρηματοδοτήθηκε από πιστώσεις ΣΑΤΑ και παραλήφθηκε στις 19/08/2014 με την με αρ. 244/2014 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΒΑΜΟΥ**

Η μελέτη προϋπολογισμού 4.551,00 € αφορούσε στην εξακρίβωση της ηλεκτρομηχανολογικής εγκατάστασης υφιστάμενου παλαιού δημοσίου κτιρίου στα πλαίσια της δήλωσης αυθαιρέτων. Η μελέτη χρηματοδοτήθηκε από πιστώσεις ΣΑΤΑ και παραλήφθηκε στις 11/11/2014 με την με αρ. 322/2014 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής.

- **ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΒΑΛΟΥ, ΒΑΜΟΥ, ΚΑΛΑΜ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΑΛΑΜ. ΑΜΥΓΔΑΛΙ, ΚΑΜΠΙΩΝ, ΤΖΙΤΖΙΦΕ**

Η μελέτη προϋπολογισμού 12.300,00 € αφορά σε τοπογραφικές αποτυπώσεις κοινόχρηστων χώρων οικισμών για την ωρίμανση έργων προς ένταξη στο πρόγραμμα Leader. Η μελέτη χρηματοδοτείται από ιδίους πόρους του Δήμου.

Συμπληρωματικά έχουν εγκριθεί οι κάτωθι μελέτες οι οποίες προς το παρών δεν εντάσσονται στην υλοποίηση κάποιου συγκεκριμένου έργου αλλά αφορούν στον προγραμματισμό του Δήμου για μελλοντικά έργα και δράσεις (βλ. Πίνακας 12 στο Παράρτημα)

- **ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ**

Έχει εκπονηθεί η μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης του έργου “Συμπλήρωση δικτύων άρδευσης κεντρικού Αποκόρωνα (φάση Β’)” από τον ΟΑΔΥΚ. Με την με αρ. 63/2013 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και με την με αρ. πρωτ. 11963/2012 απόφαση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων έχουν εγκριθεί οι Περιβαλλοντικοί Όροι.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ ΝΟΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΜΟΥ**

Έχει εκπονηθεί η μελέτη του έργου “Έργα βελτίωσης αγροτικής οδοποιίας νότιας ζώνης δήμου Βάμου” η οποία έχει θεωρηθεί από την τέως Τ.Υ.Δ.Κ. Με την με αρ. 138/2011 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και με την με αρ. πρωτ. 134/2011 απόφαση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων έχουν εγκριθεί οι Περιβαλλοντικοί Όροι.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΜΟΥ**

Έχει εκπονηθεί η μελέτη που αφορά στο έργο “Έργα βελτίωσης αγροτικής οδοποιίας βόρειας ζώνης δήμου Βάμου”. Με την αρ. 147/2012 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και με την με αρ. πρωτ. 11683/2012 απόφαση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων έχουν εγκριθεί οι Περιβαλλοντικοί Όροι.

- **ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΥΡΓΟΥ ΑΛΗΔΑΚΗ ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΥ**

Έχει εκπονηθεί η αρχιτεκτονική και η αρχαιολογική μελέτη από την 28^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων που αφορά στο έργο “Αποκατάσταση πύργου Αληδάκη Εμπροσνέρου”. Με την με αρ. 119106/2014 Απόφαση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων το έργο έχει πάρει απαλλαγή έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

- **ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΟΥΡΝΑ**

Έχει εκπονηθεί η αρχιτεκτονική μελέτη του έργου “Αισθητική ανάπλαση οικισμού Κουρνά: Β' φάση”. Με την με αρ. 14980/2010 Απόφαση της Ν.Α. το έργο έχει πάρει απαλλαγή έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στο που αφορά στο σκέλος της αρχιτεκτονικής και της

Η/Μ μελέτης του έργου. Επίσης το έργο έχει πάρει έγκριση από την Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

- ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΒΟΛΑΚΑΣ" ΤΟΥ Δ.Δ. ΚΑΛΥΒΩΝ

Έχει εκπονηθεί η προμελέτη του έργου "Καταφύγιο τουριστικών σκαφών στη θέση "Βόλακας" του Δ.Δ. Καλυβών". Με την με αρ. 4025/2014 Απόφαση του ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. έχει εγκριθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και έχει γίνει η χωροθέτηση και η παραχώρηση του χώρου από το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης.

- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Με τις με αρ. 77&78/2010 Αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί η μελέτη του έργου. Επίσης έχει εγκριθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, υπάρχει άδεια εκτέλεσης του έργου από τη Διεύθυνση Υδάτων, έχει οριστεί τελικός αποδέκτης για το έργο και έχει γίνει και παραχώρηση του αιγιαλού με απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

- ΕΡΕΥΝΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Με τις με αρ. 119/2012 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η μελέτη που αφορά στην καταγραφή των εκμεταλλευομένων εμφανίσεων νερού (πηγές, κλπ.) και την εκμετάλλευσή τους για τις ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης.

- ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΕΛ ΚΑΛΥΒΩΝ

Έχει εκπονηθεί μελέτη με σκοπό να ανανεωθούν οι περιβαλλοντικοί όροι για την εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ) Καλυβών (όπως υπάρχει και λειτουργεί) και των υφιστάμενων δικτύων αποχέτευσης.

- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

Έχει εκπονηθεί η αρχιτεκτονική, το τοπογραφικό και η Ηλεκτρομηχανολογική μελέτη του έργου "Αποκατάσταση παραδοσιακού κτίσματος προς επέκταση υπάρχοντος μουσείου Γαβαλοχωρίου". Με την με αρ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2296/63649/2001 Απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού το κτίριο έχει χαρακτηριστεί ως διατηρητέο και με την με αρ. 1431/2004 απόφαση της Ν.Α. Χανίων το έργο έχει πάρει απαλλαγή έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

- ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΛΙΜΝΗΣ ΚΟΥΡΝΑ

Έχει εκπονηθεί η προμελέτη του έργου "Ανάπλαση περιφερειακού δρόμου λίμνης Κουρνά" η οποία είχε θεωρηθεί από την ΤΥΔΚ.

- ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΥΣΤΕΡΟΜΙΝΩΙΚΟΥ ΘΟΛΩΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΦΥΛΑΚΗΣ

Έχει εκπονηθεί η μελέτη του έργου από την ΚΕ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και έχει λάβει έγκριση από το Τοπικό Συμβούλιο Αρχαιοτήτων.

- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΜΕΛΕΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ-ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟΥ, ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΡΕ, ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ, ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΒΑΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Έχουν εκπονηθεί οι προμελέτες ενεργειακής απόδοσης για 4 σχολικά κτίρια. Το γυμνάσιο Βάμου εντάχθηκε στη διαδικασία των αυθαιρέτων και έχει εκπονηθεί μελέτη στατικής επάρκειας και Η/Μ κατάστασης. Εκκρεμούν οι οριστικές αρχιτεκτονικές και Η/Μ μελέτες καθώς και τα τεύχη δημοπράτησης.

- **ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΕΤΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ ΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΥ**

Έχει εκπονηθεί η αρχιτεκτονική μελέτη και ένα μέρος του έργου έχει υλοποιηθεί.

- **ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΡΑΜΝΗΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Έχει εκπονηθεί η μελέτη του έργου μέρος του οποίου χρηματοδοτήθηκε μέσα από το Leader και αφορούσε στην ανακαίνιση του παλιού δημοτικού σχολείου στη Ραμνή και τη χρήση ως κέντρου προφορικής ιστορίας.

- **ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΑΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΔΗΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ**

Αφορά σε μελέτες με τις οποίες γίνεται η επίσημη εφαρμογή των πολεοδομικών σχεδίων.

- **ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ**

Με την με αρ. 48/2012 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου έχει παραληφθεί η μελέτη που αφορά την σύνταξη μελετών για την κύρωση πράξεων αναλογισμού.

- **ΠΡΑΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΒΡΟΥ**

Έχουν εκπονηθεί οι μελέτες και έχει ολοκληρωθεί και κυρωθεί η πράξη εφαρμογής πολεοδομικού σχεδίου Καβρού.

- **ΣΧΟΟΑΠ ΔΗΜΟΥ ΑΡΜΕΝΩΝ**

Με το ΦΕΚ 39/ΑΑΠ/2009 έχει εγκριθεί το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) Δήμου Αρμένων

- **ΣΧΟΟΑΠ ΔΗΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ**

Με το ΦΕΚ 19/ΑΑΠ/2009 έχει εγκριθεί το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) Δήμου Γεωργιουπόλεως

Επίσης έχουν εκπονηθεί μελέτες που αφορούν σε έργα αρμοδιότητας της αρχαιολογίας και οι οποίες είναι οι εξής:

- **ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ι.Ν. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΣΤΥΛΟΣ, ΔΗΜΟΥ ΑΡΜΕΝΩΝ**

Με την ΤΠΠΟ/ΓΑΒΜΜ/32032/2239π.έ/22-6-1999 Απόφαση της ΔΑΒΜΜ του ΥΠΠΟ εγκρίθηκε η μελέτη και με την ΤΠΠΟΣ/ΓΑΒΜΜ/97170/2468 εγκρίθηκε η συμπληρωματική μελέτη του έργου αποκατάστασης του Ι.Ν. Αγ. Ιωάννη Θεολόγου, εντός του οικισμού Στύλος που αφορά στη διαμόρφωση του αύλειου χώρου και αποκατάσταση και συντήρηση του εσωτερικού διακόσμου του ναού.

- **ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΝΕΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΜΥΛΟΥ ΚΑΛΥΒΩΝ**

Έχει εκπονηθεί μελέτη από τις υπηρεσίες της αρχαιολογίας ολοκλήρωσης της αποκατάστασης του μνημείου του ενετικού νερόμυλου των Καλυβών.

- **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΕΝΕΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΜΥΛΟΥ ΣΤΥΛΟΥ**

Έχει εκπονηθεί μελέτη από τις υπηρεσίες της αρχαιολογίας διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου και πρόσβασης του μνημείου Ενετικού Νερόμυλου Στύλου.

- **ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΜΑΡΑΣ ΒΡΥΣΩΝ**

Έχει εκπονηθεί μελέτη από τις υπηρεσίες της αρχαιολογίας αποκατάστασης του βυζαντινού μονοπατιού του χαρακτηρισμένου ελληνιστικού μνημείου της Ελληνικής Καμάρας.

3.8.3. Δράσεις

Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν από το Δήμο και από την Κοινωφελή Επιχείρηση συνολικού προϋπολογισμού 1.209.622,42 € αφορούν σε δράσεις απασχόλησης και κατάρτισης, κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, αθλητισμού και πολιτισμού.

- **«Δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα, στην Περιφέρεια Κρήτης»**

Η δράση προϋπολογισμού 249.375,00 € αφορούσε στην υλοποίηση δράσεων κοινωφελούς εργασίας στους τομείς του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος, του κοινωνικού τομέα και του πολιτισμού. Η δράση υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την «Σύμπραξη Φορέων Χανίων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση» και ο Δήμος συμμετείχε ως Συμπράττων Φορέας της δράσης.

- **«Κέντρα Δια Βίου Μάθησης – Προγράμματα Εθνικής Εμβέλειας και Προγράμματα Τοπικής Εμβέλειας Α.Π.7 & Α.Π.8»**

Η δράση προϋπολογισμού 31.795,00 € αφορά σε υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων μέσω της δημιουργίας τμημάτων κατάρτισης με διάφορα εκπαιδευτικά αντικείμενα (αγωγή υγείας, φωτογραφία, νέες τεχνολογίες, εκμάθηση αγγλικών). Η δράση υλοποιείται σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης και το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης μέσω προγραμματικής σύμβασης.

- **Λειτουργία μονάδας «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» 2012**

Η δράση προϋπολογισμού 65.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε στη λειτουργία της μονάδας «Βοήθεια στο Σπίτι» και παρέχονται υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα καθώς και ΑΜΕΑ, πολλά από τα οποία είναι εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών ανέργων και επαπειλούμενων με ανεργία ατόμων όπως νοσηλευτική φροντίδα (λήψη φαρμάκων, πίεσης, σακχάρου, κλπ), ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη, αντιμετώπιση ενδοοικογενειακών προβλημάτων, φροντίδα και περιποίηση της κατοικίας τους, ατομική υγιεινή, ιατρική παρακολούθηση – συνταγογράφηση φαρμάκων

- **Λειτουργία Παιδικών Σταθμών 2012**

Η δράση προϋπολογισμού 324.075,98 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε στη λειτουργία των δομών των 3 Παιδικών Σταθμών της επιχείρησης που βρίσκονται στους Αρμένους, στη Μάζα και στο Μουρί Αποκορώνου και οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες προσχολικής αγωγής, βοηθούν τα παιδιά ν' αναπτυχθούν σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, εξυπηρετεί τους γονείς και παράλληλα τους ευαισθητοποιεί σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας, βοηθά τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον και παρέχεται

φροντίδα και διατροφή στα παιδιά που φιλοξενούνται, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

- **Λοιπές Δραστηριότητες Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (αγροτικά ιατρεία, Χείρα Βοηθείας, διανομές τροφίμων – ειδών διαβίωσης κ.α.) 2012**

Η δράση προϋπολογισμού 13.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις στήριξης της λειτουργίας των μη ιδιωτικών ιατρείων στο δήμο Αποκορώνο, της πρωτοβουλίας «Χείρα Βοηθείας», περιοδικές διανομές τροφίμων και ειδών, διοργάνωση και υποστήριξη ομάδων ιατρών και λοιπών ειδικοτήτων για διενέργεια δωρεάν προληπτικών εξετάσεων κ.α

- **Δραστηριότητες Παιδείας 2012**

Η δράση προϋπολογισμού 4.500,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις δωρεάν παροχής γνώσεων καθώς επίσης και στη δωρεάν εκμάθηση παραδοσιακών μουσικών οργάνων (πχ. Κρητική λύρα)

- **Δραστηριότητες για το Περιβάλλον, διοργάνωση περιπατητικών διαδρομών 2012**

Η δράση προϋπολογισμού 2.500,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις οργάνωσης και υλοποίησης περιπατητικών διαδρομών, με κύριο στόχο την επαφή και γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Αποκορώνου και την με αυτό τον τρόπο κατάδειξη του ξεχωριστού φυσικού κάλλους που διαθέτουν πολλές περιοχές του καθώς και δράσεις προστασίας από το δάκο της ελιάς με διενέργεια δολωματικών ψεκασμών καθώς επίσης και με τη χρήση παγίδων τύπου Mcrphail.

- **Δραστηριότητες Αθλητισμού και Πολιτισμού 2012**

Η δράση προϋπολογισμού 58.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων, επιχορήγησης ομάδων και λειτουργίας τμημάτων αθλητισμού και άθλησης, διοργάνωσης χριστουγεννιάτικων εκδηλώσεων, θεατρικών και χορευτικών παραστάσεων, διοργάνωσης εκθέσεων και εκδηλώσεων δημιουργικής και ψυχαγωγικής απασχόλησης παιδιών.

- **Λειτουργία μονάδας «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» 2013**

Η δράση προϋπολογισμού 75.248,64 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε στη λειτουργία της μονάδας «Βοήθεια στο Σπίτι» και παρέχονται υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα καθώς και ΑΜΕΑ, πολλά από τα οποία είναι εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών ανέργων και επαπειλούμενων με ανεργία ατόμων όπως νοσηλευτική φροντίδα (λήψη φαρμάκων, πίεσης, σακχάρου, κλπ), ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη, αντιμετώπιση ενδοοικογενειακών προβλημάτων, φροντίδα και περιποίηση της κατοικίας τους, ατομική υγιεινή, ιατρική παρακολούθηση – συνταγογράφηση φαρμάκων

- **Λειτουργία Παιδικών Σταθμών 2013**

Η δράση προϋπολογισμού 270.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε στη λειτουργία των δομών των 3 Παιδικών Σταθμών της επιχείρησης που βρίσκονται στους Αρμένους, στη Μάζα και στο Μουρί Αποκορώνου και οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες προσχολικής αγωγής, βοηθούν τα παιδιά ν' αναπτυχθούν σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, εξυπηρετεί τους γονείς και παράλληλα τους ευαισθητοποιεί σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας, βοηθά τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον και παρέχεται φροντίδα και διατροφή στα παιδιά που φιλοξενούνται, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

- **Λοιπές Δραστηριότητες Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (αγροτικά ιατρεία, Χείρα Βοηθείας, διανομές τροφίμων – ειδών διαβίωσης κ.α.) 2013**

Η δράση προϋπολογισμού 8.800,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις στήριξης της λειτουργίας των μη ιδιωτικών ιατρείων στο δήμο Αποκορώνο, της πρωτοβουλίας «Χείρα Βοηθείας», περιοδικές διανομές τροφίμων και ειδών, διοργάνωση και υποστήριξη ομάδων ιατρών και λοιπών ειδικοτήτων για διενέργεια δωρεάν προληπτικών εξετάσεων κ.α

- **Δραστηριότητες Παιδείας 2013**

Η δράση προϋπολογισμού 4.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις δωρεάν παροχής γνώσεων καθώς επίσης και στη δωρεάν εκμάθηση παραδοσιακών μουσικών οργάνων (πχ. Κρητική λύρα)

- **Δραστηριότητες για το Περιβάλλον, διοργάνωση περιπατητικών διαδρομών 2013**

Η δράση προϋπολογισμού 2.500,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις οργάνωσης και υλοποίησης περιπατητικών διαδρομών, με κύριο στόχο την επαφή και γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Αποκορώνου και την με αυτό τον τρόπο κατάδειξη του ξεχωριστού φυσικού κάλλους που διαθέτουν πολλές περιοχές του καθώς και δράσεις προστασίας από το δάκο της ελιάς με διενέργεια δολωματικών ψεκασμών καθώς επίσης και με τη χρήση παγίδων τύπου Mcrphail.

- **Δραστηριότητες Αθλητισμού και Πολιτισμού 2013**

Η δράση προϋπολογισμού 46.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων, επιχορήγησης ομάδων και λειτουργίας τμημάτων αθλητισμού και άθλησης, διοργάνωσης χριστουγεννιάτικων εκδηλώσεων, θεατρικών και χορευτικών παραστάσεων, διοργάνωσης εκθέσεων και εκδηλώσεων δημιουργικής και ψυχαγωγικής απασχόλησης παιδιών.

- **Λειτουργία μονάδας «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» 2014**

Η δράση προϋπολογισμού 67.037,28 € υλοποιήθηκε από την Κοινωφελή Επιχείρηση και αφορούσε στη λειτουργία της μονάδας «Βοήθεια στο Σπίτι» και παρέχονται υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα καθώς και ΑΜΕΑ, πολλά από τα οποία είναι εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών ανέργων και επαπειλούμενων με ανεργία ατόμων όπως νοσηλευτική φροντίδα (λήψη φαρμάκων, πίεσης, σακχάρου, κλπ), ψυχολογική και

κοινωνική υποστήριξη, αντιμετώπιση ενδοοικογενειακών προβλημάτων, φροντίδα και περιποίηση της κατοικίας τους, ατομική υγιεινή, ιατρική παρακολούθηση – συνταγογράφηση φαρμάκων

- **Λειτουργία Παιδικών Σταθμών 2014**

Η δράση προϋπολογισμού 247.576,44 € υλοποιήθηκε από την Κοινοφελή Επιχείρηση και αφορούσε στη λειτουργία των δομών των 3 Παιδικών Σταθμών της επιχείρησης που βρίσκονται στους Αρμένους, στη Μάζα και στο Μουρί Αποκορώνου και οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες προσχολικής αγωγής, βοηθούν τα παιδιά ν' αναπτυχθούν σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, εξυπηρετεί τους γονείς και παράλληλα τους ευαισθητοποιεί σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας, βοηθά τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον και παρέχεται φροντίδα και διατροφή στα παιδιά που φιλοξενούνται, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

- **Λοιπές Δραστηριότητες Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (αγροτικά ιατρεία, Χείρα Βοηθείας, διανομές τροφίμων – ειδών διαβίωσης κ.α.) 2014**

Η δράση προϋπολογισμού 8.800,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινοφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις στήριξης της λειτουργίας των μη ιδιωτικών ιατρείων στο δήμο Αποκορώνο, της πρωτοβουλίας «Χείρα Βοηθείας», περιοδικές διανομές τροφίμων και ειδών, διοργάνωση και υποστήριξη ομάδων ιατρών και λοιπών ειδικοτήτων για διενέργεια δωρεάν προληπτικών εξετάσεων κ.α

- **Δραστηριότητες Παιδείας 2014**

Η δράση προϋπολογισμού 4.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινοφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις δωρεάν παροχής γνώσεων καθώς επίσης και στη δωρεάν εκμάθηση παραδοσιακών μουσικών οργάνων (πχ. Κρητική λύρα)

- **Δραστηριότητες για το Περιβάλλον, διοργάνωση περιπατητικών διαδρομών 2014**

Η δράση προϋπολογισμού 2.500,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινοφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις οργάνωσης και υλοποίησης περιπατητικών διαδρομών, με κύριο στόχο την επαφή και γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Αποκορώνου και την με αυτό τον τρόπο κατάδειξη του ξεχωριστού φυσικού κάλλους που διαθέτουν πολλές περιοχές του καθώς και δράσεις προστασίας από το δάκο της ελιάς με διενέργεια δολωματικών ψεκασμών καθώς επίσης και με τη χρήση παγίδων τύπου Mcrphail.

- **Δραστηριότητες Αθλητισμού και Πολιτισμού 2014**

Η δράση προϋπολογισμού 36.000,00 € υλοποιήθηκε από την Κοινοφελή Επιχείρηση και αφορούσε σε δράσεις διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων, επιχορήγησης ομάδων και λειτουργίας τμημάτων αθλητισμού και άθλησης, διοργάνωσης χριστουγεννιάτικων εκδηλώσεων, θεατρικών και χορευτικών παραστάσεων, διοργάνωσης εκθέσεων και εκδηλώσεων δημιουργικής και ψυχαγωγικής απασχόλησης παιδιών.

3.9. Νομικά Πρόσωπα Δήμου Αποκορώνου

3.9.1. Σχολικές Επιτροπές

Η «Ενιαία Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Αποκορώνου» (ΦΕΚ τΒ 1158/07-6-2011) προήλθε από τη συγχώνευση των δεκατριών Σχολικών Επιτροπών Α/βάθμιας Εκπαίδευσης των πρώην Δήμων που συνέστησαν τον Δήμο Αποκορώνου.

- Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο Φρε (ΦΕΚ 757/Β'/20-9-1991)
- 1/θ Νηπιαγωγείο Παϊδοχωρίου (ΦΕΚ 988/Β'/7-11-1997)
- Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο Ασή Γωνιάς (ΦΕΚ 523/Β'/16-7-1991)
- 1/θ Νηπιαγωγείο Πλάκας (ΦΕΚ 344/Β'/12-2-2004)
- 2/θ Νηπιαγωγείο Βάμου (ΦΕΚ 344/Β'/12-2-2004)
- Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο Νέου Χωριού (10764/4-6-91 ΤΡΟΠ. ΦΕΚ 1991/Β'/10-0-2007)
- 1/θ Νηπιαγωγείου Κουρνά (ΦΕΚ 490/Β'/8-7-1991 ΤΡΟΠ. ΦΕΚ 1665/Β'/22-8-2007)
- Δημοτικό Σχολείο Βάμου (ΦΕΚ 344/Β'/12-2-2004)
- Σχολική Επιτροπή Δήμου Κρυονερίδας (περιλαμβάνει τα σχολεία της πρωτοβάθμιας: Δημοτικό Βρυσών, Νηπιαγωγείο Βρυσών, Νηπιαγωγείο Εμπροσνέρου) (ΦΕΚ 332/Β'/8-4-1999)
- Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο Στύλου (15963/91, ΤΡΟΠ. ΦΕΚ 1991/Β'/10-10-2007)
- Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο Καλυβών (1140/ 28-10-92, ΤΡΟΠ. ΦΕΚ 1991/Β'/10-10-2007)
- 2/θ νηπιαγωγείο Γαβαλοχωρίου (ΦΕΚ 344/Β'/ 12-2-2004)
- Δημοτικό και Νηπιαγωγείο Γεωργιουπόλεως (ΦΕΚ 527/Β'/16-7-1991 ΤΡΟΠ. ΦΕΚ 1665/Β'/22-8-2007)

Η «Ενιαία Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Αποκορώνου» (ΦΕΚ τΒ 1300/16-6-2011) προέκυψε με τη συγχώνευση των δύο Σχολικών Επιτροπών Β/βάθμιας Εκπαίδευσης των πρώην Δήμων που συνέστησαν τον Δήμο Αποκορώνου, δηλαδή των Σχολικών Επιτροπών ΝΠΔΔ με την επωνυμία:

- Γυμνάσιο – Λύκειο Βάμου (ΦΕΚ 344/Β'/12-02-2004)
- Σχολική Επιτροπή Δήμου Κρυονερίδας που περιλαμβάνει τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ΕΠΑΛ Βρυσών & Γυμνάσιο Βρυσών (ΦΕΚ 332/Β'/8-4-1999)

Σκοπός των σχολικών επιτροπών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι η διαχείριση των πιστώσεων που τους διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η

εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

Οι **πόροι** των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων σχολικών επιτροπών προέρχονται από:

- α) την ετήσια τακτική επιχορήγηση από τους ΚΑΠ,
- β) τη τυχόν έκτακτη επιχορήγηση το ύψος της οποίας διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες που οδηγούν στην καταβολή της έκτακτης επιχορήγησης,
- γ) τους προσόδους της σχολικής περιουσίας,
- δ) τις εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων,
- ε) τις κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες, και
- στ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

3.9.2. Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Αποκορώνου

Η **Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Αποκορώνου** (ΦΕΚ τΒ 1302/16-6-2011) είναι επιχείρηση του Ν.3463/2006. Προέκυψε από τη συγχώνευση (άρθρο 108 & 109, ν. 3852/2010) των προϋπαρχόντων Κοινωφελών Επιχειρήσεων:

- Της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Αρμένων
- Της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Γεωργιουπόλεως
- και της Της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Κρυονερίδας

Η Νομική μορφή της εταιρείας είναι Κοινωφελής Επιχείρηση του Ν. 3463/2006 και φορέας Ίδρυσης είναι ο Δήμος Αποκορώνου.

Σκοποί της Κοινωφελούς Επιχείρησης

Ι. Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως

- Η υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα βρεφικής – παιδικής ηλικίας – τρίτης ηλικίας.
- Η δημιουργία και λειτουργία:
- κέντρου πρόληψης από εξαρτησιογόνες ουσίες,
- δημοτικού ιατρείου,
- προγράμματος για την υποστήριξη των νέων που

έχουν παραβατική συμπεριφορά.

- Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική,

οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

– Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία

τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που

θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου και της Κοινότητας.

– Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

– Η εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις:

– παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών,

– βρεφοκομείων,

– ορφανοτροφείων,

– κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας,

– ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων,

– γηροκομείων

– Βοήθεια στο Σπίτι

– Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας

– Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας

– Κέντρων για ΑΜΕΑ

– ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες,

– αναψυχής ατόμων με αναπηρία

– Η λειτουργία Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)

– Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση

δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών

διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

II. Τομέας Παιδείας στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

– η λειτουργία κέντρου δημιουργικής απασχόλησης παιδιών,

– η λειτουργία πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής,

– η λειτουργία σχολής χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής,

– η λειτουργία ωδείου,

III. Πολιτισμού στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως

– η λειτουργία βιβλιοθήκης,

– η λειτουργία πολιτιστικού και πνευματικού κέντρου,

– η λειτουργία μουσείου,

– η λειτουργία πινακοθήκης,

- η λειτουργία κινηματογράφου και θεάτρου,
- η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Η προστασία μουσείων, μνημείων και σπηλαίων, τα οποία δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του

Υπουργείου Πολιτισμού

- Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με

την κείμενη νομοθεσία.

- Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.
- η λειτουργία φιλαρμονικής

IV. Αθλητισμού στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

- η λειτουργία αθλητικού κέντρου,
- η λειτουργία γυμναστηρίου,
- η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων
- η συμμετοχή σε προγράμματα μαζικού αθλητισμού
- η λειτουργία τμημάτων αθλητισμού και άθλησης

V. Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

- Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

- Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και των εσωτερικών υδάτων από την αλιεία (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί) και η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρειά τους.

- Η ίδρυση και λειτουργία σφαγείων

- Η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών εργαστηρίων.

- Η παροχή συνδρομής στην αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία, με κάθε πρόσφορο μέσο που

διαθέτουν, για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, ιδίως σε περιοχές που έχουν δασικό χαρακτήρα.

- Η παρακολούθηση του Προγράμματος Καθαρές Ακτές – Καθαρές Θάλασσες του Υπουργείου

Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

- Η εκπόνηση και η υλοποίηση προγράμματος προστασίας αγρίων ζώων
- η λειτουργία εργαστηρίου για τον έλεγχο της ρύπανσης του δήμου
- Η διαχείριση μιας ιαματικής πηγής της περιοχής

VI. Επίσης στους σκοπούς της επιχείρησης περιλαμβάνονται:

- Η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας
- η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους
- Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.

Διοίκηση

Η «Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Αποκορώνου» διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που θα αποτελείται από 7 μέλη τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο. Από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τουλάχιστον τρεις (3) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου, εκ των οποίων ο ένας τουλάχιστον προέρχεται από την μειοψηφία, ένας (1) είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής. Αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι (20) εργαζόμενους, ένας (1) είναι εκπρόσωπος υποδεικνυόμενος από τη γενική συνέλευση αυτών. Σε περίπτωση που δεν συμμετέχει εκπρόσωπος των εργαζομένων, η θέση του θα καλύπτεται από δημότη ή κάτοικο του δήμου που έχει πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης. Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης.

ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το καταστατικό της οι πόροι της επιχείρησης προέρχονται:

- από τη χρηματοδότηση από το Δήμο Αποκορώνου για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες με βάση το επιχειρησιακό σχέδιο του άρθρου 259 του ν. 3463/2006.
- από έσοδα από την παροχή υπηρεσιών του άρθρου 268 του ν. 3463/06
- από τη συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα από τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Εθνικών Φορέων.
- από Δωρεές, κληροδοτήματα, ενισχύσεις από νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και από φυσικά πρόσωπα.
- από Λοιπές επιχορηγήσεις
- από την παροχή υπηρεσιών σχετικών με τους καταστατικούς σκοπούς της επιχείρησης προς τρίτους.

Προϋπολογισμός Κοινωφελούς Επιχείρησης 2015		
A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Ποσό σε ευρώ
1	Μονάδα «Βοήθεια στο Σπίτι»	61.708,28
2	Δομές Παιδικών Σταθμών	227.880,96 €
3	Δομή Κοινωνικού Παντοπωλείου	13.000,00 €
4	Δραστηριότητες Αθλητισμού και Πολιτισμού	10.000,00 €
5	Δαπάνες διοικητικής λειτουργίας	65.160,76 €
6	Προβλέψεις και Αποθεματικό	10.250,00 €
ΣΥΝΟΛΟ		388.000,00 €

3.9.3. Αποκόρωνα-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ

Η Αποκόρωνα-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ είναι μια ανώνυμη εταιρεία που έχει συσταθεί το 1997 με Αριθμό Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών: 37990/73/Β/97/10 με την τροποποίηση και συμπλήρωση του Καταστατικού του ως τότε υπάρχοντος ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ Α.Ε. Η εταιρεία διέπεται από απ' τις διατάξεις του καταστατικού της, καθώς και από τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» - όπως αυτός τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του Ν. 3604/2007 «περί αναμόρφωσης και τροποποίησης του κωδικοποιημένου Ν. 2190/1920» - και του Ν. 3463/2006 «Κύρωση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» - όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τις διατάξεις του Ν. 3613/2007. Με βάσει τις διατάξεις του νόμου 3463/06 06 περί Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, και όπως ισχύουν, τροποποίησε το καταστατικό της (ΦΕΚ 10601/ΑΕΕΠΕ/3.9.2009).

Σκοποί

Οι σκοποί της εταιρείας καθορίζονται από το καταστατικό της και είναι:

- α) Η συμβολή στην ανάπτυξη των ΟΤΑ της ευρύτερης περιοχής του Αποκόρωνα.
- β) Η υλοποίηση και διαχείριση Εθνικών και Κοινοτικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών.
- γ) Ο συντονισμός πολιτικών και προγραμμάτων στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης και αειφόρου ανάπτυξης των ΟΤΑ της ευρύτερης περιοχής του Αποκόρωνα.
- δ) Η συνεργασία με άλλους φορείς σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- ε) Η συμμετοχή σε άλλες εταιρείες αναπτυξιακών σκοπών αντίστοιχων ή συναφών με εκείνους που περιγράφονται στο άρθρο 252 παρ. 3β του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006).
- ζ) Η συμμετοχή της σε προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε δημοτικό διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Συγκεκριμένα, οι ανωτέρω σκοποί εξειδικεύονται στις ακόλουθες δραστηριότητες :

- Επιστημονική και τεχνική στήριξη Ο.Τ.Α., των ενώσεων τους, αλλά και όλων των φορέων που συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη καθώς και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης.
- Σχεδιασμός, προετοιμασία, σύνταξη και υλοποίηση σχεδίων / μελετών / έργων / προγραμμάτων, για την ανάπτυξη της επαρχίας Αποκορώνου Ν. Χανίων, με προοπτική την ένταξη για χρηματοδότηση σε εθνικά ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα ή πρωτοβουλίες.
- Εφαρμογή του κοινοτικού και εθνικού δικαίου σε ζητήματα εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, που συνδέονται με τους σκοπούς της εταιρείας. Ειδικότερα, η εταιρεία είναι δυνατόν ως Αναθέτουσα Αρχή να αναλαμβάνει και να εκπονεί για λογαριασμό δημοσίων κρατικών ή αποκεντρωμένων νομικών υπηρεσιών μελέτες και να παρέχει συναφείς υπηρεσίες, που συνδέονται με δράσεις χρηματοδοτούμενες από εθνικούς ή και κοινοτικούς

πόρους. Επιπλέον, η εταιρεία μπορεί να δρα ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, αξιοποιώντας τις θεσμικές δυνατότητες που παρέχει το θεσμικό πλαίσιο.

- Προώθηση της επιχειρηματικής οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των ΟΤΑ της ευρύτερης περιοχής του Αποκόρωνα.

- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης

- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και προώθηση των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών στον τομέα της ενέργειας.

- Διαχείριση της τεχνογνωσίας και η διάχυση της στην αυτοδιοίκηση στους τοπικούς συντελεστές ανάπτυξης.

- Ενημέρωση και υποστήριξη τελικών δικαιούχων δράσεων ή έργων.

- Σχεδιασμός προτύπων, προδιαγραφών και μεθοδολογιών για την προβολή του Νομού Χανίων συνολικά και της επαρχίας Αποκορώνου ειδικότερα.

- Σχεδιασμός προγραμμάτων/δράσεων υποστήριξης και ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της ευρύτερης περιοχής του Αποκόρωνα.

- Συνεργασία με κάθε δημόσια υπηρεσία, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οργανισμούς, ιδρύματα εσωτερικού ή εξωτερικού που σκοπό έχουν την έρευνα και βελτίωση όλων των προϋποθέσεων ανάπτυξης της περιοχής.

- Ανάπτυξη δικτύου διακρατικών συνεργασιών για την προώθηση των στόχων της εταιρείας και την κάλυψη των αναγκών των προγραμμάτων που υλοποιούνται από αυτήν.

- Συμμετοχή σε δίκτυα ανταλλαγής εμπειριών τόσο με την τοπική αυτοδιοίκηση, τους τοπικούς φορείς και τις αναπτυξιακές εταιρείες, όσο και σε συνεργασία με αντίστοιχους φορείς της χώρας και ευρύτερα της Ευρώπης.

- Προγραμματισμός, σχεδιασμός και υλοποίηση με ίδια μέσα ή μέσω τρίτων, ενεργώντας για λογαριασμό φορέων του δημοσίου, φορέων κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα κοινωνικών προγραμμάτων, προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης της αγοράς εργασίας και της απασχόλησης της περιοχής.

- Ίδρυση και εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ενέργειας, με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βιομάζας.

- Αξιοποίηση και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, εναλλακτικών πηγών ενέργειας και υβριδικών εφαρμογών για την εκπλήρωση των σκοπών του παρόντος.

- Η στελέχωση και λειτουργία τουριστικού γραφείου, η τουριστική προβολή και προώθηση της περιοχής σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους

φορείς.

- Η πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και πολιτιστικούς φορείς.

- Ανάληψη εργολαβιών για των από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων.

Ίδρυση και εγκατάστασης μονάδας παραγωγής επεξεργασίας, τυποποίησης, μεταποίησης, αποθήκευσης, συντήρησης και εμπορίας αγροτικών εν γένει προϊόντων.

- Ίδρυση και εγκατάστασης μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων ελαιουργείων, τυροκομείων και άλλων μονάδων επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων.

- Αγροτουρισμός και βελτίωση παρεχομένων υπηρεσιών σε θέματα ποιότητας ζωής.

- Συμμετοχή σε ανοικτούς ή κλειστούς διαγωνισμούς διεθνής και εθνικούς για την ανάληψη εκτελέσεων έργων και εργασιών που θα αποσκοπούν στην βελτίωση, προστασία και ανάπτυξη της ελαιοκομίας αμπελουργίας και λοιπών γεωργικών καλλιεργειών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Μεταφορές
- Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στην περιοχή του Δήμου.
- Ανάπτυξη κάθε είδους αθλητικών δραστηριοτήτων σε συνεργασία με όλους τους δημοσίους ή ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή του δήμου.
- Ανάπτυξη κάθε είδους πολιτιστικής δραστηριότητας σε συνεργασία με όλους τους δημοσίους ή ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή του δήμου.

Διοίκηση

Με βάση το καταστατικό της εταιρείας, αυτή διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Συνέλευση των μετόχων. Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από εκπροσώπους όλων των φορέων που συμμετέχουν στο μετοχικό της κεφάλαιο. Κάθε μετοχή δίνει δικαίωμα ψήφου.

Οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης με βάση το καταστατικό είναι:

α) τροποποίηση του καταστατικού, β) αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, γ) εκλογή μελών Διοικητικού Συμβουλίου, δ) εκλογή ελεγκτών, ε) έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων, στ) διάθεση των ετησίων κερδών, ζ) συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας και η) διορισμό εκκαθαριστών.

3.9.4. Λαογραφικό Μουσείο Γαβαλοχωρίου

Το Λαογραφικό Μουσείο Γαβαλοχωρίου (ΦΕΚ 158Α/1967) συστήθηκε με βασιλικό διάταγμα του 1967 ως νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Κοινοτική Βιβλιοθήκη Γαβαλοχωρίου», με σκοπό την οργάνωση κοινοτικής βιβλιοθήκης στην κοινότητα Γαβαλοχωρίου. Με το ΦΕΚ 1765/Β/2011 διατηρήθηκε ως αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου σύμφωνα με την με αριθ. 27/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αποκορώνου περί διατήρησης του νπδδ με την επωνυμία «Λαογραφικό Μουσείο Γαβαλοχωρίου».

3.9.5. Σύνδεσμος Αποχέτευσης Ακαθάρτων και εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων Δήμων Γεωργιούπολης-Κρυονερίδας-Λατππαίων

Ο Σύνδεσμος Αποχέτευσης Ακαθάρτων και εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων Δήμων Γεωργιούπολης- Κρυονερίδας- Λατππαίων (ΦΕΚ 84/Β/2000) συστήθηκε με μέλη του τους πρώην Καποδιστριακούς Δήμους Γεωργιούπολης, Κρυονερίδας και Λατππαίων. Με την διοικητική μεταρρύθμιση του Καλλικράτη το νομικό πρόσωπο έχει πέσει σε αδράνεια αφού η ΔΕΥΑ Ρεθύμνου καλύπτει πλέον το νέο δήμο Ρεθύμνου ενώ Γεωργιούπολη-Κρυονερίδα συνενώθηκαν. Δεν έχει συσταθεί νέο ΔΣ (μετά το 2011) σε σώμα ούτε και έχουν οριστεί εκπρόσωποι, δεν έχουν ληφθεί αποφάσεις κατάργησης.

4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

4.1 Η Αποστολή, το Όραμα και οι κατευθυντήριες αρχές του Δήμου Αποκορώνου

Ο Δήμος Αποκορώνου συνδυάζει ένα εντυπωσιακό ορεινό όγκο, μια παραγωγική και ιδιαίτερου φυσικού κάλους ενδοχώρα και την τουριστικά ανεπτυγμένη παραλιακή ζώνη. Χαρακτηρίζεται από τους πολλούς, ενεργούς και με αρχιτεκτονική ταυτότητα οικισμούς, την ύπαρξη πλήθους αρχαιολογικών χώρων, καθώς και την έντονη παρουσία του υδάτινου στοιχείου (πηγές, ποτάμια, λίμνη κλπ).

Ως πρωτοβάθμιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο Δήμος Αποκορώνου ασκεί αρμοδιότητες σε τοπικό επίπεδο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών. Οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Κατά συνέπεια η αποστολή του Δήμου όπως έχει ενσωματωθεί και στο θεσμικό πλαίσιο είναι:

«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής».

Για την διατύπωση αναπτυξιακού οράματος του Δήμου, συνεκτιμήθηκαν και αξιολογήθηκαν τα ιδιαίτερα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά του, οι τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες και οι γενικότερες τάσεις και κατευθύνσεις σε εθνικό, περιφερειακό και ευρύτερο τοπικό περιβάλλον λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες εντός του πλαισίου θα κληθεί ο Δήμος να εφαρμόσει το όραμα του, εντός της οικονομικής κρίσης και των δυσμενών επιπτώσεων της, αξιοποιώντας τις δυνατότητες και ευκαιρίες που η ίδια οικονομική κρίση δημιουργεί, με στόχο την επίτευξη των μελλοντικών επιδιώξεων της περιοχής και την αξιοποίηση με τον αποτελεσματικότερο τρόπο των τοπικών αναπτυξιακών δυνατοτήτων.

Όραμα του Δήμου Αποκορώνου για την περίοδο 2015-2019 με βάση τις ευρωπαϊκές, τις εθνικές και τοπικές αναπτυξιακές προοπτικές είναι:

“η ανάδειξη και αξιοποίηση όλων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Αποκόρωνου μέσα από συγκεκριμένες δράσεις και ενέργειες με την αξιοποίηση και χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων που θα αναβαθμίσουν την τοπική οικονομία, θα ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη και την προστασία του περιβάλλοντος”

Για την επίτευξη του οράματος ο Δήμος έχει συντάξει ένα ολοκληρωμένο και συγκροτημένο στρατηγικό σχέδιο με καθορισμό των στόχων βασιζόμενο στην αξιοποίηση των δυνατών σημείων και πλεονεκτημάτων της περιοχής το οποίο κινείται σε 3 συνιστώσες:

- την ενίσχυση και ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας
- την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης
- την ανάδειξη και προστασία του περιβάλλοντος

Τα μέσα που ο δήμος Αποκορώνου θα αξιοποιήσει θα είναι όλες οι οικονομικές και οι θεσμικές δυνατότητες που έχει ως πρωτοβάθμιος ΟΤΑ. Παράλληλα, ο δήμος θα ενισχύσει τον κεντρικό ρόλο του στην περιοχή με την ανάπτυξη αποτελεσματικών συνεργασιών -με την Περιφέρεια Κρήτης και τους λοιπούς θεσμικούς φορείς- για την πραγματοποίηση κοινών στόχων που τυπικά μπορεί να μην είναι πάντοτε δημοτικής αρμοδιότητας, αλλά στην ουσία επηρεάζουν καθοριστικά το μέλλον και την ποιότητα ζωής του δήμου μας. Επίσης βασικός στόχος είναι η οργάνωση της συνεργασίας με τοπικούς φορείς, η ενδυνάμωση εθελοντικών δράσεων και πρωτοβουλιών και γενικά η αξιοποίηση του τοπικού έμπυχου δυναμικού του δήμου.

Οι κατευθυντήριες αρχές του Δήμου Αποκορώνου κατά την πενταετία 2015–2019 θα είναι κατά κύριο λόγο οι παρακάτω:

Χωροταξικός Σχεδιασμός: Βασική επιδίωξη είναι η αναθεώρηση των υφιστάμενων θεσμοθετημένων σχεδίων αλλά και η εκπόνηση των υπολοίπων με τελικό στόχο την θεσμοθέτηση ενοποιημένου και ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού στο σύνολο του δήμου.

Διαχείριση αποβλήτων: Η διαχείριση των υγρών αποβλήτων και η προστασία των ακτών και των υπόγειων υδάτων είναι βασική προτεραιότητα του δήμου, με την ολοκλήρωση – συμπλήρωση – κατασκευή βιολογικών καθαρισμών και δικτύων αποχέτευσης. Παράλληλα θα συνεχιστεί και θα αναβαθμιστεί η υφιστάμενη διαχείριση στερεών αποβλήτων σε συνεργασία με την ΔΕΔΙΣΑ, με την επιδίωξη κατασκευής σταθμού μεταφόρτωσης.

Ενέργεια: Μέσα από τις δράσεις που απορρέουν από το σύμφωνο των δημάρχων και τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του ΣΕΣ 2014-2020, θα επιδιωχθεί η ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων και σχολείων, η βελτίωση των υποδομών υδρο-άρδευσης και δημοτικού φωτισμού για εξοικονόμηση ενέργειας κλπ.

Υδάτινοι πόροι: Ο δήμος Αποκορώνου θα αξιοποιήσει τον κεντρικό του ρόλο στη διαχείριση του πλούσιου υδατικού δυναμικού που υπάρχει εντός των ορίων του όπως αυτός απορρέει και από προγενέστερες αποφάσεις του. Η ωρίμανση και υλοποίηση έργων που απορρέουν μέσα και από το διαχειριστικό σχέδιο υδάτων Κρήτης, θα αποτελέσει βασική προτεραιότητα. Παράλληλα θα επιδιωχθεί η ορθολογική διαχείριση των υφιστάμενων έργων και η ουσιαστική συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς, με στόχο το μέγιστο δυνατό όφελος (διαχειριστικά και περιβαλλοντικά) για τον δήμο μας.

Υποδομές Προσπελασιμότητας: Η αναβάθμιση του σημερινού απαρχαιωμένου και επικίνδυνου ΒΟΑΚ (με το πλήθος παράνομων εισόδων-εξόδων) σε ένα σύγχρονο αυτοκινητόδρομο -και κατ' επέκταση άξονα ανάπτυξης-, αποτελεί κυρίαρχο στόχο για τον δήμο Αποκορώνου ο οποίος θα προβεί στις απαραίτητες συνεργασίες με τους αρμόδιους φορείς. Επίσης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης θα επιδιωχθεί η ουσιαστική αναβάθμιση της ΠΕΟ και του επαρχιακού οδικού δικτύου. Για το δημοτικό οδικό δίκτυο και με δεδομένη την χρηματοδότηση έργων στην νέα προγραμματική περίοδο, θα επιδιωχθεί η εξεύρεση άλλων χρηματοδοτήσεων (π.χ. ΠΔΕ) πέρα από την αξιοποίηση ιδίων πόρων.

Όσο αφορά τις λιμενικές υποδομές του δήμου, θα επιδιωχθεί η αναβάθμισή τους μέσω της συνεργασίας με το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Χανίων.

Τουρισμός: Η στρατηγική γεωγραφική θέση του δήμου μας, ο ισχυρός τριτογενής τομέας με την ύπαρξη πετυχημένων επιχειρήσεων και οι πλούσιοι φυσικοί πόροι, δημιουργούν τις

πλέον κατάλληλες συνθήκες για την διαφοροποίηση και ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του τουριστικού προϊόντος.

Η ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης του δήμου θα προωθηθεί μέσα από στοχευμένα έργα και δράσεις. Θα επιδιωχθεί η υλοποίηση καταφυγίων τουριστικών σκαφών – Μαρινών στις Καλύβες αλλά και στην Γεωργιούπολη. Παράλληλα θα δρομολογηθεί η χωροθέτηση και ανάπτυξη ενός καταδυτικού πάρκου που θα περιλαμβάνει την δημιουργία τεχνητού υφάλου η οποία θα συμβάλλει και στην αύξηση παραγωγής αλιευμάτων συμβάλλοντας στην επίλυση των όποιων προβλημάτων αντιμετωπίζουν οι αλιείς του Αποκόρωνα. Επίσης θα δοθεί ιδιαίτερο βάρος στον θεσμό των γαλάζιων σημαιών (διατήρηση και αύξηση του αριθμού τους).

Όσον αφορά την ενδοχώρα, βασικός στόχος θα είναι και η ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και η ενίσχυση του εναλλακτικού τουρισμού μέσα από την δημιουργία φυσιολατρικών διαδρομών, ειδικά στην ορεινή ζώνη του δήμου. Επίσης βασικός στόχος είναι η προστασία – ανάδειξη και αξιοποίηση της περιοχής της Λίμνης του Κουρνά.

Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού θα επιδιωχθεί η υλοποίηση έργων και δράσεων ανάδειξης σημαντικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται στον δήμο μας.

Τέλος θα γίνουν οργανωμένες δράσεις τουριστικής προβολής με έμφαση στην καθιέρωση της τουριστικής ταυτότητας της περιοχής του Αποκόρωνα.

Ποιότητα Ζωής: Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην αναβάθμιση των υπηρεσιών καθαριότητας κοινόχρηστων χώρων, καθώς και στις υπηρεσίες δημοτικού φωτισμού. Παράλληλα θα αξιοποιηθούν τα μηχανήματα που διαθέτει ο δήμος σε θέματα βελτίωσης προσπελασιμότητας και δράσεων περιβαλλοντικής και πολιτικής προστασίας.

Βασική προτεραιότητα θα είναι η υλοποίηση έργων αναβάθμισης της αισθητικής και της ποιότητας ζωής στους οικισμούς του δήμου μας, κυρίως μέσα από τη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ευκαιριών της νέας προγραμματικής περιόδου.

Η αναβάθμιση των υφιστάμενων αθλητικών υποδομών (μικρά γήπεδα ποδοσφαίρου, γήπεδα μπάσκετ, κλπ) σε όλη την έκταση του δήμου, αλλά και η δημιουργία νέων, θα ενισχύσει την δυνατότητα άθλησης όλων των δημοτών και ιδιαίτερα των νέων. Επίσης θα επιδιωχθεί η στήριξη και πιο οργανωμένων αθλητικών δράσεων μέσω του δήμου και της κοινωφελούς επιχείρησης.

Θα οργανωθεί η συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, ώστε να αξιοποιηθούν καλύτερα οι δυνατότητές τους και να δημιουργηθεί ένα ενιαίο και αναβαθμισμένο πρόγραμμα εκδηλώσεων.

Παιδεία – Σχολική Στέγη: Στόχος αυτής της δημοτικής περιόδου είναι η βελτίωση της σχολικής στέγης στον δήμο μας και την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων μέσω κυρίως της συνεργασίας με το Υπουργείο Υποδομών. Επίσης μέσω ιδίων πόρων αλλά και διεκδίκηση επιπλέον χρηματοδοτήσεων (αλλά και των έργων ενεργειακής αναβάθμισης) θα γίνουν προσπάθειες ουσιαστικής συντήρησης των υφιστάμενων σχολικών κτιρίων.

Βασική επιδίωξη είναι η δημιουργία Δημοτικού Ι.Ε.Κ για την παροχή γνώσης στους τομείς τουρισμού, κτηνοτροφίας, τυροκομίας, ζωικής παραγωγής. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για γρηγορότερη επαγγελματική αποκατάσταση των νέων μας οι οποίοι με τις ειδικές γνώσεις τις οποίες θα αποκομίσουν θα είναι σε θέση να συμβάλουν στην παραγωγή ποιοτικότερων προϊόντων.

Επίσης θα διεκδικηθεί η λειτουργία Παραρτήματος Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας στον δήμο Αποκορώνου.

Εθελοντισμός – Πολιτική Προστασία: Στοχεύουμε στην σύσταση και εκπαίδευση εθελοντικών ομάδων οι οποίες θα επεμβαίνουν οποτεδήποτε κρίνεται χρήσιμο και απαραίτητο, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση και διαχείριση εκτάκτων αναγκών και κινδύνων και έχοντας συνεχή συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς (αντιπεριφέρεια - νοσοκομείο – κ.α.). Βασική επίσης προτεραιότητα των δράσεων Εθελοντισμού, είναι η εθελοντική ομάδα Αιμοδοσίας του δήμου μας.

Κοινωνική Πολιτική: Σε συνεργασία με την Κοινωφελή Επιχείρηση του δήμου Αποκορώνου θα υλοποιηθούν συγκεκριμένες δράσεις που στοχεύουν στην κοινωνική συνοχή και στην ανακούφιση των οικονομικά αδύναμων δημοτών. Το κοινωνικό φροντιστήριο είναι μια δράση που θα στηριχθεί κατά προτεραιότητα από τον δήμο. Επίσης η λειτουργία και σταδιακή αναβάθμιση του κοινωνικού παντοπωλείου αποτελεί προτεραιότητα και βασικό στόχο μας. Θα διεκδικηθεί η υλοποίηση προγραμμάτων όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι» αλλά και νέες επιπλέον δράσεις που θα μπορούν να χρηματοδοτηθούν στην νέα προγραμματική περίοδο.

Πρωτογενής τομέας: Ως βασική προτεραιότητα θέτουμε την εφαρμογή προγράμματος και την θέσπιση στρατηγικής (σεμινάρια, παρουσιάσεις κ.α), η οποία θα ενισχύσει την τοπική παραγωγή, την βιολογική καλλιέργεια, την κτηνοτροφία και απασχόληση με την καταλυτική συμμετοχή του δήμου, των επιχειρήσεων και κάθε άλλου εμπλεκόμενου φορέα, καθώς και την ενίσχυση του γυναικείου συνεταιρισμού.

Η υλοποίηση δράσεων ανασχεδιασμού της παραγωγικής δομής και σύνδεσης πρωτογενούς με τον ανεπτυγμένο τριτογενή τομέα θα συμβάλουν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής κοινωνίας τόσο στην παραγωγή αγαθών, όσο και στην διάθεση υπηρεσιών, έτσι ώστε να επιτευχθεί μια στοχευμένη και ολοκληρωμένη οικονομική ανάπτυξη του Αποκόρωνου.

Οργάνωση Υπηρεσιών Δήμου: Πρωταρχική ανάγκη για την βιωσιμότητα και την ορθολογική λειτουργία του Δήμου Αποκορώνου είναι η οργάνωση των υπηρεσιών του. Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, συνδυαζόμενη με την αξιοποίηση της υλικοτεχνικής και κτιριακής υποδομής του δήμου θα αυξήσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες στους δημότες και παράλληλα θα αξιοποιήσει βέλτιστα τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους.

Θα επιδιωχθεί η στοχευμένη ενίσχυση του προσωπικού του δήμου (μηχανικοί, χειριστές μηχανημάτων, υδραυλικοί κ.α.) για την άρση της υφιστάμενης υποστελέχωσης απαραίτητων για την λειτουργία του υπηρεσιών. Έμφαση θα δοθεί στην απόκτηση Επάρκειας (τεχνικά και διαχειριστικά) ενόψει και της νέας προγραμματικής περιόδου.

Για την χάραξη της στρατηγικής συνεκτιμήθηκε και λήφθηκε υπόψη ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της Περιφέρειας Κρήτης, η στρατηγική του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 και η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση, «Ευρώπη 2020».

4.2 Χρηματοδοτικά εργαλεία

Τα χρηματοδοτικά εργαλεία για την επίτευξη των στόχων του Δήμου θα είναι, μεταξύ άλλων (αφού οι πιστώσεις από τους κεντρικούς φορείς όπως η ΣΑΤΑ και οι ΚΑΠ είναι ιδιαίτερα

περιορισμένοι), κυρίως τα προγράμματα του ΕΣΠΑ της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 στοχεύει:

«στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».

Το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης- Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 υλοποιείται μέσω των 7 τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων και των 13 περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων μεταξύ των οποίων και του Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κρήτης.

4.2.1 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Τα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ έχουν ως εξής:

Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

Το Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία έχει συνολικό προϋπολογισμό 4.578.632.031,00 Ευρώ. Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνΕΚ είναι «η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, της μετάβασης στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της

εγχώριας προστιθέμενης αξίας». Ειδικότερα, σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας. Μέσω του ΕΠΑνΕΚ, υλοποιείται η στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και των περιφερειών της.

Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Το Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη έχει συνολικό προϋπολογισμό 5.088.261.075,00 Ευρώ. Στρατηγικός στόχος του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών αφορά στην προώθηση της ολοκλήρωσης βασικών υποδομών (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμένων, αεροδρομίων), την προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών, τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και την ανάπτυξη βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς) και τομέα του περιβάλλοντος στην προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος, στη διευκόλυνση της προσέλκυσης επενδύσεων και στην παροχή ευκαιριών άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση έχει συνολικό προϋπολογισμό 2.618.800.331,00 Ευρώ. Στρατηγικός στόχος του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ είναι η μείωση της ανεργίας και η δυναμική ανέλιξη της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, με εστίαση στη δημιουργία ποιοτικών δυνατοτήτων εκπαίδευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και βιώσιμης απασχόλησης για όλους και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα

Το Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα έχει συνολικό προϋπολογισμό 477.952.277,00 Ευρώ. Στρατηγικός στόχος του ΕΠ είναι η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα, αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.

Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη

Το Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη έχει συνολικό προϋπολογισμό 4.223.960.793,00 Ευρώ. Στρατηγικός στόχος του ΕΠ είναι η ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου, στη μετάβαση σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγρο-διατροφικό σύστημα και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών περιοχών.

Ε.Π. Αλιεία και Θάλασσα

Το Ε.Π. Αλιεία και Θάλασσα έχει συνολικό προϋπολογισμό 388.777.914 Ευρώ. Στρατηγικός στόχος του Ε.Π. είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων.

Ε.Π. Τεχνική Βοήθεια

Το Ε.Π. Τεχνική Βοήθεια έχει συνολικό προϋπολογισμό 317.612.063 Ευρώ και στρατηγικός στόχος η υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής.

4.2.2. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κρήτης 2014-2020 έχει συνολικό προϋπολογισμό 408.790.135,15 Ευρώ ο οποίος κατανέμεται σε 7 άξονες προτεραιότητας.

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΞΟΝΑΣ 2: ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΑΞΟΝΑΣ 3: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΑΞΟΝΑΣ 4: ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΟΝΑΣ 5: ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΑΞΟΝΑΣ 6: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ

ΑΞΟΝΑΣ 7: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ

**ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020
ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**

ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΑΞΟΝΑΣ 1	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	41.297.673,00 €	10.324.418,25 €	51.622.091,25 €
ΑΞΟΝΑΣ 2	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ	206.714.381,00 €	51.678.595,25 €	258.392.976,25 €
ΑΞΟΝΑΣ 3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ	38.136.822,00 €	9.534.205,50 €	47.671.027,50 €

ΑΞΟΝΑΣ 4	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ	4.347.676,00 €	1.086.919,00 €	5.434.595,00 €
ΑΞΟΝΑΣ 5	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ	52.837.720,00 €	13.209.430,00 €	66.047.150,00 €
ΑΞΟΝΑΣ 6	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ	3.500.000,00 €	875.000,00 €	4.375.000,00 €
ΑΞΟΝΑΣ 7	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ	1.072.226,00 €	268.056,50 €	1.340.282,50 €
ΣΥΝΟΛΟ		347.906.498,00 €	86.976.624,50 €	434.883.122,50 €

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κρήτης 2014-2020 βασίζεται στο όραμα «Δυναμική και Βιώσιμη Κρήτη».

- «Δυναμική» με την έννοια της ύπαρξης μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής εξόδου από την κρίση, με επενδύσεις και ενίσχυση των διασυνδέσεων και του εξαγωγικού χαρακτήρα των «Δυναμικών Τομέων: αγροδιατροφικός, πολιτισμός, τουρισμός, περιβάλλον, οικονομία της γνώσης».

- «Βιώσιμη» σε όρους, οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς:

«Βιώσιμη σε όρους οικονομικούς»: επιδιώκεται διατηρήσιμη ανάπτυξη που στηρίζεται σε χαρακτηριστικά της περιφέρειας, σταθερής διαχρονικής αξίας «πολιτισμός – Κρητική διατροφή» όπου υπάρχει ισχυρό υπόβαθρο για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της αυξημένης ανταγωνιστικότητας.

«Βιώσιμη σε όρους περιβαλλοντικούς»: προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

«Βιώσιμη σε όρους κοινωνικούς»: ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς με παράλληλη αντιμετώπιση των φαινομένων φτώχειας και ενίσχυση των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων.

Θα επιδιωχθεί η υλοποίηση Περιφερειακής Στρατηγικής «Έξυπνης Εξειδίκευσης» σε επιλεγμένους εδραιωμένους τομείς στους οποίους η Περιφέρεια διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα αλλά και αναδυόμενους τομείς. Στους δύο παραδοσιακούς πυλώνες της περιφερειακής οικονομίας, τον αγροδιατροφικό και το τουρισμό, προστίθενται αναδυόμενοι τομείς και κλάδοι, στους οποίους έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις, αναπτύσσεται επιχειρηματική δραστηριότητα, έχει εκπαιδευτεί σημαντικός αριθμός νέων επιστημόνων και έχει συσσωρευτεί αξιολογία τεχνογνωσία.

4.2.3. Άλλα ενδεικτικά χρηματοδοτικά εργαλεία

Πράσινο Ταμείο

Δίνεται η δυνατότητα χρηματοδότησης μέσω του Πράσινου Ταμείου περιβαλλοντικών παρεμβάσεων, με στόχο την ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος και την αποτελεσματική και διαφανή διαχείριση των πόρων για την

αναβάθμιση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

HORIZON 2020

Ο "Ορίζοντας 2020" αποτελεί το μεγαλύτερο ενιαίο πρόγραμμα χρηματοδότησης της έρευνας παγκοσμίως και ως εκ τούτου εκτιμάται ότι θέτει σε μεγάλο βαθμό την ατζέντα της έρευνας στην Ευρώπη και διεθνώς για την επόμενη επταετία.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE 2014-2020

Το πρόγραμμα LIFE είναι το χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον. Το LIFE συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020, στηρίζει την εφαρμογή του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον και άλλες στρατηγικές και σχέδια της ΕΕ για το περιβάλλον και για το κλίμα. Μέσω του προγράμματος LIFE χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη.

4.3. Καθορισμός της στρατηγικής του Δήμου Αποκορώνου

Η στρατηγική του Δήμου αποτελεί συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα για τις ανάγκες στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού των ΟΤΑ απαιτείται η οριοθέτηση δύο επιπέδων λήψης αποφάσεων :

α) Το επίπεδο του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου και

β) το επίπεδο των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών προσώπων του.

Επίπεδο Λήψης Αποφάσεων	Προϊόν Προγραμματισμού	Περιεχόμενο
Δημοτικό Συμβούλιο και Δήμαρχος	Στρατηγική	Γενικοί Στόχοι και Πολιτικές Δράσεις
Υπηρεσίες και Νομικά Πρόσωπα	Σχέδια- Δράσεις	Στόχοι και Δράσεις

Το πρώτο επίπεδο αποφασίζει τη στρατηγική του Δήμου προσδιορίζοντας γενικούς αλλά και ειδικότερους στόχους και πολιτικές δράσης, ενώ το δεύτερο επίπεδο καταρτίζει σχέδια δράσης, προσδιορίζοντας και εξειδικεύοντας δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου.

Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

1. τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
2. τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης).

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης θα προκύψουν μετά από ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης. Οι γενικοί στόχοι είναι τα επιλεγμένα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης που αποφασίζει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη τετραετία και διατυπώνονται ανά θεματικό τομέα:

- «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»,
- «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»,
- «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»
- «Βελτίωση διοικητικής ικανότητας»

Οι γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης και οι πολιτικές δράσης στοχεύουν στη βελτίωση των χαρακτηριστικών του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και εντέλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του. Διατυπώνονται στις ακόλουθες ενότητες:

- Δραστηριότητες & Διαδικασίες
- Οργάνωση και Συνεργασίες
- Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή
- Οικονομικά

Οι πολιτικές δράσης αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής αρχής που καθοδηγούν, προσανατολίζουν ή περιορίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων των σχεδίων δράσης.

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης, διακρίνονται σε υπηρεσιακούς και σε δια - υπηρεσιακούς.

Οι υπηρεσιακοί γενικοί στόχοι αντιστοιχούν στα θεματικά αντικείμενα των κάθετων υπηρεσιών. Οι δια - υπηρεσιακοί στόχοι αφορούν σε πολύπλευρα ζητήματα που υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες των επιμέρους υπηρεσιών του Δήμου. Πιθανόν να υπερβαίνουν και τις αρμοδιότητες του Δήμου, διότι η ΤΑ έχει περιορισμένες ή ανύπαρκτες αρμοδιότητες στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Ο προσδιορισμός των δράσεων για κάλυψη των παραπάνω στόχων και για την υλοποίηση του οράματος του Δήμου προκύπτουν μετά από αναλυτική παρουσίαση των δυνατοτήτων και των προβλημάτων του περιβάλλοντος που παρουσιάζονται εντός και εκτός του Δήμου (εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον). Για το λόγο αυτό θα ακολουθήσει εκτενής ανάλυση του παραπάνω, σύμφωνα με την SWOT ANALYSIS, και στη συνέχεια θα παρουσιασθούν οι επιμέρους δράσεις, με βάση τους παρακάτω άξονες. Οι άξονες αυτοί προσδιορίστηκαν με βάση το αρχικό όραμα του Δήμου.

4.3.1 Σκοπιμότητα Επιχειρησιακού Σχεδίου Δήμου Αποκορώνου

Η δημιουργία του Επιχειρησιακού Σχεδίου (Ε.Σ.) του Δήμου Αποκορώνου αποτελεί σήμερα ουσιαστικό μέσο για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη οργάνωση και διαχείριση των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, για την ενδυνάμωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού και της δημοκρατικής συμμετοχής αλλά και για τη βελτίωση μιας σειράς άλλων παραμέτρων.

Το επιχειρησιακό σχέδιο του Δήμου, είναι ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα σε τοπικό επίπεδο το οποίο περιλαμβάνει ένα πλέγμα κάθετων και οριζόντιων δράσεων. Στόχος είναι να αποτελέσει το βασικό «εργαλείο» σχεδιασμού του Δήμου, προκειμένου να μπορέσει να αντεπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις που επιτάσσει, τόσο η ευρωπαϊκή διάσταση της αυτοδιοίκησης, όσο και η ανάγκη της αειφόρου ανάπτυξης και ευημερίας του τοπικού πληθυσμού.

Στην ουσία δεν πρόκειται για μια ακόμα οικονομοτεχνική μελέτη αλλά για ένα πλήθος ενεργειών και προβλέψεων, προσανατολισμένων στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα. Στόχος του Επιχειρησιακού σχεδίου, είναι να διερευνήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, να αναδείξει ενδεχόμενες ευκαιρίες και προοπτικές ανάπτυξης, όπως επίσης να εντοπίσει και να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους τοπικούς πόρους. Σε αυτό το πλαίσιο, παρά τη μεγάλη σημασία του στοιχείου της τοπικότητας, η περιοχή δεν εξετάζεται ως μια απομονωμένη ανθρωπογεωγραφική ενότητα, αλλά ενταγμένη στο ευρύτερο περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό σύνολο.

4.4 Άξονες Προτεραιότητας Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης αναλύονται στους παρακάτω άξονες προτεραιότητας και μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τις ενδεικτικές δράσεις (οι οριστικές δράσεις θα αναπτυχθούν στο επόμενο στάδιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου) που αναφέρθηκαν παραπάνω:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: «Προστασία του Περιβάλλοντος & Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής»

Μέτρο 1.1.: Χωροταξικός - Πολεοδομικός Σχεδιασμός & Χωρική Συνοχή

Μέτρο 1.2.: Κυκλοφορία- Στάθμευση - Συγκοινωνία

Μέτρο 1.3.: Διαχείριση και Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος-Καθαριότητα-Πράσινο- Πολιτική Προστασία

Μέτρο 1.4.: Υποδομές-Δομημένο Περιβάλλον

Μέτρο 1.5 : Ύδρευση- Άρδευση - Αποχέτευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: «Ενίσχυση της Κοινωνικής Πολιτικής & των Υπηρεσιών Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού»

Μέτρο 2.1.: Κοινωνική Πολιτική-Πρόνοια-Εθελοντισμός

Μέτρο 2.2.: Παιδεία

Μέτρο 2.3.: Πολιτισμός

Μέτρο 2.4.: Αθλητισμός

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη & Απασχόληση»

Μέτρο 3.1.: Ανάπτυξη Πρωτογενούς Τομέα

Μέτρο 3.2.: Απασχόληση-Στήριξη Τοπικής Οικονομίας & Προώθηση Επιχειρηματικότητας

Μέτρο 3.3.: Τουριστική Ανάπτυξη

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας & της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»

Μέτρο 4.1.: Διοίκηση, Οργάνωση & Λειτουργία των Υπηρεσιών

Μέτρο 4.2.: Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή

Μέτρο 4.3.: Εξυπηρέτηση του Πολίτη

Μέτρο 4.4.: Συνεργασίες-Εξωστρέφεια

Μέτρο 4.5.: Οικονομική Διαχείριση-Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας & Χρηματοδοτικών Πηγών

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: «Έργα άλλων φορέων»

Μέτρο 5.1 : Εκτέλεση νέου τμήματος – βελτίωση εθνικής οδού (ΒΟΑΚ)

Μέτρο 5.2: Βελτίωση επαρχιακού οδικού δικτύου

Μέτρο 5.3: Βελτίωση υποδομών λιμενίσκων που βρίσκονται στα όρια του Δήμου Αποκορώνου

Μέτρο 5.4: Διαχείριση υδατικών πόρων